MORRIS WEST

FANUS

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Kitabın Orijinal Adı THE WORLD IS MADE OF GLASS
Yayın Hakları (c) MORRIS WEST
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Türkçesi OYA ÇAKIR
Kapak Resmi YÜKSEL ÇETİN
Kapak Filmi KOMBİ GRAFİK
Dizgi Baskı ALTIN KİTAPLAR MATBAASI
1. BASIM / MART - 1984

Adres
Celal Ferdi Gökçay Sok. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

MORRIS WEST

FANUS

TÜRKÇESİ :

OYA ÇAKIR

Bir suç işlemeyegör. Yeryüzü cam gibi saydamdır. Suç delillerinden biri mutlaka cama yansır.

RALPH WALDO EMERSON

Jung bir kişiliğin diğer bir kişiliğe zarar verebileceğini, zihinsel buluşma tehlikesini çok iyi bilirdi. Ruh hastalarına tedavi uygulayan her uzman, hasta dünyasının kendine özgü sabuklamalarının ve diğer özelliklerinin gerçekten bulaşıcı olduğunu, uzmanın ruh sağlığına zarar verebileceğini doğrulayacaktır.

ANTHONY STORR
Jung, Bölüm II

ÖNSÖZ

Bu kitap, Jung'un yaşamının son yıllarına doğru kaleme aldığı **Anılar, Düşler, Düşünceler** adlı özyaşamöyküsünde, tarih belirtmeden kısaca değindiği bir vakaya dayanılarak yazılmıştır. Vaka tarihçesi şaşılacak kadar eksikti. Jung'un bu vakadan hâlâ tedirginlik duyduğunu, vakayı ayrıntılarıyla açıklamaktansa, birtakım şeylerden söz etmemeyi yeğlediğini hep sezmişimdir.

Öyküye 1913 yılını uygun buldum. Jung'un Freud'la tarihsel kavgası, Antonia Wolff'la yaşamı boyunca sürecek aşk ilişkisi ve ruh sağlığının bozulmaya başlaması bu döneme rastlar.

Vakadaki kadının karekterini, Jung'un verdiği sınırlı bilgiden esinlenerek ben yarattım. Jung'un karakterine, kişisel ilişkilerine, mesleki tutumuna ve çalışmalarına ilişkin bilgileri, elde bulunan ciltler dolusu belgeyi inceleyerek edindim. Belgelerin yorumu ve sözle anlatımı hiç kuşkusuz bana aittir.

Ötesine gelince... Her öykücü bir masal-yaratıcısıdır. **Anılar, Düşler, Düşünceler**'in önsözünde, bunu Jung da doğrulamış ve şöyle açıklamıştır: «Ben söyleyeceklerimi ancak dolaysız söyleyebilirim, ancak «öykü» anlatabilirim. Öykülerin «gerçek» olup olmaması önemli değil. Önemli olan, gerçeğin **benim** gerçeğim, masalın **benim** masalım olması.»

MORRIS WEST

MAGDA

1913 Berlin

Dün gece yarısı bütün yaşamım bir masal oldu. Devlerle, gulyabanilerle, örümcek tutmuş, gıcırtılı, yıkık dökük şatolarda yaşayan bahtsız âşıklarla dolu açıklı bir Töton masalı. (*)

Şimdi yaslı bir dul gibi peçeyle yolculuk etmek zorundayım, çünkü pek çok yerde, pek çok insan beni tanır. Otellere uydurma bir ad vermek zorundayım. Sınırlarda, Gräfin Bette'den krallara yakışır bir fidye karşılığında aldığım sahte belgeleri göstermek zorundayım. (Bette, Gräfin falan değil kuşkusuz. (**) Hohenzollernlerin ve saraylarının yirmi beş yıllık muhabbet tellalı.) (***)

(*) Tötonlar : Elbe Irmağının kuzeyine yerleşmiş olan eski bir Cermen kavmi.

(**) Gräfin : Kontes karşılığı bir Alman soyluluk unvanı.

(***) Hohenzollernler : 1871 - 1918 yılları arasında tahtta bulunan Alman kraliyet ailesi.

Tehlike anında -ve hâlâ ilgimi çeken belirli cinsel ilişkilerde kılık değiştirebilmek için, daha güzel günlerde Paris'te, Poiret'ye diktirdiğim erkek giysilerinden oluşan küçük gardrobu yanımda götüreceğim. Yalnız kendim için kaleme aldığım bu yazılarda bile, gizlerimi oda hizmetçilerinin ve erkek arkadaşların meraklı gözlerinden korumak amacıyla, bir takım yalanlara, uydurma adlara başvurmak zorundayım.

Yine de, gerçek, ayırt edebildiğim ya da anlatmaya içimin elverdiği kadarıyla, bu sayfalarda. Masal tatsız bir şakayla başlıyor. Dün doğumgünümdü. Onu Gräfin Bette'nin randevu evinde, yatağımda ölüm halinde bir erkekle kutladım.

Beni çok üzen bu olay Gräfin Bette için olağan sayılırdı. Acı veren cinsel ilişkilere düşkün orta yaşlı beylerin kalp krizine aday oldukları bilinir. Bütün lüks randevu evleri böyle durumlara hazırlıklıdır. İlk tedaviyi evin doktoru yapar. Kurban, ölü ya da diri giydirilir, elden geldiğince çabuk evine, kulübüne ya da hastaneye ulaştırılır. Kendi arabacısı ya da şoförü yoksa, Gräfin Bette yolcusunun durumunu bir dizi inandırıcı yalanla açıklayabilecek, sıkı ağızlı bir adam bulur. Polis soruşturmaları pek enderdir, polis sağgörüsü de pazarlığa açık bir mal..

Ne var ki dün geceki olay böylesine basit değildi. Kavalyem ve ben Bette'nin evinde paralı konuklar olarak bulunuyorduk. Kavalyem unvan sahibi bir adamdı, Kayzer'in Askeri Şurasında görevli bir albay. Ben de sosyetede tanınmış biriyim. Ayrıca doktorum da. Albayın kalp damarlarından birinin tıkandığını hemen anlamıştım. O gece gelebilecek ikinci bir krizin onu öldüreceği kesindi. -Böyle durumlarda bu olasılık hep vardır.-

İmparatoriçenin yeğenlerinden biriyle evli olan Albay,

karısına bir kurmay toplantısına katılacağını söylemişti. -Evliliği pek mutlu değildi zavallının.- Tanrı'ya ve Junker (*) törelerine şükür, bunun yalan olduğu dünyada ortaya çıkmazdı. Gel gelelim Albay, ölü ya da diri sonunda karısına teslim edilecekti, kalbinin durumunu ve gecenin gövdesinde bıraktığı diğer izleri gizlemenin yolu yoktu: Bel bölgesinde yırtılmalar, omurgada iki çatlak ve olası bir böbrek zedelenmesi.

Gräfin Bette, Berlinli sokak kızlarının ağzıyla durumu şip şak özetledi: «Pisliği ben temizleyeceğim, para senden çıkacak. Bundan sonra da evime adım atmayacaksın, anladın mı? Eskiden zararsızdın, artık tehlikelisin. Adamın karısı, oğlu, Kayzer ve bütün süvari alayı kan kokusu almış tazılar gibi bu işin peşine düşecekler.. Beni dinlersen, aklını başına topla, bir süre ortadan yok ol. Şimdi bana para gerek, hem de çok para.»

Ne kadar istediğini sordum. O sabah Prens Eulenberg'e sattığım altı av atının karşılığında aldığım bütün parayı istemesin mi. Bunu nereden bildiğini ve hesabı nasıl çıkardığını sormadım. Para cüzdanımdaydı, tek söz etmeden verdim. Giysilerimi toplamam ve, çarpıntılar içindeki hastayla ilgilenmem için beni bırakıp gitti. Kırk beş dakika sonra, Magda Hirschfeld adında düzenlenmiş belgeler ve Paris'e hareket edecek geceyarısı ekspresine birinci mevki bir biletle geri döndü. Eski püskü, siyah şayak bir mantoyla, peçeli, siyah fötr bir şapka da getirmişti. İşi şakaya vurup İngiliz dadılarına benzediğimi söyledim. Gräfin Bette gülümsemedi bile.

«..... Hiç layık olmadığın halde sana iyilik ediyorum.

(*) Junker: Prusya'da toprak sahibi soylulara verilen ad.

Son günlerde senin hakkında birbirinden çılgınca, birbirinden iğrenç öyküler işitiyordum. Nedenini şimdi anladım.....»

Albayı ne yapmayı düşündüğünü sorduğumda da beni tersledi.

«O benim işim, bilmediğin şeyler ne senin başını ağrıtır, ne benim. Senden hoşlanmıyorum, ama verdiğim sözü tutarım. Hadi artık defol buradan.»

Bette beni telaşla dışarı çıkarırken Albay baygındı ama yaşıyordu. Mutfak kapısından, beni istasyona götürecek taksinin beklediği arka kapıya çıktık. Hareket saatine üç dakika kala istasyondaydım. Boş bir kompartman bulması için kondüktöre bolca bahşiş verdim. Daha sonra da içeri kapanıp yatmaya hazırlandım.

Karabasanı ilk kez o gece gördüm. Kara vadideki av, atımdan düşüşüm, kan kırmızı kumlarda durmadan yuvarlanan bir fanusun içine çırılçıplak kapatılışım.

Uyandığımda çarşaflara dolanmıştım. Korkudan terler dökerek «Baba» diye haykırıyordum. Oysa babam öleli çok olmuştu. Çığlığım, Hanover köylerinde acı acı yankılanan tren düdüğünde boğulup gitti.

JUNG

1913 Zürih

Deliliğin eşiğinde olduğumu biliyorum ve ölesiye korkuyorum. Geceleri karabasan topraklarda, kan denizlerinde, testere dişli dağların arasındaki koyaklarda, ayışığında beyaz beyaz parlayan ölü kentlerde dehşetten titreyerek oradan oraya sürükleniyorum. Gürleyen nal sesleri ve tazı ulumaları işitiyorum. Avcı mıyım, yoksa av mı, bilmiyorum.

Uyanınca aynada vahşi ve düşman bakışlı bir yabancı görüyorum. Kitap okuyamaz oldum, sözcükler birbirine karışıyor. Suskun bunalımlara düşüyorum; çocuklarımın ödünü patlatan, karımı gözyaşlarına boğan ve acı yakınmalara yönelten nedensiz öfke nöbetlerine kapılıyorum. Karım hekime başvurmam ya da ruhsal tedavi görmem için başımın etini yiyor. Ama bu hastalık ne bir şişe ilaçla geçer, ne de ruh doktorunun sorularıyla.

İşte bu yüzden, akıl sağlığımın yerinde olduğunu kanıtlamak için, her sabah bir tören düzenliyor ve aynadaki yabancıya yaşam öykümü ezberden okuyorum.

«Adım Carl Gustav Jung. Hekim, ruhbilim okutmanı ve ruhsal çözümleme uzmanıyım. Otuz sekiz yaşındayım. 1875 yılının 26 Temmuzunda Isviçre'de Kesswil köyünde doğdum. Babam Paul Protestan rahibiydi. Annem Emilie Preiswerk ise köyün yeriilerindendi. Evli ve dört çocukluyum, beşincisi yolda. Karımın kızlık adı Emma Rauschenbach. Dünyanın merkezi olduğuna kimi vakit gerçekten inanır göründüğü Konstans Gölünün yakınlarında doğmuş...»

Öykü traşım bitene kadar böylece sürüyor. Bu törenin amacı beni yere, zamana, koşullara sıkıca bağlamak, hiçlikte yitip gitmeme engel olmak. Daha sonra sıra kahvaltıya geliyor. Düşlerimin örümcek ağlarından hâlâ kurtulamadığım için, tek başına ve sessizlik içinde kahvaltı ediyorum.

Kahvaltının ardından göl kıyısında geziniyor, alt bahçede yapmakta olduğum küçük köye taş ve çakıl topluyorum. Bu çocukça eğlence dağınık zihnimi basit fiziksel gerçeklere çiviliyor. Buz gibi su, taşların biçimleri, dallarda fısıldayan rüzgâr, çimenlerde benek benek parlayan günışığı. Törenin bu bölümü sürerken sesler işitiyor, bazende geçmişte kalmış yüzleri görüyorum. Ara sıra babamın kilisede, kürsüden Hristiyan öğretilerini anlatan sesini duyuyorum.

«... Kutsal törenler yürekteki sevginin, gözle görülen, dışa vurmuş belirtileridir aziz din kardeşlerim. Sevgiyse Tanrı'nın karşılıksız armağanıdır...»

Babamın dinini çoktan bıraktım. Benim yaşamımda onun Tanrısının yeri yok. Ama sevgiye ve karşılıksız armağana evet, bin kere evet. Ben bu armağanı, sabahları törenim bitince, saat tam onu çalarken, Antonia'mın yaşamıma katılışıyla alıyorum.

Benim Antonia'm. Ona dilediğim gibi, tam anlamıyla ve sürekli olarak sahip değilsem de, böyle diyebilirim. Onunla sevişiyoruz, ama bizimki sevişmenin ötesinde bir şey. Emma'yla beni bağlayan yasal evlilikten daha sağlam bir evliliği paylaşır gibiyiz. Toni bana gövdesini öyle sakınmasızca öyle isteyerek verdi ki, ayak seslerini duymak bile beni canlandırıyor, istekle titretiyor. Ben de ona, onu armağan ettim. Ruh bölünmezliği, duygu sağlığı, bütünlük, bilinçle bilinçaltının uyumu. Bana hasta olarak geldiğinde, büyülü ormanda uyuyan prensese benziyordu. Şarmaşıkların, dikenlerin arasında tutsak. Onu ben uyandırdım, uzun uykusunun karabasanlarından ve şaşkınlığından ben kurtardım. İyileşince öğrencim oldu, sonra da sevgilim ve yardımcım.

Şimdi ben korkunç bir dönem geçiriyorum, rollerimiz değişti. Artık hasta benim. O da, sesi beni sakinleştiren, dokunuşu şifa veren sevgili hekim.

Git gide duygusallaştığımın farkındayım, ama sadece belirli zamanlarda böyle olabiliyorum. Bu gizli günlüğü yazarken, çalışma odamda Antonia'yla birlikte geçirdiğimiz saatlerde. Çağrılmadan, başka hiç kimsenin giremeyeceği bu odada bile herşeyi paylaşamıyoruz. Öpüşüp koklaşıyoruz, -çalışıyoruz da inanın- gel gelelim hiç bir zaman sevişmiyoruz. Çünkü Toni başka bir kadının evinde kendini cinsel zevke bırakmaya razı olmuyor. Üzülmekle birlikte, bu kararın mantıklı olduğunu kabul ediyorum. Emma zaten kıskançlıktan kuduruyor, cinsel ilişkide bulunurken ona yakalanmayı göze alamayız.

İsteklerimin yatışmasını erteleyen bu zorunluluk, sinirlerimi büsbütün geriyor hiç kuşkusuz. Ama bazı yararları da yok değil. Toni'nin belli bir mesafeyi korumak zorunda kalması meslek ilişkimiz için yararlı. Bana gelince,

ne kadar kıvranırsam kıvranayım bütün sıkıntılarımı onun cömert kadınlığında gidermeye kalkışamıyorum. En iyisi kör kütük oluncaya kadar içmek, ya da uyku ilaçlarıyla sersemlemek ve dünyanın toz pembe olduğunu mırıldanarak uykuya dalmak.

Sabahları sevgiyle selamlaşıyoruz. Toni kahve pişiriyor. Mektupları gözden geçiriyoruz. Sonra da beni parça parça eden ruhsal çatışmaları çözümlemek için çalışmaya koyuluyoruz. Bu saatlerdeki ilişkimiz tümüyle mesleki olduğu halde, onun cinsel varlığını her an hissediyorum. Göğüslerinin yuvarlaklığı, eteğinin kalçalarını sarışı, alnına düşmüş bir tutam saç. Ben cinsel coşku içindeyken, Toni tıpkı ona öğrettiğim gibi, Kar Kraliçesi kadar soğukkanlı ve sakin oturuyor, sorular soruyor.

«Dün gece düşünde neler gördün? Tartıştığımız simgelerle ilgili miydi?»

Bugün daha önce gördüklerime hiç benzemeyen ya da benzemez görünen yeni bir düşü tartışıyorduk. İtalya'da bir kasabadaydım. Bana Basel'i anımsattığına göre kuzeyde bir yerlerde olacak. Ama günümüz İtalya'sında geçtiğine kesinlikle eminim. İnsanlar çağdaş giysiler içindeydiler. Bisikletler, otobüsler vardı, hatta bir de tramvay. Sokakta yürürken önümde on ikinci yüzyıla ait bir zırh kuşanmış bir şövalye gördüm. Göğsüne Haçlıların simgesi olan kızıl haç işlenmişti. Belindeki koca kılıçla, sağına soluna bakmadan, bir fatih gibi dimdik yürüyordu. İşin garibi hiç kimsenin dikkatini çekmemişti. Onu bir tek ben görmüştüm sanki. Varlığının korkunç gücünü hissettim. Peşinden gidersem bütün gizler çözülüverecekmiş gibi bir duygu uyandı içimde, ama gidemedim...

Düşün yorumu yüzünden neredeyse Toni'yle kavga edecektik. Bence düşte, eski halk öykülerinden simya ve

büyü simgeleri vardı: Yuvarlak Masa Şövalyeleri ve Kutsal Kupayı arayış (*) Bu arayış, onca zihinsel karmaşa arasında benim kendime bir amaç arayışımı simgeliyordu.

Toni buna şiddetle karşı çıktı. Yolda yürüyenl'erin dikkatsizlikleri yüzünden farketmedikleri Haçlı şövalyesi, Freud'muş. Ben onun değerini ve gücünü kabul ediyormuşum. Ama hem fikirlerinin çıkış noktasını hatalı bulduğum, hem de ona olan sevgim düşmanlığa dönüştüğü için onu izlememişim.

Sinirlenmeye başlamıştım. Nedensiz öfke nöbetlerinden biri daha patlak vermek üzereydi. Derken Toni tartışmayı kesip yanıma geldi, zonklayan başımı göğsüne dayadı. «Böyle güzel bir sabah tartışmayla geçirilmez.» diye fısıldadı. «İkimiz de sinirli ve yorgunuz. Seni düşünmekten, seni istemekten gecenin yarısında gözüme uyku girmedi. Bu akşam evime birlikte gidip sevişelim, n'olur.»

Hırçınlaşsa ya da ürkekleşseydi, ara sıra Emma'ya yaptığım gibi, ona da saatlerce bağırır çağırırdım. Ama

---

(*) Kutsal Kupa : İsa'nın son yemekte havarileriyle birlikte şarap içtiği söylenen kupa. (Bunun bir kâse ya da sahan olduğu da söylenir.) Bu konuda çok çeşitli efsane vardır. Bir efsaneye göre, Arimetealı Yusuf çarmıha gerilmiş olan İsa'nın kanını bu kupada toplar ve kupayı İngiltere'ye getirir. Bir süre sonra Yusuf kupayı iki kişiye emanet edip bir yolculuğa çıkar, bu sırada kupa ortadan kaybolur. Kral Arthur'un Yuvarlak Masa Şövalyeleri onu bulmaya ant içerler. Ne var ki kupayı ele geçirebilmek için günahlardan tümüyle arınmış olmak gerekmektedir. Bu yüzden şövalyelerin çoğu başarısızlığa uğrarlar. Sonunda, İsa Peygamber, günahsız olan Galahad'a görünür ve kupayı kendi eliyle ona verir. Galahad'ın ölümünden sonra kupa Tanrı katına çıkar, bir daha da kimseye görünmez.

Toni'nin sevecenliği öfkemi tümüyle yatıştırıyor, hatta bazan gözlerimi yaşartıyor.

Toni mesleki tartışmalarımızda asla pes etmez yine de. Ruh sağlığımın bozulmasında Freud'la aramdaki sorunların da etkili olduğundan emindir. Bunu ben de kabul ediyorum, ama ona söyleyemiyorum. Çocukluğumda başımdan geçen eşcinsel saldırı olayından, Freud'a beslediğim sevgideki eşcinsel nitelikten, ve Freud'un boyunduruğundan kurtulmanın ne denli güç olduğundan ona henüz hiç söz etmedim.

Ruhsal çözümlememi birlikte yaptığımıza göre gerçek ergeç su yüzüne çıkacak. Hemen olmasın Tanrım n'olur. Ben, yirmi beş yaşındaki bir kıza abayı yakmış, evli barklı, orta yaşlı bir çılgınım. Bu serüveni doya doya yaşamak istiyorum. İleride Emma'yla kimbilir ne kavgalar edeceğiz. Üstelik karanlık Gölgem (*) günün birinde denetimi ele geçirecek olursa bütün umutlar, bütün sevinçler yitecek. Bu acıya katlanmaktansa, eski dostum Honneger'in yaptığını yapar, yaşamıma kendi elimle son veririm.

(*) Gölge : Kişisel bilinçdışımızın; yapmak istemediğimiz, engellemeye çalıştığımız şeyleri yapmak isteyen ilkel ve hayvansı yanıdır. Jung, gölgeyi tümüyle bastırmaya çalışmanın ya da onu yadısımanın yararsız, hatta ruh sağlığı açısından tehlikeli olduğunu söyler. Gölge kaçınılmaz ve kişiliğin bütünlüğü için gerekli bir olgudur. İnsan, bu karanlık yüzüyle uzlaşmak ve onunla birlikte yaşamak zorundadır. Gölge, hem kişisel, hem de bütün insanlarda varolduğu için toplumsaldır. Toplumsal ya da ortak yanı, şeytan, vampir, cadı gibi simgelerle belirtilir.

MAGDA

Paris

Yirmi yıldan sonra ilk kez Crillon'da değii, Etoile civarında orta halli bir pansiyonda kalıyorum. Yemekleri evde yiyor, eşe dosta yakalanmayacağımı bildiğim sokaklarda yürüyüş yapıyorum. Yakında yabancı gazete satan bir gazeteci var. **Berliner Tageblatt**'a abone oldum.

Bugüne dek albayla ilgili bir haber gözüme çarpmadı. Benim Berlin'de bulunduğumdan da, sadece bir kere ve çok kısaca söz edilmişti: Prens Eulenberg'in tanınmış bir haradan satın aldığı altı av atı, Prens'in Baltık kıyısındaki çiftliğinde gelecek mevsim için eğitiliyor.»

Bu duruma akla yakın bir açıklama bulmaya çalışıyorum. Albay ya öldü, ya hâlâ yaşıyor. Öldüyse ölüm haberi gazetede çıkar, onu askeri törenle gömerler. Keçeyle sesleri boğulmuş trampetler, üzengisine boş çizmeler asılı binicisiz bir at, ters çevirilmiş top, sözün kısası askerlere özgü bir alay saçmalık. Öte yandan eğer yaşıyorsa, karısına akla uygun bir açıklama bulmak zorunda kalmıştır. Erotik ilişkilerde düşgücüne diyecek yoktur gerçi,

ama bu olay onunki gibi bir yeteneği bile adamakıllı zorlar.

Daha kötü bir olasılık da var. Belki de Albay şu anda yatağında iyileşme dönemini geçiriyor ve beni nasıl mahvedeceğini tasarlıyor. Beni sevecek değil ya. Ona şantaj yapabileceğimden de korkabilir. (Hiç oynamadığım birkaç oyundan biri.) Son günlerde Büyük Güçler arasında yeni çarpışmalar olduğu söyleniyor. Bulgaristan, Sırbistanla Yunanistan'a saldırmış. Casuslar, anarşistler, suikastçılarla ilgili öyküler burada, batıda bile dilden dile dolaşıyor. Daha üç ay önce, İspanya Kralı Alfonso'ya bir suikast girişiminde bulunuldu. Kayzerle Albayı benden kurtulmak isterlerse bunu kolayca gerçekleştirebilirler. Kayzer'in son zamanlarda sarayının şerefi konusunda çok duyarlı olduğu bayat haber. Kadın konusundaki beceriksizliği dillere destan olan bir adam, elbet şerefi konusunda duyarlı olur. (*) Beni, «İmparatoriçenin gönül verdiği güzel binici» olarak tanımlayan, tümüyle gerçek dışı dedikodular yüzünden az kalsın başım derde girecekti.

Şimdilik Etoile civarındaki pansiyonumda uslu uslu oturuyor, sabah gazetelerini okuyor, biraz alışveriş yapıyor, hanım hanımcık yürüyüşlere çıkıyor ve Gräfin Bette verdiğim paranın değerini bilsin diye dua ediyorum. Şaka yaptığıma bakmayın, aslında hiç de gülünç değil. Çok korkuyorum, korku iliklerime işledi. Başkalarının bana yapabileceklerinden değil, benim kendime yaptıklarımdan korkuyorum. Ansızın, ayaklarımın dibinde karanlık bir kuyu açıldı ve ben yıkımın eşiğinde sallanıp duruyorum.

İçinde bulunduğum durumu, yirmi yıl önce tanık ol-

(*) Kayzer II. Wilhelm'den söz ediliyor.

duğum bir olayla açıklayabilirim ancak. Okulu bitirdiğim yıl babam Lily'yle beni eski Hollanda Kraliyet Denizyollarının bir gemisiyle bir uzak Doğu seferine götürmüştü. Gemi Hong Kong, Şanghay, Doğu Hint Adaları Siam ve Singapur'a uğrayacaktı. Bir gün Surabaja'da karaya çıkmıştık, çarşıda dolaşıyorduk. Birden ortalık karıştı. İnsanlar çığlık çığlığa dört bir yana kaçışıyorlardı. Karşıya bakınca bir Malayalının elindeki koca kamayı önüne gelene batırıp çıkararak bize doğru koştuğunu gördük. Aramızda on metre kadar kalmıştı ki, bir Hollandalı polis adamı vurup öldürdü. Babam kendine özgü soğukkanlı gülümsemesiyle, Malayalının amok denilen ölüm saçan bir delilik nöbetine tutulduğunu, adamı durdurmanın tek yolunun onu öldürmek olduğunu söyledi. «Kamu düzenini korumak için öldürülmesi gerekiyordu. Kendi de kurtulmuş oldu hem. Bu delilik türü bu insanlar arasında veba gibi hızla yayılır.»

Kendi kızını, Gräfin Bette'nin randevuevinin bir odasında amok nöbetine tutulmuş görseydi, acaba ne derdi. O geceki oyun, biraz vahşice de olsa, bilinen cinsel oyunlar gibi başlamıştı. Askerlerinin yanında şahin kesilen, dev yapılı, yiğit Albay, kadınlarla birlikteyken yerlerde sürünmekten hoşlanıyor, düş ürünü kabahatları yüzünden azarlanmak, aşağılanmak, cezalandırılmak istiyordu. Bu fantazisini paylaşmak için benden uygununu bulamazdı doğrusu. Uzun boylu, atlet yapılıyım, av çevrelerinde ün kazanmış, iyi bir biniciyim. Oyun benim de hoşuma gidiyordu, zaten cinsel oyunların çoğundan hoşlanırım. Ne var ki, oyun oyun olmaktan çıktı birden. Avaz avaz haykırarak kin ve öfke kusuyordum. Nereden kaynaklandığını bilmediğim bir intikam duygusu beni adamı öldürmeye kışkırtıyordu. Onu kırbaçladım, kırbacın sapıyla dövdüm. Kalp krizi geçirdiğini farkedince aklım başıma geldi ancak. Gö-

ğüs kafesi içeri çökmüş, ağzı acıyla kasılmıştı. Cinayet işlemeye ne denli yaklaştığıma ve bundan ne denli zevk aldığıma inanmak güçtü.

Oysa şimdi Paris'teki gizli sığınağımda düşünürken, aynı şeyi kolayca bir daha yapabileceğimi anlıyorum. Bu sefer talihim yolunda gitmeyebilir de. Bana anlam veremediğim bir şeyler oluyor, hem de çok uzun zamandan beri.

Geceleri, yatmadan önce aynada çıplak gövdemi incelerim. Gördüklerimden hoşnut olmamam için hiç bir neden yok. Kırk beş yaşındayım. Bir de çocuk doğurduğum halde göğüslerim diri, derim pürüzsüz, kaslarım genç bir kızınki gibi güçlü. Kızıl kahverengi saçlarıma hâlâ ak düşmedi. Gözlerimin kıyısında birkaç çizgi var ama, yumuşak bir ışık ve dikkatli bir makyaj bunları gözden gizliyor. Aylık kanamalarım düzenli, yaşdönemi rahatsızlıklarıyla henüz karşılaşmadım. Bu gece Dorian'ın kulübüne ya da Natalie Barney'i ziyarete gitmek istiyorum. Eğer gidersem çiçek sepetinden dilediğimi seçeceğim, erkek ya da dişi.

Anlam veremediğim o değişiklik benim içimde. Nasıl anlatmalı? Sanki beynimde bir kapı açıldı ve türlü türlü garip yaratık dışarı uğradı. Artık denetimden çıktılar, onları yakalayamıyorum. Hepsi de, Gräfin'in evinde beni ele geçiren yaratık kadar kötü ve acımasız değil elbet. Ötekiler hayalci ve zeki, kafaları açık saçık, yürekli, parlak tasarılarla dolu. Benim istediğimi değil, kendi bildiklerini yapıyorlar. İşte bu yüzden, Tuileries Bahçelerinde takla atmak da, Natalie Barney'le sevişmek kadar kolay benim için.

Canımı sıkan da bu. Denetimi elden kaçırmaktan hiç hoşlanmam. Erkekler atlar ve köpeklerle birlikteyken hep ben «efendi» oldum. Kadınların yanındaysa ya sevecen bir

dost, ya da çok kurnaz bir düşman. Alkol ve uyuşturucu kullandım, ama ikisine de tutsak olmadım. Bu dersi bana babam vermişti. «İçki şişelerine, afyon çubuklarına kendini kaptırma sakın. Bu yolun sonu yoktur. Tanımadığın kişilerle cinsel ilişkide bulunma. Frengi insanın tüm organlarını yıkıma uğratır. Şunu da hiç unutma, kalbini kırabilecek tek sevgili, senin güvendiğin kişidir.»

Keşke babam şimdi yanımda olsaydı, beynimi kemiren soruları ona sorsaydım.

«Özgüvenini yitirince ne yaparsın? Yol işaretlerini okuyamıyorsan hangi yöne saparsın? Kafatasında cirit atan yabancı yaratıklardan nasıl kurtulursun?»

Çılgınlık bunlar, dilencilere özgü boş umutlar. Babam öleli yıllar oldu. Ben de yaşamımın geri kalan bölümünü, bu pansiyonda bir milletvekilinin dul karısıyla saçma sapan konuşarak ya da olmayan namusumu masanın altından bacağımı okşayan Bordolu şarap-tüccarından korumaya çalışarak geçirecek değilim. Ne kadar tehlikeli olursa olsun buradan kurtulmam gerek. Bu gece Dorian'ın kulübüne gideceğim. O sapık yuvasında başıma geleceklere, razıyım.

Sapık yuvası mı? Bunu söylemek bana mı kaldı? Oraya kaç yldan beri üye olduğumu bile unuttum. Hafifmeşrep kadınların tarihçesi konusunda güvenilir bir uzman olan babama göre kulübün kurucusu, «devrin gözde fahişesi» Liane de Pougy'miş. Portekiz Kralı bütün servetini bu kadının ayaklarına dökmüş. Baron Bleichroder, Lord Carnavaron, Prens Strozzi ve Maurice de Rothschild de ona hem aşklarını hem paralarını vermişler. De Pougy aşkı acımasızca sömürmüş, parayı da kadın aşıklarına, güreşçilere, Montmartre batakhanelerindeki sapıklara yedirmiş. Daha sonra, müşterilerinden biraz daha para çeke-

bilmek için, özel gösteri yeri olarak kendine bir kulüp açmış, kulübün yöneticiliğine de Dorian adında cüce ve kambur bir Korsikalıyı getirmiş.

Dorian, saman alevi gibi öfkesi, kendi ırkından olmayanların çoğuna burun kıvırması ve sırtındaki kambur kadar büyük yüreğiyle ünlüydü. Babam Paris'e her gidişinde ona ve Pougy'ye uğrar; Dorian'ın, eciş bücüş gövdesini acıyla kıvrandıran romatizmasını, Pougy'nin de mesleğine özgü hastalıklarını tedavi ederdi. Kadın kulüpteki hissesini satışa çıkarınca, Dorian babamın verdiği parayla hisseyi satın almış. Babam öldükten sonra onun yaşam boyu üyeliği bana miras kaldı.

Kocamın ölümü ve küçük kızımın halasının yanına yerleşmesi beni büyük bir servetin yanısıra «devrin gözde fahişesi» olmak istemiyorsam ancak gizlilik içinde doyurabileceğim garip cinsel isteklerle başbaşa bırakmıştı. Dorian'ın kulübüne işte o günlerde dadandım. Ona elimde babamın kartıyla gidip kendimi tanıttığımda beni kucakladı ve hemen özel hekimliğine atadı. Çarpık gülümsemesini, orta parmağını burnuna bastırıp konuşmasını bugünmüş gibi anımsıyorum. «Adil bir anlaşma öyle değil mi? Sen beni hastalıklardan koruyacaksın, ben de seni belâlardan. Babanı severdim. Aşırı derecede atılgandı, ama parmakları şifa verirdi. Öyle havalı adam görmedim. Ona, ne İngilizler tepeden bakabilir, ne Almanlar kabadayılık taslayabilirlerdi. Fransızlar ise onu anlayamazlardı. Ben de pek anlayamazdım ya. Çocuk yetiştirme konusunda alışılmamış fikirleri vardı. Seni ne yapmak istediğini bir türlü kestiremezdim. Neyse, bunlar beni ilgilendirmez. Kimi balık sever, kimi tavuk. Hangisinin daha güzel olduğunu tatmadıkça ne bileceksin?»

Aradan on yıldan fazla zaman geçti, Dorian da iyice yaşlandı. Saçları bembeyaz. Yürüdükçe kemikleri takırdıyor. Yüzünde, gün görmeyen mağara yaratıklarının ölgün sarılığı. İki adamını yanından hiç ayırmaz. Suratından kötlülük akan, iri yarı, suskun bir Ajaccio'lu ve iki eliyle bir öküzü boğabilecek kadar güçlü görünen bir bar kızı. Calvi'li bar kızı evi çekip çevirir, Ajaccio'lu ise Dorian'ın gölgesidir. Hep peşinde, belli belirsiz, ama engerek kadar tehlikeli.

Kulübe gitmeden önce, mutlaka Dorian'ın Quai des Orfèvres'deki evine uğrarım. Bu nezaket ziyareti adet olmuştur. Özel doktoruyum ya, onu muayene etmemi bekler. Daha sonra, peşimizde iri yarı Ajaccio'luyla, taş döşeli avluyu geçer, Dorian'ın birbirinden garip tiplerinin kendilerini sergiledikleri kulübe gideriz.

Bu gece Poiret'ye diktirdiğim takımı giymeye karar verdim. Siyah pantalon, siyah smoking, beyaz kırmalı gömlek, lacivert ipek astarlı pelerin. Giyinirken, içinde bulunduğum berbat durumun ne kadarını Dorian'a açabileceğimi düşünüyordum. İyi dostuz ama, bu maskaralar sirkinde sevgiyle kötülük atbaşı gider.

Kaygıylanmam gerekmezmiş. Dorian herşeyi biliyordu. Benden fazlasını biliyordu daha doğrusu. Albay ölmemiş, Doğu Prusya'daki köşkünde dinleniyormuş. Kalbi düzelmiş, belkemiği hâlâ alçıdaymış. Genel Kurmay'da göreve başlamak üzere Şûra'dan istifa etmiş. Benden intikam almak niyetinde değilmiş, ama Berlin'e bir daha ayak basmasam iyi edermişim. Dorian bayağı öfkelenmişti. «Ucuz kurtulmuşsun gene. Kendini denetleyemiyorsan böyle oyunlar oynama. Prusyalıların damarına basmaya gelmez. Hadi şimdi beni muayene et, bakalım daha kaç yılım var.»

Ufak tefek bedenini incelerken, ciğerlerindeki hırıltıları

dinlerken, belkemiğindeki sert çıkıntıları, eklemlerindeki kireçli yumruları yoklarken, öğretmen gibi bana nasihat edip durdu.

«Ah siz kadınlar. Hepiniz aptalsınız. Sen örneğin. Akıllısın, zenginsin, güçlüsün ama senin derin de giderek aşınıyor. Günün birinde salt sinir kalacak ve çığlıklar atmaya başlayacaksın. İmdat değil, cinayet çığlıkları. Aklın başına geldiğinde aynasızlar seni içeri tıkmış olacak.»

Kuş pençesine benzeyen romatizmalı eliyle yanağımı okşadı. Bu davranışında hem sevecenlik, hem gözdağı vardı. «Beni kaygılandırıyorsun chérie. Buraya gelen kadınların çoğunun içini okurum. Erkeklerden kazık yiyenler, orta yaşlılık bunalımları geçirenler, eşcinseller, değişik coşkular arayanlar, içki ve uyuşturucu tutkunları. Sen farklısın. Bir bakıyorum; tatlı gülümsemesi, bütün dünya çocukların besleyecek süt dolu memeleriyle bir Meryem Ana, bir bakıyorum; zehir saçan ağzı, yılan saçlarıyla bir Medusa.»

«Yoksa seni de mi korkutuyorum?»

«Korkmak mı?» Garip, hırıltılı bir kahkahanın ardından bir öksürük nöbetine tutuldu. «Yok canım, seni iyi tanıyorum. Ayrıca kimse kamburları korkutamaz. Uğur getirsin diye sırtını sıvazlarlar. İstersen sen de dene, uğura ihtiyacın var.»

«Sırt sıvazlamak» bir parolaydı aramızda. Dorian'ın, kendisiyle alay etmeyecek ve sakat gövdesinin sırlarını dışarı vermeyecek bir dosttan cinsel yakınlık dileyişiydi. Dileğini seve seve yerine getirdim. Tanrı bilir ya, bu çok kısa süren yakınlık bana hiç de tatsız ve tiksindirici gelmedi. Tersine, içim sevecenlikle dolmuştu. Ona zevk vermek, erkekliğini hissettirmek hoşuna gitti. Daha sonra, onun uykulu ve huzur dolu gözlerine bakarak konyağımı yudum-

larken, damdan düşer gibi, «Ne zevk alıyorsun bu aslan terbiyeciliğinden? diye sordu.

Soru öyle yersiz kaçmıştı ki kahkahayı bastın. Dorian birden öfkelendi. «Gülme! Bütün Avrupa'da adım bu: La Dompteuse de Lions.» Herkes seni tehlikeli görüyor. Bu çılgınlığı niye yapıyorsun?»

«Bilmiyorum küçük dostum, gerçekten bilmiyorum. Bazen bir kudurganlık nöbeti, bir ateş yağmuru beni pençesine alıyor, kim olduğumu bile unutturuyor.»

«Şimdi nerede kalıyorsun?»

«Başka farelerle birlikte bir fare deliğinde. Ètoile civarında bir pansiyon.»

«Konuk ağırlamana izin var mı?»

«Yok.»

«Öyleyse bu gece burada kal. Konuk odamda yatarsın. Seni öyle biriyle tanıştıracağım ki, yarın sabah bir rahibe kadar huzurlu kalkacaksın.»

«Sağol ama istemem. Erkeklerle başa çıkacak halde değilim henüz.»

«Erkek diyen oldu mu?» Minik parmaklarını saçlarında dolaştırdı. «Bu kız, Safo'nun türkü yaktığı kız kadar genç ve güzel. Şimdi sana böylesi gerek. Hem yitirecek neyin var? Mutlu uyur, birbirinizle dost olarak uyanırsanız, ikiniz de kendinizi bugünkünden daha iyi hissedersiniz.»

Haklı çıktı. Hiçbir şey yitirmedim ve galiba bir şey kazandım. Odanın karanlığında kızı, kendi kızıma benzetmiştim. Uyandığımda saat üçe geliyordu. Kız hâlâ kollarımdaydı, ayışığı yüzüne vurmuştu. Şaşırdım, en azından ben yaşta bir kadındı yataktaki. Gözlerin çevresinde, dudakların iki yanında aynı çizgiler. Ne düşkırıklığına uğradım, ne pişmanlık duydum. Dışarda geçirdiğim ilk gecenin sa-

bahında babamın kahvaltı sofrasında bana gülümseyişini görür gibi oldum sadece.

«Çok güç değil mi?»

«Yoo, ben hiç bir güçlükle karşılaşmadım babacığım.» (Ne kadar da safmışım Tanrım.)

Babam hâlâ sırıtıyordu. «Talihin varmış. Senin yaşındayken, yatak arkadaşlarımla vedalaşmayı bir türlü beceremezdim.»

«Sonradan öğrendin mi peki?»

«Elbette. Hepsine aynı sözleri söylüyorum. Sonsuz teşekkürler, veda edeceğim için ne kadar üzüldüğümü bilemezsin.»

«Gözleri doluyordur herhalde.»

Babam elindeki ayçöreğini gülerek bana doğru salladı. «Hayır, ama tatlılıkla ayrılıyoruz. İnsan düşman kazanmamalı, soğuk kış gecelerini düşünerek herkesle dost kalmalı.»

Ben bu kadınla dost kalmak niyetinde değildim. Onu uyandırmadan kalktım, parayı yastığın üstüne bıraktıktan sonra dışarı süzüldüm. Yalancı şafağın külrengi aydınlığında bir araba çevirdim. Arabacı asık suratlı biriydi, at da tırısa kalkamayacak kadar hasta ve yorgun. Ama nalların hafif şakırtısı, Lily'nin çocukluğumda başucumda söylediği ninniyi anımsattı bana.

Tahta atına atla, doğru Banbury kavşağına
Beyaz atın sırtındaki güzel hanımın yanına
Ellerinde yüzükler, ayaklarında çanlar
Nereye giderse gitsin, çanlar durmadan çalar.

JUNG

Zürih

Eski gemicilerin çıktıkları seferlerden daha tehlikeli bir sefere çıkıyorum. Benliğimin merkezine. Kim olduğumu, niye varolduğumu bulmak zorundayım. Derimin altında yaşayan iblisle uzlaşmalı, çoktan ölmüş olan babamla onun taptığı, benimse yadsıdığım Tanrı konusunda bir anlaşmaya varmalıyım. Bir türlü sevemediğim annemle de konuşmalıyım. Küçüklüğümde bana tecavüz eden adamla ve olgunluk çağında düşlerime doluşan karanlık tanrılarla hesaplaşmalıyım. Beni Freud'a bağlayan bağları kopartmalıyım, bunu yapmak hiç de kolay değil, inanın.

Bilinen son kara parçasından bilinçaltımın uçsuz bucaksız okyanusuna açılmak zorunda oluşum beni dehşete düşürüyor. Geceyarısından sonra korkularla boğuşuyorum. Eski bir haritayı inceleyen bir gemiciye benzetiyorum kendimi. Cebelitarık Boğazının iki yanındaki kayalıkların hemen ötesine ağızlarından alev püskürten korkunç yaratıklar çizilmiş: GEMICİ DIKKAT! BURASI CANAVARLARIN BARINAĞI VE DÜNYANIN SONUDUR! Ben canavarlara

alışkınım. Düşümde görmediğim canavar kalmadı. Mağarada yaşayan, tek gözlü, dev erkeklik organı, insan sesiyle konuşan güvercin, Alyscamps'ın yaşayan ölüleri, kara bokböceği, kan püskürten kayalar. Bu dilberlerden biri mutlaka başucumda nöbet tutar.

Karanlıkta Emma'ya uzanıyorum, onun güvenli sıcaklığına sığınmaya ihtiyacım var. Gelgelelim Emma hafifçe söylenerek öte yana dönüyor ve elini apışarasına sıkıştırıyor. Bu davranışına içerliyorum. Hiçbir zaman ona zorla sahip olmaya kalkışmadım ki. Tamam, iki aylık gebe, canı sevişmek istemeyebilir. Ama benim şu yatakta kendimi ne kadar yalnız hissettiğimi, görünmez düşmanlarımın elinden neler çektiğimi anlayamıyor. Bu dönemde yaşamımda Teni olmasa, erkekliğimi bile yitirebilirim.

Emma'nın isteksizliğinin tek nedeni gebeliği değil kuşkusuz. Karım cinsel açlığını kendi kendine giderebilen tiplerdendir. Bunu son görüşmelerinde Freud'a da açıklamıştı. Bu yüzden cinsel ilişkiye benim kadar ihtiyaç duymuyor. Hastalığım hem beni, hem ailedeki yerimi değiştirdi. Artık ailenin temel direği değilim. Klinikte çalışmıyorum, en basit derse bile kafamı veremediğimden üniversitedeki görevimi de bıraktım. Özel hastalarımın listesi acınacak kadar kısa. Ekmek parası kazanamıyorum yani, Emma'nın geliriyle geçiniyoruz. Karım tam bir anaç tavuk olup çıktı. Çocuk dünyaya getirme görevi ona güven duygusu ve özsaygı veriyor. Oysa hastalık ve parasal bağımlılık benim özsaygımı silip süpürdü. Bunu fırsat bilen karım da, gerçek ve düşürünü sadakatsizliklarıma karşılık benden öç almaya çalışıyor.

Erdem taslayacak değilim. Önüme gelenle yatıp kalkmıyorsam da tekeşlilik benim için olanaksız. En iyisini Yunanlılar yapmışlar bence. Yuva kurup çocuk sahibi olmak

için bir eş, dostluk edebileceğin bir metres ya da erkek arkadaş, eğer istersen arada bir de genelev. Bizim duygudan uzak Calvinist toplumumuzda ise kadınlar ve erkekler dayanılmaz kısıtlamalara katlanmak zorundalar. Oysa iyi bir evlilik insana biraz gezip tozma olanağı sağlamalı.

Emma böyle düşünmüyor elbet, ben de tatsızlık çıkmasın diye bu konuyu açmamaya çalışıyorum. Zaten Teni yüzünden sık sık kavga ediyoruz. Karım bu kavgalarda geçmişteki düşüncesizliklerimi bağıra çağıra sayıp dökmekten geri durmuyor. (Ne pahasına olursa olsun benden gebe kalmak isteyen Spielrein soyadlı şu kadını sözgelimi.)

Çözümleyici ruhbilimi uzmanı her an bir günah fırsatıyla burun burunadır. Bir keşiş kadar erdemli bile olsa, bunların tümüne karşı koyamaz. Ruhunu açan bir kadın, giysilerini çıkarandan çok daha tehlikelidir. Geri çevirsen rezalet çıkarır, dedikodular yayar. Bir sevgi gösterisi olarak boyun eğsen, Baküs rahibeleri kadar açgözlü olup çıkar.

Sözün kısası yapsan da lanetlenirsin, yapmasan da. Üstelik karın da yatakta sana sırtını dönerek, bir Boticelli bakiresi gibi eliyle cinsel organını örterek sorunu büsbütün karıştırır. Hepsinin canı cehenneme! Eski korkularımı ve kasığımdaki sızıyı bastırmaya uğraşarak bu karanlıkta böyle yatmaktansa, kalkıp çalışmalı.

Çalışma odası mezar gibi soğuk ve sessiz. Keşke Teni gelse de, odaya ateş ve sıcaklık getirse. Bir an işimden ona telefon etmek geçiyor, ama ben bile onu sabahın ikisinde uyandıracak kadar bencil değilim. Kadehime bolca konyak koyuyorum, pipomu dolduruyorum. Sonunda beni aydınlığa kavuşturacağını umduğum yolculuğun her adımını yazacağım kara kaplı defteri açıp masamın başına oturuyorum. Teni'yle birlikte düşlerimin yorumunu yazdığımız

dosyayı, not defteri, resim defteri, kurşun kalem ve boya kalemleri çıkarıyorum. Pipomu yakıp mutlulukla bir nefes çekiyorum. Konyağımdan koca bir yudum alıyorum. «Hadi başlıyalım.» diyorum kendime ve Gölgeme. «Bakalım birbirimizin dilinden anlayabilecek miyiz?»

Elime yumuşak bir kurşun kalem alıp yazmaya çalışıyorum. Birden kafam duruyor. Düşlediklerimi yazıya dökemiyorum bir türlü. Binbir güçlükle sabah törenlerinin basit sorularını yazabiliyorum. Ben kimim? Nerede oturuyorum? Mesleğim ne?...

Birkaç dakika sonra bu anlamsız uğraşdan vazgeçiyorum. Konyağımı yudumlayark, puromun yatıştırıcı dumanlarını ciğerlerime çekerek düşlere dalıyorum. Kalemi yeniden elime alıp düşlerimi çizmeye koyuluyorum. Çizdikçe içime hoş bir dinginlik çöküyor. Çalışma odamın duvarları yok oluyor, giysilerim gözden yitiyor. Kayalık bir yamacın önünde çırılçıplak duruyor, elimdeki kömür çubuğuyla koyu sarı renkli kayalara bir şeyler çiziyorum.

İlkin, Giotto'nun (*) «O»su kadar kusursuz, koca bir çember çiziyor, içine bir kızla bir erkek oturtuyorum. Kız çok genç, ergenlik döneminden yeni çıkmış. Adam uzun ak saçları ve sakalıyla dağlar kadar yaşlı. İnsanda saygı uyandıran otoriter bir havası var. Ağzının iki köşesini yukarı çeken gülümsemeyi iyice belirtiyorum. Gür bir ses, arkamdan «Daha iyi, çok daha iyi.» diyor. Konuşanı görmek için dönüyorum. İhtiyarla genç kız karşımda duruyorlar. Şaşkınlıktan dilim tutuluyor. Bir resme bakıyorum, bir onlara. Kız şaşkınlığıma gülüyor. İhtiyar da, «Aslında çok

(*) Giotto : 1266 - 1337 İtalyan ressam, heykeltraş ve mimar.

basit.» diyor gülümseyerek. «Benim adım İlya (*) Bu da Salome, (**) Sen bizi düşledin ve duvara çizdin. Ama sen kimsin?»

Yanıt veremiyorum. Çıplaklığımdan yüzüm kızarıyor. Başımı sallayarak, «Kim olduğumu bilmiyorum.» diye fısıldıyorum.

«Önemi yok, biz senin kim olduğunu biliyoruz,» diyor ihtiyar.

Kızın bana uzattığı eli ürkek ürkek tutuyorum. Beni kendine ve ihtiyara doğru çekiyor. Yeniden sakinleşiyorum. Adımın Carl Gustav Jung olduğunu birden hatırlıyor ve gururla onlara açıklıyorum. Hep birlikte düz bir kayanın üstüne oturuyoruz. Saygılı bir sesle, «Bu genç hanım sizin kızınız mı efendim?» diye soruyorum.

(*) İlya : M. Ö. VIX. yüzyılda, İsrail Kralı Ahab devrinde yaşamış bir peygamber. Eski Ahit'e göre, türlü mucizeler gerçekleştirerek halkı Tanrı'nın varlığına inandırmaya çalışmış, daha sonra da ateşten bir savaş arabasıyla cennnete yükselmiştir.

(**) Salome : İncil'e göre Hirodias'ın ilk kocasından olma kızıdır. Üvey babası, aynı zamanda da amcası olan Galile Kralı Hirod Antipas'ın doğum gününde dans eder, dansı çok beğenen Hirod kıza ödül olarak ne dilerse vereceğini söyler. Annesi tarafından kışkırtılan Salome, İsa'nın müjdecisi olarak Vaftizci Yahya'nın başının kesilip bir tepsi içinde kendisine verilmesini ister. «Kardeşinin karısını almak sana haramdır.» dediği için, Vaftizci Yahya'yı bir süre önce zindana attırmış olan Hirod, halkın tepkisinden çekindiği halde sözünden dönemez ve Salome'nin isteğini yerine getirir.

Oscar Wilde, bu öyküden esinlenerek 1893 yılında **Salomé** adlı bir oyun yazmıştır. 1905'te Richard Strauss bu metinden bir opera bestelemiştir.

İhtiyarın soruyu gülünç bulduğu belli. «Neyim olduğunu ona sen söyle çocuğum,» diyor kıza.

«Ben onun herşeyiyim. Kızı, karısı, sevgilisi ve koruyucusu.»

«Şimdi rahatladın mı Carl Gustav Jung?»

«Hayır, şaşırdım.»

«Rahatlamaya hakkın yok. Duvara dön ve resmi bitir.»

Döner dönmez kendimi gene çalışma odamda buluyorum. Pipom kül tablamda tütüyor. Konyak dökülmüş, lekeyi mendilimle siliyorum. Resim defterimde gerçekten de bir resim var. Giotte'nun «O»su kadar düzgün bir çember. Kızla ihtiyarı da, tıpkı düşteki gibi kayalık yamacın önüne çizmişim... Ne demek bu? Bu olay nasıl açıklanır?

Az sonra aklıma bir şey geliyor. Bir saat boyunca kitoplar karıştırıyor, deli gibi not alıyorum. Yazmakta güçlük çekmiyorum artık. Sabahın dördünde işim bitiyor. Tarihten üç küçük bölüm. İlk Gnostiklerden Büyücü Simon (*) bir fahişeyle gezermiş. Çinli bilge Lao Tzu bir dansöze gönül vermiş. Havari Paul da söylenceye göre, bakire Thecla'yı severmiş.

Bunlar çok eski masallar. Hangi evrensel büyü bunları benim bilinç - dışıma ekti? Elimi uzatsam, İlya'yla Salome'yi tutarım sanki, öylesine yakınlar. Gerçek olmasalardı, —gerçeğin değişik bir biçimi— onları nasıl kafamda canlandırabilirdim? Belki de bütün geçmişimiz içimizde gömülü. Unutulmuş, ama yitmemiş. Bataklıklarda görülen

(*) Gnostik: Hristiyanlığın başlangıcında ruhani sırları bilmek iddiasında olan din fırkalarının üyesi.

ışık yanıltmacı gibi, bizim düş gücüyle onları ortaya çıkarmamızı bekliyor.

Şimdi bu sorulara yanıt arayacak halde değilim. Resim defterini kapıyor, yalancı şafağın puslu aydınlığına çıkıyorum. Göl kıyısında suya taşlar atarak sesleniyorum:

İlya!... İlya!... Salome, sevgilim!

Aldığım tek yanıt bir sutavuğunun kanat çırpışları.

MAGDA

Paris

Bu sabah hem gülünç, hem de üzücü bir olaya tanık oldum. Dorian'da geçirdiğim geceyi düşünerek Champs Élysées'de yürüyor, sabah kahvemi içmek için uygun bir yer arıyordum. Bir seyyar satıcı, başında bir sepet portakalla önüme geçti, kaldırım taşına takılıp tökezlendi. Sepet düştü, portakallar dört bir yana saçıldı. Bazısı yarıldı, bazısını yayalar tekmelediler, bazısını da öğrenciler topladılar.

Satıcı uyuşmuş gibi öylece kalakaldı bir an. Altın renkli meyvalarına dikilmiş bakışlarında çaresizlik okunuyordu. Derken, en yakındaki tanık ben olduğum için, öfkeyle üstüme yürüdü. «Senin yüzünden, hep senin yüzünden!» diye İtalyanca haykırarak eliyle bana boynuz işareti yaptı, sepeti ayaklarının dibine fırlatıp uzaklaştı. Öfkesi öyle çocuksu, suçlaması öyle gülünçtü ki bir kahkaha attım. Gel gelelim kahve içmek için oturduğumda titrediğimi farkettim. Az önce bana gülünç gelen olayda şimdi bir uğursuzluk buluyordum. Karabasanımı yeniden yaşıyordum.

Portakallar birer fanus olmuş, her birinin içine çıplak birer Magda kapatılmıştı. Magdaların hiçbiri ötekiyle konuşamıyordu.

Dehşete kapılmıştım, tüylerim diken dikendi. En iyi av atımın bir huysuzluk nöbetine tutulduğu gün, onu kırbaçlamak ve halsiz düşene kadar koşturmak zorunda kaldığımda, kurt köpeğim Alexander'i ağzında kanlı köpüklerle kapımda ölü bulduğumda, bahçemdeki güllü çardak barbarın biri tarafından baltayla yerle bir edildiğinde de böyle olmuştum.

Boynuz işareti, eski devirlerde kötülükleri defetmek için yapılırdı. Yoksa cadıya mı benziyordum? Kem gözlü müydüm? Alnımda Kabil gibi damga mı vardı? Titreyen ellerimle çantamdan ayna çıkarıp yüzüme baktım. Yüzümde bir değişiklik yoktu, rengim uçmuştu sadece. Arka masadaki adam, erken işe çıkmış bir fahişe mi, yoksa hava almak isteyen düşüncesiz bir aile kadını mı olduğumu kestirmek için dikkatle beni inceliyordu.

Aynada gördüklerim içimi rahatlatmamıştı. Sabah sabah Champs Elysées'deki bir kafede oturmuş ağlayan ve geceyarıları randevu evlerinde tanımadığı kişilerle sevişen orta yaşlı bir dulu hiç de parlak bir geleceğin beklemediğini anlamıştım. Tam ayaklarımın dibine bir tuzak kazılmıştı, karanlıkta yuvarlanıp duruyordum.

Arkamdaki adam kalkıp yanıma geldi, nazik bir sesle,

«Madam kendini iyi hissetmiyor galiba. Yardım edebilir miyim?» diye sordu.

«Sağolun, ama gayet iyiyim.»

«Emin misiniz madam?»

Emindim. Birinden yardım istemem gerektiğinden de emindim. Ama nereye gidecektim, gidince ne söyleyecektim? Macarca da dahil altı dil bilirim, çocukluğumdan bu

yana sürdüğüm yaşamı dile getirmeye hiç biri yeterli değil.

Cinsellikten söz etmek kolay. Zevkleri ne kadar garip olursa olsun, meraklı bir dinleyici topluluğu bulabilir insan. Ya gerisi? Büyülü şatodaki çocukluğum, kadınlığa geçişimin ilkelliği ve güzelliği, üniversitede, hastanede geçirdiğim yıllar. Bunlar çok uzak bir ülkenin masalları, hatta başka bir gezegenin. Kimsenin bunları anlayabileceğini sanmam.

Üstelik hepsinin üstüne aynı gölge düşmüş, bir darağacının gölgesi. Bunu ayçöreği yiyip kahve içerken anlatmak olanaksız. Çoğu suçlara gülüp geçebilen babam bile bu konuyu benimle hiç konuşmadı. Ne yaptığımı, neden yaptığımı biliyordu, ama bunu bildiğini sadece şu kupkuru sözlerle belirtti. «Umarım uykunda konuşmuyorsundur sevgili kızım.»

Babamın ve delice sevdiğim kocamın ölümlerinden sonra sayısız kadın ve erkekle yattım. Bunların bir çoğu şantaj yapabilecek tiplerdi. Sırlarımı uykuda açıklamak gibi bir huyum olsaydı, birinden biri bunu mutlaka çıtlatırdı.

Şimdiye kadar işler yolunda gitti, ne var ki Derian'ın dediği gibi, dayanma gücüm gün günden azalıyor. Beni en sapkın zevklerden en derin bunalımlara savuran bu gidişe sonsuza dek dayanamam. Sürekli bir sevgiliye, bir dosta, bir sırdaşa, hatta günah çıkartabileceğim bir papaza gereksinmem var... Dini inançları olmayan bir kadın için çok garip bir çözüm yolu bu. Babam, yaşamın bu dünyada başlayıp bittiğini ve onun tadını çıkarmamız gerektiğine inanan bir rasyonalistti. Hep şöyle derdi. «Ölüleri de dirileri de kesip biçtim. Ne Tanrı'ya rastladım, ne ruh denen şeye.»

Babamı öyle severdim ki, düşüncelerinin doğruluğun-

dan kuşkulanmak aklımın ucundan geçmezdi. Şimdi de öyle, ama kimi vakit Katolikliği kabul etmek, her cumartesi günah çıkartıp eve yeni doğmuş bir bebek gibi dönmek nasıl olurdu diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Saçma bir düşünce. Tanrı'ya ve günaha inanmıyorsan, kaygılanman gerekmez. Oysa kaygılanıyorsun. Boynuz işareti görünce rengin atıyor, portakalları ölüm büyülerine benzetiyorsun.

Kendimi düğün konfetileri gibi parça parça harcadığım için suçluluk duyuyorum. Hayır, utanıyorum. Fahişeler bile benden daha akıllı. Neleri varsa onu satarlar. İşin garibi, bir yanım çok dikkatli ve tutumludur. «Köylü tutumluluğu» derdi babam. Topraklarımı bir işadamının kurnazlığıyla yönetirim. Hesap defterlerim titizlikle tutulur ve hep kâr gösterir. En iyi giysileri satın alırım, ama temiz giydiğim için ucuza gelir. At pazrlarında çekişe çekişe pazarlık ederim. Açık artırmalarda değerli bir malı yüz adım öteden gözüme kestiririm. Kibar dostlarımın arasında ağırbaşlı ve ölçülü davranırım. Sapık zevklerimi ve yatakta kullandığım pis sözcükleri bilseler, şaşkınlıktan çoğunun dili tutulur. Sürdürdüğüm bu çift yaşantı bir vakitler güzel ve heyecanlıydı. Şimdi tehlikeli bir yolculuğa benzedi. Gece karanlığında, korkunç gölgelerle dolu, leş kokulu bir yolda yürür gibiyim...

Hesabı ödedim, Ysambard Kardeşler'in bankasına doğru yürümeye koyuldum. Hesabıma karşılık para çekecektim. İki kardeşin büyüğü olan Joachim'in beni öğle yemeğine davet etmesini bekliyordum. Joachim altmış yaşlarında şimdi. Ak saçlı, cin gibi zeki, kadınlara nasıl davranılacağını iyi bilen bir adamdır. On yıl önce Amalfi'de bir yaz serüveni yaşamıştık. Döndükten sonra ikinci evliliğini yaptı. (Birkaç kuşaktır bankacılık yapan Alsaslı bir aile-

nin kızını alıp işini sağlama bağladı.) Yatakta bile bana babamı anımsattığı için olacak, onunla dost kaldık.

Bankaya vardığımda toplantıdaydı. Sekreteriyle yolladığı notta biraz beklememi rica ediyor ve birlikte yemeğe çıkmamızı öneriyordu. O arada kardeşi Manfred'le konuştuk. Manfred çok şık, çok kibar, bir o kadar da ruhsuz biridir. Hiç evlenmemiş bildiğime göre, kadın ya da erkek sürekli bir sevgilisi de yok. Keşişleri andıran donukluğu beni tedirgin eder, hatta tiksindirir. Joachim ise ondan büyük bir hayranlık ve saygıyla söz eder.

«Manfred dahidir. Ticarette kimse onunla boy ölçüşemez. Tibet'te bir avlu dolusu kerpicin olsa da eline versen, çok geçmeden sana Bradford'dan yün, Floransa'dan altın, Ruhr'dan pik demiri getirir, bizi de Paris'te kâr ettirir...»

Bunları ister istemez kabul etmek zorundaydım. Manfred'in sayesinde Fransa'daki servetim iki katına çıkmıştı. Teşekkürlerimi kibirli bir aldırmazlıkla karşıladı. «Bu işde sihir yok Madam. Bütün ustalık zamanlamada. Şimdi de anaparanızın en az yarısını Avrupa dışına çıkarırsanız iyi edersiniz. Balkanlarda savaş var. Bir yıla varmadan geri kalan Avrupa ülkeleri de savaşa girecekler.»

«Nereden biliyorsunuz?»

Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme belirdi.

«Eskiden kâhinler kuş barsaklarıyla fal bakarlarmış. Bizim işimiz daha zor. Biz kömür, maden, kimyasal madde ve para piyasasını izleyerek karar veriyoruz. Örneğin şu anda Avrupa'daki bütün süvari alayları yedek binek atları ve onları barındıracak ahırlar arıyor. Çılgınlık tabii, bunak generallerin çılgınlığı. Çok yakında at da pala gibi çağdışı kalacak. Her neyse, bence haranızı satışa çıkarmanın tam sırası. «Bir an sustuktan sonra oldukça anlamlı bir

cümleyle devam etti. «At yetiştiricisi olarak itibarınız henüz sarsılmadı. Malınız çok iyi durumda. Piyasa yüksekken satın ve elinize geçecek meblağı New York'da bir bankaya yatırın. Günün birinde Avrupa'yı terk etmek zorunda kalırsanız Yeni Dünya'da güvenli bir yatırımınız olur.»

Beni Avrupa'yı terk etmek zorunda bırakabilecek bir olay düşünemediğimi söyledim.

«Savaş en ilkel tutkuları ortaya çıkarır, onları doyurma fırsatı verir ve bütün çirkinlikleri haklı kılar sevgili Madam. Nasıl söylemeli? Siz sosyetede tanınmış birisiniz, ama hakkınızda kötü düşünenler de var. Dedikodulara, şantajlara hedef olabilirsiniz.»

«Şantaj mı? Bu sözcüğü kullanmanız çok garip.»

«Çok da yerinde. Size bir şey göstermek istiyorum.»

Masasından dosyamı aldı, içinden bir mektup çıkarıp bana uzattı. Mektup, Vickers ve Maxim antetli bir kağıda ve Manfred Ysambard adına yazılmıştı. İri ve süslü el yazısı dikkatimi çekti.

Aziz meslektaşım

Yöneticilerimizin oy birliğiyle aldıkları karar uyarınca, La Société Vickers et Max ve La Société Francaise des Torpilles Whitehead bundan böyle Ysambard Kardeşler bankasıyla çalışacaktır. İşbirliğimizin uzun süreceğine ve iki taraf için de kârlı olacağına inanıyorum.

Dostluğumuzun temelini evimde hep birlikte bir akşam yemeği yiyerek atmayı öneriyorum. Adından geçen hafta söz ettiğimiz o güzel müşterinizi de davet eder ve benimle tanıştırırsanız sevinirim.

Â bientôt
Z. Z.

İmza yerine de koca koca harflerle çift Z yazılmıştı. Yazarın adını sorduğumda Manfred utandı. Yüzünün kızardığını ilk kez gördüm.

«Zaharoff, Basil Zaharoff (*) Hangi taşı kaldırsan altından çıkar; çelik, silah, gemi, gazete, banka...»

«Beni kimden duymuş?»

«Bizden değil madam, inanın. Joachim de bu sözlerimi doğrulayacaktır. Bize sizden söz eden Zaharoff'tu. Sizin hakkınızda bildiği şeyler bizi şaşırttı. Zaharoff işte böyle biri. En üst düzeydeki politikacılarla, krallarla, imparatorlarla, devlet başkanlarıyla yakın ilişkiler içinde. Dünyanın en iyi özel casusluk kuruluşuna sahip.»

«Benimle niye ilgileniyor?»

Kaçamak bir yanıt bekliyordum, Manfred herşeyi açık açık anlattı.

Zaharoff işlerinde kadınları da kullanır. Hizmetlerinin ve topladıkları bilginin karşılığını cömertçe öder. Babanızın ve sizin bütün geçmişinizi öğrenmiş. Bizim hiç bilmediğimiz bazı şeyler ima etti. Kısaca özetlemek gerekirse,. Zaharoff yukarıda adı geçen şirketlerin bankacılığına getirmekle bize büyük bir iyilikte bulunmuş oldu. Buna karşılık olarak sizinle tanışmak istiyor.»

«Ya ben istemezsem?»

«Çok inatçı adamdır. Başka bir yolunu bulur.»

«Ben de inatçıyım.»

«Lütfen madam.» Manfred'in sesinde umutsuzluk vardı. «Bırakın da size Zaharoff hakkında biraz daha bilgi vereyim. Savaş malzemesi ticareti yapar. İngiltere'de Vic-

(*) Basil Zaharoff (Sir)i Uluslararası banker ve silah tüccarı. Rus bir baba ve Rum bir annenin çocuğu olarak İstanbul'da doğmuştur.

kers şirketinin temsilcisidir örneğin. Bizim Schneider-Creusot'u da ele geçirmek istiyor. Bu şirketin malı olan Banque de l'Union Parisienne'in hisselerini el altından toplamaya başladı. Bu banka hem Schneider-Creusot'u hem de diğer Fransız endüstri kuruluşlarını finanse ediyor. Şimdi Zaharoff da yönetim kurulunda. Yanına çekmek için bize de büyük işler getiriyor. Sözlerime dikkat edin, sonunda Schneider-Creusot'u Zaharoff yönetecektir. Böyle bir adam sizinle tanışmak istiyorsa, şu ya da bu biçimde, ama mutlaka tanışır. En iyisi bu işi biz kibarlık çerçevesi içinde halledelim ve iki seçkin müşterimizi tanıştıralım. Ne dersiniz?»

«Joachim bu konuda ne diyor?»

«Yemekte kendiniz sorun.»

Joachim'in bana verdiği yanıt yeterince açıktı.

«Duyduğum dedikoduların yarısı doğruysa senin bir koruyucuya ihtiyacın var demektir. Zaharoff'dan iyisini bulamazsın. Şu anda Avrupa'nın en güçlü adamı.»

«Niye koruyucuya ihtiyacım olsun?»

Joachim hafifçe gülümsedi. «Yaşın ve garip ilişkilere olan düşkünlüğün yüzünden.»

«Sen bunu nereden öğrendin sevgili Joachim?»

«Bazı şeyleri dedikodulardan...»

«Gerisini de kuşkusuz Basil Zaharoff'dan.»

«Öyle.»

«Yatakta iyi mi bari?»

«Ne bileyim? Seni kendi yatağı için istediğini hiç sanmam.»

«Demek adam pezevenk.»

«Söylentilere bakılırsa, işe Tatavla genelevlerinde pezevenklik yaparak başlamış.»

«Dünyanın sonu mu orası?»

«Tatavla Istanbul'da, Rumların işlettiği batakhanelerin bulunduğu semtin adı.»

«Anlaşılan Tatavla pezevengi, şimdi de Joachim Ysambard'a pezevenklik öğretiyor.»

Bu ağır sözleri söylemekten kendimi alamamıştım. Joachim de hareketi sessizlik içinde yuttu. Yumuşak bir sesle, özür diler gibi, «Keşke sana bizim ellerimizin kadın simsarlarınınkinden daha temiz olduğunu söyleyebilseydim. Ama değil,» dedi. «Silahlar, bombalar, zehirli gazlar bizden ödünç alınan milyonlarla üretiliyor. Bütün ülkelere kredi açıyoruz. Hangi taraf kazanırsa kazansın, bizim kaybetmemiz olanaksız. Bundan utanç duymam gerek, ama duymuyorum. Para için çalışıyorum, para için evlendim. Bana para harcatan birkaç düşkünlüğümden biri de sendin.»

«Borcumu ödememi istiyorsun demek.»

«Kabalaşma. Sana iyilik ediyorum. Zaharoff'un salonlarını süsleyecek, müşterileriyle dostluk kurabilecek bir kadına ihtiyacı var. Sana düşesmişsin gibi davranacaktır.»

«Işi bittikten sonra da gebe bir oda hizmetçisi gibi kapı dışarı edecektir. İstemem, sağol.»

Joachim birden resmileşti. «Nasıl istersen. Şimdi senin parasal işlerine geçelim...»

«Sizin edeiğinizi yapmaya karar verdim. Harayı, mülkümü satıp parayı Birleşik Devletlere yatıracağım. Başka neleri paraya çevirebilirim?»

«Manfred'le bir liste hazırlar, sana bildiririz. Nerede kalıyorsun?»

«Yarından itibaren Crillon'da. Yeniden insan içine karışmaya karar verdim.»

«Zaharoff konusunu da bir düşün lütfen.»

«Peki Joachim. Çıkarlarım konusundaki titizliğin için sana teşekkür borçluyum.»

Böylelikle bir defter daha kapandı, bir dostluk daha öldü ve gömüldü. Kalabalık caddede yürürken kendimden utanıyordum. Bir vakitler seviştiğim bir adam, şimdi bana pazarda alınıp satılacak bir malmışım gibi davranmış, daha da acısı bu alış verişi büyük bir mutlulukla kabul etmemi beklemişti.

Neler oluyordu bana? Başkaları benim yüzümde, benim aynada görmediğim ne görüyorlardı? Bağımlılıktan tüm varlığıyla nefret eden, benim gibi bir kadına, bir koruyucuya ihtiyacı olduğunu nasıl söyleyebiliyorlardı? İhtiyacım olsa bile, Tatavlalı eski pezevenk, yeni silah satıcısı Zaharoff'u nasıl önerebiliyorlardı?

Durumun ne kadar gülünç olduğunu pansiyondaki yadak odama girince anladım. Haftanın her gecesi berbat arkadaşlar için para ödüyordum. Korunmak için değil, sömürülmek için para harcıyordum. Polislerin ve pezevenklerin hedefiydim. Kendimi yatağa atıp gözlerimden yaş gelinceye kadar kahkahalarla güldüm, sonra da ağladım, ağladım, ağladım...

JUNG

Zürih

Bugün hava sıcak ve aşırı ölçüde nemli. Kara yağmur bulutları gölün üstüne kümeleniyor. Öğlene kalmaz fırtına patlar. Şafaktan beri çalışıyorum. Taş topluyor, onları küçük köyümün yanına yığıyor, biçim ve cinslerine göre ayırıyorum. Işçiler gibi, belimden yukarısı çıplak. Yüzümle bedenim tere, toza batmış, ama huzurlu ve mutluyum.

Emma ve çocuklar Sonnenberg'de oturan bir dostumuza konukluğa gittiler. Toni büyük elma ağacının altına portatif bir masa koymuş yazı yazıyor. Bir sürahi limonata yapmış, temiz havlu çıkarmayı da unutmamış. Öğle yemeğinden önce yüzeceğiz ve üstümüzü kayıkhanede değiştireceğiz.

Pek konuşmuyoruz, gerekmez de. Yüreklerimizde birlikte olmanın mutluluğu, kendi düşüncelerimizin akıntısına kapılmışız. Ayrı ayrı akarken bir noktada birleşen dereler gibi. Taşlarla köyümü kurarken, bölük pörçük anılarla çocukluğumu da yeniden kuruyorum sanki. Kendimi annemin babası papaz Preiswerk'e benzetiyorum. Dedem, ona on

üç çocuk doğurmuş olan ikinci karısını üzüntüden kahretmek pahasına, her çarşamba ilk karısının ruhuyla buluşurmuş.

Babam da protestan rahibiydi. Küçük bir köy kilisesinin ve doğruluğundan kuşku duyma yürekliliğini hiçbir zaman gösteremediği çağdışı bir din eğitiminin kısır olanaklarına umutsuzca sıkışıp kalmış akıllı ve yumuşakbaşlı bir adam. Anılarına sığınırdı: Eski güzel günler, romantik öğrencilik yılları, artık hiç okumadığı Doğu dillerini öğrendiği fakülteyi bitirirken aldığı ödüller... Annemle sık sık kavga ederlerdi. Kalabalığı ve gevezeliği seven, neşeli, taze ekmek gibi sıcak, iri yarı bir kadındı annem. Bazı kavgalarının cinsellikle ilgili olduğunu, çok sonraları, deneyim kazanınca anladım. Kusur kimdeydi bilmem. Isviçrelilerin cinsel konulardaki iki yüzlülükleri inanılmaz boyutlara varır bazan. Bütün bildiğim, annem büyük bunalımlar geçirdi ve uzun süre hastanede yattı.

Onunla ilgili duygularım çok karışık. O tombul, sıcakkanlı, kaygısız maskenin altında; otoriter, karanlık, buyurucu, hoşgörüsüz ikinci bir kişi gizliydi. (*) Bu ikinci kişi kafamdan geçenleri bir bakışta okurdu sanki. Annemle ilgili duygularım, daha sonra kadınlarla olan bütün ilişkile-

---

(*) Maske : Birey toplumun kabul etmediği yanlarını bastırmak zorundadır. Bu nedenle kendine Jung'un Persona adını verdiği bir maske yapar ve toplum içinde bunu takar. Maske toplumsal ilişkilerimiz bakımından gereklidir. Maskesini geliştirememiş kişiler, topluma uyum sağlayamazlar, kendilerinden beklenen rolü oynayamazlar, kaba ve kırıcı kişiler olurlar. Maske kişiye özgü değil, ortak bir olgudur. Aynı maskeye bir başkası da sahip olabilir, bu bakımdan maskeyle kişiliği karıştırmamak gerekir.

rimi etkiledi. «Sevgi» sözüne yıllar yılı kuşku ve güvensizlikle karşılık verdim. Anımsayabildiğim ilk düşüm, ana babamın benimle ve birbirleriyle olan ilişkilerini açıklaması bakımından oldukça önemli. Evimizin arka tarafındaki otlakta bir yeraltı kanalına açılan bir delik görüyor ve içeri dalıyorum. Az sonra kendimi büyük bir odada buluyorum. Odada bir taht, tahtın üstünde de ağaç boyunda bir erkeklik organı var. Görmeyen tek gözünü tavana dikmiş. Annemin bağırdığını duyuyorum: «Ona iyi bak! Adam yiyen canavar bu işte!» Düşü her gece görüyordum. Odama gidip yatmaktan korkar olmuştum. Bu yüzden babamdan azar işittiğim halde düşü ona açmaya cesaret edemiyordum.

Herhangi bir ruhbilimcinin de söyleyeceği gibi, düş çok çeşitli yorumlara açık. Ben de her yıl yeni bir yorum bulurum. Ama şu anda, bahçede çalışırken bu düşü anımsamak içimi korku yerine istekle dolduruyor, birkaç adım ötemde oturan güzel yaratığın yanına gidiyorum. Bir bardağa limonata koyup dudaklarıma uzatıyor. Sonra yüzümde ve bedenimdeki terleri siliyor. Ellerinde elektrik akımı var sanki, Galvani'nin kurbağası gibi sıçrıyorum. Benimle sevişmesi için ona yalvarıyorum. «Ben de seni istiyorum.» diyor. Eski tanrılar halime acımış olacaklar ki, tam o sırada ilk yağmur damlaları düşmeye başlıyor ve ilk şimşek çakıyor. Toni defterlerini topluyor, kayıkhaneye sığınıyoruz. Yalvarma, nazlanma falan yok artık. Toni soyunurken, ben teknemin yelkenlerinden ve minderlerden bir yatak yapıyorum. Yatağa yuvarlanıyoruz. Dışarıda fırtına iyice azmış. Durmadan gök gürüldüyor, şimşekler çakıyor, mermi büyüklüğündeki dolu taneleri damı dövüyor. Bizi kimse rahatsız edemez. Fırtına dinmeden Emma'nın dönmesi olanaksız. Hizmetçiler de evden çıkamazlar. Çocuk-

lar kadar özgür ve mutluyuz. Her zamankinden daha büyük bir tutkuyla sevişiyoruz. Daha sonra yelkenlerin altından sarmaş dolaş yatıp rüzgarın uğultusunu, yağmurun sesini, henüz olgunlaşmamış meyvalarının ağırlığıyla sağa sola sallanan elma ağacının gıcırtılarını dinliyoruz.

Derken üstümüze bir hüzün çöküyor. Sevişme sonrasında hep böyle oluruz. Toni umutsuzlukla bana biraz daha sokuluyor ve her zamanki nakarat başlıyor

«Hep böyle özgür olsak, saklanmak zorunda kalmasak ne güzel olurdu. Senden önce kalkıp eve gitmek benim için ne kadar güç, biliyor musun? Niye sen Emma'yla evlenmeden önce tanışmadık sanki? Benimle evlenmek istemez miydin?»

Bir yüzüğün herşeyi değiştireceğini, dünyanın en sıkıcı işinin bir erkeğin kendi yasal karısıyla sevişmesi olduğunu, yakalanmak tehlikesinin coşkuyu iki kat artırdığını ona söylemeye cesaret edemiyorum. Düşteki simgelerin benim için nasıl çarçabuk biçim değiştirdiğini; dev erkeklik organının gururla hüküm sürdüğü dölyatağı-mağaranın nasıl da birdenbire, içindeki tek yaşam belirtisinin çirkin, beyaz bir solucan olduğu bir gömüte dönüştüğünü ona hiç anlatamam kuşkusuz. Bu puslu sevişme-sonrası ülkesinde, garip bir büyüyle Toni de biçim değiştiriyor. Bir an içim Salome oluyor: Kızkardeş, sevgili, eş ve koruyucu. Bir an sonra, annem hastanedeyken bana ve babama bakan hizmetçi kız. Aynı parlak siyah saçlar, aynı pürüzsüz cilt, aynı kadın-kokusu, dilimle kulaklarını gıdıklayınca o da kıkır kıkır gülüyor.

Yağmur dinince büyü yok oluyor. Toni yerden fırlayıp telâşla giyinmeye koyuluyor. Olağan sorular: Saçım başım düzgün mü? Dudaklarım çürümemiş ya?... Bluzunun düğmelerini ilikliyorum, son bir öpücükle onu eve, çalış-

maya gönderiyorum. Karım dönünce onu evde görmeli. Yelkenleri çantalarına sokuyor, minderleri üstüste diziyor, kapıyı kilitleyip çıkıyorum. Doğruca model köyümün başına.

Bu sabah taşların arasında koni biçiminde bir kristal parçası buldum. Kiliseye çok güzel kule olur. Kilise aklıma, Tanrı'yı, Kutsal Üçlüyü (*) Isa Peygamberi ve onların resmi temsilcisi olan babamı getiriyor. Cenaze törenlerini babam yönetirdi. Kara kutuların içine kapatılan ölüler, kara paltolu, kara çizmeli adamların omuzlarında taşınır, toprakta kazılmış çukurlara gömülürdü. Babam törende şöyle derdi: «Onları Tanrı aldı. Kurtarıcımız Isa onları kendi krallığına götürdü.» Çocuk kafamda Isa Peygamberi, kör köstebekler, çekirgeler ve tek gözlü canavarlarla dolu yeraltı dünyasına hükmeden korkutucu ve uğursuz bir yaratık olarak canlandırmıştım.

Tek gözlü canavar her yerde barınabilir kuşkusuz. Örneğin kilisenin yakınındaki şu evde. Orada babamın bir arkadaşı otururdu. Benim de arkadaşımdı. Bana kitaplar verirdi. Birlikte resim yapar, yüzer, balık tutardık. Arkeolojiyi bana o sevdirdi. Yunanlıların ve Romalıların erotik simgelerini, Rönesans bilginlerini ilk ondan öğrendim. Sonra bir yaz günü, gölün tenha bir kıyısında yüzerken beni okşamaya kalkıştı. Ben korku ve tiksintiyle kaçınca da beni yakalayıp bir ağaca dayadı ...Canım yanmış, gururum kırılmıştı. Namusuma saldıran o adamdan ölesiye nefret ettiğim halde, benden yardım isteyen bir dostu geri çevirdiğim duygusundan kurtulamıyordum. Üstelik bu ilişkiden

(*) **Kutsal Üçlü :** Hristiyanlıkta Tanrı'nın Baba, Oğul ve Kutsal Ruhun bileşimi olarak düşünülmesi.

bir ölçüde zevk almış olmam kafamı büsbütün karıştırıyordu.

Toni'yle sevişeli henüz birkaç dakika oldu, ama o olayın anısı beni gene allak bullak etti, kafamı gene karıştırdı. Freud'la dostluğum da bu olaydan etkilendi, biliyorum. Ona büyük bir sevgi besliyordum. Bir çocuğun babasına, bir öğrencinin en çok sevdiği öğretmenine duyduğu bağlılık. Aslında durum bundan çok daha karmaşıktı. - Yunanvâri, Eflatunvari bir şey - Ben, savaş alanında gecelerken battaniyesini onunla paylaşan, sonra da başka bir bayrak altında ve başka bir dava uğruna savaşmak üzere onu terkeden bir savaşçıyım.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Viyanalı kibarlığına ve İbrani kurnazlığına karşın, Freud'un zorba bir yanı vardır. Tıpkı benim ezilmek isteyen kadınsı bir yanım, Toni'nin de ezmek isteyen erkeksi bir yanı olduğu gibi.

Bütün bunlarda, yavaş yavaş çözmeye başladığım ve bir sisteme bağlamaya çalıştığım benzerlikler var. Gelgelelim sözcük dağarcığım bunu açıklamaya yeterli değil. Gençken, basit kavramlara tantanalı karşılıklar koydukları için filosoflara ve din bilginlerine veryansın ederdim. Nedenini şimdi anlıyorum. Tantanalı sözcükler kulağı büyülüyor, bilgisizliği örtüyor. Dinsel törenlerde kullanıldıklarından kutsal bir nitelik kazanan bu sözcüklere karşı çıkmak da, dinsizlik ve günah sayılıyor tabii!

Kristal parçasını küçük kilisenin damına yerleştirdikten sonra geri çekilip hayran hayran eserime bakıyorum. Yüksek sesle,

«Ne dersin baba, senin Tanrın ona yaptığım evi beğenir mi?» diye soruyorum. Ölmüş babama meydan okuyorum böylece. Aklıma delikanlılığımda gördüğüm bir düş geliyor. Tanrı, olanca görkemiyle mavi göklerde oturuyor-

du. Ben, kilisemizin kulesinden hayranlık ve saygıyla onu seyrediyordum. Tam o sırada Tanrı gök gümbürtüsünü andıran bir sesle boğazını temizledi. Tükürüğü çatıya düştü ve kiliseyi yerle bir etti.

Bu düş bana göre bir kurtulus simgesiydi. Tanrı'nın onu törenler ve kalıplar içine sıkıştırmaya çalışan insanoğlundan öc alışı. Merak ettiğim bir şey var. Çocukluğumun tutukevi olan kiliseyi, şimdi kendi bahçemde niye inşa ediyorum? Babam buna yanıt veremez. Onu kara bir kutuya kapatıp yerin altına gömdüler, orada herşey değişik.

Bilinç-dışının gizli krallığında hiç bir şey göründüğü gibi değil. Ölüler konuşuyor, diriler dilsiz. Erkeklik organı kan içen, insan yiyen bir tanrı. Islak dölyatağı saldırganı çağırıyor. Saldırgan sevgiyi bir türlü tadamadığı için, yıkıyor, bozuyor. Iki yüzü olan, kapılar tanrısı Janus, geçmişi ve geleceği gördüğü halde bugünü göremiyor, hepsini içine alan sonsuzluktan habersiz. Ilya ve Salome yanımda beliriyorlar birden. Onlara köyümü gösteriyor, canlanan anılarımı anlatıyorum. «Bir şey anlayabildiniz mi İlya? Ya siz Salome, kardeşim ve sevgilim?»

Salome'nin kör olduğunu ve yanlarındaki üçüncü kişiyi o anda farkediyorum. Gözleri pırıl pırıl parlayan, kocaman, kara bir yılan. Yılan bana yaklaşıp bacağıma dolanıyor. Dost olduğu belli, ama ben ürküyorum.. Salome beni yatıştırmak için elini uzatıyor, dokunmasını önlemek için geriliyorum. İlya bilgece gülümsüyor. «Yılandan çok Salome'den korkuyorsun sen.»

Doğru, çünkü Salome'yi bugün anneme benzetiyorum. Kafamın içindekileri görüyor sanki. Kör gözleri yılanın gözlerinden çok daha keskin. Derken geldikleri gibi gidiyorlar. Az ötemde kahverengi bir ardıçkuşu toprağı gagalayarak solucan arıyor.

MAGDA

Paris

Bu sabah saat onda Crillon'daki dairemde kahvaltı ederken, bir komi bana bir mektup getirdi ve üniformalı bir şoförün aşağıda mektubun yanıtını beklediğini söyledi. Mektubu Basil Zaharoff yazmıştı.

Aziz Madam

Ortak dostlarımız Ysambard Kardeşlerin bankacılıklarına diyecek yok. Gelgelelim gönül işleri konusunda daha çocuk sayılırlar. Sizi evimde vereceğim bir akşam yemeğine getireceklerdi. Üstlendikleri bu görevi beceremediler. Umarım, bu yüzden gözünüzdeki değerim düşmemiştir.

Sizinle tanışmayı çok istiyorum. Uzun zamandan beri güzelliğinizin, yaşama biçiminizin ve bağımsızlık anlayışınızın hayranıyım, Akşam yemeğini benimle yemek şerefini bana verirseniz, saat sekizde sizi almaya geleceğim.

Kimileri bana «insan yiyen canavar» der, inanmayın lütfen. Hemcinslerime hiç güvenmem, ama kadınlara ateş-

li bir hayranlık beslerim. Önerimi geri çevirmemeniz ümidiyle.

Z. Z.

Çift Z harfiyle attığı imza neredeyse bütün sayfayı kaplamıştı. Kabul edeceğimden emindi besbelli. Nasıl etmem? Kendimi Havva Anamıza benzetiyordum. Yılan bana göz kırpıyor ve elmayı bir daha ısırmamı söylüyordu. Hanidir cennetten uzak kalmıştım. Yitireceğim hiç bir şey yoktu. Zaharoff'a bir not yazıp yemek davetini kabul ettiğimi bildirdim ve onu yemekten önce oturma salonumda birlikte şampanya içmeye çağırdım.

Terzime telefon edip öğleyin bana birkaç yeni giysi göstermesini söyledim. Daha sonra kuaförün André'yi aradım. Saat beş buçukta gelip saçlarımı yapacaktı. Sesimi duymak ikisini de sevindirmişti. Paris pek sönükmüş son günlerde, benim gelişimle mutlaka canlanırmış.

Basil Zaharoff'un kendinden az önce üzerlerine açıklayıcı birer kart iliştirilmiş olan armağanları geldi. -Bu büyük olayın şerefine.- Yaz çiçeklerinden koca bir düzenleme. Kristal bir şişe içinde, -Grasse'deki kendi laboratuarlarında yaratılmış- bir koku. Ve -Şampanyaya eşlik etmek için- bir kâse dolusu buzlu ve garnitürlü havyar. Bu gösterişin tersine, Zaharoff'un gösterişten uzak bir çekiciliği vardı. Levanten kökenli olduğu halde, uzun boyu, sert hatları, ak saçları, özenle kısaltılmış keçi sakalıyla tipik bir Avrupa soylusuydu. Gri gözleri alaycı parıltılar saçıyordu. Davranışları ağırbaşlı ve nazikti. Söze bir övgüyle girdi. «Düşündüğümden çok daha güzelsiniz Madam.»

«Siz de çok cömert ve sevimli bir konuksunuz.»

«Nasıl biri olduğumu sanıyordunuz.»

«Ürkütücü biri.»

Sözlerim gururunu okşamıştı. Beğenilmek ihtiyacında olduğunu anlamıştım. Herkesin kendisine saygı ve hayranlık duymasını da istiyordu, ayrıca. Gözleri fıldır fıldır gövdemde dolaşıyor, bütün ayrıntıları inceliyor, değer biçiyordu. Bu gözler gerektiğinde çok acımasız ve korkutucu olabilirdi.

«Benimle tanışmayı niye bu kadar çok istiyordunuz?» diye sordum.

Hemen yanıt vermedi. Bu da kurnazlıklarından biriydi. En basit soruyu bile hemen yanıtlamıyor, kendine düşünecek zaman tanıyordu. Şampanyayı dikkatle açtı, doldurduğu iki kadehten birini bana uzattı.

«Sorunuza yanıt vermeden önce tanışmamızın şerefine içelim. Yeni başlayan, ama uzun sürecek olan bir dostluğa.»

Şampanyayı içtik. Havyarlı bir kanepe yapıp bana verdi, çok beğendiğimi söylememi bekledi. Ancak ondan sonra sorumun karşılığını alabildim.

«Sizinle niye tanışmak istedim? Ünlüsünüz, güzelsiniz, hayran olunacak kadar pervasızsınız. Bütün sözcükleri heceleyebilecek yaştasınız. Ben de yaşım dolayısıyla okulu yeni bitirmiş genç bakirelere katlanamıyorum artık. Tabii, bir başka neden de...» Merak uyandıracak kadar uzun bir süre sustuktan sonra, «Annenizi görmüş olmam.» dedi. «Annenize çok benziyordunuz, sizi tanımak zevkinden kendimi mahrum edemedim.»

Çok sarsılmıştım, ama kısa sürede kendimi topladım. Savunma düzenlerimin böyle çarçabuk çökmesi öfkelendirmişti beni. Soğukkanlılıkla, annemi hiç tanımadığımı, hatta adını bile bilmediğimi söyledim. Zaharoff şaşkınlık ya da üzüntü belirtisi göstermedi. «Bir takım nedenlerden ötürü annenizi tanıyamadınız. Saçma sapan nedenler...

Babanız zeki bir adamdı, ama o da bütün Macarlar gibi dikbaşlıydı.»

«Babamı da mı tanırdınız?»

«Bir ara dosttuk. Sonra birbirimizi kaybettik. İsterseniz anılardan söz etmeyi yemek sonrasına bırakalım. Birbirimizi daha iyi tanırsak hem geçmiş anlam kazanır, hem gelecek. Size Magda diyebilir miyim?»

«Elbette.»

«Siz de bana Zed-Zed deyin. Bütün dostlarım böyle derler.»

Sağduyumun uyarısına kulak verip sustum. Benden beklenen, sözcükleri hecelememdi. Aramızda gelişebilecek herhangi bir ilişkinin kurallarını Zaharoff koyacaktı. Herşey o zorba çift «Z»nin buyruklarına göre yapılacaktı. Ödeme emirlerini Zed-Zed imzalayacak, kahvaltıyı Zed-Zed ısmarlayacak, sevişme, sürgün, idam kararlarını Zed-Zed verecekti. Ama çok güzel mektup yazıyordu doğrusu.

Çok da nazik bir ev sahibiydi. Yemeği evinde başbaşa yedik. Hizmetçileri ve uşakları üniforma giymişlerdi. Tabak takımları antika Sevr porseleni, çatal bıçak takımları altın, dantelli sofra örtüsü ve peçeteler Floransa işiydi. Zaharoff bu lüksün hiç farkında değilmiş gibi davranıyordu. Yemek listesinin üstünde titizlikle durduğu, yemeklerin hazırlanışını bile denetlediği belliydi. Ciğer ezmesi onun usulüne göre hazırlanmış, çorbaya onun seçtiği baharatlar konmuştu. Kızartmayı kendi özel et bıçaklarıyla kesti. Bir de espri yaptı. Bütün dünyanın gözünde Krupp ve Schneider gibi bir demirci ustasıymış, evinde ise kendi aşçısına hâlâ bazı şeyler öğretebilen usta bir aşçıbaşı. Şarapları bir tören havasında ikram etti. Her şişede uzun uzun bilgi verdi, her kadehte fikrimi sordu. Şaşırmıştım,

adam kendine yatak arkadaşı değil, şirketlerinden birine aşçı mı arıyordu yoksa.

Altmış beş yaşlarındaydı, ama kaslı bedenine, serin avuçlarına, el sıkışırken insanın elini sıkıca kavramasına bakılırsa, gücü kuvveti yerindeydi. Ateşin sönmediği kesindi en azından. Bana dokunmak için hiç bir fırsatı kaçırmıyordu. Bu küçük oyunlara hiç itirazım yoktu. Cinsel davranışlar bende hep merak uyandırır, üstelik Zaharoff'un yaşındaki erkeklerin bana zevkli saatler yaşattıkları olmuştur. Gene de bu adamın yanında ihtiyatı elden bırakmamalıydım. Tiyatroveri sahneler istemiyordum artık, aynı zamanda havada bir tehlike kokusu vardı. Kahve içmek üzere oturma odasına geçince, sakin bir sesle, «Annemle babamı tanıdığınızı söylemiştiniz,» dedim. Gülümsedi ve sabrımı beğendiğini anlatmak istercesine elimi okşadı.

«Durun bakayım... Önce babanızı tanımıştım, 1860'larda. Atina'daydım, turist gezdirerek, turistik eşya satan mağazalara müşteri götürerek ekmek paramı kazanmaya çalışıyordum. Hotel Grand Bretagne'nin kapıcısına da, oralarda dolaşmama göz yumduğu için her gün haraç veriyordum. Babanız otelde kalıyordu. Yakışıklı, zengin ve bekârdı. Oteldeki bütün genç hanımlar onun peşindeydi. Kont olduğunu kapıcıdan öğrendim. Eski bir Macar ailesi olan Kardossların oğluymuş. Viyana'da oturuyormuş, operatör doktormuş. Antikalara ve cinsel ilişkiye pek meraklıymış. Ona yardım edersem, cebimi doldururmuşum. Fırsatı kaçırmadım. Hizmetlerimin karşılığını babanızdan cömertçe alıyordum. Ülkesine dönmeden önce dost olmuştuk. Bir Macar kontuyla, Tatavlalı bir simsar ne kadar dost olurlarsa, o kadar elbet. Onunla bir yıl sonra Londra'da gene karşılaştık. O sıralarda ben bir akrabamdan borç aldığım küçük bir kapitalle ithalat işine atılmıştım. Babanız

da Londralı ünlü bir kadın doktorunun asistanıydı. Ona St. James parkında rastlamıştım. Ömrümde gördüğüm en güzel kadınlardan biriyle yürüyordu. Beni kadınla tanıştırmadı, konuşmayı elinden geldiğince kısa kesmek istediği belliydi. Birbirimize kartlarımızı verdik ve birkaç gün sonra Soho'daki orta halli bir Yunan lokantasında buluşmak üzere sözleştik. Buluştuğumuzda bana herşeyi anlattı. Genç hanım, Hindistan genel valisinin maiyetinden, unvan sahibi bir adamın karısıymış. Adam daha bir yıl Hindistan'da kalacakmış, kadın, sağlığı bozulduğu için erken dönmüş. Bir süre sonra da babanızı tanımış, sevişmeye başlamışlar. Genç hanımın soylu bir kısrak kadar sağlıklı göründüğünü söylediğimde babanız güldü. Hem sağlıklıymış, hem de babanızdan birkaç aylık gebeymiş. Babanızı uyarmadan edemedim. Bu durum duyulursa büyük bir rezalet çıkardı, en iyisi çocuğu aldırmaktı. Ama babanız başka bir çözüm bulduklarını söyledi. Avrupa'ya dönüp Beden Baden'de muayenehane açacakmış. Genç hanım da bir süre sonra, dostlarını ziyaret etmek bahanesiyle oraya gelecekmiş. Daha sonra kocasıyla anlaşıp sessiz sedasız boşanacak, bebeğini doğuracak ve sevgili doktoruyla evlenip mutlu yaşayacakmış. Gelgelelim...» Zharoff içini çekerek gülümsedi. «Gelgelelim bu öykü mutlu sonla bitmedi.»

«Besbelli öyle. Ne oldu?»

«Babanız gerçekten de Baden Baden'de çalışmaya başladı ve kısa zamanda ün kazandı. Genç hanım gebelik durumu elverdiğince Londra'da oyalandıktan sonra, yanına yardımcısı Lily Mostyn'i aldı, kocasının Hindistan'dan döneceği gün, kendisinin de Avrupa'dan döneceğini ve onu karşılayacağını söyleyerek dostlarıyla vedalaştı, Baden Baden'e babanızın yanına geldi. Ama dostlarına dediğini de yaptı.»

Şaşkın şaşkın yüzüne baktım. Omuz silkti. «Doğum yapıncaya kadar babanızla birlikte oturmuş. İyileşince, bir gün tek başına evden çıkmış ve geri dönmemiş. Sizi bir sütanne emzirmiş, Lily Mostyn de babanızın yanında kalmış ve, sizi büyütmesine yardımcı olmuş.

«Ya annem ne yapmış?»

«Kocasına dönmüş. Bir süre sonra adama, İngiltere'nin batısında bir düklük miras kalmış. Bir erkek çocukları olmuş. Londra'yla taşradaki malikâneleri arasında mekik dokuyarak yaşamışlar. Şimdi de köy kilisesinin mezarlığında mekik dokuyarak yaşamışlar. Şimdi de köy kilisesinin mezarlığında birlikte yatıyorlar.»

«Babamın ondan nefret edişine hiç şaşmamalı.»

«Anneniz de kendine göre haklıydı sanırım. Babanız son derece çapkındı. Gece gündüz av peşindeydi. Bir kısa etek gördü mü, kendinden geçer, herşeyi unuturdu... Siz daha iyi bilirsiniz ya...»

Kolay kolay kızarmam, ama bu son sözlerle birlikte yüzüme kan yürüdü. Öfkeyle, «Ben nereden bilecekmişim.» dedim.

«Benim işim kesin bilgilere dayanır. Adamlarım bol para alır, eksiksiz bilgi verirler.»

Manfred Ysambard'ın uyarısını çok geç hatırlamıştım. Basil Zaharoff dünyanın en iyi özel casusluk örgütüne sahipti. Hakkımda daha neler bildiğini sordum.

«Bütün yaşam öykünüzü biliyorum sayılır. Örneğin mesleki geçmişiniz. Bir kadının doktorluk mesleğinde sizin kadar başarılı olmasına az rastlanır. Sonra evliliğiniz, kocanızın vakitsiz ölümü, para durumunuz, kızınızla ilgili sorunlarınız. Hele cinsel serüvenlerinizi tüm ayrıntılarıyla biliyorum...»

Karşı çıkacak oldum, elini kaldırıp beni susturdu. «Sa-

kin olun, lütfen. Utanılacak bir şey değil bu, ayrıca gizli de değil. Gittiğiniz randevuevlerinin çoğunun sahibiyim. Gräfin Bette'nin yeri, Dorian'ın kulübü, Nis'de Klüp Orangery... İşimin bir bölümü böyle yerler sayesinde yürüyor. Yatakta satılmayacak mal yoktur, havan topları, silahlar, denizaltılar, çelik... Bilseniz şaşarsınız...»

«Artık hiç bir şeye şaşırmam. Gerçekten de ürkütücü biriymişsiniz.»

«Siz de öylesiniz, birlikte iyi çalışacağız.»

Böyle ani bir öneri beklemiyordum. «Birlikte çalışmak mı?»

«Neden olmasın? Yitirebileceğimiz hiçbir şey yok, tersine çok şey kazanabiliriz. İkimiz de toplum-dışı kişileriz. Niye saklamalı, ikimiz de yasaları hiçe sayıyoruz. Evet, tilki avında dikenli tellerden atlarken atından düşen ve sizin bütün çabalarınıza karşılık kollarınızda ölen o zavallı kızın masalını biliyorum. Tersi hiçbir zaman kanıtlanmayacak bir masal. Benim yaşamımda da böyle bir sürü masal ve bunların gerçek olduğunu kanıtlayan belgeler vardır. Biz toplum-dışı kişiler, sahte adalarla, sahte belgelerle kendi yaşam öykümüzü kendimiz yazarız. Ama bir noktadan sonra bu oyunlara gerek kalmıyor. Önemli olan güçlü olmak. Güçlüysen ha sanayici olmuşsun, ha randevuevisahibi, ha Dalai Lama, hepsi aynı kapıya çıkar. Ve ben çok güçlü bir adamım.»

«Sırlarınızı bana açmakla kendinizi tehlikeye atmıyor musunuz?»

«Bunları bilmek asıl sizi tehlikeye atıyor madam. Şimdi susun ve beni dinleyin.» Sesi sertleşmiş, davranışları kabalaşmıştı. Soğuk bakışlarla, sözlerine gösterdiğim tepkiyi ölçüyordu.

«Avrupa'da savaş başlayacak, kesin bir tarih de vere-

bilirim. Gelecek yaz. Burada, Paris'te oturup, Vickers silahları, Whitehead torpidoları, Krupp çeliği, Fransız nikeli, Clyde gemileri, Skoda ulaşım araçları ve İsviçre ölçü aletleriyle savaşı yöneteceğim. Bütün dünya orduları bana muhtaç.»

«Bu görkemli dekorda benim yerim ne olacak?»

Konyak kadehinin üstünden dikkatle bana bakıp sırıttı. Şu anda Grande Bretagne otelinde turist kazıklayan yılışık delikanlıydı tıpkı.

«Dünyanın en büyük randevuevini işleteceksiniz. Her başkentte şubemiz, her hükümetten ve saraydan müşterimiz olacak. Gerektiğinde beni ve benim seçeceğim kadınları ve erkekleri de ağırlayacaksınız. Yıllık geliriniz yüz bin sterlin olacak ve aylara bölünüp bir İsviçre bankasına yatacak. Kendi çarptıklarınız da cabası. Ayrıca giysi, ulaşım, mesken gibi zorunlu giderler de benim hesabıma geçecek.»

«İyi bir öneri.»

«Bu parayı kolay kazanacağınızı sanmayın.»

«Ya emeklilik, sigorta gibi şeyler?»

«Dolgun bir emeklilik ikramiyesi alacaksınız elbet. Sigortaya gelince. Sizinle çok açık konuşacağım sevgili Magda. Sizin için en güvenli sigorta, benim iyiniyetimin sürekliliğidir. Bunu yitirdiğiniz an kendinizi bir çıkmaz sokakta bulursunuz.»

Bu işi fazla kurcalamaya gelmezdi, adam doğru söylüyordu besbelli. «Sizce bu işi becerebilecek miyim?» diye sormayı yeğledim.

Bu sorunun yanıtını da kafasında önceden hazırlamıştı. Erzak listesi okur gibi bir solukta okudu.

«Bir: Cinsel servüvenlere delice tutkun, güzel ve zeki bir kadınsınız. Bu tutkunluğunuz benim yararıma. İki : Zen -

gin olduğunuz için sizi rüşvetle satın alamazlar. Üç: Doktorsunuz; zehirler ve ilaçlar konusunda bilgilisiniz. Kişisel ve politik durumlarda bunların nasıl kullanılacağını bilirsiniz. Dört : İşlediğiniz suçlar yüzünden bir koruyucuya ihtiyacınız var, bu da bana bağlılığınızın garantisi. Beş: Siz yalnız yapay bir ortamda var olabilirsiniz, bu ortamı da en iyi ben yaratabilirim. Anladınız, değil mi?»

«Evet, Zed-Zed. Insanı kolayca ikna edebiliyorsunuz. Ama gene de birkaç gün düşünmek isterim.»

«Elbette. İyice düşündükten sonra karar vermelisiniz. Dönüş çok güç çünkü.»

«Gösterdiğiniz anlayışa teşekkür ederim.»

«Birşey değil canım. İş konusu aceleye gelmez. Sevişme de tam tersi. Canı istedi mi, sevişmeli insan. Sizinle yatmak istiyorum, hemen şimdi!»

«Bunu ben de çok isterdim dostum, ne yazık ki bu gece olmaz.» Gözlerinin öfkeyle parladığını görünce telâşla ekledim. «Ayın kötü günlerindeyim de. Bir dahaki sefere söz. Yarın size telefon edebilir miyim?»

«Ne zaman isterseniz. Bundan sonra sık sık görüşeceğiz.»

Beni ayağa kaldırıp kucakladı ve uzun uzun öptü. Bir yandan da usta elleriyle sırtımı okşuyordu. Ben de ona karşılık verdim, ama aslında hiçbir şey hissetmiyordum. Benim gibi çabuk uyanan bir kadın için garip ve ürkütücü bir şeydi bu. Çoğu zaman bir gülümseme, bir koku, hafif bir dokunuş beni heyecanlandırmaya yeterdi, oysa bu adamın yanında kış fırtınasına tutulmuş bir yaprak gibiydim. Soğuk ve kupkuru.

JUNG

Zürih

Toni bugün gripten yatıyor. Emma, yalnız ona kaldığım için çok sevinçli. Yelkenliyle gezelim diye tutturuyor. Hava güzel, hafif bir esinti var. Küflü yalnızlığımdan kurtulmak düşüncesi çekici geliyor. Karım piknik çantasını hazırlarken ben de çocuklarla birlikte kayıkhaneye iniyorum.

Yelkenler ve minderler içimde anlık bir suçluluk duygusu uyandırıyor. Sonra da sevişmemiz tüm ayrıntılarıyla gözümün önüne geliyor. Sert kumaşı bir mendil ya da eşarpmış gibi yanağıma dayıyorum. Büyük kızım Agatha, dokuz yaşından beklenmeyecek bir uyanıklıkla atılıyor. «Ne yapıyorsun baba?» Kekeleyerek, yelkenin ıslak olup olmadığına baktığımı söylüyorum. Onun ve Anna'nın yardımıyla halatı yelkenlere geçiriyor, ana yelkeni serene çekiyorum. Küçük Franz'la Marianne de güverte örtülerini katlıyor, minderleri seriyorlar. Cıvıl cıvıl çocuk sesleri beni neşelendiriyor, özlediğim o tasasız dünyaya çağırıyor. Emma müslin giysisiyle gelirken, uzak ve yitik bir zamanın anısıyla yüreğim burkuluyor. Şimdi otuz yaşında,

beşinci çocuğumuza gebe. Onu ilk gördüğümde on altı yaşındaydı. Kendi kendime, «İşte evleneceğim kız bu,» demiştim. Onu o gün sevdim, hâlâ da seviyorum. Ama aşk sözcüğü bukalemun gibi ve biz insanlar söylediğimiz sözlerden daha çabuk renk değiştiriyoruz.

Emma Basel'in yerlilerinden, ticaretle uğraşan köklü ve zengin bir ailenin kızı. Bense, ahırdan gübre toplayan yoksul bir köy çocuğu. İlk kavgalarımız para yüzündendi. Onun parası vardı, benim yoktu. Sonrakiler üstünlük çekişmeleriydi. Ruhbilimci ve okutman olarak adım duyulmaya başlayınca, kendi doğal hakkı saydığı ilginin bende toplanması Emma'yı rahatsız etti. Evlilik ikimizin de canını yaktı yani. Birbirimizi severiz, ama bazı sınırlamalar yüzünden çoğu zaman iki sevgili bile olamıyoruz.

Rüzgâr ana yelkeni dolduruyor. İskeleden uzaklaşıp göle açılıyoruz. Tekne yan yattıkça çocuklar şen çığlıkiar atıyorlar. Dümen kolunu Emma'ya bırakıyorum. Yanakları kızarmış, gözleri pırıl pırıl. Yanımdan geçerken, özellikle göğsüne dokunuyor, dudaklarına bir öpücük kondurmaya çalışıyorum. Dudaklarımdan kaçmıyor, ama ayıp bir şey yapmışım gibi irkiliyor ve önce çocuklardan yana bir göz atıyor. Sinirlendiğimi belli etmemek için, abartmalı bir hareketle yüzümü boynuna gömüyorum. Bu kez beni itiyor, dümen kolunu hızla çekince tekne devrilecekmiş gibi yan yatıyor, çocuklar korkuyorlar. Bir an öncesinin tatlı yakınlığı yitip gitti. Emma da bunun farkında, ama benimle konuşmuyor, dikkatini çocuklara çeviriyor. Kendi çocuklarımı kıskandığım için gene suçluluk duyuyorum. Aklıma Freud'un bir sözü geliyor. «Evliliğimin üstündeki ipoteği kaldırdım.» Bu sözlerin anlamını o zaman çözememiştim. Karşılıksız kalan sevgi gösterilerinin, bir hesap defterine

hergün işlenen rakamlar gibi birike birikę evliliğin dengesini nasıl bozduğunu şimdi anlamaya başladım.

Tam bu sırada komşumuz benimkinden daha süratli olan teknesiyle bizim rüzgârımızı kesiyor. Yelkenciler birbirlerine böyle oyun oynamaya bayılırlar. Komşum kahkahalar atıyor, ben de şakadan bağırıp çağırıyorum. Teknesinin adı Peganus, yelkenin üzerine kanatlı bir at çizilmiş. At bana, Erken Bunamanın Psikolojisi adlı araştırmamda söz ettiğim düşü anımsatıyor. «Bir at semerindeki kayışlardan gökyüzüne asılmış. Kayışlar kopuyor, yere düşen at, peşinde büyük bir ağaç gövdesi sürükleyerek dörtnala uzaklaşıyor.» Havada sallanan at, hem mesleğimde yükselişimi hem de aile bağları ve meslek ilişkileri yüzünden kısıtlanışımı simgeliyor. Kayışlardan kurtuluyor, bu kez de ağaç biçimindeki erkeklik organı gibi, gene benim o başbelâsı cinselliğimi simgeleyen ağaç gövdesine yakalanıyorum. Freud bu konuda bana yazmış ve düşü evliliğimin çöküşü olarak yorumlamıştı. Aradan çok zaman geçti, evliliğim hâlâ yürüyor. Yürüyor, ama kimi vakit sorumluluklarımdan kurtulmayı nasıl istiyorum Tanrı bilir.

Rüzgârın hızlanışı, eski düşleri ve değişmesi olanaksız koşulları irdeleyecek yerde, dikkatimi dümene vermeye zorluyor beni. Emma çocuklara kekle likör bana da bira veriyor. Bardaklarımızı tokuşturuyor, hep bir ağızdan şiirler, şarkılar söylüyoruz. Köylü yanım bu basit açık hava eğlencesinden hoşlanıyor. Şeytanın yönetimindeki öteki yanım, böyle köylülere özgü basitliklere karşı çıkıyor. Onun aklı fikri bilinmeyende. Neden, niçin, nasıl...

Bu yeni çözümleme yönteminin uygulayıcılarını tehlikeye attığın yalnız kendime de olsa, itiraf etmek zorundayım. Zürih de, Burgholzi Akıl Hastanesinde çalışırken elimden yüzlerce, yüzlerce hasta geçti. Bleuler hastaneyi ma-

nastırmış gibi, çok katı bir disiplinle yönetirdi. İçki içmeniz yasaktı. Kendi sorumluluğumuzdaki hastaların dosyalarını kendimiz daktilo ederdik. Sabah altı buçukta kalkıp, sekiz buçuktaki kadro toplantısında hazır bulunmak zorundaydık. Asistanlar gece saat ondan sonra dışarıda kalamazlardı. Kapılar tam onda kapanırdı ve hiç birimizde anahtar yoktu. Yönetim sertti, bilgimizde de bir sürü eksiklikler vardı, ama tüm dikkatimiz kendimizin dışında, hastalarımızda yoğunlaşmıştı.

Şu durumda benim tüm dikkatim kendi üstümde. Hasta da benim, hastane de. Biz öncüler —Freud, Adler, ben, Ferenczi ve diğerleri— acaba bu yüzden mi, Atlas Dağlarındaki bir kabilenin bireyleri kadar birbirimize benziyoruz? Hepimiz kadın gibi yakınırız, kin besleriz, en rastgele sözcüklerden bile anlam çıkarmaya kalkışırız.

Bremen'deki toplantımızda. Almanya ve Danimarka turbalıklarında, kimisinin dinsel törenlerde kurban edildiği açıkça belli olan, mumyalara sık sık rastlandığından söz ederken, Freud küplere bindi. Kendi de kurban edilecekti sanki. Sonunda düşüp bayıldı. Arkeolojik bir olgu konusunda bile nesnel olamadı.

Emma basmakalıp bir soruyla düşüncelerimi bölüyor. «Gene nerelere gittin Carl? Ne düşünüyorsun?»

«Bremen'deki toplantıyı. Freud, cesetlerden söz edilirken nasıl da bayılmıştı.»

«Çok iyi anımsıyorum. Çok öfkelenmişti. Neden hep cesetlerden konuşursunuz, dedi. Sen işi şakaya vurup, ben çoğunlukla güzel kadınlardan konuşurum sevgili dostum, diye karşılık verdin.»

Bu olaydan sonra, her gece düşlerimde ölülerle uğra-

şır olmuştum. Örneğin, Arles kasabası civarında, bir ölüler kentindeydim. Iki yanı lahitlerle dolu bir yolda yürüyordum. (Arles'de, taa Cermenlerden kalma lahitlerin bulunduğu böyle bir toplu mezarlık var gerçekten de.) Tabutların yanından geçerken, içindeki mumyalar kımıldıyorlar ve canlanıyorlardı...

Demir atıp yemek yiyeceğimiz küçük koya girerken bu kasvetli düşünceleri kafamdan kovuyorum. Çocuklar yüzmek istiyorlar, Emma suyun çok soğuk olduğunu söyleyerek izin vermiyor. Onun buyruklarına karşı gelemem. Ellerine birer olta tutuşturup, çocukları teknenin burnuna balık tutmaya yolluyorum. Emma'yla ben karşılıklı tavuk budu, taze kereviz yaprağı ve ev ekmeği yiyip, beyaz şarap içiyoruz. Bu kantondaki en iyi eş olduğunu söyleyerek kadehimi karıma kaldırıyorum. Emma dudak ucuyla anlamlı anlamlı gülümsüyor. «Teşekkür ederim Carl, ama yeteneklerim mutfak ve çocuk odasıyla sınırlı değil.»

Karnını okşuyor, öteki yeteneklerinden de hiçbir vakit kuşku duymadığımı söylüyorum. Birazcık yumuşuyor. Avrupalıların kadınları sünnet etmediklerini, ama onları evliliğin dışındaki zevkli uğraşlardan alakoymak için ellerimden geleni yaptıklarını söyleyerek acı acı yakınır bazan. Dalgalı bir göle demirlemiş bir teknede, bu duyarlı konuyu tartışmaya hiç niyetim yok. Pantalonumun düğmelerini açıyor, kıç taraftan işiyorum.

Küçük Franz tiz sesiyle arkamdan bağırıyor.

«Baksanıza, babamın pipisi ne kadar büyük.»

Emma ve kızlar kıkır kıkır gülüşüyorlar. Ben de gülüyorum ama kafamın içinde bir bomba patlıyor sanki. Bir başka gölde, bir başka koyu anımsıyor ve bir dostun gür sesini duyar gibi oluyorum. Ne zaman Freud'u ve onun

etkisinden kurtulmanın güçlüğünü düşünsem, aklıma hep o kötü gün gelir. Oğluma, hiçbir zaman rüzgâra karşı işenmeyeceğini öğretmeliyim. Hele rüzgâr, belleğim derin ve karanlık mağaralarından esiyorsa.

MAGDA

Paris

Bu gece Basil Zaharoff, bir zorbanın acımasızlığıyla bana saldırdı, beni yerin dibine geçirdi, öz-saygımı paramparça etti. Sonra da beni, açık artırmaya çıkmış bir kısrakmışım gibi satın almak istedi.

Bununla da kalmadı. Özel cennetime girdi, benim için kutsal olan şeyleri kirletti. Babamın ve Lily'nin anılarını. Hepimizi alaya aldı. Keşke söylediklerini yalanlayabilseydim, ama olanaksızdı bu. Şimdi hakkımda bildikleriyle bana sonsuza dek şantaj yapabilir. Çocukluğum, evliliğimle ilgili karanlık noktalar, başlangıcı ve sonu, randevuevi patronlarının cinsel ihtiyaçlarım ve sapkınlıklarım konusunda ona verdikleri raporlar.

Crillon'a dönerken midem bulanıyordu. Arabayı durdurup çöplüğe kusmayı düşündüm, ama vazgeçtim. Zaharoff'un şoförünü utancıma tanık edemezdim. Odama kapanıncaya kadar kendimi tuttum, sonra da Zaharoff'un lezzetli yemeklerini ve değerli şaraplarını tuvalete çıkarttım. Üstümü değiştirmeden kendimi yatağa attım, görme-

yen gözlerimi tavandaki yağlıboya kır manzarasına dikip düşüncelere daldım.

Benim yaşam öykümü dünyanın en yetenekli mizah ustası yazmış olmalı. Ben Magda Liliane Kardoss von Gamsfeld. Doruklarda gezerken çamurlara yuvarlanan, aslanları terbiye ederken, kırbacın ilk şaklamasıyla baş eğen, fahişeliğin bütün püf noktalarını bilirken, randevuevine yeni düşmüş bir köy bakiresinden daha çok hırpalanan Magda.

İşin garibi, Zaharoff'u suçlamıyorum. Bu dahice tuzağı kurduğu için ona hayranlık duyuyorum hatta. Ne isterse istesin beni şaşırtamayacağını biliyordu. Öyle ya, herşeyi yapmıştım, çok daha kötü koşullarda hem. Onun için eşi bulunmaz bir iş ortağıydım. Kral ve Kraliçe. Kralın çıkarlarına hizmet ettiğim sürece, sarayda oturacak ve korunacaktım.

İşbirliğimiz bozulmazsa, aramızda bir tür dostluk bile kurulabilirdi. (Bozulmazdı da, yabancılaşma yok, boşanma yok, rakip olmadığımızdan ihanet de yok) Herkes aynı pis sözcükleri kullandığı için, aşağı tabakanın yaşantısı rahattır. Ne var ki, Basil Zaharoff'la anlaştığım an, benim olan herşey onun eline geçecekti. Anlaşma koşulları asla değişmeyecekti. Faizlerin indirilmesi, son taksidin bağışlanması söz konusu olamazdı. Mefisto borcunu almaya geldi mi, Faust —Ya da Fausta— ruhunu verecekti. Bütün korkum buydu.

Niye korkuyordum sanki? Babam ruhum olmadığına inandırmıştı beni. Kendim de, bir sürü hastanenin otopsi odasında boşu boşuna bir ruh arayıp durmuştum. Niye duraksıyordum? Para iyi, çalışma koşulları birinci sınıf, güvence tamdı. Galiba bu öneriyi geri çevirmek isteyecek

kadar değer vermeye başlamıştım kendime. Bu da nereden çıkmıştı?

Oda fıldır fıldır dönmeye başladı, midem gene kalkmıştı. Kustuktan sonra kirli giysilerimi çıkarıp sıcak su dolu banyoda uzun uzun yattım. Ardından da yalnız gecelerimin dostu olan, Humpty Dumpty adındaki bez bebeği koynuma alıp yatağa büzüldüm. Çok uzun yıllar önce Onu Lily yapmıştı bana. —Kaç yıl olmuş Tanrım— Çatlak bir yumurtaya benzesin diye yüzüne siyah iplikle teyeller atmıştı İngiliz çocuklarının söylediklerini şarkıya da belletmişti.

Humpty Dumpty duvarda otururken
Pat diye yere düştü.
Kralın bütün atları.
Kralın bütün adamları.
Uğraştılar, didindiler,
Onu yapıştıramadılar bir türlü.

Karanlıklara doğru kaydığımı hissettim. Bir çocuğun sesiyle fısıldıyordum. «Lily, neredesin Lily?» Sonra köpek havlamaları, nal şakırtıları işittim, karabasanı yaşıyordum gene.

Tanıdıklarla ava çıkmışız. Mevsim ilkbahar, kırlar çiçek içinde. Ürküttüğümüz tilki tepelere doğru koşuyor, tazılar da peşinde. Avı ben yönetiyorum, tazıların hemen arkasındayım. Tilki bizi yüksek, kara yamaçların arasındaki bir geçide sürüklüyor. Geçidin karşı tarafına atlar atlamaz tek başına kalıyorum. Ne avcılar var, ne tazılar. Sadece tilkinin kanlı leşi. Çevre de değişiyor. Dört bir yanım, göz alabildiğine kızıl kum. Güneş bile kocaman, kızıl bir göze benziyor. Atım beni sırtından atıyor. Kafamı kaldırı-

yorum ki, o da yok olmuş. Çölde yalnızım. Çırılçıplağım, kafam bir rahibeninki gibi kazınmış. Büyük, bir fanusa kapatılmışım. Fanus, gizli yerlerimi sergileyerek durmadan yuvarlanıyor, yukardaki kızıl göz beni süzüyor, korkunç sessizlik benimle alay ediyor...

Uyandığımda, ana karnındaki bir çocuk gibi iki büklüm yatıyordum. Humpty Dumpty bacaklarımın arasındaydı. Kendim daha doğmamış olduğum halde, onu doğurmuştum sanki. Zorla sırtımı dikleştirip saate baktım. Üçtü, ama düşümü, öncesini ve sonrasını yazmak istedim birden.

Babamın sesini duyar gibi oldum. «Her hasta için bir dosya tut. Belirtileri, hastalığın gidişini, klinik bulguları hiç eksiksiz yaz. Bunları düzenli olarak yazarsan boşlukları çarçabuk görürsün. Daha sonra mantığına başvur. Teşhis koymak, olasılıkları mantığın süzgecinden geçirmek demektir. Ama evrakın düzensisse şaşırır ve hastanı tehlikeye atarsın. Yaz, herşeyi yaz...»

Humpty Dumpty'yi karşıma oturttum. Sevdiğim ilk erkeğin öğüdüne oyup yazmaya koyuldum. Önce duraklaya duraklaya, yazıyordum, sonra hızlandım...

İlk anılarım kadın kokusu, süt tadı, sütannemin iri memeleri. Mutfaktaki şeyleri de anımsıyorum! Kızarmış et, fırında pişmiş patates, hindistan cevizi, tarçın, pişmiş elma, köy ekmeği yapmak için hamur yoğuran unlu eller.

Kadın sesleri duyuyorum, şarkılar, kahkahalar, fısıldaşmalar. Sonra erkeklerin homurtuları, taşlarda çizme sesleri. İnek, ot, bira ve tütün kokan iyi adamlar. Beni havaya atıp tutuyorlar. Sonra da kucaklarına oturtup kremalı, sıcak elma çöreği yediriyorlar.

Rengârenk imgeler. Karaağaçlarda gaklayan ekin kargaları, süt sağma vaktinde ağır memeleriyle otlaktan ya-

vaş yavaş dönen inekler. Lily'yle benim sapsarı düğün çiçeği tarlalarında dans edişimiz. Mutlu günlerdi bunlar. Çocukluğumun ilk iki yılını Lily'yle birlikte Stutgart'ın güneyinde bir çiftlikte geçirdim. Babam Tübingen'deki hastanede çalışıyor, haftanın iki günü de Stutgart'taki muayenehanesinde hasta kabul ediyordu. Bazı hafta sonları çiftliğe gelirdi. Geldiğinde cepleri armağanlarla dolu olurdu, hep güler, mis gibi lavanta suyu kokardı.

Dört, beş yaşlarındayken Salzburg yöresinde, Silbersee'ye taşındık. Babam Macaristan'daki mallarını satıp Barok stili bir şato almıştı. Şato arazisinde oturan kiracı çiftçiler sığır, domuz, at yetiştirir, adunculuk yaparlardı. Köydeki konuk-eviyle birahanenin kira geliride şato sahibine aitti. Babam Salzburg'da bir hastanenin baş operatörüydü, özel muayenehane de açmıştı. Kendi deyişiyle «Biraz vakit geçirmek» için Viyana'ya giderdi, ayrıca Viyana'dan sık sık davetler alır, orada ameliyatlar yapardı. Zaharoff'un onu, mesleğini pek umursamayan zengin bir kadın avcısı olarak tanıtması düpedüz insafsızlık. Kimi vakit babamı üç, dört hafta şatoda göremezdik. Işleri bir kâhya yönetirdi. Benim yaşamımı ise Lily: Geleneksel mürebbiye, cici anne, abla. Lily olmasaydı, dayanılmaz bir yalnızlık içinde büyüyecektim, onun sayesinde hiç değilse yaşamımın ilk yılları büyük bir mutluluk içinde geçti.

Lily Mostyn'i nasıl anlatsan? Evde çalışan, iri göğüslü, geniş kalçalı, sarışın köylü kadınların tersine, bir Dresden bebeğine benzerdi Lily. Ama o ölçülü süslerin, sade bluzların, kabarık jüponların altında bir atlet gövdesi vardı. Koşar, atlar, amuda kalkar, takla ve perende atar, balık gibi yüzerdi. Bütün bunları nereden öğrendiğini sorduğumda, meraklı bir papağan gibi başını yana eğdi, koyu bir Lancashire aksanıyla,

«Biraz daha büyü, kemiklerin biraz daha sertleşsin, sana da öğreteceğim canım.» dedi. «Kimsenin bizi göremeyeceği yerlerde çalışırız. Bazen odamızda, bazen dışarıda kuytu bir yerde. Böylece bir sırrımız daha olur.»

Herşeyimiz sırdı zaten. Hizmetçilerin yanında gönlümüzce konuşabilelim diye bana İngilizce öğretmiş, babamı hem kendisine, hem bana Macarca öğretmesi için zorlamıştı. «Çünkü canım, babam da bütün erkekler gibi yatakta ana diliyle konuşmayı yeğliyor. Duvarlarla mı konuşacak? Hem Macarca öğrenirsem, belki beni Kontes Kardoss sanırlar. Kontes olmak hoşuma giderdi, ama hiç bir zaman olamayacağım tabii.»

Neden olamayacağını sorunca, önümde diz çöküp neşeyle gülümsedi.

«Annenin yaptıklarından sonra baban kimseyle evlenmez canım. Bu konuda onu suçlayamam. Eskiler ne demişler, çok kadın tanıyan, birine bağlanıp kalmak istemez. Bana gelince, Lancashireli bir köy papazının kızı, evlenmiş bile olsa bundan daha iyi koşullarda yaşayabilir mi? Şatoda oturuyorum, İngiltere'de kazanacağım paranın üç katını kazanıyorum, senin gibi tatlı bir bebeğim, bir de erkeğim var. Gerçi Baban Viyana'da, pahalı fahişeleri, zengin dulları kovalamaktan bana pek vakit ayıramıyor ama, birlikteyken çok mutluyuz. Beni gebe bırakmamak için dikkat ediyor, eve hastalık da taşımıyor. Daha ne istemeli? İngiltere'de olsaydım, bir banka memuruyla ya da öğretmenle evlenmeye can atardım. Hadi şimdi soyunalım, birlikte sıcak bir banyo yapalım, sonra da sabahlıklarımızı giyip yemek yiyelim...»

O zamanlar, bana söylediklerinin yarısını anlamazdım elbet. Anlamam da gerekmezdi. Konuşması, öpmesi, kucaklaması, sevmesi yetiyordu. O yıllardan kalma en güzel

anım, onun ve babamın sevecenlikleridir. İkisi de, bütün duyularıyla dünyayı kucaklayan, son derece duyarlı kişilerdi. Dünyaya dokunur, onu tadar, müzik gibi işitir, parfüm gibi koklarlardı. Lily, saçlarımı fırçalar ve örerken ellerinde altın teller tutuyormuş gibi zevk alır ve bu zevki bana iletirdi. Koklamam için bir çiçek uzattığında, kokusu kaçmasın diye onu avuçlarına alırdı. Şarkı öğretirken, «Dinle bak, ne kadar güzel» ya da «Ne kadar oynak» derdi. Beni yıkarken her dokunuşu bir okşayıştı.

Babamı iyi bir operatör ve aranan bir âşık yapan da bu duyarlılıktı galiba. İnsan derisine dünyanın en değerli kumaşı gözüyle bakardı. «Kasap gibi kesiyor, kunduracı gibi dikiyorlar.» diyerek meslektaşlarından sürekli yakınırdı. Bir köylü çocuğunun elindeki kesiği temizleyip sarması bile, bir özen ve sevecenlik örneğiydi. Eve her gelişinde, mesleki bir dikkatle beni tepeden tırnağa muayene ederdi. Gövdeme kelebekler konuyormuş gibi olurdu. Yemeyi, içmeyi severdi, ama aceleden nefret eder, her lokmanın her yudumun tadını çıkarırdı. Babamla Lily şöminenin karşısındaki büyük divana sarmaş dolaş uzanınca onları iki güzel kediye benzetir, bu çiftin yavrusu olmaktan gurur duyardım.

Birbirimizden utanmazdık. Görülme korkusu da yoktu. Şatonun bizim yaşadığımız bölümüne tek bir koridordan geçilirdi. (Benim odam, Lily'nin odası, banyomuz, büyük oturma odası ve babamın dairesi) Hizmetçilerin çağrılmadan buraya girmeleri yasaktı. Biz canımız istediği gibi girer çıkar, camın önünde çırılçıplak durup güneşin batışını seyreder ya da perdeleri çekip bir peri masalı ülkesinin büyülü sıcaklığına kavuşurduk. Bu ülkede olup bitenler en büyük sırrımızdı.

Şatodayken babam bütün vaktini bizimle geçirirdi. Av

partileri, şölenler verilirdi ama, kadın ya da erkek hiçbir konuk geceyi şatoda geçirmezdi. Babamın Salzburg ve Viyana'daki evlerini Lily de, ben de hiç görmedik. Başka kaç çeşit yaşam sürüyordu bilmem, Silbersee'de tek bir yaşamı vardı, onun merkezi de bizdik.

Yasal olmasa da bir aileydik. Lily, babam şatodayken onunla yatar, gidince kendi odasına geçerdi. Onların koynunda yatmaya bayılırdım. Ana babasının koynunda yatmaktan hangi çocuk hoşlanmaz? İlk öğretmenim Lily'ydi. Yatılı okula gidecek yaşa gelinceye kadar bana herşeyi o öğretti. Okuma yazma, matematik, dilbilgisi, müzik, piyano. Babam eve her gelişinde beni sınava çekerdi. Ata binmeyi öğrenmemi o istedi. Lily'yle birlikte ders aldık. Gördüğüm eğitimin bu bölümü zengin bir doktorun kızı için olağandı. (Hele bu doktor soylu bir Macarsa). Ne varki geri kalan bölümü için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Geleneklere son derece aykırı olan bu eğitime Fransızlar «Duygu eğitimi» diyorlar galiba. Babamın kendi yaşamında uğradığı düşkırıklıklarını beni kullanarak gidermeye çalıştığını sonraları, çok sonraları anlayabildim. Annemi çılgınca sevdiğine, onunla evlenmek istediğine inanıyorum. Hiç kuşkusuz bir de oğlu olsun istiyordu. Oysa sevdiği kadın onu terketti, evlilik dışı bir kız çocukla kalakaldı ve yaralanan erkeklik gururu hiç iyileşmedi.

O yıllarda kadın doktora pek rastanmaz, bu mesleği seçen kadınlara büyücü değilse de biraz kaçık gözüyle bakılırdı. Gelgelelim babam bilinçli bir çabayla beni bu mesleğe yöneltti. Tıpla ilgili her sorumu yanıtlar, ilginç öyküler anlatırdı: Şifalı İstanköy adası, eski Mısırlıların hastalıkları iyileştirme yöntemleri, yüksükotu, çöpleme gibi büyülü otlar. . Derken ilgimi tıp kitaplarına çekti.Fizyoloji, anatomi, hormonların işlevleri gibi konuları, hem kendi göv-

desini, hem de Lily'nin ve benimkini kullanarak öğretmeye başladı. Yıllarca uğraşıp kızları da kabul eden tıp fakültelerini bir bir saptadı, buraların ileri gelenleriyle dostluk kurdu. Beni kabul edecek bir fakülte bulmak için nasıl uğraştığını, ancak onun ölümünden sonra, mektuplarını karıştırırken öğrendim.

Adının sürekliliği onda bir saplantı olmuştu. Bir gün, kadınların evlenince kocalarının soyadlarını aldıklarını, ama isteyenin kendi soyadını da kullanabileceğini söyledi. «Senin de böyle yapmanı istiyorum. Kocanın soyadıyla birlikte mutlaka Kardoss adını da kullanacaksın. Söz veriyor musun?»

En değerli şeylerimin üstüne söz verdim. Ona bir erkek torun için de söz vermiştim, ama bu konuda onu düşkırıklığına uğrattım. O da beni düşkırıklığına uğratmıştı. Hayır, bu sözcük hafif kalır. Beni yanlış yollara itti, çocuk kafamı yalanlarla doldurarak bana kötülük etti. O ve Lily yol işaretlerini değiştirmişlerdi. Onları okuyacak yaşa geldiğimde, bir çıkmaz sokaktaydım. Zaharoff bana, değişik sözcüklerle aynı şeyi söylediği için ondan nefret ettim, ne garip.

Çok geç oldu, çok da yorgunum, ama yıllar yılı bilinçaltımın eşiğine kara bir yılan gibi çöreklenmiş düşünceleri kâğıda dökmeliyim. Babam olanaksız bir düşü gerçekleştirmek peşindeydi. Adını sürdürecek, izinden yürüyecek bir erkek çocuk ve onu terk edip giden kadına karşılık, kendine sıkıca bağlayacağı, kurnazca öc alacağı bir kız çocuk. Bu amacına, zor kullanarak değil, güzellikle ulaştı. Beni dehşete düşürmeyecek kadar usta bir hekimdi. Odalarımızın gizliliği içinde, yavaş yavaş baştan çıkarılarak cinsel yaşama alıştırıldım. Babam bana her yıl biraz daha

sokuldu ve sonunda beni sımsıkı kendine bağladı. Yaşamım, başarısının kanıtıdır.

Ya Lily? Hâlâ sevdiğim ve özlediğim Lily. İlk patronum oydu. Niye yaptı bunu? Önceleri pek sakınca görmedi sanırım. Cinsel ilişkiyi dans etmek kadar doğal karşılayan, sağlıklı, ateşli bir kadındı. Ama sonra, babamın yatağındaki yerini almayan başladığımda, yaptığı hatayı anlamalıydı. Demek, babamı elinde tutmak için beni kullandı. Sonunda onu yitirdi, üçümüz de birbirimizi yitirdik.

Şimdi çıkmaz sokağın sonundayım, karşımda bir taş duvar. Ilerleyemem, geri dönersem Basil Zaharoff'a yakalanırım. Galiba en iyisi kendimi duvardan aşağı fırlatmak...

İşte düşüncelerim bunlar. Babamla Lily'yi, yaşamın tutukevinden salıverdim. Kendime acısız bir çıkış yolu bulmam da pek güç olmasa gerek. Ne dersin baba? Ya sen ne dersin Lily?

JUNG

Zürih

Çıldırmak üzereyim, Freud'la, yakın akrabalar - arası cinsel ilişki konusundaki fikir ayrılıklarımız gece gündüz aklımdan çıkmıyor. Eylülde Münih'de yapılacak toplantıda neler olacağını düşündükçe tir tir titriyorum. Bütün anlaşmazlıklarımız ortaya dökülecek ve Freud'la kişisel dostluğumuz herkesin önünde, kesin bir biçimde son bulacak.

Freud, bütün ruhsal olgular gibi, yakın akrabalar - arası cinsel ilişki isteğinin de, cinsel dürtülerden kaynaklandığı görüşündedir. Bence bu istek daha derin ve temelsel bir gereksinimin simgesi. Burada amaç cinsel ilişki değil, yeniden doğmaktır, bu da ancak ananın dölyatağına yeniden girmekle gerçekleşebilir. Çocuk cinselliği konusundaki görüşüm de Freud'inkiyle taban tabana zıt. Benim kanımca... Niye çenemi yoruyorsun sanki? Freud inatçı adamın biri. Onun için yetke önemli, gerçekler değil. Ona duyduğum saygı yok oldu. Dostluğumuzu artık sürdüremem.

Sorun da burada. Dostluğumuzu ne sürdürebilirim, ne

yıkabilirim. Çok güçlü, çok karmaşık bir dostluk bu. Tropik bir sarmışık gibi her yana kök salmış, ruhumun bütün deliklerinden içeri sızmış. Önce hocamdı. Çok kısa bir süre sonra erişkin yaşamımda ona bir «baba» yeri verdim. En küçük övgüsü koltuklarımı kabartıyordu. Öldürseler kabul etmez ama, klinik deneyimi kendinden daha fazla olan bir uzmanın bu hayranlığı onun da hoşuna gidiyordu. Freud'un klinik deneyimi çok sınırlıdır. Oysa ben, günde binlerce hastanın bakıldığı Burgholzi Akıl Hastanesinde yıllarca çalıştım. Bir takım testler geliştirdim, bunları uyguladım, istatistikler yaptım. Elde ettiğim sonuçlar geçerliğini hâlâ korur.

Freud'la ilişkimiz zamanla daha da ilerledi. Çocukluğumda başımdan geçen eşcinsel saldırı olayının etkisiyle olacak, ona cinsel yanı güçlü bir bağlılık duymaya başlamıştım. Bu duygularımı Freud'a açtım. O da bana ve başka bir meslekdaşa karşı benzer nitelikte duygularla dolu olduğunu söyledi. Karşılıklı bu itiraflardan sonra, dostluğumuz içtenlik kazanmıştı, ama gene de zor bir dostluktu bu.

Kuramsal konularda fikir ayrılıklarına düşmeye başladığımızda, Freud, grubumuzdaki yetkesinin sarsılmaması ve temeli yeni atılmış okulumuzda göstermelik de olsa ilke birliğinin korunması için kendisini desteklememi rica etti benden. Dostluğumuzdan böyle yararlanmaya kalkışması beni rahatsız etmişti. Ona açtığım duygularımı kullanarak bana şantaj yapıyordu sanki. Tek çarenin, baltayı indirip ağacı devirmek olduğunu düşündüm, hâlâ da böyle düşünüyorum. Bunu gerçekleştirmek, düşünmek kadar kolay olsaydı keşke. Önce kimi öldüreceğim? Öğretmeni mi, babayı mı, sevgiliyi mi? Bütün bunları ruhsal yaşamımdan çıkarmayı başarsam, yapayalnız kalmayaack mıyım? Utancı ve kaybı kiminle paylaşacağım?

Emma, yüreğimi kemiren kaygıları az da olsa anlıyor. Toni kadar zeki ve duyarlı değildir ama, oldukça iyi bir ruhsal çözümleyici sayılır. Freud'la dostluk kurmuştur, yazışırlar. İçimden kızıyorsam da bunu yasaklayamam. Eşcinsel nitelikli duygularımdan karımın haberi yok. Onu benim duygularımdan çok evliliğimiz ilgilendiriyor. Sık sık tutulduğum öfke nöbetleri. Kadın hastalarımla yıllar önceki ilişkilerim. Kıskançlığından, Toni'nin evdeki varlığına da dayanamıyor. Burgholzi'deki klinik şefliğini ve üniversitedeki baş okutmanlığı bırakıp özel doktorluk yapmamdan hoşnut değil. Bunu eşe dosta nasıl açıklayacağını bilemiyor. Biz İsviçreliler, kesin sınıflandırmalar olmadan yaşayamayız.

Toni'yle de başım dertte. Freud'a bağlılığımdaki baba-oğul niteliğini ve sevdiğim halde dinsel inançlar konusundaki kuşkularımı gideremediği için bir türlü saygı duyamadığım babamın yerini tutacak güçlü bir baba simgesine gereksinme duyduğumu biliyor. Bunları onunla açıkça konuşabiliyorum. Ama ötekini, hayır! O iğrenç saldırıyı ona pat diye anlatsam, güzel güzel yürüyen ilişkimize ne olur, düşünmek bile istemiyorum.

İşte bu yüzden, şeytanımla başbaşa kaldık. Onunla tek başıma savaşmak zorundayım. Kendime duyduğum tiksinti arttıkça, Freud'dan daha da çok nefret ediyorum. Nefretim, peşinden ayrılmayan yağcılar grubunu da kapsıyor tabii. «Önderimiz öyle düşünmüyor... Önderimiz öfkelendi.» Önder aşağı, Önder yukarı. Adam, en değerli fikirleri bile büyüklük kuruntusuyla lekelenmiş bir Viyana Yahudisi değil, Buda sanki.

Belli nedenlerden ötürü sözcüklere dökemiyorsak da, aramızdaki sorunlardan biri de bu. Freud, ırkının inançlarına kolayca sırt çevirebilmiş bir Yahudi. Ona göre din in-

sanların yarattığı bir masal, hasta ruhlar için bir koltuk değneği. Bu değnekleri atmadan iyileşmek olanaksız. Bense, Protestan eğitimi almış bir Isviçreliyim. Babamın dinini terk ettim ama hâlâ, inanabileceğim ve bağlanabileceğim akla uygun bir tanrı arıyorum. Söylenceler, masallar ve dinler atılması gereken koltuk değnekleri değil bence. Onlar, insanoğlunun bilinmeyeni kavrayışını ifade eden ve ruhun taşıdığı yüke dayanmasını sağlayan birer simge. Freud'un kimi yandaşları beni bir gizemci ya da cansıkıntısından ruhbilimle uğraşan yeteneksiz bir şair olarak görüyor ve küçümsüyorlar. Erken bunama belirtileri gösterdiğimi söyleyenler bile var. Klinik deneyimlerimin onlardan fazla olduğunu, bu konuda yazılmış belli başlı yapıtlardan çoğunun benim elimden çıktığını unutuyorlar. Yaydıkları dedikodular mesleğime çok zarar verdi. Hastalarımın çoğu beni bıraktılar. Koşullarından hoşnut olmayan ya da neyle oyalanacaklarını bilemediklerinden kendilerini ruh hastası sanan zenginleri sömürmek zorundayım. Para kazanmak için düştüğü bu durum beni utanç ve öfkeyle kıvrandırıyor. Ama Freud'un sınırlarını aşmak üzere olduğumu biliyorum. Günün birinde onun düşlerinde bile göremeyeceği bir gerçeği yakalayacağım. Işığı ve ona giden yolu henüz seçemiyorsam da, bu gerçek mum ışığının pervaneyi çekmesi gibi kendine çekiyor beni.

Toni öksüre tıksıra geliyor. Yüzü hâlâ soluk. Yataktan kalkması gerektiğini, odasına dönmesini söylüyorum. Karşı çıkıyor. Çalışmak kendisine daha iyi gelecekmiş. Onu yoklamaya gitmediğim için, üzüntüden ateşi çıkmış. Karımla çocuklarımın yelkenliyle gezmek istediklerini, ailemin böyle küçük isteklerini reddedemeyeceğimi biraz da öfkeyle açıklıyorum. Toni bu açıklamayı istemeye istemeye kabul ediyor. Onun bu ilişkideki yeri, benim bir basamak altımda.

Mesleki bakımdan hâlâ çırak. Metres olarak da, karım ve çocuklarımdan sonra geliyor. Yüreğimdeki yerinin, herkesinkinden üstün olduğunu söyleyince acı bir karşılık veriyor. Yüreğim anlaşılmaz bir ülkeymiş. Kimi vakit çok acımasız davranıyormuşum. Aramızda soğuk bir rüzgar esiyor, ama bir an sonra öpüşüp barışıyoruz. Toni, öğle uykusunda gördüğü düşü anlatmaya koyuluyor.

«Seni düşünürken uyuyakalmışım. Bir martı olmuş, gölüm üstünde uçuyordum. Sen kıyıda, Doğulular gibi bağdaş kurmuş, tek başına oturuyordun. Çıplaktın. Sana doğru kanat çırpmaya başladım. Yaklaşınca yanında bir erkek olduğunu farkettim. Seni okşuyordu. Beni görünce ellerini sallayarak uzaklaşmamı işaret etti. İyice yükseldim, havada çemberler çizerek sizin sevişmenizi izlemeye koyuldum. O sırada Emma geldi, şemsiyesiyle adama vurmaya başladı. Beni görmesini istemediğim için uzaklara uçtum...»

Toni'yi dinlerken yüreğim ağzıma geldi. Sırrımı çözmüş müydü? Yoksa bilinçdışının bir oyunuyla bunu ona ben mi iletmiştim? Toni'nin bu düşü gördüğü sıralarda, ben de koyda demirlemiş teknemde aynı şeyleri düşünüyordum. Böyle durumlar sıkça görülür: Rastlantı; eşzamanlılık; birbiriyle doğudan bağlantısı olmadığı halde, yakından ilişkisi bulunan şeylerin aynı anda meydana gelmesi. Ruhbilim çerçevesinde de bu olgunun daha dikkatli incelenmesi gerekir. Düşü hemen yorumlamaya cesaret edemiyorum. Masama oturup bazı bölümlerini kağıda geçiriyorum, az sonra da Toni'yle günlük mesleki tartışmamıza başlıyoruz.

«Uykuya dalmadan önce, yelkenliyle dolaşacağımı biliyor muydun?» diye soruyorum.

«Hayır, ama hava öyle güzel ki tahmin ettim.»

«Başka bir şeyin etkisinde kaldın mı?»

«Evet. Beyaz bir kuş penceremin önünden geçti. Ne kadar talihli, keşke ben de uçabilsem, diye düşündüm. Sonra da dalmışım.»

Sert bir sesle, «Şimdi söyle bakalım.» diyorum. «Düşünmeden söyle, bu düşün anlamı nedir?»

Elimi kolumu bağlayan çocuksu saflığıyla karşılık veriyor.

«Anlamı apaçık. Anima ile animustan sık sık söz ettik. Kıyıdaki senin dişi yanın, yâni animandı. Seni okşayan erkek de, benim erken yanım, yâni animusumdu. (*) Düşte böyle sevişiyorduk, çünkü gerçek yaşamda da rollerimiz ters. Durumumuzdan ötürü, hep ben seni baştan çıkarmak zorundayım. Ben seni heyecanlandırıncaya kadar sen dişi rolündesin, edilgensin. Sonra tam anlamıyla erkek oluyorsun kuşkusuz. Ama rollerimiz ne olursa olsun, Emma

---

(*) Anima ve Animus: Bir erkeğin bilinçdışında, Jung'un anima adını verdiği kadınsı bir öge vardır. Bunun kadındaki karşılığı ise animustur. Erkeğin bilinçdışına kalıtımla aktarılmış olan bu ortak kadın imgesi, erkeğin kadın doğasını kavramasına yarar. Anima oldukça akıllı ve genç bir kadın görünümündedir. Bir yanıyla iyi, saf ve soylu bir tanrıça, öteki yanıyla cadı ya da fahişe kişiliğindedir. Kadınların aydınlık ve karanlık yanlarını simgeler. (Örneğin, romanda Jung'un animası olarak beliren Salome.) Kadının bilinçdışındaki ortak erkek imgesi olan animus ise hemşirelik, öğretmenlik gibi mesleklerde kendini belli eder. Erkek çocuk için ilk anima imgesi annesi, kız çocuk için ilk animus imgesi babasıdır. Anima ruh halleri, animus da düşünceleri üretir. Diğer bir deyişle, kadının düşünceleriyle erkeğin duyguları bilinçdışının etki alanındadır.

bizi hep ayırıyor... Aptalca bir düş mü, gizemli bir yanı yok.»

«Bu kadar hafife almayalım. Dişi yanım seni isteklendiriyor muydu?»

«Hem de nasıl.»

«Böylesi bir rol değişikliğine gerçek yaşamda da katlanabilirmisin?»

«Düş zaten bunu belirtiyor Carl. Buna hep katlanmak zorundayım. Sen benim peşimde dolaşmıyorsun, ben senin peşindeyim. Evet, beni istiyorsun, ama benim sana gelmemi bekliyorsun. Yakındığımı sanma, gerçek bu.»

«Yalan söylüyorsun Toni Wolff, böyle bir düş görmedin. Oyun oynayarak kanıt yaratmak niyetindesin. Yanıt ver bakalım.»

«Üç yanıtım var kart papaz! Yalan söylüyorum, doğru söylüyorum. Bizim durumumuza tıpatıp uyan bir düş örneği veriyorum. İstediğini seç!»

Onu yalancılıkla suçlamak, bütün korku ve kuşkularımın hıncını bağıra çağıra ondan almak istiyorum. Toni'nin de bunu beklediğini anlıyorum birden. Bakışlarında yarı alay, yarı gözdağı var. Kafamın içini okurken annem de böyle bakardı bana. Şu anda kavgaya tutuşursak, sonunda af dileyen ben olacağım ve içimi dökeyim derken baklayı azımdan kaçıracağım. Saldırı olayı, Freud'a bağlılığımın niteliği ortaya çıkacak. Toni gerçeği seziyor, düşü ağzımı aramak için uydurdu.

Her zaman yaptığımı yapıyorum çaresiz. Yalan söylüyorum. Ellerini tutup Toni'yi kendime çekiyor, öpüp okşuyorum.

«Sen bana bakma canım. Seni öyle özlemişim ki, aklım başımda değil, tatsız şakalar yapıyorum. Bu düşü gördüğüne inanmaz olur muyum? Sahiden de bizim durumu-

muzu açıklıyor. Biz seninle tek bir kişi gibiyiz...»

Daha sözlerim bitmeden, Emma'nın bahçede çocuklara seslendiğini duyuyor, telaşla birbirimizden ayrılıyoruz. Toni kendi masasına dönüyor, ben benimkine. Kendimi gülünç duruma düşmüş hissediyorum, tepem atıyor. Oysa Toni'nin bakışları hâlâ alaylı. Bluzunun önünü düzeltirken kıkırdıyor: «Emma'nın şemsiyesi elinde mi acaba?»

MAGDA

Paris

Bu sabah uyandığımda içimde bir yok etme isteği vardı. Ya yaşamımı düzene koymalı, ya kendimi ortadan kaldırmalıydım. Zaharoff'un önerisini kabul etmekle yaşamım düzene girmezdi. Ne yapabilirdim? Zaharoff gibi feleğin çemberinden geçmiş bir kadın simsarıyla oyun olmazdı. Önerisini reddedeceksem, onu bana uygun gördüğü görevi beceremeyeceğime inandırmalıydım.

Zorla kalkıp banyo yaptım, kusmuk içindeki giysilerimi kirliye attım, gece yazdıklarımı dolaba kilitledim. Sonra da kat hizmetçisini çağırıp ıhlamur ve buz torbası getirmesini söyledim. Başımdaki korkunç ağrıya yeni Alman aspirinleri bile fayda etmemişti. Aynaya bakınca donakaldım. Yüzüm kağıt gibi bembeyaz, dudaklarım mosmordu. Gözlerimin çevresindeki çizgiler derinleşmişti. Bakışlarımdan korku okunuyordu. Çok yakında kopacak fırtınanın ve beni bekleyen geleceğin korkusu.

Saat onda Basil Zaharoff'u aradım. Uşağı efendisinin uyuduğunu onu rahatsız edemeyeceğini bildirdi. Zaharoff

gece hastalanmıştı, doktoru yeni gitmiş. Uşağa benim de hastalanmış olduğumu söyledim. Adamcağız telâşa kapıldı. Efendisi dün geceki istiridyelerin bozuk olduğundan kuşkulanıyormuş, otelden çıkmamalıymışım. Bana hemen doktor gönderecekmiş. Bay Zaharoff da kalkar kalkmaz beni ararmış hiç kuşkusuz.

Doktoru karşımda görünce afalladım. Padova tıp fakültesinden arkadaşım Giancarlo di Malvasia'ydı bu. Stajımızı da Viyan'da birlikte yapmıştık. Şimdi kırk beş yaşlarında vardı, ama gene de o eski yakışıklı ve güç beğenir Floransalıydı. Bir keresinde, amacının önce dünyanın en büyük tanı-uzmanı olmak, sonra da evlenmemeye yemin edip Malta Şövalyelerinin hizmetine girmek olduğunu açıklamıştı.

İyi arkadaştık, ama nedense birbirimizi cinsel bakımdan çekici bulmazdık. Ben ona göre fazla erkeksiydim, o da bana göre fazla züppe. Mesafeli ve saygılı bir dostluktu bizimki. Anatomi derslerine birlikte girmiş, hastanede birlikte viziteye çıkmış, zor vakalarda birbirimize akıl danışmıştık. Ben doktorluğu bırakınca birbirimizin izini kaybettik. Sosyete doktoru olduğunu babamdan duymuş, kötü ünümü öğrenmemiş olmasını dilemiştim.

Beni gördüğüne sevindiğini, ağırbaşlılığını hiç bozmadan belirtti, nazikçe hal hatır sordu. (Eskiden de böyleydi, Floransalıların hepsi kasıntı olurlar.) Beni iyice muayene ettikten sonra, bana kompliman yapacak kadar rahatladı.

«Olduğundan on yaş genç duruyorsun Magda, tebrikler.»

«Sen de öyle Gianni. Bütün amaçlarını gerçekleştirmişsindir umarım.»

Omuz silkerek yüzünü buruşturdu. «Hepsini değil. Malta Şövalyelerinin hizmetine giremedim örneğin.»

«Demek buna çok üzülüyorsun.»

«Beni üzen evliliğim. Çocuksuz ve sevgisiz bir evliliğim var. Ama insan zamanla kaderini kabulleniyor. Ya sen nasılsın? Dul kaldığını, renkli bir yaşam sürdüğünü biliyorum. Zaharoff'la ilişkiniz yeni mi?»

«Zaharoff'la ilişkimiz, bozuk istiridyeleri yediğimiz akşam yemeğinden ibaret sevgili Gianni.»

«Umarım bu kadarla kalır.» Gianni rahatsızlıkla kıpırdandı ve kaşlarını çattı. «Tehlikeli bir adam. Özel doktoruyum. Bana bol para veriyor, ama onu bir kızdıracak olsam kafamı kestirir, eminim. Neyse, senin işlerine burnumu sokmak istemem. Bugün yataktan çıkma, limonlu çayla kızarmış ekmekten başka bir şey yiyip içme.»

Yerimden kalkmaya davranınca, biraz daha kalmasını, başımın dertte olduğunu, Hipokrat yemini etmiş bir meslekdaşa danışmam gerektiğini söyledim. Beni dikkatle süzdükten sonra, kuşkuyla «Bilmem ki nasıl olur.» dedi. «Senin doktorun değilim, tıbbı geçmişini bilmiyorum. Sana iyi bir kadın doktorunun adını vereyim, en doğrusu bu.»

«Lütfen Gianni, önce sana anlatacaklarımı dinle. Birinden akıl almaya ihtiyacım var, ama tamamen yabancı biriyle konuşamam.»

Yatağımın kıyısına ilişip elimi tuttu. «Peki öyleyse, dinliyorum.»

Artık iş sözcüklere kalmıştı, oysa ben tek söz edemiyordum. Sonunda hıçkırıklar arasında, «Çok kötü durumdayım.» diye kekeleyebildim. «Yaşamım bir çöplükten farksız. Ne yapacağımı şaşırdım.»

Gianni cebinden mendilini çıkarıp uzattı. «Ağlama da anlat. Anlatmazsan sana nasıl yardım ederim?»

Bir süre ne diyeceğimi düşündükten sonra söze başladım.

«Viyana'da, Profesör Richard von Krafft-Ebbing'i anımsıyor musun? Hani, Cinsel Sapıklıklar adlı kitabı hepimizin ilgisini çekmişti.»

«Elbette anımsıyorum.»

«Derslerinde sık sık kullandığı bir cümle vardı. «Il faut toujours avoir pitie de ceux qui ont le diable ou corps.» ... Şeytanı gövdelerinde taşıyanlara acımalıyız. İşte ben de bu acınması gereken kişilerden biriyim Gianni. Görmediğim, yapmadığım şey kalmadı, ama ateş bir türlü sönmedi. Polis de beni tanır, kadın simsarları da. Zaharoff Avrupa'daki randevuevlerini yönetmemi önerdi. Kabul edersem, hem korunmuş, hem de bir servet kazanmış olacağım. Reddedersem, içimdeki şeytanla başbaşa kalacağım. Sen gelmeden az önce, yaşamıma son vermeyi düşünüyordum... Ne yapayım Gianni? Benim gibilere kim yardım eder? Benden iğrenme n'olur.»

Yıllardır görmediğim bir adamın karşısında böylesine alçaldığım için kendimden iğreniyordum. Üstelik hüngür hüngür ağlıyor, gözyaşlarımı da onun ipek mendiline siliyordum. Gianni karşılık vermeden ayağa fırladı, pencereye doğru yürüdü. Uzunca bir süre güneşli balkondaki çiçeklere baktı. Ardından da konuyla ilgisi olmayan bir soru sordu. «Dini inancın var mı?»

«Hayır. Kimi vakit, keşke olsaydı diye düşünürüm. Neden sordun?»

«Bazan inancın yararı oluyor. Bana oldu, yoksa dayanamazdım.»

«Neye dayanamazdın?»

Gene yanımda oturdu, ellerimi tuttu. Dudaklarında,

soylu yüz hatlarını acıyla gerginleştiren, soğuk ve alaylı bir gülümseme vardı.

«Sen bana züppe derdin. Değildim aslında. Kendime bir kimlik yaratmak için öyle davranıyordum. Ben eşcinselim. Annemin zoruyla evlendim. Karımı da benimle evlenmesi için ailesi zorlamış, soylu ve zengin bir ailenin oğluyum çünkü. Sözün kısası ikimiz de çok büyük bir hata yaptık. Şimdi evliliğimizi geçersiz saydırmaya çalışıyoruz. Son derece güç ve pahalı bir iş. Bu arada karım bir sevgili buldu. Onu suçlamıyorum tabii, Ben de Tanrı'yla barıştım, yeniden kiliseye gitmeye başladım. Vaktimin bir bölümünü yoksullara bakmaya ayırıyorum.»

Gianni'nin öyküsünü böyle bir çırpıda anlatabilmesi beni hayrete düşürmüştü. Güleyim mi, ağlayayım mı bilmiyordum.

«Din seni değiştirdi mi peki?»

«Hayır, hâlâ eşcinselim. Ama artık günah işlemiyorum. Özverinin anlamını ve erdemini kavradım. Kendi sorunlarımı bir yana bırakıp, başkalarının sorunlarına eğilmeye çalışıyorum. Umutsuzluğa kapıldığım günler oluyor elbet, hem de çok sık. Böyle günlerde dua ediyor ve yalnız olmadığımı hissediyorum.»

«Sen şanslısın. Bende kendimi dine adayacak yetenek yok.»

«Bu yetenek işi değil ki. Bu bir ihsan, bir Tanrı armağanı. Tanrı bunu kimisine veriyor, kimisinden de esirgiyor. Garip şey. Neden acaba?»

«Bağışla, ama senin tanrın da insan ayırıyor demek.»

«Dindarların çelişkilerle yaşamayı öğrenmeleri gerekir Magda. Kuşkuculuğunu anlıyorum, hiç değilse bir din adamına danışsan. Bağışlanmak, herşeye yeniden başlamak bizim gibiler için büyük bir avuntu. İnsan kendini ga-

rip bir yaratık olarak görmekten vazgeçiyor, diğer kullardan daha büyük bir yükü taşıyan, daha güç bir görevi yerine getirmesi gereken, özel biri olarak görmeye başlıyor. Köy papazları gibi konuştuğumun farkındayım, ama ben de korkunç günler geçirdim Magda. Sonra çocukluğumdan beri tanıdığım yaşlı bir rahip, beni bir süre Floransa yakınlarındaki bir manastıra çekilmem için kandırdı. Dış görünüşü kasvetliydi, ama içinde güven ve sevgi buldum. Keşke duygularımı daha güzel anlatmayı becerebilsem...»

Öyle ciddi bir havası vardı ki, kendimi tutmasam kahkahayı basacaktım. Aklıma öğrencilik günlerimiz geldi. İlk zamanlar onun peşinden az mı koşmuştum. Onca cilveyi bir eşcinsele yapmışım demek. Şimdi onu yatağa sürüklesem, herşeye boşverip dünyadan tat almasını öğretsem, ne yapardı acaba? Eşcinsellikten kurtulmak için manastıra çekilmek, dua etmek... Hey Tanrım, ne saçmalık. Iyi ki babam burada değil. Kafamdan geçirdiklerimi yapacaktım da, bereket versin kendimi denetleyebildim. Ellerimi kavuşturdum, gözlerimi yere indirdim, va'azın bitmesini bekledim. Derken Gianni beni şaşırtan bir soru sordu.

«Doktorluğu ne zaman bıraktın?»

«On yıldan fazla oldu. Kocam kanserden öldü. Hastalığı boyunca ona ben baktım, sonra da doktorluğu bıraktım.»

«Yeni tıp kitaplarını, dergilerini okuyor musun?»

«Ben Freud, Jung ve arkadaşlarının ruhsal çözümleme çalışmalarını izliyorum. İki yıl önce, Weimar'da yapılan toplantılarına gittim. Ruh hastalıkları konusunda yepyeni görüşleri var. Düş yorumları, aile bireylerinin birbirleriyle ilişkilerini dikkatle araştırmaları bana ilginç geldi. Kendi sorunlarımla uğraşırken, hastalarımın sorunlarını çözme-

ye çalışırken bunlardan yararlandım. Bu konuda uzman değilim, yeterli bilgim de yok tabii. Sen bu uzmanlardan birine başvursan iyi olur belki. Ruhsal çözümleme, sorunu her zaman çözmüyorsa da azaltıyor. Dev bir gölge olmaktan çıkarıp, dayanılır hale getiriyor...»

Ben hâlâ işin alayındaydım. «Bu söylediğin Tanrı yolu kadar etkili olamaz kuşkusuz, ama bir ay manastıra kapanmaktan iyidir.»

Gianni dayanamayıp güldü. Sesinde içten bir neşe vardı şimdi.

«Biliyorum, senin gözünde kibirli ve züppe bir Floransalıyım hâlâ. Ama cehennemi ben de yaşadım, ve Tanrı'nın merhameti sayesinde ondan kurtuldum. Bana iyi gelen şeyler, senin derdini de çözer demek istemiyorum. Ne var ki bir rehbere ihtiyacın olduğu kesin. Yoksa sahiden delirirsin.»

Kendimden utandım birden. Bu iyi yürekli adamı, gerçeğe çok yaklaştığı için alaya almaya kalkışıyordum. Özür diledim. Boş ver, gibisinden elini salladı.

«Şimdi bu uzmanlardan hangisinin sana daha yararlı olacağına karar verelim. İlk akla gelen kişi hiç kuşkusuz Freud. İnsan cinselliği konusunda en ilginç, en cüretli görüşler onun. Krafft-Ebing belirtilere önem verirdi, Freud ise kökene ve belirleyici ögelere öncelik tanıyor. Öte yandan, bu adamdan hiç hoşlanmıyorum. Yahudi ırkına karşı önyargılı olduğumu bilirsin, belki bundandır. Çok zeki biri, ama çok da kibirli.» Gianni, sözün burasında kızarmayı akıl etti. «Biliyorum, ben de kibirliyim. Her neyse, Freud'dan hoşlanmayışımın asıl nedeni, din kavramına, Tanrı'nın varlığına toptan karşı çıkışı. Bence bu tutumu görüşleriyle çelişkili. Jung ise bilinç ve bilinçdışı yaşamımızda yinelenen tarihsel simgeleri araştırıyor. Alışılmış deyim-

lerle tanımlamasa da, dinsel inançları benimsiyor. Başka uzmanlar da var, Bleuler Putnam, Brill, Jones... Bana sorarsan Jung'a git derim. Zürih'de oturuyor, yakın sayılır. Özel hasta kabul ettiğini biliyorum. Hepsi ederler ya. Dillerden düşmediğine bakma, ruhsal çözümleme uzmanlığı bildiğimiz doktorluk kadar para getirmiyor henüz.».

Çenemden tutup yüzümü kendine doğru çevirdi. «Durumunu hafife alma Magda. Menopoz zaten kötü bir dönemdir. Bu dönemi sağ salim atlatmak istiyorsan, bir uzmana başvurmalısın. Yanıtın ne? Istersen Jung'a seni kabul etmesini rica eden bir not yazarım.»

«Biraz düşüneyim. Gitmeye karar verirsem, ona kendim de yazarım. Kararım olumsuz olursa, bana Toskana'da bir manastır bulursun artık.»

«Istemediğin kadar hem de. Zengin bir tövbekârı kim geri çevirir?» Bir an düşündükten sonra ekledi. «Manastır Basil Zaharoff'un evinden daha güvenlidir hiç değilse.»

«Biliyorum, belki bu konuda da bana yardım edebilirsin.»

«Nasıl?»

«Bana geldiğini biliyor. Istiridyelerin bana pek fazla zarar vermediğini, ama delilik belirtileri gösterdiğimi söyle ona.»

«Sen beni dinle Magda. En doğrusu önerisini kabul edemeyeceğini ona açıkça söylemek. Üstelemeyecektir, görürsün. Üstelemeyi kendine yedirmez, konuyu kapar. Ama günün birinde ona işin düşerse vay haline!»

Eğilip beni alnımdan öptü, gene kusacak olursam kendisini aramamı söyledi ve gitti. Gözlerimi tavandaki su perilerine dikip uzun süre yattım. Yanımda yalnızlığımı paylaşacak biri olsaydı keşke. Akşama kadar uyumuşum. Saat altıda Basil Zaharoff'un gelişiyle uyandım. Biraz yorgun

görünüyordu, ama her zamanki gibi kibardı. Aşçılarının akıl almaz dikkatsizlikleri yüzünden benden özür dilemeye gelmiş. Bir de, armağan getirmiş. Elmas ve yakutlarla süslü antika bir altın bilezik. Kabul edemeyeceğimi söylediysem de, hiç oralı olmadı, bileziği koluma geçirdi. Ancak ondan sonra konuşma fırsatı bulabildim. Onerisini kabul edemeyeceğimi bildirdim. Efendi maskesinin altında gizlenen zorbanın gururunu okşamak için, kendi gururumu bir yana bırakıp çabuk çabuk açıklamaya giriştim.

«Nazik önerinizi kabul edebilmeyi çok isterdim. Böylelikle benim bir sürü sorunum çözülmüş olacak, ama size bir sürü sorun çıkacaktı. Çok açık konuşacağım. Kendime güvenim yok. Kafamın içinde anlayamadığım bir şeyler oluyor. Doktorum. Bunalım belirtilerini bilirim. Henüz menopoza girmediysem de, bu dönemi çok ağır geçireceğim şimdiden belli. Sizin işleriniz ise çok önemli, benden daha güvenilir bir yardımcı gerek size...»

Söyleyeceklerimi söyleyip rahatlamıştım, gözlerimden yaş boşandı birden. Zaharoff beni avutmaya çalıştı.

«Lütfen, sevgili Magda. Ağlamayın rica ederim. Yeteneklerinizden yoksun kalacağıma üzüldüm elbet. Ama açıksözlülüğünüze hayranım. Dost kalacağımızdan hiç kuşkum yok.»

«Bunu ben de isterim.»

Beni kollarına aldı, güzel ve coşku verici olduğumu söyledi. Sonra da verdiğim sözü hatırlattı. Birlikte hoşça vakit geçirmek için bundan daha iyi fırsat olur muydu? Olmazdı tabii. Kaplandan kurtulmak istiyorsam, önce onu sersemletmeliydim.

Zaharoff usta bir aşıktı ve yaşına göre çok güçlüydü. Avrupa'ya ölüm saçan, ama kendi ellerine asla kan bulaştırmayan bu Tatavlalı kadın simsarı hakkında söylenecek

tek olumlu söz bu herhalde. Bana kompliman da yaptı. Giyiniyordu, ben de ipek boyunbağını bağlamasına yardım ediyordum. Yüzümü avuçlarının arasına alıp üzüntüyle gülümsedi. «Keşke önerimi bir daha düşünseydiniz sevgili Magda. Bu oyunda sizden daha ustasını tanımadım.»

Karabasanı o gece yine gördüm. Bu kez benimle alay eden güneş değil, Basil Zaharoff'du. Bastonuyla fanusa vurup duruyordu. Sonunda camda, Humpty Dumpy'nin yüzündeki gibi çatlaklar belirdi. Ben fanusun içine çırılçıplak büzülmüş, kimbilir hangi canavar olarak dünyaya geleceğimi düşünüyordum. O sırada cam kabuk yarıldı ve beni kan kırmızı kumlara fırlattı.

JUNG

Zürih

Bu gizli günlüğü yeni baştan okurken, kullandığım dilin sadeliği ve açıklığı beni şaşırttı. Yayımlanmış yapıtlarım, sanki her sözümde bir sır yatarmış gibi fazlaca edebi, özenli ve ayrıntılıdır. Oysa burada, hissettiklerimi bir taşralı açıksözlülüğüyle, olduğu gibi aktarıyorum.

Bir toplulukta, meslektaşlarımla birlikteyken ne güçlü bir şaman olduğumu kanıtlamak için, büyülü sözcükler kullanmak, incik boncuğumu sıngırdatmak zorundayım. Bizde adet böyledir. Gerektiğinde yalan da söylerim. Şöyle ya da böyle, hepimiz söyleriz. Bizler, bazan bilimadamı, bazan da gizemli simgelerle, düşlerle uğraşan kahinleriz.

Dün gece bir düş gördüm. Toni gelmeden bunun üstünde düşünmeliyim. Geçen gün, martı olup uçtuğu düşü anlatırken olduğum gibi, boş bulunmak istemem bir daha.

Trendeydim. Kuzeyde bir yerlerden İsviçre'ye dönüyordum. Bir ara camdan dışarı baktım. Bütün arazi, göz alabildiğine sular altındaydı. Kocaman, sarı dalgalar ağaçları, hayvanları, yıkılmış evleri, giysileri, ölüleri önüne katmış,

akıntıya karşı bir duvar gibi yükselen Alplere doğru sürükleniyordu. Akıntı birden renk değiştirdi, kırmızı oldu. Kan kırmızısı. Sonra ölülerin arasında tanıdığım kişileri seçmeye başladım. Freud, Honegger, Emma, çocuklarım ve babam. Utanç ve korku içindeydim. Onlar öldükleri halde ben yaşıyordum çünkü. Üstelik sıcak vagondan çıkmayı da göze alamıyordum.

Emma'nın beni sarsmasıyla uyandım. Çığlıklarım ödünü patlatmış. Kendimi oradan oraya savururken canını da acıtmışım. Sakinleşip uykuya dalmasını bekledim, sonra da buraya, çalışma odama geldim.

Şimdi yazacağım şeyi ne Emma'ya açabilirim, ne Toni'ye. Bu karabasan beni çok korkuttu. Kargaşalıkları, afetleri, savaşları konu alan düşlerin, hemen her zaman bir erken bunama belirtisi olduğunu Burgholzi kliniğinde çalışırken öğrenmiştim. Hasta kişiliğinin parçalandığının farkındadır, ama bunu sözcüklerle açıklayamaz, düşlerinde görür. Düşle gerçek arasındaki sınır git gide bulanıklaşır, sonunda görünmez olur. Hasta bir düş dünyasında yaşamaya başlar. Bu dünyanın kendine özgü bir mantığı vardır, deliliğin mantığı.

Bu satırları yazabildiğime göre, düşle gerçeği hâlâ birbirinden ayırabiliyorum. Gene de bu geceki karabasan bana bir uyarı. Her zaman böyle olmayabilir. Bahçede, İlya ve Salome'yle konuşmalarıma bakın. Onlar bilinçdışımın yarattığı kişiler. Oysa bazan bana Emma ve Toni kadar gerçek görünüyorlar. Gecenin bu vaktinde, tek başına, korku içinde oturulmaz. En iyisi, düşü ilkokul çocuğu gibi cümle cümle incelemek.

Trendeyim...

Yolculuk eden kişi, hareket halinde, köksüz ve yalnızdır. Zamana ve mekâna tutunamaz. Bulunduğu yerden

dünyayı görür, ama onunla ilişki kuramaz. Hastane ve üniversitedeki görevlerimi bırakalıberi ben de bu durumdayım. Bir sürü yolculuğa çıktım, bir sürü toplantıya katıldım, ne var ki meslektaşlarımla düzenli bir ilişkimiz yok.

Arazi sular altında...

Haziran ayında, Bulgaristan'ın Sırbistanı ve Yunanistanı işgalinden sonra, Büyük Göçler arasındaki düşmanlığın boyutları bütün Avrupa'nın korkulu düşü oldu. İsviçre tarafsız kalacak kuşkusuz. Akıntıya karşı yükselen Alpler bunu simgeliyor. İlya ve Salome'yi tanıdığım düşte geçmişe dönmüştüm. Bu düşte ise geleceğe yolculuk yaptım ve ileride olacakları gördüm. Delilere yaraşan bu sabuklamalar beni gene kaygılandırıyor, çarçabuk öteki imgeye geçiyorum.

Tanıdığım kiişlerin ölüleri...

Bu pek korkutucu bir simge sayılmaz. Kasıt değil, sadece istek belirtiyor. Yeni bir aşk ilişkisine atılan her evli erkek gibi ben de, ara sıra, yeniden bekar ve özgür olmayı düşlerim. Özgürlüğümü engelleyenler karımla çocuklarım olduğundan, bilinçdışımda onların ölümüyle bütün sorunlarımın çözüleceği düşüncesi barınıyor. Freud ve babam başka bir kapsam içinde birleşiyorlar. Babam öldü, onun boyunduruğundan kurtuldum. Freud ölse, onun egemenliği bana kalacak.

Sıcak vagondan çıkmak istemediğim için utanıyorum...

Düşün bu bölümü, öfke nöbetlerimden biri yüzünden umutsuzluğa kapılan karımın bana yönelttiği suçlamaları yansıtıyor.

«Kendinden başka kimseyi düşünmüyorsun. Senin için salt kendi isteklerin önemli. Bizim sevgiye, ilgiye ve insanca davranılmaya ihtiyaç duyabileceğimiz aklına bile gelmiyor. İnine kapanmış canavar gibi bütün gün çalışma

odandan çıkmıyorsun. Sırlarını karına açacağına metresine açıyorsun. Belki de, günün birinde bütün bunlara değecek bir başarı kazanacağını umuyorsun. Olmaz olsun böyle başarı. Çocuklar bugün için yaşarlar Carl, yarın için değil. Ben de bugünü istiyorum. Bir istasyonda sana el sallar gibiyim. Çıktığın yolculuktan dönüp dönmeyeceğini bilmiyorum.»

Ona karşı çıktım, ama aslında haklıydı. Bencil bir adamım. Kişiliğimin çatlamaya, bölünmeye başladığı korkusu beni büsbütün bencilleştirdi. Toni'nin sağladığı güvene gereksinmem var. Kişisel beklentilerimi henüz gerçekleştiremediğimden, aile sorumluluğundan kaçıyorum. içimi kemiren türlü kuşkular beni kavgacı yaptı. Bu geceki karabasanın gizli uyarılarıyla er ya da geç yüz yüze gelmek zorunda kalacağımı biliyorum.

Pipomu dolduruyor, konyak şişesini çıkarıyorum. Gecenin bu saatlerinde kafa çekmeyi adet edinmek biraz tehlikeli. Bu yüzden kendimi tek bir kadehle sınırlıyorum. Toni yanımda olsa, ya da Emma cinsel bakımdan bana yakınlık gösterse içmezdim. Daha otuz sekiz yaşındayım. Keşiş yaşamı sürecek değilim ya.

Keşiş deyince aklıma Simon Styles geliyor. Çölde bir sütunun tepesinde yaşayan, ekmek, su ve hurma kurusuyla beslenen, gövdesinin bütün doğal işlevlerini çömezlerinin gözleri önünde yerine getiren şu ihtiyar. Ben onun gülünç bir kopyasıyım. Hem toplumsal ilişkilerden kaçmak, hem de kendimi sergilemek ve değerimi dünyaya göstermek istiyorum. Bu iki istek birbiriyle bağdaşır mı? Meslektaşlarım beni kendini beğenmiş, yarı kaçık bir adam olarak görüyor, hastalarımın bir bölümü ise çapkınlığım konusunda dedikodu ediyorlar.

Çocukluğumda babamla birlikte Aziz Klaus'un türbe-

sini ziyaret etmiştik. Aynı gün de, uzun zaman düşlerimden çıkmayan bir kızla tanışmıştım. Aziz Klaus evliymiş, çocukları varmış. Yaşamının yarısını ailesiyle geçirmiş, öbür yarısını da inzivaya çekilip tanrısıyla. Yani hem bu dünyanın tadını tatmış, hem ötekinin. Ben de böyle mi yapsam? Uzak bir yerde bir kulübe bulmalı, ev yaşantısı çekilmez olunca oraya kaçmalı. Toni de gelir. Emma'nın karşı çıkacağını sanmıyorum, Toni'den kurtulduğuna sevinir bi.e.

Resim defterimi açıyor, göl kıyısında taş bir kule çiziyorum. Kare biçimindeki kuleyi duvarlarla çeviriyorum. İşte burada güven içinde yaşayabilirim. Bahçesinde bir kuyu, bir yana istiflenmiş kışlık odun, araştırmalarımı ve anılarımı belgelemek için bir de dikilitaş olmalı. Ev eşyalarını, basit aletlerle kendim yaparım. Bahçeye çiçek ekeceğim. Lamba, mum ekmek pişirmek içinde ocak gerek. Çizdiğim taslağa bakıyorum, iki geometrik şekil dikkatimi çekiyor. Bir kere ve onu çevreleyen bir çember. İlya'yla Salome de bilinç yaşamıma bir çemberden girmişlerdi. Onları çağırıyorum, yanıt vermiyorlar. Odada onlardan daha güçlü, ama daha yalın bir şeyin varlığını sezinliyorum. Gene sesleniyorum, gene yanıt yok. Az sonra sessizlik çevremde yoğunlaşmaya başlıyor, o varlık biçim kazanıyor sanki. Istem dışı bir hareketle kalemi elime alıyor, karenin dört kenarında dolaştırıyorum. Bir geometri problemi kurar gibi, karenin her kenarına birer harf yazıyorum. Sırayla YHWH Uzun uzun baktıktan sonra harflerin anlamını çözüyorum. İbranilerin Tanrı'nın adını simgeleyen harfleri bunlar.

Bilinçdışım simgeler ve söylenceler ambarından bir şey daha çıkardı işte. Çember ve kare kusursuz şekillere Dört harf de Tanrı dediğimiz mutlak kusursuzluk. Yoğun Sessizlik, Yaradan'ın yarattığı şeyleri sarması gibi sarıyor

beni... Çizdiklerime bir daha göz atınca, bu şeklin türlü çeşitlemelerini, bir takım süslemelerle eski Doğu kitaplarında görmüş olduğumu anımsıyorum. Varılacak son limanın, mutlak huzurun simgesi «mandala.» (*) Düşlediğim kule beni huzura ve rahata kavuşturacak, Onun yapacağından eminim artık. Tanrı, çağrılı ya da çağrısız oraya gelecek ve kendini bana tanıtacak.

Bu Tanrı ne Protestanların, günahların çetelesini tutan örümcek kafalı Tanrısı; ne de Katoliklerin, hadım rahipleri kara eteklerle, faraş biçimli şapkalarla dolaşmak zorunda bırakan Tanrısı. Benim Tanrım bütün insanlığın yüreğinde ve ortak bilinçdışında yaşayan; eski Gnostiklerin kavradığı; dar görüşlü dinbilimcilerin ise kendi koydukları kurallar altında sakladığı Tanrı.

Kargaların bile uyuduğu bu ıssız saatte önemli bir gerçeği yakaladım. Carl Gustav Jung'u bilgeliğe götürecek yol engellerle dolu. Geleceğe varmak için geçmişe

---

(*) Mandala : Büyülü çember anlamına gelen Sanskritçe bir sözcüktür. En eski çağlardan bu yana bilinen dinsel simgeler olan, küre, çember, kare gibi ortak merkezli tüm şekillere mandala denir.

Jung, hastalarının düşlerinde ve hayallerinde «öz»ün arketipi olarak mandalalara sıkça rastladığını, bunların hastaya huzur ve barış duygusu verdiklerini söyler. Jung'a göre öz, yalnız kişiliğin merkezi değil, bilinç ve bilinçdışını da çevreleyen bir çemberdir. İnsanın bütünlüğünü, yaşamla ve evrenle yakın ilişkilerini simgeler. Öz düşlerde çocuk, çiçek, elmas, inci yumurta altın top, kadeh haç gibi simgelerle ortaya çıkar. Bunların kusursuzluğu, bütünlüğü ya da ele geçirilmesi güç olan şeyleri belirttikleri açıktır. Romanda Jung'un çizdiği çember, kule, duvarlar, Tetragram denilen dört harf, sık sık sözü geçen Kutsal Kupa özün arketiplerinden birkaçıdır.

dönmek, güneşe ulaşmak için bilinçdışının karanlık ülkesine inmek, Tanrı'yla birleşmenin huzuruna ermek için delirmeyi göze almak zorundayım.

Karar anı geldi çattı. Martin Luther'in dediği gibi: «Ben buradayım. Başka türlüsü elimden gelmez. Tanrı yardımcım olsun.» Sessizlik ağır bir papaz cübbesi gibi üstüme kapanıyor.

MAGDA

Paris

Bugün daha sakinim. Basil Zaharoff'un gönlünü aldım. Kendi sorunlarımla rahat rahat uğraşabilirim artık. Ysambard kardeşler servetimin bir bölümünü Birleşik Devletlerdeki bir bankaya aktarmamı salık verdiler. Zaharoff'la konuştuktan sonra, onların haklı olduklarına inandım. Avrupa'da savaş çıkacak, Yeni Dünya'da yatırım yapmak akıllılık olur. Ysambard kardeşlerin bir başka önerisi de mülkümü ve değerli cins atlarımı satmam. Piyasa yüksek. Alacağım parayı değişik yerlere dağıtıp savaşta batma tehlikesini azaltabilirim. Bu konuda karar veremiyorum bir türlü.

Silbersee ve Gamsfeld yakınlarındaki mülklerimi satmaya elim vermiyor. Babamdan ve kocamdan kalan bu toprakların geliri çok yüksek. Daha da önemlisi köklerim ve en tatlı anılarım orada. Babamın, Lily'nin ve babamdan sonra sevdiğim tek erkek olan kocam Johann, Ritter von Gamsfeld'in anıları.

Bu yöreleri tarihiyle, lehçeleriyle, dansları ve şarkıla-

rıyla avucumun içi gibi bilirim. Çiftçi çocuklarıyla birlikte büyüdüm. Oraları satmak sağ elimi kesmekten farksız. Ne varki ergeç satmam gerekecek, kendi topraklarımda istenmeyen biriyim çünkü. Prens Eulenberg'e sattığım atları teslim etmek için Berlin'e hareket etmeden bir gün önce baş seyisim Hans Memeling beni görmeye geldi. Aslan yelesi gibi gür, ak saçları, dağ havasının izlerini taşıyan yüzüyle Tirol Kahramanı Andreas Hofer'e benzer tıpkı. Kendisi de oralıdır. Biz İlbersee'ye yerleştiğimizde seyisti. Beni ilk-midillimin sırtına bindiren, ilk düşüşümde gözyaşlarımı silen oydu. Birlikte Avrupa'nın en iyi haralarından birini kurmuştuk. Işte bu Hans şimdi, idam kararı veren bir yargıcın acımasızlığıyla suçluyordu beni:

«... En iyi aygırımız Apollo'ya bindiniz. Hayvanı özellikle kısrakların arasına sürdünüz. Huysuzlanınca da gövdesinden kan çıkarana kadar kırbaçladınız. İşkence ettiniz güzelim ata. Neden yaptınız, neden? Av köpeğiniz size yaltaklanırken üstünüzü kirletti diye hayvanı dayaktan yarı öldürdünüz. Onu vurup gül bahçesine gömmek zorunda kaldım. Bu sefer de geceyarısı gülleri köklerinden söktünüz Evet, yapmadığınıza yemin ettiniz. Buna kendiniz bile inanıyorsunuz belki. Ama sizi görenler var. Adamlarınız bu olayları nasıl karşılıyorlar dersiniz. Söyleyeyim. Onlara göre cadısınız siz. Buradan gitmezseniz, onlar gidecekler. Tabii ben de. Burayı yabancılarla yönetemezsiniz. Atlarınız çalınır, çiftlikleriniz ateşe verilir. Bu güne kadar bunlar olmadıysa bana dua edin. Onlara, sizin Berlin'de tedavi göreceğinizi, burada benim yöneteceğimi söyledim... Dediğimi yapın, gidin buradan. Namuslu bir adamım, biliyorsunuz. Size kuruşu kuruşuna hesap veririm. Eğer kalırsanız herşeyinizi yitireceksiniz...»

Haklıydı. O çılgınlık günlerimde, düşmanlığın çevrem-

de ateşten duvarlar gibi yükselmeye başladığını ben de hissetmiştim. Hans'dan bana beni anlatmasını istedim. Bezginlikle amuzlarını silkti.

«Bilmiyorum ki ne anlatayım? Küçüklüğünüzden beri ele avuca sığmaz bir kızdınız. Tanrı rahmet etsin kocanız sizi bir süre için uslandırmıştı. Ölümden sonra gene azgın bir aygır olup çıktınız. O vakitler, size erkek çocuklar doğurtacak, güçlü kuvvetli bir erkeğe ihtiyacınız olduğunu sanıyordum. Daha genç ve bekâr olsaydım sizi isterdim de. Neyse, bunların hepsi geçmişte kaldı. Şimdi ruhunu şeytana satmış biri gibi davranıyorsunuz, hayvanlar bile bunu seziyorlar. Size, kafanızın içine bakacak bir hekim mi gerek, yoksa içinizdeki şeytanı kovacak bir rahip mi, bir türlü kestiremiyorum...»

Büyüler ve şeytanlarla ilgili öyküler bizim köylülerin dilinden düşmez. Bunu bildiğim halde Hans'ın sözleri beni tepeden tırnağa sarstı. Bizim oralarda her tepede bir kilise, her yol ağzında bir türbe vardır. Eski German ilahları ve cinler kara ormanlarda, derin uçurumlarda, karanlık dağ göllerinde yaşarlar. Mutfak ve ocakbaşı sohbetlerinden, kocakarı masallarından tanıdığım bu ilahlarla cinleri, alçıdan yapılmış aziz heykellerinden her zaman daha inanılır bulmuşumdur. Ölüm saçan öfke nöbetlerinden hemen sonra, biri bana kötü ruhların kafamın içine üşüştüğünü söylese, yürekten inanırım.

Hans'la tartışmadım. Uslu bir çocuk gibi başımı önüme eğdim. Şeytan içimden çıkıncaya kadar eve uğramayacağımı, ancak ondan sonra döneceğimi söyledim. Bu sözlerim bile onu yatıştırmaya yetmedi. Sert bir sesle uyardı beni.

«Dönmekte acele etmeyin. Dönmeden önce bana mutlaka yazın. Bizim buralıların bellekleri çok güçlüdür.»

Sözlerinin anlamı açıktı. Yaptıklarım asla bağışlanmayacak ve unutulmayacaktı. Işte bu yüzden, Joachim Ysambard'ı aradım, önerilerini kabul ettiğimi, mülk ve haralarımı satmasını, elde edilecek parayla Birleşik Devletlerde yatırım yapmasını söyledim. Bu yerinde kararıma çok sevinen Joachim geleceğe ilişkin tasarılarımı sordu. Isterse birlikte Amalfi'de bir tatil daha yapabileceğimizi söyleyince de kahkahayı basıp telefonu kapadı.

Ben gülecek halde değilim oysa. Tam anlamıyla yalnız kaldım. Gelecekle ilgili tasarılar yapmadan önce, pençesine düştüğüm ruh hastalığından kurtulmalıyım. Hans'ın sözleri hâlâ beynimde yankılanıyor. «Size ya kafanızın içini görecek bir hekim, ya da şeytanı içinizden kovacak bir rahip gerek.» Gianni de, başka sözlerle hemen hemen aynı şeyi salık verdi. Ama bence, ikisinin reçetesinde de yüksek dozda büyü yazılı. Birinde eski inançların büyüsü, ötekinde ise anatomiye, klinik işlemlere boşveren, hastanın iyileşeceğini garanti etmeyen, yeni türemiş bir hekim türünün.

Babam anlatırdı. Çok eskiden akıl hastaları kutsal Istanköy adasına götürülür, çeşitli hazırlık törenlerinden sonra, «Tanrıyla bütünleşme» dedikleri bir işlemden geçirilirmiş. Hipnoz yoluyla uyutmaya, şoka ve dehşete dayanan bu ilkel tedavi yöntemiyle hasta yenilenir, yeniden doğmuş gibi olurmuş. Hristiyanların vaftizine benzeyen bir tören sayılır bu «Tanrıyla bütünleşme». Yeni bir yaşamın başladığı bir dönüm noktası. Hasta bunun bedelini, uzun törenlere, büyülü yıkanma ayinlerine, yatıştırıcı ilaçlara katlanarak ödemek zorunda. En sonunda, kapkaranlık bir hücrede korkudan titreyerek, giz dolu bir dünyaya adım atacak.

Aynı adımı benim de atmam gerekiyor. Ya karanlık bir

günah çıkartma hücresine, ya bir ruhsal çözümleme uzmanının muayenehanesine. O giz dolu dünyaya girmekten korkuyorum. Günah çıkartacağım rahibe ya da uzmana nereye kadar güvenebilirim? Beni düşündüren bu. Hekimliğin kurallarını, Hipokrat yeminini bilmez değilim, gelgelelim öyle çok salona girip çıktım, öyle çok kişiyle yatıp kalktım ki, meslektaşlarıma güvenmek benim için artık çok güç. Öte yandan, bütün sırlarımı açmadıktan sonra, hekime gitmenin ne yararı var? Midesinde koca bir kanser uru büyürken, salt başağrısından şikayet eden hasta gibi.

Evet sevgili Magda. Ne yapacaksın bakalım? Yaşamın boyunca Crillon'un bir dairesine kapanıp kalamazsın. Yaptığın her şeyin Basill Zaharoff'un ya da polisin kulağına gideceğini bile bile randevu evlerinde sürtemezsin. Gelecekle ilgili planlar da kuramazsın, çünkü tedavi olmazsan senin geleceğin şeytanın elinde. Aslında, uykularını kaçıran suçluluk duygusu değil. Çok daha kötü, sinsice bir duygu. Bir insanın yaşamını ellerinde tutmaktan daha büyük bir zevk olmadığını öğrendin. Canın isterse o yaşamı bir üfleyişte mum gibi söndürebilirsin. En büyük heyecanın öldürme anında yaşandığını da biliyorsun. Bu zevki ve heyecanı ergeç gene tatmak isteyeceksin. Bunu düşündükçe tüylerin ürperiyor.

Magda Liliane Kardoss von Gamsfeld hakkındaki gerçeği yazdım işte. Görüyorsunuz, kendimi çok iyi tanıyorum. Ruhsal çözümleme uzmanlarına ihtiyacım yok. Rahiplerin de bana yararı dokunmaz, tövbe edebileceğimden kuşkuluyum çünkü... Gene de çok korkuyorum. Ellerim kalemi tutamayacak kadar titriyor. Yalnız kalmaya dayanamayacağım... Telefona uzanıyor, santralden Giancarlo di Malvasia'nın numarasını bağlamasını istiyorum.

Gianni çok nazik davrandı, bana çok yakın bir ilgi gös-

terdi. Birlikte nehir kıyısında sessiz bir lokantaya gittik. Sabah erkenden kalkıp bir ayine katılmış ve benim için dua etmiş. Öyle duygulandım ki, Gianni konuşmayı sürdürmeseydi, yaşamımın acıklı öyküsünü bütün ayrıntılarıyla hemen oracıkta anlatacaktım.

«... Flournoy ya da Janet gibi bir uzmanın yardımıyla, senin tedavini burada, kendim yürütmeyi çok düşündüm. Ama sabah dua ederken bunun büyük bir hata olacağını anladım. Ikimiz de sorunlu kişileriz. Birbirimize zarar verebiliriz. Öte yandan, öykünü bana bölük pörçük anlatmak da senin için tehlikeli olabilir. Ya hep, ya hiç...»

«Benim sorunum da bu Gianni. Ya hep ya hiç. Ne var ki, şantaja ne kadar açık biri olduğumu bilmiyorsun, bilemezsin de. Söylesene, hastasının sırrını ağzından kaçırmayacak kaç meslektaşın var?

«Haklısın. Ancak birkaç kişi...»

«Ya rahipler?»

«Orada iş değişiyor. Adını vermiyorsun. Istediğin kilisede, istediğin rahibe günah çıkarabilirsin. Hücre karanlık. Rahip için bir sessin yalnızca. İşlediğin suçların romanını yazmak zorunda da değilsin. İsa Efendimize gider gibi rahibe gidiyorsun. O da seni İsa adına bağışlıyor. İsa sayesinde Tanrı'nın ihsanına kavuşuyorsun.»

«Harika. Cumartesi günah işle, pazar günah çıkar, suçun bağışlansın. Sihirbazlık gibi. Şimdi buradaydı, şimdi yok.»

Gene alaya başlamıştım. Gianni de bunun farkındaydı ama inatla sözlerini sürdürdü.

«Yanlış anladın canım. Günah çıkartmakla masumluğun geri gelmez, Yaradan'la kul arasında yeniden ilişki kurulur. Çocuk af diler, baba da onu bağrına basar ve aileye alır. Günahın izlerini ölünceye kadar taşırız. Hiç kuş-

kusuz. Çözümleyici ruhbilimin asıl değeri, bize bizi tanıtmak ve kendimize hoşgörü göstermeyi öğretmesi sanırım.»

Buna biraz aklım yatmıştı. En büyük günahların, özsaygının en düşük olduğu zamanlarda işlendiğini acı deneylerimden biliyordum.

«Freud'a ya da Junga ne kadar güvenebilirim?» diye sordum.

«Kimbilir? İkisi hakkında da türlü söylentiler var. Jung çok çapkınmış sözgelimi. Ama çözümleyici ruhbilimin en büyük ustaları şu anda onlar. Geçen gün, kendini öldürmek istediğini söylemiştin. Bu isteğinle, sırlarının ortaya dökülmesi tehlikesini karşılaştırır. İkisinden birini göze almak zorundasın Magda, dayanma gücün tükenmek üzere. Dediğimi yap. Yarın Paris'ten ayrılıp Carl Jung'a git. İçini rahatlatacaksa, kendi adının yerine uydurma bir ad kullan.»

Gianni bir kağıda birkaç satır karalayıp bana uzattı. Not. Dr Carl Gustav Jung'a yazılmıştı.

Aziz meslektaşım

Sizinle Weimar'da tanışmıştık, herhalde anımsarsınız. Notu getiren hanım, yıllardan beri tanıdığım, çok değerli bir dostumdur. Size başvurmasını ben salık verdim. Kişisel bazı nedenlerden ötürü hiç değilse bir süre için, gerçek adının açıklanmasını istemiyor. Onu kabul etmenizi ve tedavisini üstlenmenizi rica ederim.

En derin Saygılarımla
Giancarlo di Malvasia M.D.

«Al şunu, Tanrı aşkına al ve gidip şu adamla konuş. Son umudun bu belki de.»

Otele döndüğümde Basil Zaharoff'un mektubunu bul-

masaydım, beni Jung'a gitmeye, ne Gianni'nin tatlı dili kandırabilirdi, ne de tedavi edilmen gerektiğinin bilincinde oluşum.

Çok sevgili Magda

Yaşamımdan çok kadın gelip geçti, hiçbiri bana senin tattırdığın zevkleri tattıramadı. Birlikte geçirdiğimiz güzel saatlerden sonra seni bir daha görmeden edemem. Bu gece Lloyd George'la tanışmak için Londra'ya gidiyorum. Döner dönmez seni ararım. Birlikte yemek yer, mutlu anılarımızı tazeleriz.

Ayrıca seninle konuşmak istediğim bir konu da var. İlk önerimin koşulları senin gibi canlı bir kadın için fazla katı ve sıkıcıydı. Daha uygun koşullarda anlaşabileceğimizi sanıyorum.

Tatlı dudaklarından öperim. Seni Londra'ya, yüreğimde götürüyorum.

Sevgilerimle
Z. Z.

Mektubu yırttım. Parçaları tuvalete atıp sifonu çektim. Ardından da otel katibinden bana bir tren tarifesi göndermesini istedim. Daha sonra, imzamın tanındığı, reçetelerimin kabul edildiği küçük eczaneye gittim. Yaşlı eczacı reçeteye bir göz atınca bayağı endişelendi. «Bu öldürücü bir zehir madam. Şişeye kırmızı balmumunla bir uyarı işareti koymalı.» İlgisine teşekkür ettim, köpeklerimden birinin iyileşmesi olanaksız bir hastalığa tutulduğunu, onu kendi elimle uyutmak istediğimi söyledim. İhtiyar birden rahatladı. «Ah madam. Babanıza öyle benziyorsunuz ki. Güzel adamdı. Yüce gönüllü ve çok merhametliydi.»

Ah babacığım ah. Kızının nasıl bir kadın olduğunu bir

bilsen. Ama biliyordun, öyle değil mi? Açıkça söylemedin, ama biliyordun. «Umarım uykunda konuşmuyorsundur canım.» Gönlünü ferah tut baba. Umutsuzluk içinde başvurduğum bu son çare de boş çıkarsa, çok uzun, çok derin bir uykuya dalacağım. O zaman ne senin sırlarını açıklayabilirim, ne benimkileri. Şimdi çok sakinim. Baksana, aynada kendime gülümsüyorum. Ak:ıma Lily'nin tarih derslerinden biri geldi. I. Charles'in kafası uçurularak idam edildiğini öğrenince, «Zavallı adam, kimbilir canı nasıl acımıştır.» demiştim.

Lily en neşeli sesiyle, «Yok canım.» diye karşılık vermişti. «Ko!ay ve çabuk bir ölüm. Kafan kesildi mi, ne derdin kalır, ne sıkıntın.»

JUNG

Zürih

Her yerin sular altında kaldığını gördüğüm düş yüzünden, Toni'yle aramızda sert tartışmalar çıkıyor. Dediklerine bakılırsa, düşü baştan savma yorumlamışım. Gelecekte olacakları göstermiyormuş. Bilindışı öldürme isteğini belirten simgelerin altında, çok daha kötü başka istekler yatıyormuş.

Onun da Freud'un düştüğü yanılgıya düştüğünü söyleyerek karşı çıkıyorum. Freud, bilinçdışının bilinçle saklambaç oynadığına inanmak eğilimindedir. Ona göre bilinçdışının düşsel imgeleri dayanılmaz bir gerçeği gözden gizleyen örtülerdir. Aynı kanıda değilim. Düş görmek soluk almak kadar doğal bir şey.

Bilinçdışı, kendimize ve atalarımıza ait deneyimlerin kullanılmamış ya da kullanılması olanaksız malzemesiyle tıka basa dolu bir tavanarasıdır. Eski düğün resimleri, büyükannenin şalı, büyük dedenin günlüğü... Bu tozlu anıları, oynayan çocuklar ya da sağı solu karıştıran meraklı hizmetçiler ortaya çıkarırlar. Doğa insanları kandırmayı

amaçlamaz. İnsanların amacı da bu değildir. Ama biz ulaşan bilgilere ve duygulara kimi vakit dayanamaz, bunları bilinçdışının tavanarasına tıkıştırırız. (*)

Bunları yazarken çok sakinim. Gelgelelim Toni'yle bugünkü kavgamız görülecek şeydi. Toni'nin sabah postasıyla açtığı bir mektup işe tuz biber ekti. Mektubu, ille de benden gebe kalmak isteyen Sabbine Spielrein yazmıştı. Hey Tanrım. Şu kadınlar yakamı bırakmıyor. Onlarla da yaşayamıyorum, onlarsız da. Param olsa, pılımı pırtımı toplar, hemen yarın soluğu Afrika'da alırdım.

Geceyarısından sonra bir ara dalıyor, hemen her gece olduğu gibi gene korkulu bir düş görüyorum. Bu seferki biraz değişik...

Trendeyim. Kondüktör kılığındaki İlya beni bir kompartımana götürüyor. Salome'yi çırılçıplak karşımda buluyorum. Bana elini uzatıyor. Koltukta büyük bir hasır sepet

---

(*) Jung'un öğretisine göre, insan ruhu bilinç (ego), kişisel bilinçdışı ve ortak bilinçdışından oluşur. Jung, Freud gibi bilinçdışını karşı çıktığımız ve unutmak istediğimiz şeylerin atıldığı bir ambar olarak görmez. Bilinçdışı olumludur, bilinçin anasıdır, yeni yaşam olanaklarının tohumları oradadır. Kişisel bilinçdışı yalnız kişiye aittir, çocuksu içtepileri, dilekleri, bilinçeşiği algılamaları, unutulmuş bir sürü deneyimi içerir. Kişisel bilinçdışının anıları, bütünüyle isteme bağlı değilse de, bastırma gücünün zayıfladığı zamanlarda ortaya çıkabilir. (Uykuda olduğu gibi.) Kimi vakit bir raslantı çağrışım yapar, kimi vakit düşlerde ve hayallerde kılık değiştirmiş olarak belirir, kimi vakit de bir şok sonucu ortaya çıkarlar. Ortak bilinçdışı, kişisel bilinçdışından daha derindeki bir bilinçdışı katıdır. Bilincimizin doğduğu o bilinmez maddedir, varlığını kısmen de olsa, içgüdüsel davranışların gözlemiyle anlayabiliriz.

var. İçeriden yılanın hışırtıları geliyor. Salome beni gene tedirgin ediyor. Toni'yi istiyorum. Her gittiği yere yılanını da taşıyan bu kör kızla sevişmek istemiyorum. Derken tren hareket ediyor. Her yanı sel basmış. Sarı sular birden kızıla dönüyor. Dalgalar gene aynı ölüleri sürüklüyor. Bu kez aralarında canlı bir yaratık var. Kara bir aygır. Akıntıdan kurtulmaya çabalarken soylu kafası ve ön ayakları görünüyor. Gözleri yuvalarından uğramış, burun delikleri açılıp kapanıyor, boyun kasları gerilmiş ...Dışarı çıkıp onu kurtarmalıyım. Umutsuzca camı yumrukladığım sırada, sular hayvanı yutuyor. Çığlıklar atarak uyanıyorum.

Neyse ki Emma uyanmamış. Usulca çalışma odama süzülüyor, pipomu ve içkimi hazırlıyorum. Sonra da düşteki yeni simgeleri yazmaya koyuluyorum. Kafamın içi pırıl pırıl. Aklıma yepyeni düşünceler geliyor... Emma'nın sesiyle uyanıyorum. Sabah olmuş, camlardan odaya güneş doluyor. Karımın Toni'nin masasında bir fincana kahve koyduğunu görünce irkiliyorum. «Ne işin var burada? Ben çağırmadan bu odaya ayak basmayacaksın demedim mi?»

Emma soğukkanlılığını bozmadan sakin sakin karşılık veriyor. Ben kabalaşınca hep böyle yapar. «Bağırıp durma Carl. Kahvaltını getirdim. Başlamadan önce elini yüzünü yıka istersen. Sandalyenin üstünde temiz gömlek var.»

Ne halde olduğumu ancak o zaman farkediyorum. Çalışma masam pipo külü ve konyak içinde. Yüzümün yapış yapış olduğuna bakılırsa, kafamı masaya dayayıp uyuyakalmışım. Ellerim leş gibi. Gömleğimin kolları içkiden sırılsıklam. Kağıtlarım lekelenmiş, masayı kaplayan deride koca bir yanık. Sersem sersem lavaboya gidip aynada yüzümü inceliyorum.

Emma'nın sözleri kısa ve öz. «Berbat haldesin.»

Sabun köpükleri arasından alçak sesle özür diliyorum.

«Nasıl oldu bilmem, herhalde...»

«Herhalde ölü gibi yorgun, dut gibi sarhoştum. Bir gece, o Tanrı'nın cezası pipoyla evi yakacaksın.»

Kirli gömleğimi çıkarıyor, yıkanıp kurulanıyorum. Çalışırken giydiğim köylü mintanını sırtıma geçiriyorum. Sonra da günaydın öpücüğü için Emma'ya yanaşıyorum. İstemeye istemeye yanağını uzatıyor, kahvemi elime tutuşturup, bulaşıcı hastalık saçıyormuşum gibi iki adım öteye gidiyor. Çöreğimin bir lokmasını, kahvemin bir yudumunu yutmama vakit kalmadan saldırı başlıyor.

«Delilik bu Carl. Beş gece üstüste hiç uyumadın. Pipo ağzından düşmüyor, çok da içki içiyorsun. Ölürsün böyle gidersen.»

Kahvemi geri püskürüyorum. Verdiğim yanıt da etkisini tümüyle yitiriyor tabii. «Sen de herşeyi abartırsın.. Korkunç bir düş yüzünden sabahın ikisinde uyandım, bir daha da uyuyamadım. Seni rahatsız etmemek için buraya geldim. Gördüğüm düşü not edecektim. Bir kadeh konyak içtim. Zaten bir kadehten fazla hiç içmem. Yorgundum, uyuyakalmışım. Suç mu bu? Ustelik iyi de çalıştım, dur yazdıklarımı sana da göstereyim.»

Masamdan yarı ıslak kağıtları alıp ona uzatıyorum. İlk sayfayı okur okumaz yüzünün ifadesi değişiyor, ötekilere göz gezdiriyor, -zaten topu topu üç sayfa- Sonra da başını kaldırıp bana bakıyor. Gözleri korku dolu. «Saçmasapan şeyler bunlar Cari. El yazın okunmuyor ki, bir şeyler karalamışsın...»

Sayfaları elinden çekip okuyorum. Çözebildiğim sözcüklerden bile hiç bir anlam çıkmıyor. Latince, Almanca, Yunanca karışımı anlamsız bir dil. Ne diyeceğimi şaşırıyorum.

«Sandığımdan daha yorgunmuşum demek. Bilirsin,

bazan bedensel yorgunluk insanı geçici bir uyuşma dönemine sokar. Böyle zamanlarda düşünceler bulanıklaşır, el yazısı bozulur...»

Emma yanıma yaklaşıp elini omzuma koyuyor. Üstüne yetkin bir hava gelmiş. Yanımda olduğuna seviniyorum. Yumuşak br sesle,

«Otur da konuşalım Carl.» diyor.

Beni masama götürüyor. Sandalyeye çöküyorum. O da bir sandalye çekip karşıma oturuyor. Elimi tutup usul usul okşamaya koyuluyor. Böyle el ele, son oturuşumuzun üstünden kaç ay geçmiş kimbilir?

«Beni dikkatle dinlemeni istiyorum Carl. Sen hastasın. Korkulu düşlerin, uykusuzluğun, bunalımların, öfke nöbetlerin, herşey bunu gösteriyor. Kendine karşı dürüst ol. Hastalarından biri sana saçma karalamalarla dolu o sayfaları gösterseydi ne derdin?»

Sinirleniyorum birden. «O yazıların klinik önemi yok. Aşırı yorgunluk ya da bildiğin oksijen yetersizliği zihin bulanıklıklarına yol açabilir.

«Pekâlâ. Onlar önemsiz diyelim. Ya öteki belirtiler? İyi değilsin Carl, kabul et lütfen. Hepimiz çok kaygılıyız.»

«Ben de kaygılım.»

«Bir hasta, aynı belirtilerle sana gelse teşhisin ne olurdu?»

Dedikoducu düşmanlarımın, erken bunama belirtileri gösterdiğimi, üstelik bunun farkında olduğumu sağa sola yaymaya çalıştıklarını söyleyecek olsam işler büsbütün kötüye varacak. En iyisi kaçamak bir yanıt vermek.

«Hemen teşhis koymam. Belirtiler çok çeşitli. Önce fiziksel bir muayeneden geçmesini salık veririm. Fiziksel bir rahatsızlığı yoksa, ona bir süre ruhsal çözümleme uygular, durumunun değişip değişmediğine bakarım.»

Emma yanağımı okşadı. «Madem öyle, neden bunları kendin de yapmıyorsun?»

Şimdi işim daha kolay. Emma Dr. Landsberg'e tepeden tırnağa muayene olduğumu biliyor. Teşhisi de. Duygusal gerginliklere bağlı olarak tansiyonumun ara sıra yükselip alçalmasını saymazsak, damızlık boğa kadar sağlıklıyım. Bunu söylüyorsam da Emma bir türlü ikna olmuyor, dayattıkça dayatıyor.

Senin rahatsızlığının fiziksel olmadığını ikimiz de biliyoruz, neden bir ruhsal çözümleme uzmanına başvurmuyorsun?»

«Kime söyler misin? Bleuler mi, Ferenczi mi, Jones mi? Hiçbiri benim düzeyimde değil.»

Aramızda süregelen bir çekişmedir bu. Karım Freud'la olan anlaşmazlıklarımıza önem vermez, bunları benim abarttığımı sanır. Belediğim oluyor, Emma kurduğum tuzağa kafaüstü çakılıyor.

«Öyleyse Freud'a git. Ufak tefek anlaşmazlıklarınız varsa da...»

«Anlaşmazlık mı? Artık ona inanmıyor ve güveniyorum. O adam iyileşmesi olanaksız bir dogmacı. Hoşuna gitmeyen bir ses duydu mu, karasevdalı kadınlar gibi düşüp bayılıveriyor.»

Bu tartışmayı burada kesmeye kararlıyım. Kalkıp pencerenin önüne gidiyor, bahçeye bakmaya koyuluyorum. Gelgelelim Emma'nın susmaya hiç niyeti yok. Gene beni kışkırtıyor. «Bahçede neler görüyorsun Carl? İlya'yı mı, Salome'yi mi?»

Kanım tepeme çıkıyor. Bunlardan ona söz etmemiştim.

«Sen nereden biliyorsun? Gizli gizli kağıtlarımı mı karıştırıyorsun yoksa?»

«Hayır. Böyle şeyler yapmam bilirsin. Uykunda konuşuyorsun. Bir aşağı bir yukarı bahçeyi arşınlarken yüksek sesle konuşuyorsun. Kim bunlar Cari? Yaşamındaki yerleri ne?»

Öfkenin yerini, yorgunluk, bezginlik ve korku alıyor.

«Kim olduklarını ben de bilmiyorum. Bilinçaltından gelen kişiler. İlya'nın yanında huzur ve güven buluyorum. Salome'den ise hiç hoşlanmıyorum. Ama ikisi birlikte dolaşıyorlar hep.»

«Şu anda buradalar mı?»

«Hayır, onları görmüyorum.»

Emma bir an beni süzüyor, sonra yüzünde acıklı bir ifadeyle bana yalvarmaya girişiyor. «Ben de sana gördüklerimi söylemek zorundayım. Ruh sağlığı hızla bozulmakta olan büyük bir adam görüyorum. Bir vakitler Burgholzi'nin klinik şefi, üniversitenin ruhbilim konusunda en parlak okutmanı olan bu adam hastaları gibi kendi kendine konuşuyor. Onu seviyorum, karnımda onun beşinci çocuğunu taşıyorum. Ve doğum yaptığım zaman bebeği tanıyacak kadar aklı başında olacak mı, diye düşünüp kendi kendimi yiyorum.»

Yüzünü ellerine gömüp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyor. Onu bu kadar üzdüğüm için utanıyorum, yatıştırmaya çalışıyorum. Ama hıçkırıklar arasında, acı sözlerini sürdürüyor.

«Bizler senin umurunda değiliz. Oysa halimiz içler acısı. Ben sabahları buz gibi bir yatakta uyanıyorum. Çocukların seni tanıyamaz oldular, yanına yanaşmaya korkuyorlar. Dayanamıyorum artık, dayanamıyorum. İninde saklanan canavarlar gibi bütün gün odana kapanıyorsun. Bu yaşama nasıl dayanılır?»

Onu kucaklıyor, bebek gibi iki yana sallıyorum. «Em-

ma sevgilim. Bunlar beni de üzüyor, gerçekten üzüyor. Gelgelelim o kara fırtına içimde esmeye başladı mı, bana sözlerle anlatamayacağım birşeyler oluyor. Fırtınaya karşı koyamıyorum, onun geçmesini beklemekten başka çarem kalmıyor. Sizi kırmamak için odaya kapanıyorum...»

«Yaşamın boyunca saklanamazsın Carl. Sana yardım gerek.»

«Biliyorum, ama sanki biz hastalarımıza yardım edebiliyor muyuz? Ya da ne ölçüde edebiliyoruz?»

«Bunu nasıl söylersin, hekimsin sen.»

«Ruhbilim henüz çocukluk döneminde. Bilgimiz yetersiz, yöntemlerimiz deneme niteliğinde. Belki de benim kaderimde bu sınırları aşmak yazılıdır. Elijah'ın anlamı budur belki. Eski Ahit'e göre, savaş arabasıyla gökyüzüne çıkarılan bir peygamber...»

«Ben senin gözlerinde gökyüzünü değil, lanetlenmişlerin acısını görüyorum Carl. Üstelik elimden de birşey gelmiyor.»

«Benim de öyle. Rüzgarda savrulan yaprak gibiyim. Kendimi bilinçaltımın fırtınalarına bırakmaktan başka çarem yok. Bakalım sonunda beni hangi limana bırakacaklar.»

«Kendini büyük bir tehlikeye atıyorsun.»

«Pek de öyle sayılmaz.»

«Bizler için öyle.»

«Sen, çocuklarım ve aile yaşantısı beni gerçeğe bağlayan birer bağ. Gerçeklerden kolay kolay kopamam.»

«Ya o bağlar koparsa? Daha ne kadar dayanabilirim, bilmem. Biz de insanız. Mutlu yaşamak isteriz.»

İsyanı beni şaşırtıyor. Karımı çok dayanıklı sanırdım, demek değilmiş. Tatlı sözlerle onu sakinleştirmeye çabalıyorum.

«Haklısın sevgilim. Bu kötü dönemi atlatıncaya kadar sen en iyisi beni unut, görmezden gel. Bırak istediğim gibi hareket edeyim. Bana bir eşya gözüyle bak. Düşüncelerini yeni bebeğimizde yoğunlaştırmaya çalış, çocuklarla oyalan.»

«Şeytanla savaşında seni yalnız bırakayım yani.»

«Yalnız değilim ki, Toni Wollf var. Geçirdiğim evreleri yazacak, ruhsal çözümlememe yardım edecek. Bu dönemi kendi de yaşadığı için beni iyi...»

Boşboğaz sersemin biriyim ben! Daha cümlem bitmeden kıyamet kopuyor.

«Freud'a güvenmiyorsun. Bleuel, Ferenczi senin düzeyinde değiller. Ben yetersizim. Ama kendini bir zamanlar hastan olan yirmi beş yaşında bir kızın ellerine bırakabiliyorsun. Mantık bunun neresinde?»

«Toni genç, ama çok akıllı. Onu ben yetiştirdim, ve...»

«Bırak bunları Carl, gerçeği söyle. »

Şimdi öfkelenme sırası bende. Bu oyun hep böyle sürüp gider. Birbirimize bağırıp çağırmak, hataları düzeltmeye çalışmaktan çok da kolay.

«Gerçek şu. Çalışma odama adım atan her kadın yüzünden olay çıkarıyorsun. Kıskançlığından bıktım usandım artık.»

«Neden olduğun rezaletleri düşün. Bir kadın gördün mü, elin ayağın birbirine dolanıyor. Bütün kibarlığını, bütün çekiciliğini seferber ediyorsun. Kadın da bunu sevişme çağrısı sanıyor. Bu bazan doğru, bazan yanlış, ama yanlış da olsa adın kötüye çıkıyor, mesleki saygınlığın zedeleniyor. Toni'yle daha da ileri gittin, sence o aileden biri...»

«Toni'nin benim yaşamımdaki yeri, seninki kadar yasal.»

«Yasal mı? Nasıl oluyormuş bu?»

«Sen karım, çocuklarımın annesi, evimin hanımısın.» Bu süslü sözler gözümün önüne babamın pazar günleri vaaz verişini getiriyor. Gülmemeye çalışarak konuşmayı sürdürüyorum. «Seni sever, sayarım. Sana kopmaz bağlarla bağlıyım. Toni bildiğin gibi hastamdı. Şu durumda bana yararlı olacak tek kişi o. Zekâsı ve yetenekleri bir yana, ruh hastalığının ne olduğunu kendi deneyimlerinden biliyor.»

«Yatakta ne yapıyorsunuz Carl? Birbirinize deneyimlerinizi mi anlatıyorsunuz?»

Yanıt vermeme fırsat kalmadan kapı açılıyor, Toni, elinde sabah postası ve pembe kordelalı bir şapkayla içeri giriyor. Bizi neşeyle selamlıyor, mektupları masanın üstüne fırlatıyor, şapkasını Emma'ya uzatıyor. «Beğendiniz mi, kendim yaptım?»

«Güzel.» Emma soğuk, ama son derece nazik. Basel'in en iyi ailelerinden birinin kızı olmak kolay mı? Toni bir şeyler olduğunu seziyor, meraklı gözlerle ikimize ayrı ayrı bakıyor.

«Bağışlayın. Galiba önemli bir şey konuşuyordunuz. Ben biraz bahçeden dolaşayım.»

Karım, «Gerek yok, konuşmamız sona ermişti.» diyor. Sonra bana dönüyor, «Dediğini yapacağım Carl, bundan sonra yalnız çocuklarla ilgileneceğim. Onların şimdi bana daha çok ihtiyaçları var. Size gelince, Toni, Carl'ın ruhsal çözümlemesini siz yapacakmışsınız. Kocam yeteneklerinize çok güveniyor, hepimizin iyiliği için yanılmamış olmasını umarım. Unutmadan söyleyeyim, Carl'ın dün gece yazdıklarını mutlaka okuyun. Çok ilginç şeylere rastlayacaksınız.»

Kapı biraz gürültüyle kapanıyor. Toni karımla aramda

ne geçtiğini soruyor. Yalan söylemek faydasız, en iyisi olayı hafife almak. Omuzlarımı silkiyorum.

«Küçük bir tartışma canım. Freud'a başvurmamı istedi, ben de seninle çalışacağımı söyledim.»

«Aman ne güzel, Toni'yle sevişmek her deliye iyi gelir demiştir mutlaka.»

İkimiz de gülüyoruz ya, biraz zorlama bir neşeyle. Sönmekte olan ateşin başında, hortlak masalları dinleyen çocukların gülüşmeleri gibi. Öpüşüyoruz. Şu anda onu nasıl da istiyorum. Ne var ki Toni çarçabuk üstünü başını düzeltiyor, masasının başına geçiyor. Spielrein'ın mektubu yüzünden daha kaç gün cezalıyız kimbilir. Emma'nın söz ettiği kağıtları görmek istiyor. Çaresiz veriyorum. O da, karımın gösterdiği tepkiyi gösteriyor.

«Aman Tanrım! Abuk subuk karalamalar bunlar.»

«Yorgunluktan. Beş gecedir doğru dürüst uyku uyumadım.»

«Bana gelseydin ya.»

«Gecenin saat ikisinde, zifir karanlıkta köy yollarında hortlak gibi dolaşamam ki.»

«Gelseydin beni de uyku tutmadığını görürdün. Sana ihtiyacım var, ama senin umurunda mı?»

Az sonra gene kavga patlayacak. Karım, metresim ve yaşamımdaki öteki kadınlar beni bir türlü paylaşamıyorlar. İlkel, büyücü hekimlerde ve bazı Hristiyan azizlerinde olduğu söylenen, aynı anda iki yerde birden bulunabilme gücü bende de olsaydı keşke. Belki de olmadığı daha iyi. Aynı anda iki kadına birden söz yetiştirmek insanı kimbilir nasıl tüketir.

Ciddileşmeye karar veriyor, çalışmaya başlamak üzere yerime oturuyorum. Toni not defterini çıkarıyor. Düşümdeki yeni öğeleri çözümlemeye koyuluyoruz. Bereket ver-

sin ki Toni, gönül ilişkimizdeki huzursuzlukları, iş ilişkimize hiç bir zaman yansıtmaz. Bu konuda yüzde yüz güvenilir bir yardımcıdır. Ilkin, kara aygıra dikkatimi çekiyor, düşlerimde hep acı çeken atıar gördüğümü, bu atların beni simgelediğini anımsatıyor. Oncekinde koca bir ağacı sürüklüyordu, bunda ise sellerden kurtulmaya uğraşıyor. Tutunacak bir şey bulamayınca boğuluyor. Ben de kişisel dertlerimin arasında boğulmaktan korkmuyor muyum? Sonra İlya'dan söz ediyoruz. Düşdeki kondüktör. Treni denetleyen o, yolcuların kaderi onun elinde. Onun bekçiliğinde güven içinde uyuyabiliriz. O benim için huzursuz baba imgesinin arketipi. (*) Salome ise rol değiştirmiş. Artık İlya'nın kızı, sevgilisi, koruyucusu değil. Ona istek duymadığım halde, soyunarak beni baştan çıkarmaya çalışan bir kötü kadın. Bu imge, yaşamımdan temelli çıktığını san-

---

(*) Jung'a göre insan beyni, atalarının çok uzak geçmişteki deneyimlerinin etkisi altındadır. Atalarımızın zihinsel süreçlerinden bize miras kalan ve bilinçten önce varolan bu algılama ve kavrama biçimlerine ya da sezginin kuşaktan kuşağa aktarılan koşullarına 'arketipler' adı verilir. Ortak bilinçdışının en dolaysız ifadeleri olan arketipler, ilksel imgeler olarak düşlerde, zihnin olağandışı durumlarında ve ruh hastalarının hayallerinde kendilerini gösterebilirler. Jung, «Arketipleri bizim düşüncemiz bile kavrayamaz, çünkü onları yaratan bizim düşüncemiz değildir,» demekle birlikte uzun araştırmalardan sonra insan düşüncesini ve davranışlarına etkileyen belli başlı arketipleri belirlemiştir. (Maske gölge, anima, animus, bilge ihtiyar, öz arketipleri gibi) Bunların bir bölümünde ortak ögeler, bir bölümünde de kişisel ögeler ağır başar. (Örneğin, romandaki haçlı şövalyesi, İlya, Salome, yılan, Jung'un çizdiği geometrik şekiller, Magda'nın düşündeki güneş birer arketiptir.)

dığım Sabine Spielrein'le ilgili. Yazdığı mektupla yeniden yaşamıma girmek istiyor, oysa ben onu istemiyorum. Benim Toni'm var. Çalışmaya başladığımızdan beri Toni ilk kez uzman rolünden sıyrılıyor, bana çok anlamlı bir soru soruyor.

«Şimdi Spielrein hakkında nasıl konuşuyorsan, bir gün benim hakkımda da öyle mi konuşacaksın Carl? Bunu hiç düşündün mü?»

Spielrein'le aramızdaki ilişkinin, hastalığı süresince bana bağımlı olan bir kadına duyduğum acımanın tutkuya dönüşmesinden başka bir şey olmadığını söylüyorum.

Toni tatlı bir sesle, «Bizim ilişkimiz de öyle başlamıştı.» diye anımsatıyor. «Önce hastandım, sonra öğrencin, meslektaşın ve metresin oldum.»

«Meslektaşımsın, mesleki tartışmalara kişisel duyguları karıştırmamak gerektiğini bilmelisin.»

Yüzü kızarıyor, gözleri yaşarıyor. Acı bir sesle, çok acımasız olduğumdan yakınıyor.

«Sen de aptal ve düşüncesizsin. Şu anda senin sevgilin değil hastanım. Gerçi aklım başımda, ama bunun hiç önemi yok. Hastan benim yerime başka biri olsa, ona zararın dokunabilir.»

«Bağışla doktor!» diye bağırıyor. «Bu konularda pek deneyimli sayılmam. Evli bir erkekle ilk ilişkim bu.»

«Bu ilişkiye bile isteye girdin, unutma.»

«Orası öyle. Ama gövdem ve ruhumla da girdim. Ben senin gibi değilim. Yaşamımı küçük dilimlere bölüp, sağa sola dağıtamam. Bu Emma'nın, bu Toni'nin, bu bilmem kimin. Ben Toni Wolff'um. Tek parçayım. Böyle olmam hoşuna gitmiyorsa, o senin bileceğin şey.»

«Tersine çok hoşuma gidiyor. Eski doktorun olarak olgun ve güçlü kişiliğinden gurur duyuyorum.»

Hıçkırıklara boğuluyor, defteri benim masama fırlatıp kapıya doğru koşuyor. Eğitim çavuşu gibi haykırıyorum. «Olduğun yerde kal!» Duruyor. Hiç ses çıkarmadan azarlarımı dinliyor.

«Çocuk değilsin. Yaşamını kendi gönlünce sürdürmekte özgür, akıllı bir kadınsın. Şu anda sırtına bir sorumluluk yüklenmiş bulunuyorsun. Benim doktorumsun, sana ihtiyacım var. Kendini topla da işimize bakalım.»

Duygularını denetlemesinin ne kadar güç olduğunu kendi gözlerimle görüyorum, içim sızlıyor. Büyük bir çabayla sırtını dikleştirip başını kaldırıyor, yüzüme bakıyor.

«Hizmetinizdeyim doktor. İsterseniz şimdi de düşteki öldürme-isteği ögelerini inceleyelim.»

Hemen küçük ayrıntılara inmektense, bir süre daha genel bir yorum üstünde durmak istediğimi söylüyorum. Soğuk bir resmiyetle, «Sizin ne istediğiniz önemli değil.» diyor. «Hastanın tartışmaktan kaçındığı konunun, sorunun can alıcı noktası olduğunu bana siz öğretmiştiniz. Öldürme-isteğini inceleyeceğiz. Selde Emma'nın, çocukların ve Freud'un ölülerini görmüştünüz. Söyleyin bakalım, onları öldürmek yerine ne yapacaksınız? Çünkü bu işin gerçek ya da simgesel olarak yapılması gerek.»

MAGDA

Yolda

Yataklı trenin yalnız bana ayrılmış bir kompartmanında Zürih'e gidiyorum. Yemeğimi vagon restoranda yedikten sonra erkenden kompartmana çekilip elime bir roman alacağım ve uykumun gelmesini bekleyeceğim. Zürih'e varınca doğru Baur au Lac oteline gideceğim. Orada göle bakan bir daire ayırttım. Yerleşir yerleşmez Dr. Jung'la bağlantı kurmanın yollarını arayacağım.

Yola çıktım çıkalı yüreğim daha hafif sanki. Yaşam birden basitleşti. Jung bana yardım edebilirse, yani geçmişle uzlaşmayı, şeytanın ülkesinden uzakta, dayanılır bir gelecek kurmayı öğretebilirse, çok sevinirim. Yapamazsa da hiç üzülmem. Hiçliğe giden yol çok kısa. Anahtarı çantamda taşıyorum. Kızıl balmumuyla mühürlenmiş, küçük, mavi bir şişe.

Evlenmeden önce ve kocamın ölümünden sonra tren yolculuklarına çok düşkündüm. Bu yolculuklarda cinsel coşku duyardım. Koridorda, vagon restoranda hoş tanışmalar olabilir, çorbayla peynir arasında geceyarısı ran-

devuları verilebilir. Bu sefer içimde ne coşku var, ne de bir gecelik bir ilişki yaşama isteği. Bir yabancıyla sevişmeye katlanacak halde değilim. Yatakta okuyacağım kitabı bile, cinselliği akla getirmesin diye, özellikle seçtim. Sherlock Holmes'le yardımcısı Dr. Watson'un serüvenlerinden biri.

Gene de yemeğe özenle hazırlanıyorum. Restorana girdiğimde, erkeklerin hayranlık dolan bakışlarla aralarında fısıldaşmaları gözümden kaçmıyor. Şefgarson beni, önceden tembihlediğim gibi iki kişilik bir masaya yerleştiriyor. Mümkün olursa yanıma bir kadın yolcuyu oturtacağına da söz vermişti. Masa arkadaşım, ben ikinci yemeğe başlarken geliyor. Garson bizi tanıştırırken kızın yüzüne bakakalıyorum. Matmazel de Launay, İlse Hellman'ın canlı kopyası. Mantığım bana ikisi arasında akrabalık olamayacağını söylüyor. Bu kız yirmi yaşlarında ve Fransız. İlse Avusturyalıydı, çocuğu yoktu. Az önceki şaşkınlığımı örtmek için kıza gülümsüyorum.

«Özür dilerim. Tanıdığım birine öyle benziyorsunuz ki...»

Yemek zevkli geçiyor. Kız güzel, çekici ve iyi terbiye görmüş. Locarno'daki akrabalarının yanına gidiyormuş. Anlattıklarıyla ilgilenmiyorum, yüzü beni hâlâ tedirgin ediyor. Hele başını hafifçe bir yana eğdi mi, İlse'yi karşımda görür gibi oluyorum. Benim göz koyduğum adamla evlenen, okul arkadaşım İlse.

Sherlock Holmes'in serüvenleri benim geçmişimin yanında hiç kalır. Kitap okuyamayacak kadar huzursuzum. Karanlıkta gözlerim açık, yatıyorum. O uzak günlerde başlayan ve son perdesi Zürih'de oynanacak olan acıklı oyunu yeniden yaşamaya başlıyorum.

On dört yaşına geldiğimde, babam bundan sonra köv-

lüler ve taşralılarla arkadaşlık etmemin doğru olmayacağını, soylu bir hanımefendiye yaraşacak bir eğitim görmenin vakti geldiğini söyledi. Uzun araştırmalardan ve yazışmalardan sonra Cenevre yakınlarında, Kontes Adrienne de Volnay'ın yönttiği yatılı bir kız lisesinde karar kılındı. Okul programında sanat, görgü ve beden eğitimi derslerine de ağırlık verilmişti. Ayrıca kızlar öğretmenlerin eşliğinde müzelere operalara, halk şenliklerine götürülüyorlar, iyi ailelerin kusursuz terbiye almış oğullarıyla da tanıştırılıyorlardı. Şimdi düşününce Kontes de Volnay'ın o yıllara göre, çok ileri görüşlü bir eğitimci olduğunu anlıyorum. Kültürlü, görgülü bir kadındı. Bizlere rahat bir okul yaşantısı, katı sayılmayacak, ama etkili bir disiplin ve öteki okullara kıyasla büyük bir özgürlük verdi. Okulu seviyordum. Arkadaşlarımın çoğundan daha hazırlıklı gelmiştim. Lily'nin dersleri sayesinde başarılıydım. Hele, babama borçlu olduğum «duygusal» eğitim sözkonusu olduğunda, arkadaşlarımdan kat kat ileriydim. Aylık kanamalarım on iki yaşında başlamıştı. Gövdemin yapısını, işlevlerini, kendimi bir kadın olarak görmeyi öğrenmiştim. Gövdemin gün günden artan cinsel isteklerini garip karşılamıyor, bunları nasıl gidereceğimi biliyordum.

Çok geçmeden bütün öğrenciler bana önderleri gözüyle bakmaya başladılar. Benim yakın arkadaşım olabilmek için birbirlerini yiyorlardı. Bu yarış işime yaradı. En yakın arkadaşım olarak onca adayım arasından İlse Hellmann'ı seçtim. Salzburg'un doğusunda bir yerde oturuyordu, komşumuz sayılırdı. Uzun boylu, ince yapılı bir kızdı ve hepimizden güzeldi. Onunla gurur duyuyordum. Kız kıza nasıl sevişileceğini ona ben öğrettim.

Aramız'da çok büyük bir fark olduğunu şimdi anlıyorum. Ben alışılmamış bir birleşmenin tek çocuğuydum. İl-

se altı kardeşin dördüncüsü. İki kızkardeşi, üç ağabeyi vardı. Ben sahip olduğum herşeyi hakkım sayardım. (Rahatlık, fırsat, sevgi, saygı) Bunlar bana verilmeyecek olursa, hiç tartışmaz, istediğimi zorla alırdım. Nesneler gibi insanlara da sahip çıkardım. Dil yeteneğime hayran olan Matmazel Felice **benim** Fransızca öğretmenimdi. Bize ata binmeyi öğreten Rudi, **benim** binicilik öğretmenimdi. Dans derslerimize katılan gençlerin en yakışıklıları olan Laurent **benim** kavalyemdi. Ancak canım isterse onu Ilse'yle ya da öteki hayranlarımdan biriyle paylaşırdım.

Öte yandan İlse toplum içinde nasıl davranılması gerektiğini daha iyi biliyordu. Bilmesi de doğaldı. Üç ağabey, iki kızkardeş, hasta bir anne ve büyük bir işadamı olan bir babadan oluşan kalabalık bir ailede kendine bir yer açmak zorunda kalmıştı. Korunmak istiyor, cinsel edilginlik hoşuna gidiyordu. Onu yüreklendirecek ve ileride erkeklerle kuracağı ilişkilere hazırlayacak bir kız arkadaşa ihtiyaç vardı. Bu hizmetlerin karşılığını vermeye de hazırdı. Ne var ki aklını bir şeye taktı mı, onu elde etmek için herşeyi yapardı. Garip ama, bana kıskanmayı öğreten İlse'dir.

Babam sevgililerinden biriyle Paris'e giderken, yılda bir kez buraya da uğrar ve beni ziyaret ederdi. Lily ise yılda iki kez gelirdi. Herkesin içinde ona Lily Teyze derdim. Ölmüş annemin kızkardeşi. Babam ilk gelişinde İlse'yle beni göl kıyısında çok pahalı, çok şık bir lokantaya götürmüştü. Yerimize oturalı daha iki dakika olmadan, İlse babamın karşısında Sarah Bernhard gibi rol kesmeye başladı. Bıcır bıcır konuşuyor, şakalarına gülüyor, giysilerini övüyor, kırıtıp duruyordu. Kazanova babam da kıza karşılık veriyordu tabii. Öyle öfkelenmiştim ki, dikkati kendi üstüme çekmek için çorba kâsesine kusmayı bile düşündüm. Ama babama öfkelenmek yararsızdı. Hepimiz oyunu

onun kurallarıyla oynamak zorundaydık. Şu anda «kusursuz kavalye» rolündeydi. Ama günün birinde İlse'yi bizim eve çağıracak olsam, daha ilk geceden bu rolü bırakıp «usta aşık» kimliğine bürünecekti. Sonra da Lily'yle benim vay halimize.

Ilse'ye hiç birşey söylemedim. Daşranışıyla beni ne denli sarstığını ona dünyada açıklayamazdım. Bu olaydan sonra ondan yavaş yavaş uzaklaşmaya, başka kızlara sokulmaya başladım. Lily geldiğinde, olanları anlattım. Bir kahkaha attı.

«Haklısın canım. Baban yaşlandıkça git gide daha genç ve daha pahalı kadınlara düştü. Gözümüzü dört açmazsak, bir gün bakarız ki ne idüğü belirsiz genç bir fahişe, Kardoss mücevherlerini takıvermiş.»

Lily'yle beni, on altıncı yüşgünümde olacaklara hazırlayan belki de bu konuşmamızdı. Yaz tatili dolayısıyla evdeydim. Babam yaşgünüm şerefine günboyu süren bir parti verdi. Öğle yemeğini çigan müziği eşliğinde dostlar ve komşularla bahçede yedik, güneş batarken terasta dans ettik. Şampanyalı bir akşam yemeğinin ardından, saat on buçuğa doğru konuklar dağılmaya başladılar. İlse'yi de çağırmıştım. Okul arkadaşlarımın arasında bize en yakın oturan oydu. Üstelik yanında annesiyle babası varken, babamla aralarında bir şey geçemezdi. Gene de bütün gün açık açık flört ettiler. İlse'nin o partideki varlığı, daha sonra olanları etkiledi mi, bunu hâlâ merak ederim.

Lily babam ve ben geceyarısına doğru kendi dairemize çekilmiştik. Son içkilerimizi içerek partiden söz ediyorduk. Bir ara bir sessizlik oldu ve babam durup dururken, «Lily sevgilim. Magda ne kadar güzel değil mi?» dedi.

Lily, «Evet çok güzel.» diyerek eğildi, beni dudaklarımdan öptü. Ben de onlara, dünyanın en güzel çifti oldukla-

rını söyledim. Şampanyadan başım dönüyordu. Bundan sonra olanları şöyle böyle anımsıyorum. Babam beni ayağa kaldırdı, öptü. Daha sonra Lily'yle birlikte koluma girip beni yatak odasına götürdüler.

Bunun böyle olacağını baştan beri biliyordum galiba. Lily ve babam beni zevkli yöntemlerle yavaş yavaş o ana hazırlamışlardı. Bana cinsel açlığı doyurmanın çeşitli yollarını öğretmişlerdi ki, o an yalnız ve yalnız onların olsun. Öyle de oldu. Babamın beynimde ve gövdemde bıraktığı izleri hiç bir erkek silemezdi artık...

Trenin sarsıntılarında, o geceyi yeniden yaşıyorum sanki. Karanlıkta sessizce hıçkırıyorum. Babam çoktan öldü. Lily ise çok yaşlandı. Cotswolds'da taş bir evde kedisiyle birlikte oturuyor. Ona aylık bağladım, Ysambard kardeşler gönderiyorlar. Lily ben evlendikten sonra Ingiltere'ye dönmüştü. Bir daha da görüşemedik. Köyün rahibi ona göz kulak oluyor. Yaşamının bu son günlerinde gidip onu görmeyi, yitmiş sevgimizin hiç değilse bir parçasını kurtarabilmeyi isterim kimi vakit. Ama rahibin dediğine bakılırsa küp gibi sağırmış. Bir İngiliz köyünde, bütün sırlarımızı bağıra çağıra ortaya dökmek olacak şey değil.

Size garip gelecek, ama o geceden sonra beni gene okula gönderdiği için babamı hiç bağışlamadım. Diploma almam gerekiyormuş, yoksa tıp fakültesine giremezmişim. Ayaklarına kapanıp yalvardım. Silbersee'de kalabilirdim, özel öğretmenlerle çalışabilirdim. Ne dediysem fayda etmedi. Ille de diploma alacaktım. Niye böyle inat etti, hâlâ anlamıyorum? Bunu nasıl yapabildi? Okul arkadaşlarımın hâlâ ergenlik dönemini süren kızlarla, iyi ailelerin, «çok iyi» terbiye almış erkek çocukları olduğunu bilmiyor muydu? Kendi uyandırdığı genç ve sağlıklı hayvan bunla-

rın arasında ne yapacaktı? Deneyimsiz delikanlılar ona ne verebilirdi?

Böylece, lisenin son sınıfında, kendimi bile şaşırtan hesaplı bir çılgınlıkla gemi azıya aldım. Babam okulu bitirmemi mi istiyordu? Güzel. Hem de en yüksek notlarla bitirecektim. Özgürlük mü istiyordum? Güzel. Özgürlüğü de yüksek notlarla satın alacaktım. Derslerde gösterdiğim üstün başarı bana başka öğrencilere tanınmayan ayrıcaklıklar sağlıyordu. Üniversite kitaplığında araştırma yapmak için haftada iki kez Cenevre'ye iniyordum. Manejde yüksek düzeyde binicilik kurslarına devam ediyor, Opera'da Jenny Lind'in öğrencisi olan Madam Corsini'den şan dersleri alıyordum. Bu koşuşturmada gönül işlerine de vakit buluyordum. Binicilik öğretmeni Rudi'yle, iki üniversite öğrencisiyle ve genç bir tenorla güzel saatler yaşadım.

Ders yılı sonunda eve yüksek notlar ve berbat bir zatürrieyle döndüm. Beni babam tedavi etti, Lily de şımarttıkça şımarttı. Temiz dağ havasının da yardımıyla çarçabuk iyileştim. Babam, tıp eğitiminde Avrupa'nın en eski ve en ünlü üniversitelerinden biri olan Padova Üniversitesine yazdırmıştı beni. Sevinçten uçuyordum. Silbersee'de yaşam, her yaz olduğu gibi, huzur içinde geçiyordu. Hayır, bir takım değişiklikler vardı. Bundan sonra da hiçbir zaman aynı olmayacaktı. Şatonun bir bölümü gene üçümüze aitti. Gene çırılçıplak dolaşıyor, hatta bazen gene birlikte yatıyor, eski oyunları oynuyorduk. Bu oyunlarda bile eski tat yoktu.

Babam hızla kilo almaktaydı. Lily gene incecikti. Her gün jimnastik yapıyor, bana da yaptırıyordu. Saçlarına yer yer ak düşmüş, yüzünde birkaç çizgi belirmişti. Gene tatlı tatlı gülüyor, şakalar yapıyordu, ama güvensizlik duyduğu, hatta zaman zaman kendini çok mutsuz hissettiği belliydi.

Babamı kıskanıyor, beni yitirmekten korkuyordu. Onu suçlayamam. Ben okuldayken, babamın onu koca şatoda tek başına bırakıp gittiğini, haftalarca dönmediğini biliyordum. Babamın yokluğunda bir iki kaçamak yaptığını bana itiraf etmişti. Ne çare ki bu kaçamaklarda aradığını bulamamış. «Dünyada, babandan daha usta bir aşık olabileceğini düşünemiyorum canım. Gelgelelim o da çok maymun iştahlı. Çiçeklerden bıktı, şimdi tomurcukların peşinde.»

Söylemek istediğini anlamıştım. Artık ben de tomurcuk değildim. Babam benden de bıkmıştı. Bana da Lily gibi, hep elinin altında olan bir oyun arkadaşı gözüyle bakıyordu. Aklı fikri genç kızlardaydı. Lily'ye ne yapacağımızı sordum.

«Sen de farkındasın herhalde, baban yavaşlıyor. Viyana'yla burası arasında mekik dokumaya daha fazla dayanamaz. Zaten Salburg'da bir kız arkadaşı var. Ona bayağı tutulmuş. Babam ne kadar tutulabilirse o kadar tabii. İlişkileri bir yıldır sürüyor. Biz olmazsak, babamın niyeti onu şatoya yerleştirmek. Sen şimdi Padova'ya gidiyorsun. Baban yabancı bir kentte, yanında seni korkutacak biri olmadan tek başına kalmanı istemiyor .Üniversite'de adın çıkarmış. Onu kandırdım, ben de seninle geleceğim. İyi bir muhitte güzel bir ev tutar, gönlümüzce gezer tozarız. Erkekler bizi düşkırıklığına uğratırsa, bir birbirimize yetersiz. İstediği zaman baban da gelir. Gelecektir de, çünkü iyi bir hekim olmanı dünyada herşeyden çok istiyor. Ne dersin canım?»

«Yaşa Lily! Seni çok seviyorum...»

Bundan sonraki beş yılın şimdiki durumumla hemen hiç ilgisi yok. Babam bize şık bir apartman dairesi kiralamış, hizmetçi ve aşçı tutmuştu. Orada çok mutlu günler geçirdik. Lily'yle abla kardeş gibiydik. Sırlarımızı paylaşı-

yor, acıklı biten serüvenlere birlikte gülüyorduk. Üniversitenin ilk yılında, herkesin gözünde garip bir yaratıktım, ilk ders yılının sonuçları belli olunca ünüm büsbütün arttı. Erkeklerden fazlasıyla ilgi görüyordum, ama ilişkilerimi okul arkadaşlarımdan saklamayı başarıyordum. Bu pek de güç olmuyordu. Çünkü kendimden oldukça büyük erkekleri yeğliyordum. Ağzı süt kokan delikanlılara harcayacak vaktim yoktu.

Babam ara sıra bizi görmeye geliyordu. Tek başına tabii. Ama her seferinde ya bir aşkı yeni bitirmiş oluyordu, ya da yeni bir aşkın eşiğinde. Yaz tatillerinde, aşk yaşamlarımız elverdiğince gezilere çıkıyorduk. İskandinav ülkelerine, Afrika ya, İngiltere'ye Rusya'ya gittik. Babam, günün birinde olduğu gibi çıkan o ünlü sözleri söylediğinde Petrograd'daydık. Lily'yle ben, grubumuzdaki iki İsveçli evli erkeği ayartmak için elimizden geleni yapıyorduk. Adamların karıları da yanlarındaydı üstelik. Bir ara işi öyle azıttık ki, babam dayanayıp patladı.

«Hey Tanrım! Çariçe Katerina da böyleydi herhalde. Tanrı bizi yırtıcı kadınlardan korusun.

«Kadınların senin peşinden koşmaları hoşuna gidiyor ama.» diyecek oldum. Hemen karşı çıktı.

Hiç de değil. Avımı ben kovalarım.. Avcı Diana'ya benzeyen kadınlarla işim yok benim. Şu azgınlığınıza bakın. Sizi morgda bile başıboş bırakmaya gelmez.»

Doğrusu, morgde bir tıp öğrencisi için gerektiğinden daha fazla vakit geçiriyordum. Bunun nedenini şöyle açıklayabilirim. O soğuk odadayken herşeyin boş olduğu duygusuna kapılıyor ve korkuyordum. Saatlerce orada kalışımın tek nedeni korkuydu. Korkuyu bu yolla yenecektim. Şimdi tren düdüğünün acı çığlığı beynimde yankılanırken, aslında babama hiç benzemediğimi anlıyorum. Ben iyi bir

doktorum. (Doktordum ya da.) Teşhisim, güçlü, parmaklarım ustaydı. Ne varki babamın yumuşaklığı, etine verdiği değer yoktu bende. Benim için tıp, kesin sona giden yolda bir mola yeriydi. Ölüm karşısında dehşete düşmezdim. Bir canlının yaşamı, kendiminki bile, bende saygı uyandırmazdı. Yüreğimde sevecenlik değil, bir şeyle savaşıp onu yenilgiye uğratma tutkusu vardı. Dayanılmaz acıyı ne kadar hafifletebilirim? Kaçınılmaz sonu ne kadar geciktirebilirim? Bunların, ölmekle yaşamak arasında bir seçim yapmak üzere çıktığım bu yolculukta aklıma gelmesi garip.

Benim için aşk da böyleydi. Zafer kazanmanın bir başka biçimi. Birini kendime bağlamak, ona zevk vermek, canım isteyince de onu terk etmek. Babamı, Lily'yi ve kocamı başka türlü sevdim hiç kuşkusuz. Onların bana verdiklerini hiç kimse veremedi. Onlara hiçbir zaman hükmedemedim. Onları terk etmeyi hiç istemedim. Onlar beni bırakıp gittiler. Benim eksik bir yanım var, ama ne? Onu nasıl yitirdim? Belki annemin gidişiyle, belki on altıncı yaşgünümde, babamın bütün düşlerimi çalıp beni anılar ve isteklerle başbaşa bırakmasıyla.

Aklıma bir şey daha geldi. Avusturya'da Katolikler arasında büyüdüm. Aziz Antony'nin türbesinin bulunduğu kutsal Padova kentinde beş yılım geçti. Manastırlara, kiliselere bittim. Rahiplere, rahibelere hekimlik ettim. Gelgelelim onların inançlarının bir kırıntısı bile bana buluşmadı. Acaba neden? Gökyüzündeki o komedyenin bir kaprisi beni inanma yetisinden yoksun mu bıraktı? Belki de, bazı kişilerde koku alma, tat alma duyuları olmadığı gibi, bende de inanma yetisi doğuştan yok. Bugüne kadar kafamı hiç kurcalamayan bu konuyu şimdi merak ediyorum. Şu anda korkunç derecede yalnızım.

Canıma kıymaya karar verirsem, ölürken yanımda konuşacak birinin olmasını isterim. Tanrı bir yanılsama da olsa, ölürken onun adının kulağıma fısıldanması bana huzur verecek. Daha azına da razıyım. Sıcak bir banyoda, kanım yavaş yavaş bileklerimden akıp giderken, bir elimi tutsun ve benimle konuşsun yeter.

Huzurlu bir ölümü hak etmedim ki. İşlediğim suçları, tekerleklerin ritmine uyup yüksek sesle saymaya koyuluyorum.» Gülleri söktün, köpeği dövdün, atı kırbaçladın, Johann, Ritter von Gamsfeld'le evlendin...

JUNG

Zürih

Hâlâ öldürme - isteğimin çözümlemesiyle uğraşıyoruz. Düşlerimle ilgili bütün yazdıklarımızı yeniden okuduk. Aynı ögeye şaşılacak kadar sık rastlanıyor. Şimdi, düşlerde yeralan bu isteğin, gerçek yaşamda kimlere yönelik olduğunu ve bu kişilerin benimle olan bağlantılarını araştırmamız gerekiyor.

Toni de ben de keyifliyiz bugün. Dün gece Emma uyurken evden dışarı süzüldüm ve bisikletle Toni'nin evine gittim. Birlikte dört güzel saat geçirdik. Oradan şafak sökerken ayrıldım. Emma çalışma odama geldiğinde ben çoktan traş olmuş, giyinmiş, masamın başına geçmiştim. Bu kez masada ne pipo külü vardı, ne konyak lekesi.

Toni'nin huzuru salt cinsel doygunluktan değil. Onun uğruna birşeyleri göze almış olmam gururunu okşadı. Emma durumu anlasaydı, başıma gelecekler vardı. Önceki gün söyledikleri yüzünden zaten hâlâ tedirginim. Bütün saygıdeğer İsviçreliler gibi ben de, dört duvar arasında ne geçerse geçsin, karımdan boşanmayı asla düşünmemiş-

tim. Şimdi bundan kuşkuluyum biraz. Emma kaçamaklarıma dayanamıyorsa çocukları alıp ailesinin yanına gidebilir. Öte yandan, saygınlığım çok lekelenirse, ben onlarla vedalaşır ve Toni'yi alıp gidebilirim. Nikâh olsa da olmasa da, benimle yaşamak Toni'yi mutlu eder. Toni'ye böyle şeyler söylemiyorum elbet. Ama belli ki o da bunları düşünüyor. Freud, böyle durumlarla başetmekte benden daha başarılı galiba. Yanılmıyorsam, evliliğimin borcunu ödedim, demesi, baldızıyla olan ilişkisini şu ya da bu biçimde sonuçlandırdığını belirtiyor. Yakın akrabalararası cinsel ilişki yasağı konusundaki yayımlanmış görüşlerinime tepki göstermesine şaşmamalı. Gelecek eylül ayında, Münih toplantısınca daha neler işitecek benden... Düşlerimdeki öldürme - isteğinin hedeflerinden biri de Freud. Toni habire bu olguyu kurcalayıp duruyor.

«Freud yaşamındaki yeni baba imgesi. Ona yaşarken seni düşkırıklığına uğratan öz babanın yerini verdin. Öldükten sonra öz babana karşı suçluluk duymaya başladın. Freud'a çok derin bir bağlılığın olduğu halde onu öldürmek istiyorsun...»

«Bu pek doğru değil. Öldürme isteği bilinçaltımda gizli ve düşlerle ortaya çıkıyor. Bilincim ve vicdanım bunun karşısında.»

Toni kendinden emin bir sesle, «Yalan söyleme,» diyor. Anlaşılan bu konuda ödün vermeye hiç niyetli değil. «Freud'u Münih toplantısında öldüreceksin. Temel öğretilerinden birine herkesin önünde karşı çıkacak, onu Ruhsal Çözümleme Kuruluşunun başkanlığından attırmaya çalışacak ve belki de başarılı olacaksın. Bu bir ölüm düellosundan başka nedir?»

Doğru elbet. Bunu kabul ediyorum ve isabetli görüşlerinden ötürü onu kutluyorum.

«Alayı bırak Carl. Bu konu çok önemli. Daha yeni yeni ilerleme kaydediyoruz. Freud sorununun altında başka bir şey de yatıyor. Bunun ne olduğunu bulmalıyız. Kara aygırı son düşünde görmüştün, değil mi?»

«Evet.»

Toni defterini karıştırıyor, düşü bulunca okumaya başlıyor.

«Ön ayaklarını ve boynunu görmüşsün. Arka ayaklarını görmedin mi?»

«Hayır.»

«Aygır olduğunu ne bildin?»

«Bilmem ki. Görünüşünden olacak. Çok güçlüydü...»

«Arka ayaklarını görmedin, ama oralarda bir yerde bir erkeklik organı olduğunu biliyordun. Sen kendi erkekliğinle ilgili bir şeyi saklıyorsun Carl. Söyle nedir? Açık konuşmazsan sana yardım edemem ki!»

Ona herşeyi anlatmak istiyorum birden. Sözcükler birbiri ardından dökülüyor. Suçluluk duygusu, zevk, utanç, daha sonra o duyguların Freud'a yönelişi... Sonunda paçavraya dönmüş gururumla bir çocuk gibi kekelemeye, hıçkırmaya başlıyorum. Toni başımı okşuyor. Gözlerimde yaş kalmayana kadar ağlıyorum. Toni yanaklarımı siliyor, yüzümü avuçlarının arasına alıp sevgiyle gülümsüyor.

«Beni sevdiğine artık eminim Carl. Çünkü bugün bana en büyük kanıtı verdin, güvenini.»

«En aşağılık yanımı daha doğrusu.»

«Sakın böyle söyleme. Sen küçük bir çocuktun. O adamı seviyor, ona güveniyordun. Ne yapabilirdin? Keşke bu olayı garip bir serüven olarak kabul edebilseydin. Oysa yıllar yılı suçluluk duygusu altında ezilmişsin. Senin bütün sorunlarının altında bu suçluluk duygusu yatıyor Carl. Her işi yarım bırakıyor, her şeyden yarım zevk alıyorsun.

Benden, Emma'dan, yaşamına giren kadınlardan, hatta çocuklarından. Hem onları istiyor, hem istemiyorsun. Senin için herşey bir alışveriş. Aldığın şey, karşılığında verdiğine değer mi, hep bunu hesaplamaya çalışıyor ve mutsuzluğunu kendin yaratıyorsun.»

«Belki bundan sonra mutlu olabilirim.»

Bu bir ümitten çok, bir dilek. Toni, ruhumun derinliklerinden küçük bir şeytanı çıkarabildiği için çok sevinçli. Orada daha ne şeytanlar var, bunu bilmiyor. Gene de Gururlanmakta haklı tabii, ben de bu tatsız öyküyü su yüzüne çıkarıp beni rahatlattığı için ona teşekkür borçluyum. Çözümlemeyi sürdürüyoruz. Hazır konu açılmışken, bütün sırlar ortaya dökülmeli. Toni beni dehşete düşüren bir soru soruyor.

«Emma'yla çocukları nasıl öldüreceksin?»

«Canavar mıyım ben?»

«Hayır, ama düşünde onları ölü olarak gördüğüne göre ölmelerini diliyorsun demektir. Dilediğine göre ya gerçekten ya da simgesel olarak onları öldürmeye çalışacaksın. Bunu nasıl yapacaksın. Hadi sevgilim yanıt ver lütfen.»

Yanıt verecek değilim. Emma'dan boşanıp yeniden evlenmeyi düşündüğümü söylemeye de niyetim yok. Dikkatini başka yöne çekmek için Toni'nin önüne bir yem atıyorum. «Dün Emma'ya beni kendi yolumda rahat bırakmasını, yaşamını kendine ve çocuklara göre düzenlemesini söyledim.»

Toni bir süre düşündükten sonra başını sallıyor.

«Bu söylediklerin bir kadın için idam hükmü sayılır. Bana söylense herşeyin bittiğini anlarım. Ama eğer yürekten söylendiyse. Yürekten mi söyledin Carl?»

Duraksıyorum. Evet desem, beş çocuğunun anası olan bir kadını ortada bırakmaya hazır bir serseri durumuna dü-

şeceğim. Duraksadığımı anlayan Toni soruları ardarda sıralıyor.

«Karını seviyor musun?»

«Evet.»

«Çocuklarını?»

«Evet.»

«Niye düşlerinde onların öldüklerini görüyorsun?»

«Çünkü seninle benim arama giriyorlar.»

«Hepimizi birden sevemez misin?»

«Yüreğim o kadar geniş değil. Kaç parçaya bölüneyim?»

«O halde onları bana sahip olmak için değil, kendini korumak için öldürmek istiyorsun.»

«Senin yaptığına da çözümleme değil, dialektik denir. Kapat bu konuyu.»

Söyleyeceğini söyledi ya, konuyu hiç itirazsısz değiştiriyor. Başka bir konuya geçiyoruz. Benim de ilgimi çeken bu konuda işbirliği yapmaya hazırım.

Söyleyeceğini söyledi ya, konuyu hiç itirazsız değişmi?»

«Evet, galiba.»

«Nereye gidiyordu?»

«İsviçre'ye.»

«Seller yüzünden tren durdu mu?»

«Hayır, su baskını trene zarar vermedi.»

«Kompartmanda kendini güvende hissettitiğin için dışarı çıkmadım.»

«Evet. Kara aygırı görünceye kadar dışarı çıkmak istemedim.»

«Bu durumla kendi yaşamın arasında bir benzerlik kurabiliyor musun Carl?»

Gene duraksıyorum. Toni beni, bulmacanın bütün parçalarını yan yana getirmeye ve düşle gerçek arasındaki bağlantıyı kabul etmeye zorluyor. İstemeye istemeye yanıt veriyorum.

«Şu anda bir tür emeklilik dönemi içindeyim. Düzenli bir aile yaşantısının sağladığı güvenceye ihtiyacım var. Şu aralarda evliliğim yıkılacak olsa, öyle sanıyorum ki ben de yıkılırım. Öte yandan seni yitirmeye de dayanamam. İşte bu yüzden trende seni göremeyince büyük bir korkuya kapılıyordum.»

«Sana önemli bir şey soracağım Carl. Bugünü ailenin yanında yaşıyorsun, güvenceye ihtiyacın var. Peki, ama geleceğin nerede?»

«Buradan pek de uzak olmayan bir yerde bir yuvam daha olacak. Geleceğim, asıl geleceğim kafamın içinde. Bunu biliyorum, bundan eminim. Dur bak sana ne göstereceğim.»

Yapacağım kulenin planını çıkartıyorum. Tasarılarımı Toni'ye açıklarken sevinç içindeyim. Kuleyi nerede yapacağıma henüz karar vermedim, ama uygun bir arazi bulacağım. Orada birlikte oturacağız. Toni'nin yüzü, genç bir gelininki gibi neşeyle aydınlanıyor. Taslakları kaldırınca heyecanımız yatışıyor, Toni'nin sesi ciddileşiyor.

«Salome neden kör?»

«Pek emin değilim, düşünüp duruyorum. Duymuşundur, Uzak Doğu'da kör kızlar fahişe olarak eğitilirler. Duyarlı ve hünerli olduklarından, yılların müşterilerinde bıraktığı izleri de göremediklerinden, yaşlı erkekler arasında rağbettedirler. Avrupa'da da masajcıların ve fizyoterapistlerin arasında bir sürü kör vardır. Gördüğüm düşte de Salome hem fahişe, hem de yaşlı bir adamın karısı, sevgilisi ve koruyucusu.»

«Çocukluğunun ilk önemli düşünde, yani erkeklik organını bir yeraltı mağarasında yaşayan tek gözlü, dev bir tanrı olarak gördüğün düşte, o tek göz kör müydü? Ve Carl, senin gözlerin iyi görüyor mu?»

«Anlayamadım.»

«Başka türlü anlatayım. Dün gece benimle seviştin, fırsat buldukça karınla da sevişiyorsun. Arada ne fark var? Yoksa ikimiz de karanlıkta aynı kişi gibi miyiz? Yoo, sinirlenme. Sen de biliyorsun ki bu konu çok önemli.»

Birden kahkahalar atmaya başlıyorum. Toni kızıyor, neyi bu kadar gülünç bulduğumu soruyor. «Emma'yı da çağırayım da aynı açıklamayı iki kez yapmak zorunda kalmayayım.» diyorum. Nereden başlasam? Cinsel ilişkinin işlevinden mi? Kadınların ve erkeklerin duyarlı noktalarından mı?... Sonunda Toni de gülmeye başlıyor, bu sorudan vazgeçiyor. Gelgelelim hemen ardından başka bir soru yapıştırıyor, hem de ne soru.

«Carl sen nesin? Kendini nasıl görüyorsun?»

Ne sorduğunu, niye sorduğunu biliyorum. Akıl sağlığı konusunu çok tartıştık, çeşitli biçimlerde tanımlamaya çalıştık. Sonunda şu tanımlamada karar kıldık. Akıl sağlığı, bireyin kendisini, eksiksiz ve kusursuz olmasa da, kabul edilebilir ve katlanılır görebildiği bir dinginlik durumu. Kedi, niye kedi olarak dünyaya geldiğini düşünmez. Zebra çizgilerini yok etmeye çalışmaz... Ya ben kimim? Bunu kendimin de daha bilmediğimi Toni'ye açık açık söylemem gerek. Hastalığımın türü bu. Kesinlik kavramını yitirdim. Herşeyden kuşkuluyum. Amaçlarım ne? Dış dünyaya gösterdiğim maskemin altında kim var? Bunları anlatmaya çalışırken, Toni elleri ellerimde, sesini çıkarmadan beni dinliyor.

«Gölgesini yitiren adama benziyorum. Gölgem olma-

dığından yaşadığımı da kanıtlayamıyorum. İşte bu yüzden bana çok gereklisin. Benim gerçekten var olduğumu, kendi düşlerimin bir ürünü olmadığımı sen kanıtlıyorşun. Emma'ya gelince. Dört çocuk büyütüyor, yakında bir çocuk daha doğuracak. Ailesine kol kanat gerecek, güvenilir bir erkeğe ihtiyaç duyuyor. Beni de bir süt çocuğu gibi kucağında taşıyamaz elbet. Bu yüzden her fırsatta birbirimizi kırıyoruz. Onu bir çok şikâyetinde haklı bulmam sonucu değiştirmiyor. Emma da tıpkı senin gibi gerçekçi. Ben ise son zamanlarda kuşkulardan oluşan bulutların arasındayım. Görüyorsun ya, asıl önemli olan ne olduğum değil, ileride ne olacağım. Üniversiteye yeni başladığımda arkeolog olmak istediğimi söylemiş miydim sana?»

«Hayır, niye olmadın?»

«Parasızlıktan. Basel köyümüze yakındı, babamın da beni daha uzak yerlere gönderecek parası yoktu. Basel Üniversitesinde de arkeoloji bölümü yoktu. Çaresiz tıbba girdim. Zorunluluktan yapılan işler hiçbir zaman iyi sonuç vermiyor.

«Kendine haksızlık etme. Sen iyi bir doktorsun.»

«Hastanedeyken öyleydim. Şimdi hastayım ve bütün hastalar gibi bencilim. İçimden bir ses bana ne diyor biliyor musun? Çok ülkeler gezdin Carl Jung, daha da gezeceksin, ama asıl önemli keşfini aklın balta girmemiş ormanlarında yapacaksın. Eskiler ne demişler: gerçek insanın içindedir. Onu bulmak için uzaklara gitmek gerekmez. Bu yolculuk bazen beni çok korkutuyor. Dünyanın kıyısından kayıp düşüverecekmişim gibi. Ama yola devam etmeliyim. Belki de benim kaderim bundan sonra hekimlik değil, kendi akıl sağlığımı tehlikeye atıp başka hekimlere şifalı otlar ve büyülü iksirler bulup getirmek...»

Belki... Herşey koca bir soru işareti. Derken Toni kol-

larını boynuma doluyor, beni isteklendiriyor, gölgem oluyor. Onun sayesinde, soruları unutuyor, kısa bir süre için de olsa, güneşte kaya gibi dimdik durabiliyorum... Daha sonra acı bir alayla, kendi kendime gülümsüyorum. Gölge bir kez gövdeyle birleşti mi, artık asla kopmaz.

MAGDA

Yolda

Sabahın dördünde, gümrük ve giriş işlemleri için İsviçre sınırında treni durduruyorlar. Sabahlığımı giyip koridora çıkıyor, peronda koşuşan yolcuları, satıcıları, hamalları seyrediyorum. Kondüktör bana küçük kompartmanında bir fincan kahve ikram ediyor. İçeride pasaportları inceleyen genç bir İsviçreli var. Bana gülümseyerek hoşgeldiniz diyor ve İsviçre'ye tatil amacıyla mı geldiğimi soruyor. Carl Jung adında çok ünlü bir doktora geldiğimi söylüyorum. Tanımıyormuş. Appenzell'li bir köy çocuğu ünlü bir doktoru nereden tanısınmış. Bilgisizliğini küçük bir espriyle geçiştiriyor. Gerçi genç bir doktor tanımıyormuş, ama genç bir kız tanıyormuş ve terfi edebilirse onunla evlenecekmiş. (*) Gülüşüyoruz. Yüzüklerime bakarak evli olup olmadığımı soruyor. Espri sırası bende. Ne yazık ki artık

---

(*) Almanca'da Jung genç demektir. Jungmädchen ise genç kız, bakire anlamına gelir. Yukarıda bir kelime oyunu yapılıyor.

Jungmädchen olmadığımı, sadece bekâr bir kadın olduğumu söylüyorum. Aynı anda da delikanlı pasaportumu açıyor. Günün birinde çok yükselecek besbelli. Yaşımı okurken gözünü bile kırpmıyor.

Önümüzde daha üç saatlik bir yol var. Yatağıma uzanıyorum, Sherlock Holmes'in ölüm kalım savaşıyla oyalanmaya çalışıyorum. Boş çaba. Benim aşk ve şiddet dolu öyküm bundan çok daha canlı. Jung'la karşılaşmadan önce serüvenlerimi düzene sokmalıyım.

Bir doktorun yeni bir hastaya yönelttiği ilk soru şudur: Şikâyetiniz nedir, bana neden başvurdunuz? Ne yanıt vereceğim? «Can yakan cinsel ilişkilerden oldum olası hoşlanırdım. Şimdi de delirmek üzereyim ve sevişeceğim ilk erkeği öldüreceğimden korkuyorum.» Ya da, «Öyküm, yakın akrabalar - arası cinsel ilişkiyle başlıyor, cinayet işlemeye kadar varıyor. İkisini de tattım, ikisinden de hoşlanıyorum. Benim iyileşmem çok güç doktor, görüyorsunuz ya.» Belki de en kolayı şöyle demek. «Boş yere ne sizin yüzünüz kızarsın, ne benim. Cinsel Sapıklıklar kitabını bana verin, ilgili bölümlerin altını çizeyim.»

Espriler berbat, biliyorum. Ne var ki Jung er geç bana şikâyetimi soracak. Öyle bir yanıt vermeliyim ki, bana hemen suçlu, deli ya da yalancı damgası vurmasın. En iyisi çoğu hastanın yaptığını yapmak. Bir sürü önemsiz belirti sıralamak, bunlardan bir sonuç çıkarıp hastalığın adını koymayı doktora bırakmak. Böylece vakit de kazanır, bütün sırlarımı dökmeden önce, Jung denilen şu Harika Hekim nasıl biriymiş anlarım. Gianni'nin dediği kadar çapkınsa, birlikte ilginç saatler geçirebiliriz. Birbirlerinin cinsel hastalıklarını bulmaya çalışan iki doktor.

Sabah saat dokuzda, otele yerleşmiş, banyo yapmış, giyinmiş olarak kaderimle yüz yüze geleceğim anı bekliyo-

rum. Ne olacaksa bir an önce olup bitmeli. Otel müdürünü çağırıp burada kaldığım sürece Bayan Hirschfeld adıyla tanımak istediğimi, Dr. Carl Gustav Jung'un Küsnasht'daki evine telefon açıp, Bayan Hirschfeld'in Dr. Di Malvasia'nın tavsiyesiyle Paris'ten Dr. Jung'u görmeye geldiğini ve bir randevu rica ettiğimi söylemesini bildiriyorum.

Otel müdürü kimliğimi gizli tutmamı hiç garipsemiyor. Zenginlerin kimbilir daha ne kaprislerini görmüş. Göle bakan koca bir daire tutabildiğime göre kuşkusuz ben de zenginim. Müdür Dr. Jung konusunda da hayli bilgili. Jung yakın zamana kadar Burgholzi Akıl Hastanesinde klinik şefiymiş, üniversitedeki okutmanlık görevinden de yeni ayrılmış. Yeni ruhsal çözümleme hareketinde, biraz tartışmalı da olsa ün kazanmış. İçime kurt düşebileceğini düşünüp telâşla ekliyor.

Yirmi dakika sonra döndü. Dr. Jung'la görüşmek çok güç olmuş. Önce karısıyla konuşmuş, sonra da doktorun yardımcısı olduğu anlaşılan bir hanımla. Sonunda büyük adam telefona gelebilmiş, ama gökten düşen bu yeni hastayı kabul etmek istememiş ilkin. Müdür de, üstü örtülü bir biçimde madamın çok zengin olduğunu çıtlatıverip randevuyu koparmış. Doktor beni saat on birde görecekmiş. Beni Küsnacht'a götürüp getirecek taksi de şimdiden ayarlanmış. Küsnacht zaten on beş dakikalık yoldaymış. Müdüre teşekkür ediyorum, bütün emirlerimi yerine getirmeye hazır olduğunu söyleyerek odadan çıkıyor. Önümde daha bir saat var.

O bir saati giyinip süslenmekle geçiriyorum. Bırakacağım ilk etki çok önemli. Yumuşak ve dişi görünüşlü olmalıyım. Danteller, organzalar, tül şapka, çiçekli güneş şemsiyesi. Süslerin altında saklanan kişiliği ünlü doktor Jung keşfetsin bakalım. Makyajım da yumuşak ve hafif ol-

malı. Sert çizgiler, fazla allık yaratmak istediğim etkiyi bozar. Aynada gördüklerim benim için hoş bir sürpriz oluyor. Karşımda, uzun zamandır görmediğim kadar genç ve masum görünüşlü bir kadın var. Çantamın içindekileri kontrol ediyorum. İpek mendil, koku, dudak boyası, pudralık, tarak, kartevizitler, Jung'a vaktinin karşılığını ödemek üzere içi İsviçre frangı dolu bir zarf, pasaportum ve küçük, mavi şişe... Gitme vakti geldi. Dua vakti. Kısacık bir dua bile bilmiyorum ki.

Dariem birinci katta. Bir kraliçe havasıyla merdivenden iniyorum. Lobide bütün başlar bana dönüyor. Bir komi fırlayıp kapıyı açıyor, kapıcı beni saygıyla selamlayıp şöföre teslim ediyor, şoför de beni bir Hispano-Suiza'nın arka koltuğuna yerleştiriyor. Hareket ettiğimizde içimden gülmek geliyor. Şu debdebeye bakın. Oysa ben bir katilim. Zavallı Marie Antoinette giyotine tahta bir arabayla gitmişti.

Jung'un evi, gölün sağ kıyısında, orta halli, sevimli bir ev. Kare biçiminde üç katla, yuvarlak bir kuleden oluşuyor. En üst katın bir yanı göle, bir yanı yamaçlara bakıyor. Arazisi pek geniş değil. Eve ana yoldan ayrılan, iki yanı ağaçlı, düz ve uzun bir patikadan gidiliyor. Kiraz, elma, armut ağaçları, çim kaplı bahçeyi çevreleyen türlü çiçekler. Eve yaklaşınca, kemerli kapının üstündeki Latince yazı dikkatimi çekiyor: Vocatus atque non vocatus, deus aderit... İster çağırılmış, ister çağırılmamış olsun, Tanrı hazır bulunacak. Aynı cümlenin yunancasını Delfi tapınağında görmüş olduğumu anımsıyorum birden.

Zile basıyorum. Uzunca bir süre sonra kapı açılıyor. Karşımda yirmi beş, otuz yaşlarında uzun boylu, hoş bir kadın var. Beni beklettiği için telaşla özür diliyor.

«... Çocukları dadılarıyla pikniğe yolladım, kâhya izin-

li, anlayacağınız bütün işler bana kaldı.» Gülümseyince yüzü aydınlanıyor, «Üstelik hiç de becerikli sayılmam. Girin lütfen. Ben Emma Jong'um, siz yeni hasta olacaksınız Frau... neydi. Aklımdan çıkmış...»

«Rrau Hirschfeld. Bana bu kadar kısa sürede randevu verdiği için doktora teşekkür borçluyum.»

Emma Jung beni küçük bir bekleme odasına sokuyor, doktorun birkaç dakika içinde hazır olacağını söyleyip çıkıyor. Sanırım gebe. Yüzünde, çok kısa aralıklarla doğum yapan kadınlarda görülen maskemsi bir gerginlik, gözlerinin altında mor halkalar var. Masadan bir dergi alıyorum. Psikoanalitik ve Psikopatolojik Araştırmalar adlı yıllık derginin 1912 baskısı. Içinde Dr. Jung'un uzun bir yazısı var. Daha ikinci sayfayı bitirmeden Emma Jung beni kocasının yanına götürmek üzere geri geliyor. Ayağa kalktığımda başımın döndüğünü farkediyorum. Derin bir soluk alıyor, eteğimi düzeltiyor, amirlerinin görüşüne hazırlanan bir er gibi sırtımı dikleştiriyor ve Emma Jung'un peşinden üst kata çıkıyorum. Doktorun çalışma odasının önüne geldiğimizde beynime bir tokmak iniyor. Dönüşü olmayan noktadayım.

JUNG

Zürih

Bu sabah hava tam fön havası. (*) Sıcak, nemli, durgun. Hava kül renkli ağır bir battaniye gibi vadiye çökmüş. Kimsenin keyfi yok. Çocukların bütün huysuzlukları üstlerinde. Emma'nın mide bulantısı her sabahkinden daha beter. Toni aylık kanaması nedeniyle sancı içinde. Bense herkesten usandım, kendimden de.

Kadının çocukları pikniğe götürmesinde diretiyorum. Emma karşı çıkıyor. Yağmur bastırırmış, çocuklar fırtınaya tutulurmuş. İhtiyar Simmel'in arabasıyla gidebileceklerini söylüyorum. Yağmur boşanırsa branda bezinin altına sığınırlar. Ne pahasına olursa olsun ayak altından ekilmeleri gerek, yoksa hepimiz birden keçileri kaçıracağız. Emma istemeye istemeye bana boyun eğiyor. Simmel'le konuşmak için beş yüz metre yol yürüyorum. Fön Simmel'in de başına vurmuş, gitmem diye tutturuyor. Her zaman al-

---

(*) Fön : İsviçre'ye özgü sıcak bir rüzgâr.

dığı paranın iki katını verip ihtiyarı zorla razı ediyorum. Sinirlerim büsbütün bozulmuş olarak eve dönüyorum.

Ön kapıya yaklaştığım sırada olduğum yerde kalakalıyorum. Çelik bir duvara çarptım sanki. Hiçbir şey görmüyorum, ama önümde bir engel olduğunu parmak uçlarımla algılıyorum. Eski Romalıların, arkadan gelen ordularını korkutmak için kalkanlardan oluşturdukları siperlere benziyor. Evet, evet. Düşman orduları yaklaşıyorlar. Bilinçaltımın en alt tabakasından fırlayan bu düşmanlar, o korkunç güçleriyle beni ezip geçecekler.

Öne doğru bir adım atıp görünmez duvanı aşmaya çalışıyorum. Olmuyor. Gerisin geri dönüp bahçe kapısına yürüyorum. Üç adım sonra beni gene durduruyorlar. Düşmanlar beni çepçevre kuşatmışlar. Haykırarak İlya'dan bana yardım etmesini istiyorum. Bir an içinde görünmez duvar erimeye başlıyor, arkasındaki yaratıklar da karanlık kışlalarına geri dönüyorlar.

Her yanım tere batmış. Titreye titreye evin yolunu tutuyorum. Emma'ya piknik yemeği hazırlamasını, Simmel'in yarım saat sonra dadıyla çocukları almaya geleceğini söylüyorum. Karım peşimden çalışma odama koşuyor. Ben yokken Baur au Lac'ın müdürü aramış. Frau Hirscffeld adında biri, Paris'in ünlü doktorlarından birinin tavsiyesiyle bana gelmek istiyormuş. «Bir bu eksik.» diyorum. Ama Emma'nın inadı tutuyor. Hasta geri çevirecek kadar zengin değilmişim. Bu kadını kabul etmeliymişim. Turistlerin doluştuğu büyük otellerle bağlantı kurmak istemez miymişim hep? İşte fırsat ayağıma gelmiş. O sırada Toni de mektuplarla uğraşmayı bırakıp doktorum olarak yetkesini kullanmaya kalkışıyor. «Birkaç gün daha hasta kabul etmeseniz iyi olur. Ruhsal çözümlemeniz düzenli bir ilerleme gösteriyorken dikkatinizin dağılmasını istemem.»

Artık bu kadarı da fazla. Kanım tepeme çıkıyor. «Kes sesini! diye haykırıyorum. «Kararlarımı ben kendim veririm!»

Gene mektupların başına dönüyor, ama ne dönüş. Elindeki mektup açacağı değil hançer sanki, zarflar da benim gövdem. Karımın yanında böyle öfke gösterilerine kalkışması olur şey değil. Sert bir sesle «Oteli ara, müdüre onunla konuşmak istediğimi söyle,» diyorum. Daha sonra da Emma'ya dönüp özür diliyorum. «Yerden göğe haklısın canım. Her kimse bu hastayı kabul edeceğim. Baur au Laç iyi bir bağlantı.»

Emma minnetle gülümseyerek odadan çıkıyor. O çıkar çıkmaz Toni yaygarayı basıyor. «Sen hayvanın tekisin Carl! Yabancı biri gelip rahatını kaçırmasın diye söze karıştım. Sense beni aptal bir sekretermişim gibi bozdun.»

«Bunu hak ettin. Ben karımla konuşurken söze karışma bir daha.»

Yüzü mosmor kesiliyor. «Öyle mi... Hey Tanrım! Seninle yatıyorum, sana hizmetçilik ve dadılık ediyorum, senin bana söylediğine bak. Bir daha söze karışmayacağım demek. Seni hiç anlayamıyorum Carl.»

Telefona uzanıyorum, almacı elimden kapıp numarayı çeviriyor. Otelin müdürü çıkanca telefonu bana veriyor. Hastayı saat on birde kabul edeceğimi söylüyorum. Parisli doktorun adı bana bir şey ifade etmiyor. Malvasy mi, Malvoisier mi ne. Emma'nın dediği gibi bize para gerek.

Toni'ye, «Hastayla görüşürken sen de yanımızda bulun.» diyorum.

«Nasıl isterseniz doktor.»

«Bu aptalca dargınlık bütün gün sürecek mi?»

«Dargınlık değil, bana yerimi bildirdin. Onu aşmayacağımdan emin olabilirsin.»

«Çok güzel. Defterini çıkar bakalım, bir şey yazdıracağım.»

Az önce bahçede başıma gelenleri yazdırıyorum. Mesleki merakı kabardıkça öfkesi yatışıyor Toni'nin. Kalkanın, saldırı değil savunma aracı olduğuna dikkatini çekiyor. Görünmez ordular benden korunmaya çalışıyorlarmış belki de. Bu garip savını şöyle açıklamaya girişiyor:

«Şeytanın gövdeni ele geçirdiğini kaç kez söyledin. İçinde, niteliğini bilmediğin ve denetleyemediğin esrarlı bir güç olduğunu da sık sık söylersin. O düşman dediğin yaratıklar, cinler, hayaletler aslında senden korkuyor olamazlar mı?» Ne söyleyeceğini şaşırmış gibi sustu. Sonra hafifçe gülümseyerek tatlı bir sesle konuşmayı sürdürdü. «Bunları az önce bana yaptıkların yüzünden söylemiyorum, inan. Bugün benim de huysuzluğum üstünde, burnundan soluyorum. Ama doğrusunu istersen, sabahtan beri herkesi kırıp geçiren sensin. Çocuklar ille de pikniğe gidecekler! İhtiyar Simmel beni kazıkladı! Haddini bil Toni! Evet ben böyle istiyorum, hayır istemiyorum! Bahçedeki hayaletlerin bile senden ürktüğüne hiç şaşmamalı.»

Kahkahayı basmaktan kendimizi alamıyoruz. Öpüşüp barışıyoruz ve barışmamızı birer kadeh konyakla kutluyoruz. Pipomu yakıyorum, gene bahçede olanları tartışmaya koyuluyoruz. Apansız, Goethe'nin Faust'undan, bahçede yaşadığım deneyimi çok güzel anlatan sözler aklıma geliyor. «Ortalarda dolaşıyor... Havada...»

Henüz çözemediğim bulmacaya bir ipucu işte. Zamanın bulmacası: geçmiş, şimdiki zaman, gelecek, şimdi ve sonra. Ben, kökleri tarih öncesinin kuyusunda gömülü olan anıları, simgeleri, söylenceleri, arketipleri yukarı çekiyorum. Onlar bir anlamda benim de sayılır. Onları değişik biçimlerle, değişik güçlerle donatıp benden sonrakilere ileti-

yorum. Yoksa onlar mı beni ele geçirdiler? Rüzgârın boş kamışları ele geçirmesi, onların edilgenliğinden yararlanıp türlü ezgiler yaratması gibi. Kafamdaki soruları bilim yoluyla yanıtlamak olanaksız. Yöntem, mantık, neden - sonuç ilişkisi işe yaramıyor. Bir mucize gerekli. Fra Angelice (*) cenneti düşlüyor, ne görsün, cennet kubbeli tavana resmedilmiş olarak karşısında. Dante cehennemi düşlüyor ve «Acı çekerken, mutlu günleri anmaktan daha acı birşey olamaz.» Sözleri yüzyıllardır kulaklarda yankılanıyor.

Ben de bahçede yaşadığım tanrısal olguyu açıklayacak sözcükler arıyorum. Tam o sırada Emma, Frau Hirschfeld'in geldiğini bildiriyor. Nedensiz bir korkuyla tüylerim ürperiyor. Bu kadını görmek istemiyorum. Bu karşılaşma felaket getirecek. Çok geç artık, aklayakın bir neden olmadan onu geri çeviremem ki. Iki dakika sonra, kölesinin kulübesine giren bir ece havasıyla çalışma odama giriyor.

Olgunluk çağında, çok güzel, çok şık bir kadın. Kendine çok güvendiği her hareketinden belli. Onu, rastlantı eseri yolu bir taşra tiyatrosuna düşmüş büyük bir sanatçıya benzetiyorum. Varlığıyla mütevazı odamı bir anda dolduruyor. Tutkulu bir kişiliğin ve güçlü bir iradenin etkisini hemen seziyorum. Anlamsız korkumun yerini önce hayranlık, az sonra da düpedüz cinsel istek alıyor. Toni'yle Emma duygularımı yüzümden okumasalar bari. Bugüne kadar hep kendimden yaşça hayli küçük, dolayısıyla da duygusal açıdan bana bağımlı kadınları yeğledim. Bütün sözcük-

(*) Fra Angelice : Giovanni de Fiesele 1387 - 1455 İtalyan ressam ve keşişi.

leri hecelemeyi bilen birine âşık olmak nasıl şey acaba? Deli miyim, neyim? Bütün sözcükleri heceleyebilseydi buraya gelir miydi?

Seni ikiyüzlü İsviçreli seni. Tanrı yardımcın olsun. Kadına abayı yaktın, onu ne zaman ağına düşüreceksin bakalım.

MAGDA

Zürih

Carl Jung bayağı yakışıklı adammış. Uzun boylu, sağlam yapılı. Midesi düz, sırtı dimdik, gözleri cin gibi. Saçları kısa kesilmiş. El sıkışırken elimi sıkıca kavrıyor, avucu kupkuru. Neden bilmem, ama onu babamın gençliğine benzetiyorum biraz. Haylaz bir çocuğunki gibi parlayan gözler, insanı dikkatle inceleyen yan bakışlar...

Kız ilginç. Güzel değil, ama çingene kızlarına benzer, kendine özgü bir çekiciliği var. Aynı zamanda da kusursuz işkadını havasında. Ünlü bir doktorun yardımcısı olmaktan gurur duyuyor besbelli. Yetkesini bana da kanıtlamaya çalışıyor.

«Şapkanızla şemsiyenizi alabilir miyim madam? Lütfen şöyle oturun, doktorun masasının yanına. Görüşmeye başlamadan önce, birkaç kişisel soruyu yanıtlamanız gerekecek...»

Jung beni rahat ettirmek için elinden geleni yapıyor. Gianni'nin mektubunu okuduktan sonra gülümsüyor. «İyi ya, şimdilik Hirschfeld'le idare ederiz. Zaten önemli olan

adlar değil kişilerdir. Şimdi o kişiyi tanıyalım biraz. Soruları ben soracağım, Bayan Wolff not alacak.»

Masasının ucuna ilişiyor, uzun bacaklarını sallıyor. Bayan Wolff ise, elinde defter, tam karşımdaki bir sandalyeye oturmuş. Bu da, yetkesini göstermenin bir başka yolu galiba. Onu odadan çıkarmaya kararlıyım. Jung sorulara başlıyor:

«Kaç yaşındasınız?»

«Kırk beş.»

«Evli misiniz?»

«On beş yıldır dulum.»

«Çocuğunuz var mı?»

«On dokuz yaşında bir kızım var.»

«Hangi ulustansınız?»

«Bu çok mu önemli?»

«Olabilir de, olmayabilir de.»

«Avrupalıyım diyelim.»

«Ama diliniz nedir?»

«Almancayı, Fransızcayı, Ingilizceyi, Macarcayı ve İtalyancayı aynı derecede iyi bilirim.»

«Neyle uğraşırsınız?»

«Doktordum. Kocam öldükten sonra doktorluğu bıraktım. O zamandan beri topraklarımı yönetiyor, cins at ve köpek yetiştiriyorum.»

«Tıp eğitiminizi nerede gördünüz?»

«İtalya ve Avusturya'da. Stajımın bir bölümünü de Londra'da yaptım.»

«Sağlık durumunuzu özetler misiniz?»

«Çocukluğumda kabakulağı, kızamık, su çiçeği, sık sık da soğukalgınlığı geçirdim. Erişkinliğimde önemli bir hastalığa yakalanmadım, ameliyat olmadım. Solunum ve boşaltım sistemleriyle, kalple ilgili şikâyetlerim yok. Hâlâ

düzenli adet görüyorum, yaş dönemi belirtileri henüz başlamadı. Spora düşkün olduğum için kaslarım güçlüdür.»

«Cinsel ilişkileriniz nasıl?»

«Sürekli bir sevgilim yok, ama yeterince sık ilişkide bulunuyorum.»

«Ne kadar sık?»

«Yeterince dedim ya, doktor.»

Neşeyle gülüyor. «Anlaşıldı, sağlığınız ve cinsel yaşamınız kusursuz. Peki şikâyetiniz ne?»

Korktuğum başıma geldi işte. Bu soruyu yanıtlamaya hâlâ hazır değilim. Büyük bir ciddiyetle,

«Bayan Wolff bana gücenmesin, ama sizinle yalnız konuşmak istiyorum doktor,» diyorum.

Doğrudan doğruya karşı çıkmıyor. Genç meslektaşının gururunu korumak zorunda tabii. Üstelik Bayan Wolff'un göründüğü kadar yumuşakbaşlı olduğunu da hiç sanmam.

«Bayan Wolff benim yardımcım ve çok güvendiğim bir meslektaşımdır Frau Hirschfeld. Teşhis koyarken onun isabetli görüşlerinden yararlanmak isterim...»

«Anlıyorum doktor, ne varki...»

Elini kaldırıyor. «Lütfen, bırakın da sözümü bitireyim. Benimle özel konuşmak isteğinize saygım var, ama siz de doktorsunuz. Yeni bir hasta sözkonusu olduğunda bazı önlemler almak gerektiğini bilirsiniz. Elimden çok hırçın hastalar geçti. Dolu bir tabancayla tehdit edildim, kendilerine saldırmaya yeltendiğimi, sarkıntılık ettiğimi söyleyenler çıktı.»

Dudaklarıma en tatlı gülümsememi yerleştirip, onu benim böyle biri olmadığıma inandırmaya çalışıyorum. Sonunda boyun eğiyor, Bayan Wolff'a iki saatliğine odadan çıkmasını söylüyor. Görüşmenin iki saatten fazla sürmesi hasta ve uzman için zaralıymış. Bayan Wolff dışarı çıkın-

ca, doktora dönüp yardımcısının hem çok güzel, hem de belli ki zeki olduğunu söylüyorum. Övgülerim Jung'un çok hoşuna gidiyor.

«Evet çok zekidir. Usta bir ruhsal çözümleme uzmanı olmanın yanısıra çok da yetenekli bir şairdir.»

«Besbelli size çok bağlı.»

«Biz de ona bağlıyız. Böyle sıkıağızlı ve sadık bir yardımcı kolay bulunmaz.»

Sözlerini candan onaylıyorum. Sıkı ağızlılığın ve karşılıklı güvenin doktorluktaki önemi konusunda konuşuyoruz biraz. Kendimi yeni sorulara hazırlamaya çalışıyorum. Oysa Jung beni yüreklendirmek istercesine gülümsüyor ve soru sormak yerine yumuşak bir sesle heyecanımı geçirmeye uğraşıyor.

«Şu anda neler hissettiğinizi biliyorum. Doktora içini açmak, biraz da herkesin içinde soyunmaya benzer. Önce size çalışma yöntemimiz hakkında bilgi vereyim. Fiziksel bir işlev bozukluğu yoksa, parçaları geçmişe ve bugüne saçılmış dev bir bulmacayı çözmeye uğraşırız. Bizim işimiz hem gerçeklerle, hem düşlerle, hem de hiç işlenmemiş ya da garip bir masumlukla işlenmiş suçlarla ilgilenmektir. Çözümleme uzmanı yargıç değildir. Ünlü dedektif Holmes'e benzer olsa olsa. Hastalarımızı iyileştirmeyi yürekten isteriz, çünkü kendi akıl sağlığımız da büyük ölçüde, kendimizi anlamamıza ve anladıklarımızla uzlaşmamıza bağlıdır. Benden sakın korkmayın Frau Hirschfeld ve anlatacağınız hiçbir şeyin beni şaşırtmayacağını bilin. Herşeyi duydum, düşlerimde herşeyi gördüm. İyi ya da kötü, günlük yaşamlarımızda bulamadığımız herşey düşlerimizde ortaya çıkar...»

Kudurgan dalgaların ortasındayken bana bir can simidi atılıyor sanki. Simide sıkıca tutunuyorum. Buraya ge-

liş nedenimin hemen her gece gördüğüm bir karabasan olduğunu büyük bir hevesle açıklıyorum.

«Anlatın öyleyse. Siz anlatırken ben not tutacağım.»

Bir kez konuşmaya başladım ya, sözcükler ağzımdan birbiri ardına dökülüyor. En küçük ayrıntıları bile atlamıyorum. Konuştukça rahatladığımı hissediyorum. Av; ıssız çöl, kızıl kumlar, tilkinin kanlı leşi, cam fanusun içine kafam kazınmış ve çıplak olarak kapatılışım, güneşin alaycı bakışları altında yuvarlanışım...

Jung sessizlik içinde dinliyor, bir yandan da zeki gözleriyle dikkatle beni inceliyor. Yüzünden ne düşündüğünü anlamak olanaksız. Sanırım stenoyla not alıyor. Sözlerimi bitirince,

«Bu düşü başka birine de anlatmış mıydınız?» diye soruyor.

«Hayır, neden sordunuz?»

«Öyle canlı anlattınız ki. Doğuştan öykücüsünüz. Şimdi size bazı şeyler soracağım. Lütfen beni hoşnut etmek için değil, içinizden geldiği gibi yanıt verin. Yanıtlayamayacaksanız söyleyin. Yanıtlamak istemediklerinizi de söyleyin. Anlaştık mı?»

Anlaştık... Kendisinin benden çok daha iyi bildiği bu oyunun kuralları demek böyle. İlk sorusu beni epey şaşırtıyor.

«Tilki dişi miydi, erkek mi?»

Hiç duraksamadan, kendimi de şaşırtan bir kesinlikle «dişiydi.» diyorum.

«Avda birlikte olduğunuz kişilerin adlarını söyleyebilir misin?»

«Hayır.»

«Tilkiyi kim öldürdü?»

«Bilmiyorum, tanırlar herhalde.»

«Atınız niye sizi sırtından attı?»

«Onu da bilmiyorum.»

«Hangi kadınların kafaları kazınır?»

«Rahibelerin, suçluların, bir de beyin ameliyatı geçirecek olanların.»

«Siz düşte bunlardan hangisiydiniz?»

«Rahibe olmayı hiç düşünmedim, beyin ameliyatı falan da geçirmedim. Geriye suçluluk kalıyor. Cam fanus besbelli bir tutukevi.»

«Bunu da nereden çıkardınız?»

«Düşü görürken öyle hissediyorum, uyanınca da suçluluk duyuyorum.»

«Düş sırasında da suçluluk duyuyor musunuz?»

«Yoo, tedirgen oluyorum sadece. Banyo yaparken biri beni gözetliyormuş gibi.»

«Sizi gözetleyen güneş.»

«Evet, öyle.»

«Nasıl uyanıyorsunuz, anlatın lütfen.»

«Nasıl mı?... Ah evet. Ana karnındaki cenin gibi iki büklüm. Sırtımı dikleştirmek ve kendime gelebilmek için epey çaba harcamam gerekiyor.»

Jung defterine bir şeyler daha karaladıktan sonra, bana hoşnutlukla gülümsüyor. «Çok iyi gidiyor. Sakın heyecanlanmayın, hep böyle rahat olun. Sizin kadar zeki ve güzel bir kadınla söyleşmek çok zevkli.»

Övgüsüne teşekkür ediyorum. Beni beğenmesi hoşuma gidiyor. Bu küçük oyun daha ne kadar sürecek bakalım? Derken sorular gene başlıyor.

«Dini inancınız var mı?»

Giani'nin sorusu gene karşımda. Bu kez değişik bir yanıt veriyorum. «Dini inancım yok. Babam bana yaşamın

burada başlayıp bittiğini, onun tadını çıkarmamız gerektiğini öğretmişti.»

«Buna hâlâ inanıyor musunuz?»

«Kesinlikle.»

«Babanızın mesleği neydi?»

«Çok usta bir operatördü babam. 'Ölüler de kesip biçtim, dirileri de, Tanrı'ya ya da ruh denen şeye rastlamadım,' derdi. Babamı çok severdim. Belki de bu yüzden, onun inançlarını, doğruluklarından hiç kuşku duymadan kabul ettim.»

«Anneniz dindar mıydı?»

«Bilmiyorum. Beni terkettiğinde bebekmişim.»

«Sizi mi?»

«Babamı ve beni. Beni bir sütanne emzirdi, babamla Lily birlikte büyüttüler.»

«Annenize ne oldu?»

«Bir daha görünmemiş. Babam ondan hiç söz etmezdi. Bir düşes olarak öldüğünü çok kısa bir süre önce, rastlantı eseri öğrendim.»

Aptalca bir hata, yaptığımı, söylenmemesi gerekeni söylediğimi anlayınca, durumu düzeltmeye çabalıyorum. «İşte doktor, kimliğimi gizli tutmak istememin nedenlerinden biri de bu...»

Jung başını sallayarak gülümsüyor, ama tepeden tırnağa dikkat kesildiğinin farkındayım.

«Lily adında birinden söz ettiniz, kim o?»

«Annemin yardımcısıymış. Daha sonra babama âşık olmuş ve bana bakmak için kalmış. O benim annem, ablam, arkadaşım, herşeyimdi.»

«Babanız onunla evlenmedi değil mi?»

«Hayır. Babam annemle evlenmeyi çok istemiş, uğradığı düşkırıklığından sonra da bu konuyu bir daha hiç açmamak üzere kapatmış.»

«Hazır konumuz aileyken, bana kocanızı, kızınızı anlatın.»

«Tıp eğitimimi bitirdikten bir yıl sonra, yirmi beş yaşındayken evlendim. Kocam Avusturyalıydı. Büyük bir malikanesi, küçük de olsa bir unvanı vardı. Otuz yaşlarındaydı, onun ikinci karısıydım. İlk karısı evlendiklerinden kısa bir süre sonra, çocuk doğuramadan ölmüştü. Kocam harika bir erkekti, onu çılgınca severdim. Onun malikanesinde oturuyorduk, çevre köylerde doktorluk yapıyordum. Evliliğimizin ilk yılında gebe kaldım. Bir kızımız oldu, aslında babasının unvanını sürdürecek bir oğlan istiyorduk, ama hiç üzülmedik. İkimiz de gençtik, başka çocuklarımız olacaktı. Gelgelelim kızımız dört yaşlarındayken kocam kansere yakalandı. Hastalık çok çabuk yayıldı. Kurtuluş ümidi olmadığını ikimiz de biliyorduk. Kocamın tek dileği yuvamızda, benim yanımda ölmekti. Benim tek dileğim ise onun fazla acı çekmeden ölmesi. Bakımını ben üstlendim. Bir de hastabakıcı tutmuştuk. Siz de doktor olduğunuz için, tedavi yöntemime anlayış gösterirsiniz sanırım.»

«Neydi bu yöntem?»

«Acıyı hafifletmek için, dozları gün günden artan yatıştırıcılar...»

«Bu yatıştırıcılar acıyı hafifletmekle birlikte, dolaşım ve solunum sistemlerini yıkıma uğratarak ölümü çabuklaştırır. Öyle değil mi?»

«Evet.».

«Kocanız da huzur içinde öldü sanırım.»

«Evet, huzur içinde ve çabuk. Kimseyi kuşkulandırmayacak kadar çabuk tabii. Korkunç günler geçirdi. Özellikle son günlerinde öyle kötülemişti ki, çocuğu odasına sokmuyordum. Sorunlar işte o zaman başladı...»

«Hangi sorunlar?»

«Kızımın benden korktuğunu farkettim. Nedenini bir türlü anlayamıyordum. Sonunda hastabakıcı açıkladı. Babasının iniltilerini, haykırışlarını duyuyordu elbet. Benim de elimde aletler ve kanlı bezlerle odadan çıktığımı görüyordu. Meğer benim babasını öldürmek isteyen bir cadı olduğum düşüncesine saplanmış.»

«Bir bakıma doğru sayılır bu.»

«Evet, ama çocuk bunu nereden bilecekti?»

«Çocuklar sünger gibi herşeyi emerler. Kızınıza babasının hastalığı konusunda gerekli açıklamaları yapmadınız mı?»

«Yaptım tabii. Ama ona bir türlü ulaşamadım. Gün günden kendi kabuğuna çekildi. İşin korkunç yanı, kendi çocuğumdan nefret etmeye başlamıştım. Durmadan beni suçlar gibiydi. Ölüm döşeğindeki bir hastanın yanında geçirdiğim uzun ve acı saatlerden sonra onun valığına katlanamıyordum. Bazan... bazan onu öldürmek geçiyordu içimden. Kendimi iyice kaybetsem yapabilirdim de. Bu yüzden kızımı halasının yanına yolladım. Onların yanında çok mutluydu. Onu görmeye gittiğimde ise kıyameti koparıyor, ağlayıp bağırıyordu. Babası öldükten sonra bile onu eve dönmeye ikna edemedim. Sonunda orada bırakmak zorunda kaldım.»

«Bu kararınızdan pişmanlık duyduğunuz oldu mu?» İyice düşündükten sonra yanıtlamamı gerektiren bir soru

bu. Daha doğrusu, geçmişte bu soruyu kendime sormaktan hep kaçındım. Sonunda sözcükleri toparlıyorum.

«Hayır doktor. İkimiz için de en iyi çözüm buydu sanırım. Ben tutkulu bir kadınım, ama annelik yeteneğim yok galiba.»

JUNG

Zürih

Görüşme başlayalı topu topu yirmi dakika oldu, ama işittiklerim karşısında çok sarsıldım. Bu kadının en etkileyici, hayır, en korkutucu yanı tümüyle bilinçli ve kendine hakim olması. Öyküsünü son derece mantıklı bir biçimde anlatıyor. Düşüyle ilgili yanıtları beni kandırmadı. Bu düşün, çok büyük bir suçu yansıttığı gün gibi ortada.

Ben, kendi düşümdeki atın cinsiyetinden ne kadar eminsem, o da tilkinin cinsiyetinden öylesine emin. Cam fanus hem dölyatağı hem tutukevi. Uyandığında kendini ana karnındaki bebek gibi iki büklüm buluyor ve düşman dünyayla karşılaşmaktan korkuyor. Bebeklerin saçsız ya da pek az saçla doğdukları aklına gelmedi galiba. Belki de kendine özgü bir nedenden ötürü bunu söylemek istemedi. Dikkatimi çeken bir nokta da, kendisini terk eden anneyle, kendisinin terk ettiği kızı konusunda ayrıntılı bilgi vermekten kaçınması. Kendini tutkulu olarak niteliyor. Çok ateşli bir kişiliğe sahip olduğu benim de gözümden kaçmadı. Böyleleri bir an kendilerine çok hakim görünürler, bir an

sonra korkunç bir biçimde patlak verebilirler. Dinamit lokumu gibi yani. Zararsız görünür, ama koca bir yapıyı havaya uçurabilir. Ruh sağlığımın bozuk olduğu şu dönemde, bu kadının varlığı beni tehdit ediyor. Aramızda hem güçlü bir cinsel çekim, hem de bahçedeki görünmez arketiplerinki kadar güçlü bir düşmanlık olduğunu seziyorum. Öldürme-istekleri benimkilere benziyor. İnsanca bir nedenle de olsa, kocasının ölümünü çabuklaştırmış. Kendi öz çocuğundan bile, onu öldürmeyi isteyecek kadar nefret ettiği anlar olduğunu yadsımıyor. Düşteki simgelerin arkasında, daha başka sevgi-nefret ilişkileri de saklıdır mutlaka.

Bu çözümlemede, gerekli süreyi bir dakika bile aşmaya niyetim yok. Aslında hemen kesmek istiyorum, ama bu davranış, meslek ahlakıyla bağdaşmayacağı gibi hasta için tehlikeli de olabilir. Kadına, tedavisini üstlenecek bir başka uzman salık verebilmeliyim hiç değilse. İşte bu yüzden sorununu öğrenmek zorundayım. Bakalım, sorunun kökenine ininceye kadar kendini denetleyebilecek mi? Daha şimdiden odada bir gerginlik havası esmeye başladığını sezinliyor, göl kıyısında kısa bir yürüyüş yaparak konuşmayı sürdürmeyi öneriyorum.

Dışarı çıkarken mutfağın yanından geçmemiz gerekiyor. Hasta benden önce bahçeye iniyor, ben karıma biraz sonra çalışma odama kahve getirmesini söylemek üzere kapıda duruyorum. İçeriden Emma'yla Toni'nin öfkeyle yükselmiş sesleri geliyor. Kıpırdamadan durup seslere kulak kabartıyorum. Anladığıma göre, kavgada karım egemen.

«Anlamıyor musunuz, adam çok hasta?»

«Elbette anlıyorum, sizden daha iyi anlıyorum hem de. Günde sekiz saatten fazla onunla birlikte çalışıyorum.»

«Durumu daha kötüye giderse onunla başedebilecek misiniz?»

«Bunu bana sormayın. Siz karısısınız.»

«Siz de metresi.»

«Onu seviyorum.»

«Ben de seviyorum. Açık konuşmak zorundayız. İlk rakibim siz değilsiniz, sonuncu da olmayacaksınız herhalde.»

«Büyüklük taslamaktan vazgeçin.»

«Öyle bir şey yaptığım yok, sizden yardım istiyorum ben.»

«Aman Tanrım. Sizin gibi kadın görmedim.»

«Dinleyin. Dört çocuğum var, beşincisine gebeyim. Carl'ın öfke nöbetleri hepimizi dehşete düşürüyor. Çocuklar babalarının sorunlarını anlamayacak kadar küçükler. Babaları da onları umursamıyor. Ben çocuklarımı korumak ve ailemi elden geldiğince bir arada tutmak zorundayım. Sizinle savaşamam, savaşmak istediğimi de pek sanmıyorum. Siz de hepiniz gibi Carl'ın kurbanısınız. Sizi istediği yöne sürüklüyor. Lütfen bu oyunu benim evimin dışında oynayın. Benim tek isteğim bu. Anladınız mı?»

«Niye ona katlanıyorsunuz?»

«Siz niye katlanıyorsunuz?»

«Onu seviyorum.»

«Ben de. Size katlanışım da bu yüzden sevgili Toni.»

«Bu iş böyle sürüp gitmez.»

«Carl istediği sürece gider.»

Duyacağımı duydum. Üzüntü ve utanç içindeyim. Ama doğrusu iki kadının benim yüzümden kavga etmeleri gururumu okşuyor biraz. Şimdi kahve istemenin sırası değil. Usulca kapının önünden uzaklaşıyor, taşlarda yaptığım o-

yuncak köyü inceleyen hastamın yanına iniyorum.

«Bu köyü tedavi amacıyla yapmaya başladım. Orta yaşlıların çoğunda olduğu gibi, ben de ruhsal bir bunalım geçirmekteyim. Ruhsal çözümlememi, az önce tanıdığınız Bayan Wolff üstlendi. Çözümlemeler, geçmişe yapılan birer yolculuktur... Şu gördüğünüz, benim doğduğum köyün modeli. Karşınızda gördüğünüz şu adama yalnız ana babası, yakın çevresi ve köyde olup bitenler biçim vermedi. Bizim kişiliğimizi, bizden çok önceki kuşaklar da belirler. Sözgelimi kiliseyi yapan işçiler, taşları yontan taş ustaları, ekmek pişiren ve hastalıklarda kullandıkları kocakarı ilaçlarını kuşaktan kuşağa aktaran kadınlar benim kişiliğimin oluşmasında etkili olmuşlardır. Biz insanlar, bilinçaltımızın derinliklerinde gömülü olan geçmişlerimizi yansıtan birer aynayız. O binlerce yüzyıllık miras ancak düşlerimizde ortaya çıkar. Kiliseden aşağı inen şu sokağı görüyor musunuz? Bir gün o sokakta şeytana rastlamıştım.»

Frau Mirschfeld çocuksu bir kahkaha atıyor. «Şaka ediyorsunuz.»

«Yoo, şaka değil. Gördüğüm şey, kara cübbesi, boynuza benzeyen kara şapkasıyla bir Katolik rahibiydi. Ama benim Protestan kafam onu şeytan olarak algılamıştı. Katolik kiliselerinin önünden geçerken yıllar yılı tüylerim ürperdi.»

«Çok garip.»

«Aslında pek de garip sayılmaz... Aynı şey, sizi bir cadıyla özdeşleştiren kızınızın da başına gelmiş... Annem genelde sıcakkanlı, konuşkan bir köy kadınıydı, ne varki bazan beni korkudan titretecek kadar hırçınlaşırdı. O günlerin kötü anıları hâlâ yakamı bırakmaz...

Eğilip yerden uzunca bir taş alıyor ve yarım kalmış bir

kulübenin kapısına eşik olarak yerleştiriyor. Alçak sesle, «Ne yapmak istediğinizi anlıyorum.» diyor. «Başkalarının da aynı türden dertleri olduğunu bilmek insanı gerçekten rahatlatır. Ama ben çok garip bir yaşam sürdüm, çok garip kişiler tanıdım. Meslektaşım bile olsalar insanlara kolay kolay güvenemiyorum artık. Mallarımı yöneten bankacılar, geçen hafta Paris'te beni çok zengin bir adama peşkeş çekmeye kalkıştılar.»

«Sizce ben de bunu benzer bir şey yapabilir miyim yani?»

«Hepimiz insanız doktor.»

«İyi niyetimi nasıl kanıtlayabilirim?»

«Bilmem, ama kanıtlamanızı bekliyorum.»

Küstahlığı canımı sıkıyor. İyi niyetimi kanıtlamamı gerçekten istediği belli. Bir an düşünüyorum. Karşımdaki koskoca kadın, üstelik aklı da başında. Onun yüzünden kendimi ne diye tehlikeye atayım? Ama atacağım, çünkü bu kadını istiyorum. Bana borçlu kalması işime yarayacak.

«Sırlarınızı bana açarsanız, ben de size biri çok kişisel, öteki mesleki, iki konuda bilgi vereceğim. Bu bilgiler ortalığa yayılırsa, saygınlığım büyük ölçüde zedelenir. Ne dersiniz? Bu yolla birbirimizin iyi niyetini garantiye alabiliriz herhalde?»

«Öyle, ama benimle pazarlığa girişmenize şaştım. Hastamı apandisit ameliyatı olmaya ikna etmek için, ben kendi parmağımı kesmem doğrusu.»

Benimle oyun oynamaya kalkışmasına içerliyorum. Sert bir sesle «Demek ben hastalarımı sizden daha değişik bir gözle görüyorum.» diyorum.

«Beni nasıl görüyorsunuz doktor?»

«Önemli olan siz değilsiniz Frau Hirschfeld. Bizler tek başımıza değil, birlikte yaşarız, hepimiz birbirimize daya-

nırız. Bu gerçeği unutacak olursak, güneş sisteminden kopup uzayın karanlıklarında yiten parçalar gibi, yitip gideriz. Evime gelirken kapının üstündeki yazı dikkatinizi çekti mi?»

Yazıyı sözcüğü sözcüğüne okuyup beni şaşırtıyor.

«Vocatus atque non vocatus, deus aderit... Yani, ister çağrılmış, ister çağrılmamış olsun, Tanrı hazır bulunacak. Bu sözler sizin için ne ifade ediyor doktor?»

«Sizin inandığınızı söylediğiniz şeyin tam tersini. İnsan yaşamı sonu hiçliğe varan, amaçsız bir yolculuk değildir. İnançlarımı yıllar önce yitirdim. Tanrı sözünün ne anlama geldiğini de bilmiyorum. Ama O'nun kim olduğunu ve bizim ne olduğumuzu günün birinde çözeceğim. Yaşamımda pek çok hata işledim, ne varki bir amaç arayışımdan hiç bir zaman vazgeçmeyeceğim. Siz bu kutsal yolda karşıma çıkan birisiniz. Öneminiz buradan ileri geliyor. Sizi görmezden gelip, bir çukurun dibinde ölmeye bırakamam.»

Kapıldığım heyecan beni bile hayrete düşürüyor. Frau Hirschfeld uslu bir çocuk gibi elimi tutunca daha da şaşırıyorum.

«Özür dlerim doktor. Söylediklerinize inanıyor ve size gerçekten güvenmek istiyorum.»

Eşiğini az önce kendi eliyle yaptığı, yarım kalmış kulübeyi işaret ederek söze başlıyorum.

«Şimdi söyleyeceğim şeyi, sizden önce sadece bir tek kişiye söylemiştim. Bu kulübede aile dostumuz olan bir adam otururdu. Onu çok severdim. Bir gün bana tecavüz etti. Çocukluğumda başımdan geçen bu olayın izleri uzun yıllar silinmedi ve erlşkinliğimdeki ilişkilerimi etkiledi.» Frau Hirschfeld bir şey söyleyecek oluyor, onu hemen susturuyorum. «Lütfen bu konuyu burada kapatalım. Size ve-

receğim ikinci sır da şu. Cinayet işlediğini bildiğim bir kadın, bu ülkede bir yerlerde özgürce dolaşıyor. Büyük bir ruhsal çöküntünün sonunda Burgholzi'ye yatırılmıştı. Hastalığının nedenini uzun uğraşmalardan sonra öğrenebildim. Kötü bir evlilikten kaynaklanan bir bunalım sırasında, çocuklarından birini öldürmüştü. Bunu bana açıklayabilmesi, iyileşme yolunda önemli bir adım attığını belirtiyordu. Belgelerde değişiklik yapıp, suç delillerini ortadan kaldırdım ve hastayı taburcu ettim. Belgelerde benim imzam var, kadının suç ortağı sayılırım yani... Evet Frau Hirschfeld ben iyi niyetimi kanıtladım. Sıra sizde.»

«Önce benden ne istediğinizi söyleyin.»

Şu kadının yaptığına bakın! Ben bülbül gibi konuşup kendimi bağladım, o hâlâ kaçamak güreşiyor. Kollarından sertçe tutup yüzünü kendime çeviriyorum.

«Dinleyin öyleyse. Beni düşlerinizdeki çöle ve fanusa götürmenizi istiyorum. Kafanızı kazımışlardı, çünkü suç işlemiştiniz. Güneşin kızıl gözü, kızınızın görüp korktuğu şeyi görüyordu. Neydi bu? Sizi benim kapıma getiren bütün sırları öğrenmek istiyorum.»

Bir silkinişte kollarımdan kurtuluyor ve yanımdan uzaklaşıyor. Beni reddettiğini gösteren bir davranış bu. Başını iki yana sallayarak, tükürür gibi, «Olmaz! Söyleyemem! Pazarlığı beğenmedim!» diye bağırıyor.

Kanım tepeme çıkıyor, ağzıma geleni söylüyorum.

«Neden korkuyorsun be kadın? Açık saçık öykülerden mi? Öğrenmediğim kaldı mı sanıyorsun? Doyuma ulaşmak için pislik yiyenleri gördüm. Cinayet mi? Bir kadın hastam mutfak bıçağıyla üstüme saldırdı. Başka neler var? Saldırı, yakın akrabalarla cinsel ilişki, yaralama... Ne anlatırsanız anlatın beni şaşırtamazsınız. Söz konusu olan kendi ya-

şamınız madam Birkaç sırrınızı saklamak uğruna yaşamınızı feda etmeyin.»

Tepki çok garip. Bir tür şok durumuna girip bağırıp çağıracağını, ya da kuzu kuzu herşeyi anlatmaya başlayacağını sanıyordum. Oysa kadın birden sakinleşiyor ve eski soğukkanlı havasına bürünüyor.

«Hâlâ anlayamadınız değil mi doktor?» Aptallığımdan ötürü beni azarlıyor sanki.

«Neyi madam?»

«Ben sorulardan korkmuyorum. Sonunda bana vereceğiniz yanıttan korkuyorum. Yanlış bir yanıt beni mahveder.»

Çantasından mavi bir şişe çıkarıyor, bana doğru uzatıyor. Yanına yaklaşıp şişeyi elinden alıyorum. Üstündeki etikette Asit Prusik, Zehir yazılı. Paris'te bir eczaneden alınmış. Gözlerini benden ayırmadığına bakılırsa, çok şiddetli bir tepki göstermemi bekliyor. Çok bekler. Bu oyunu daha önce de oynadım. Üstelik yaşam çekilmez hale gelirse, insanın canına kıymasına karşı da değilim. Omuzlarımı silkip şişeyi geri veriyorum.

«Ben olsam bu zehiri seçmezdim ya, can sizin madam. Bana bu yolla şantaj yapamazsınız.»

«Hâlâ anlayamadınız. Niyetim size şantaj yapmak değil. Bir gerçeği dile getiriyorum sadece. Silahı dolduran sizsiniz, Rus ruleti oynayacak olan da ben. Sizin bir hatanız, benim acılı bir biçimde öbür dünyaya göçmemle sonuçlanır. Siz ne kaybedersiniz? Zaten epey nazlanarak kabul ettiğiniz bir hastanızı.»

«Yanılıyorsunuz madam. Ben size, oldukça zedelenmiş saygınlığının son parçalarından birini uzattım. İyileşme konusuna gelince, hiç bir hekim bunu garanti edemez, siz de bilirsiniz. Böyle durumlarda hepimiz bir ölüm kalım so-

runuyla karşı karşıya kalırız. Pazarlığın koşullarını beğenmemekte haklısınız. Ne var ki hiç bir hekim daha fazlasını veremez. Beğenmiyorsanız, kepenklerinizi kapar, sonsuz uykunuza yatarsınız.»

Topuklarımın üstünde dönüp uzaklaşıyorum, arkama bakmıyorum bile. İster gelsin, ister gelmesin. Mutfak kapısının önünden geçerken, gene içeri kulak kabartıyorum. Kavga bitmiş. Toni'yle Emma elmalı çöreğin nasıl hazırlandığını konuşuyorlar güzel güzel.

MAGDA

Zürih

Carl Jung ilgimi çekiyor. Zayıf yanlarının farkındayım. Kadın düşkünü besbelli. Bana cinsel istek duyduğu yüzünden okunuyor. Sivri bir dili var ve çok çabuk öfkeleniyor. Böylelerinin fazla üstüne gitmeye gelmez, insanı hemen ısırırlar. Onu özellikle kızdırdım. Otel müdürü, ünlü doktorun beni sırf dolgun bir vizite ücretinin uğruna kabul ettiğini söyleyeliberi, ona diş biliyordum.

Belki de paraya ihtiyacı vardır. Doktorluk pahalıya mal olan bir meslektir, ruh doktorluğu ise hiç kuşkusuz daha da pahalı bir yenilik, Jung'un iyi niyetinden eminim. Kutsal bir yolda, kendine bir amaç aradığını söylerken rol yapmıyordu, içtendi. Bana karşı da öyle. Anlaşmayı bozacağımı sandığı için o kadar öfkelendi.

Ne yapmalı? Oyunu sürdürmeli mi, yoksa şapkamı, şemsiyemi alıp geri mi dönmeli? Jung'un bana ödün vermeye hiç niyeti yok. Öykümü anlatmazsam, bana kapıyı gösterir. En iyisi gurura boşverip, doktorun peşinden işkence odasına gitmek.

Bisküvisini kahveye batırırken, «Hadi bakalım.» diyor. «Sizi bana getiren sorunlara yeniden dönelim. Karabasanı anlattınız. Biraz da başka sorunlarınızı anlatın.»

Hemen tramplenden atlayacak değilim ya. Havuzun kıyısından küçük bir dalış yapıyorum.

«Çiftlikte adamlarımla aramda bazı anlaşmazlıklar çıktı. Bana büyücü gözüyle bakıyorlar. Baş seyisimin dediğine göre, uzun zaman oradan uzak kalmazsam hepsi işi bırakacaklarmış. Çiftliğe yabancı işçiler getirecek olursam, her yeri yakacaklarmış, beni de tabii.»

«Gerçekten yaparlar mı?»

«Yaparlar.»

«Niye adınız büyücüye çıktı peki?»

Aygıra, tazıya ve güllere olanları açıklıyorum. Kurşun kaleminin sivri ucunu bana uzatıyor.

«Gerisini de anlatın.»

«Ne demek, gerisini?»

«Oyun oynamayalım lütfen. Aygırı niye kısrakların arasına sürdünüz?»

«Ne yapacağını merak ettim.»

«Sahi mi? Bunda merak edilecek ne var? Aygırın kısrak kokusu aldığında, ne yapacağını herkes bilir. Kaldı ki siz at yetiştiriyorsunuz. O gün azgınlığınız üstünüzdeydi herhalde.»

«Kabalaşmayın.»

«Öyleyse siz de yalanı bırakın. Ayın hangi günlerindeydiniz?»

«Evet, azgınlığım üstümdeydi.»

«Aygırın sırtında doyuma ulaşacağınızı biliyordunuz.»

«Ağzınız ne kadar bozuk.»

«Daha da bozulacak. Daha önce de olmuştu, değil mi?»

«Evet.»

«Ve mutlaka birinin canını yakmak, birşeyler kırıp dökmek ihtiyacı duyuyorsunuz.»

«Yoo, her zaman değil. Eskiden ara sıra böyle olurdum, şimdi sıklaştı. Korkuyorum. Çok, çok uzun yıılar önce böyle sorunlarım hiç yoktu, inanın.»

«İnanıyorum, ama bu konuyu burada kapatamayız.» Sesi yumuşadı birden. Bana benziyor. Insanlara boyun eğdirmek hoşuna gidiyor. Defterine birşeyler yazdıktan sonra, «Bir zamanlar böyle sorunlarla hiç karşılaşmadığınızı söylediniz. O günleri anlatın.» diyor.

Bisküvisini gene kahveye batırdığını görünce gülüyorum.

«Lily de hep böyle yapardı.»

«Anladığıma göre Lily'yi güzel günlerinizle birlikte hatırlıyorsunuz.»

«Ah elbette. Lily, babamdan sonra güzel günlerimin en büyük parçasıydı. Beni dizlerinde hoplatarak çocuk şarkıları söylerdi:

Tahta atına atla, doğru Banbury kavşağına.
Beyaz atın sırtındaki güzel hanımın yanına

Sesi, kokusu, giysilerinin hışırtısı beni kendimden geçirirdi. Böyle önemsiz ayrıntıların insanın aklında kalması ne kadar garip.»

Bunları söylerken heyecana kapıldığımı fark etti mi acaba? Farkettiyse neden birazcık karşılık vermiyor. Güçlü bir aygıra benziyor oysa.

«Sizin de cinsel nitelikte anılarınız var mı?» diye soruyorum.

«Herkesin vardır. Şu anda ben sizinkilerle ilgileniyorum. Lily'den ve kendinizden biraz daha söz edin.»

«Silbersee'ye taşınmıştık.» Boşboğazlık edip ona kimliğimden bir ipucu daha verdim işte. Farketmemiş olmasını dileyip telaşla konuşmayı sürdürüyorum. «Orada at yetiştiriyorduk. Babamın ısrarıyla ikimiz de ata binmeyi öğrendik. Biraz ustalaştıktan sonra atlarımıza atlayıp çevredeki komşuları görmeye giderdik.»

Jung'un bir sonraki sorusu beni hazırlıksız yakalıyor.

«Babanız annenizden söz eder miydi?»

«Adını bile anmazdı. Bir gün ona annem hakkında bir şey soracak oldum. Garip bakışlarla süzdü beni, sonra da «Gittiği iyi oldu.» dedi. «İkimizi de hiç sevmemişti. Yüreğinde bir buz parçası taşıyan Kar Kraliçesiydi o. Bizim ona ihtiyacımız yok ki. Ben senin prensinim, sen de benim prensesimsin. Lily hep bizimle kalacak ve bize bakacak. Şimdi bana söz ver, Kar Kraliçesini bir daha ağzına almayacaksın. Hiç bir zaman. Anlaştık mı? Söz verdim tabii, sözümü de tuttum.»

«Annenizi düşündüğünüz olur muydu?»

«Bazan. Bir masal kitabında Kar Kraliçesinin resmini görmüştüm. Öyle güzeldi ki. Babama da göstermek istedim, ama Lily onu kızdıracağımı söyleyip engel oldu. Babamı kızdırmaktan korkardım, zaten sık sık uzaklara gidiyordu, onu pek az görebiliyordum. Çok kızarsa bakarsın hiç gelmezdi.»

Fazla konuştuğumu anlayınca susup Jung'dan özür diliyorum. Gülerek konuşmamı işaret ediyor. «Anlatın, anlatın, aklınıza ne gelirse.»

Önce duraksaya duraksaya, sonra büyük bir hevesle şatoda Lily'yle ve babamla geçirdiğim mutlu çocukluğumu anlatmaya koyuluyorum. Babamın bir masal prensi gibi at sırtında geliş gidişleri. Kendi dairemizde paylaştığımız zevkli saatler...

«Kaç yaşındaydım bilmiyorum, ama çok küçüktüm. Bir sabah babamın yatakodasına girdim. Lily'yle sevişiyorlardı. Babam beni gülerek yatağa çağırdı, göğsüne oturttu. Lily de kollarını belime dolayıp demin söylediğim çocuk şarkısını söylemeye koyuldu. Üçümüz yatakta hopladık, sıçradık. Ne güzel eğlenmiştik o gün. Çok mu aşırdınız doktor?»

«Yoo, şaşırmam mı gerekirdi?»

«Bazı insanlara garip gelebilir de.»

«Size garip geliyor muydu?»

«Hayır. Çok zevkliydi. Büyüdükçe daha da çok eğlenmeye balşadım. İki dünyanın da tadını çıkarıyordum. Çiftlik yaşantısı, ekin ekilmesi ve biçilmesi, odun kesilmesi. Hayvanların çiftleşmeleri ve doğumları. Ve şatodaki cennetimizde üçümüz başbaşa geçirdiğimiz saatler. Beni ergenlik çağına babamla Lily hazırladılar. Lily kadınlara özgü şeyleri öğretti. Babam tıp kitaplarını gösterdi, kadınların nasıl gebe kaldıklarını, nasıl doğurduklarını ve cinsel yaşamlarında dikkat etmeleri gereken şeyleri açıkladı. Babama hayrandım. Onu hoşnut etmek için yapmayacağım şey yoktu. Ona benzemek istiyordum. Doktorluğu bu nedenle seçtim.»

«Babanızın adı neydi?»

«Yoo hayır doktor, anlaşmamızda bu yoktu.»

Yaramaz çocuklar gibi kıkırdıyor.

«Sizi sınamak istedim. Adınız niye bu denli önemli. Bana çok daha özel şeylerden söz ediyorsunuz.»

«Onları masal anlatır gibi anlatıyorum. Adım olmasa, o masallar da bana ait sayılmazlar.»

«Anlıyorum, masala devam.»

«Yatılı okul benim için acı bir darbe oldu. Şatodan ayrılmayı hiç istemiyordum, ama soylu bir genç kız gibi

eğitilmem gerekiyordu. Lily'den ve babamdan öğrendiklerimi arkadaşlarıma açamazdım. İşin en zor yanı buydu. Işıklar söndükten sonra yatakhanede kıkır kıkır gülen o aptal kızların hepsinden daha olgun ve bilgili görüyordum kendimi. Bu yüzden de kimi vakit yalnızlık çekiyordum.»

«Sonunda okula uyum sağlayabildiniz mi?»

«Elbette. Gizli bilgilerimden nasıl yararlanabileceğimi öğrendim. Okulun en gözde öğrencisiydim, seçmeli kurslara yazılarak okul dışında da dostluklar kurmaya başladım. Bu kurslar özel öğrenmenler tarafından, kendi evlerinde ya da deshanelerde veriliyordu. Lise son sınıfta babamı kandırdım ve yakınlardaki bir binicilik okulunun üst düzeydeki kurslarına katıldım. Okulu, bir süvari yüzbaşısı emeklisi iki oğluyla birlikte yönetiyordu. Delikanlılardan biri düpedüz eblehti, ama öteki Rudi yani, çok yakışıklıydı. Hele at sırtındayken tıpkı prenslere benziyordu. Yakışıklılığının farkındaydı tabii. Onu sürekli kızdırırdım. Beni çılgınca istediğini biliyordum, benimle konuşurken erkekliği uyanırdı hep. Okulda çok huysuz, kara bir aygır vardı. Bir gün Rudi ona binemeyeceğimi söyleyerek bana meydan okumaya kalkıştı. Atın sırtına atladım. Beni yere düşürmek için yapmadığı kalmadı hayvanın. Ama ben düşmemeye kararlıydım. Aygırı mahmuzladım, kolum kopana kadar kırbaçladım, sonunda yola getirdim. Dört nala koşmaya başladık. O korkunç heyecan beni doyuma ulaştırmıştı. O günü her hatırlayaşımda heyecana kapılırım. Şimdi bile yüreğim çarpıyor.»

Balık oltaya gelmiyor. Gözleri defterinde, habire bir şeyler karalıyor.

«Sonra ne oldu?»

«Aygırdan indim, dizginleri Rudi'nin eline tutuşturdum. Islanmıştım, cinsellik kokuyordum. Rudi durumu anladı.

Doğruca samanlığa koşup seviştik. Gelgelelim aygırdan sonra Rudi büyük bir düşkırıklığıydı benim için.»

«Bunlar olduğunda kaç yaşındaydınız?»

«On yedi, ya da biraz daha büyük.»

«İlk cinsel deneyiminiz değildi herhalde.»

«Değildi kuşkusuz. Olağan deneyimleri geçirmiştim. Yoo, bunlara deneyim demek yanlış olur. Kendimi nasıl doyuma ulaştıracağımı öğrenmiştim. Okuldaki bir kızla eşcinsel ilişkiler içindeydik. Ayrıca erkek öğrencilerle de bazı ufak tefek serüvenler yaşadım. Önemsiz şeyler. Benim yanımda hepsi acemi kalıyorlardı. Ya aşırı hevesli, ya aşırı deneyimsiz. Babam usta bir âşık olabilmek için insanın kendini bir sporcu gibi eğitmesi gerektiğini söylerdi.»

«Babanız usta bir âşık mıydı?»

«Hem de nasıl. Bir kadının düşlediği...»

Söylediklerim karşısında dehşete düşüp susuyorum. Kan göğsümden yanaklarıma çıkıyor, kıpkırmızı kesiliyorum. Jung'un yüzüne bakamıyorum. Bir an sonra onun konuştuğunu duyuyorum. Sesi çok uzaklardan geliyor sanki.

«Ağlayın isterseniz, açılırsınız. Ben size bir kadeh konyak vereyim.»

Yanımdan geçerken, beni kutsarcasına elini başıma koyuyor. Bu yüzden ona büyük bir minnet duyuyorum Cüzzamlı olmadığımı anladım hiç değilse.

JUNG

Zürih

Bu görüşmenin tek sevindirici yanı şu: Kadının renkli bir anlatımla, hatta zaman zaman çocuksu bir şeyle dile getirdiği yaşam öyküsünün babasıyla ilgili bölümleri, yakın akrabalar - arası cinsel ilişki yasağı konusunda benim haklı olduğumu, Freud'un ise tümüyle yanıldığını ortaya çıkarıyor. Bu konuda ondan çok daha deneyimli olduğumu söylemek, hiç de kendini beğenmişlik sayılmaz.

Freud doğma büyüme kentli. Ben köy çocuğuyum. İsviçre'de, dağlarda yaşayan küçük insan topluluklarında akrabalar - arası cinsel ilişki oldukça yaygındır. En yaygın biçimi, baba - kız, erkek kardeş - kız kardeş ve yeğenler arasında olanıdır. Zorlama yoksa ve karı kocalık bağını tümüyle koparacak bir düzeye varmadıkça, bu tür ilişkiler genellikle mutlu ve süreklidir. Küçük ve kapalı toplum, pek de anormal saymadığı bu olguyu oldukça hoşgörülü karşılar.

İşin kökeninde çok daha derin sorunlar yatmaktadır kuşkusuz. Freud ve dalkavuklarına karşı çıkışımın nede-

ni de bu. Akrabalar-arası cinsel ilişki yüzyıllarca kutsal kabul edilmiştir. Eski Mısır firavunları kız kardeşleriyle evlenirlerdi. Söylencelerin çoğunda bu olguya rastlanır.

Kadının anlattıklarında da bütün bu özellikler var. Kapalı bir dünyada, çocuksu zevklerden örülü bir cennette yaşıyor. Baba prens, kendi prenses. Baba dünyanın en usta âşığı. Olmayan anne bile güzel Kar Kraliçesi. Anne yerini tutan Lily, sarayın hem hizmetçisi, hem dadısı, hem sırdaşı. Bu üçlü ilişkinin kaçınılmaz çöküşü, ancak daha sonraları, gerçeğin cennete sızmasıyla başlayacak. Bana anlatılan öykü gerçekten doğruysa, baba tam bir efsane kahramanı. Şatoya hiç bir zaman kadın getirmiyor. Üst kattaki daireye hiçbir yabancı giremiyor. Büyülü bahçenin kapısı açılırsa, büyü bozulacak ve dış dünyadan gelen yabancılar içeriye doluşacaklar.

Sorun işte o zaman başlıyor, ama sorunun adını henüz koyamadık. Çocukluk ve ilk gençlik anıları çok canlı, açık ve tutarlı. Karabasanı saymazsak ötekiler oldukça bulanık. Bunları kısaca geçiştirmeye çalışıyor. Evet, aygıra ve tazıya acımasızca davrandım... Evet, cinsel heyecan duymuştum... Kocamı severdim, ölümüne çok üzüldüm... Kızım beni cadı sanıyordu... Onu yitirdim... Acıklı sözler... Beni kurtarmazsanız; öykümü size anlatmakla katlandığım zahmete karşılık, sırtımı sıvazlayıp bana hak vermezseniz, kendimi prusik asitle öldürürüm... Oysa doktor bu kadın. Kendini öldürmenin daha kolay biçimleri olduğunu bal gibi bilir. O küçük, mavi şişe bana yöneltilmiş bir gözdağı.

Böyle oyunlara çok rastladım. Burgholzi'de tedavi gören bir kız vardı. Yakın akrabalarından biri tarafından saldırıya uğradıktan sonra delirmiş, bir düş dünyasına sığınmıştı. Ayda yaşıyormuş, kanatlı bir şeytan görmüş, şeytan birden yakışıklı bir delikanlı oluvermiş falan... Çirkinlikleri

güzelliğe dönüştürme çabası... Sonunda iyileşti, normal yaşantısına döndü. Ayak tedavisinin gerekmediğini belirten raporu imzaladığım sırada, çantasından dolu bir tabanca çıkarmaz mı. Onu iyileştirmeyi başaramamış olsaymışım, beni vuracakmış meğer. Bu kadın beni prusik asitle vuramaz, ama zehiri kapımın önünde içip görkemli bir intihar sahnesi yaratabilir. Bunu yapacak kadar düşüncesiz görünmüyorsa da, hiç belli olmaz.

Konyaklarımızı içerken, bir yandan alkole dayanıklığını ölçmeye çalışıyor, bir yandan da baba - kız arasında cinsel ilişkilere oldukça sık rastlandığını, kendini aşağılanmış hissetmemesi gerektiğini, türlü örnekler vererek uzun uzun anlatıyorum. Ne dese beğenirsiniz.

«Aşağılanmış hissetmek mi? Ne münasebet. Anlamıyor musunuz, bu olaya hazırlanmıştım ben. Babamın dünyasında hiçbir şey olanaksız değildi. Hiçbir şey onu şaşırtamazdı. İki yüzlülüğün dışında, bütün suçları bağışlardı.»

«Ama annenizi hiç bağışlamadı.»

«Orası doğru...»

«Ve siz de babanızı hoşnut etmek için elinizden geleni yapmak zorundaydınız, yoksa cennetten kovulurdunuz. Öyle değil mi?»

İtiraz etmiyor. Yüzünde acı bir ifadeyle, bir an düşünüyor.

«Böyle bir şey hiç aklıma gelmemişti. Olabilir gene de. Babamın sık sık uzaklara gittiğini söylemiştim. Dönüşü çok gecikirse, başına bir şey geldiğinden ya da kötü bir kadının onu kaçırdığından korkar, huzursuz olurdum.»

«Babanız sizi azarlarlar ya da döver miydi?»

«Hiç bir zaman. Beni terbiye etmek Lily'nin göreviydi. Babam beni sadece severdi, ben de onu. Babam evdeyse

kendimi cennet bahçesinde sanırdım. Orada herşey olanaklıydı, hiçbir şey yasak değildi. Ben de cenneti yöneten şanslı Havva.»

«Babanız sizinle ilk olarak ne zaman cinsel ilişkide bulundu?»

«On altıncı yaş günümde.»

«Olayı bana bütün ayrıntılarıyla anlatın lütfen.»

Büyük bir rahatlıkla, olayı yeniden yaşarcasına anlatmaya koyuluyor. Zevk duyduğu belli. Bu zevki paylaştığımı belirtecek bir şey söylemediğim için bana şaşıyor hatta. Derken en can alıcı noktaya geliyoruz. Bu olaydan sonra, yeniden yatılı okula gitmek zorunda bırakıldığında kapıldığı üzüntü ve öfke.

«Demek kendinizi cennetten kovulmuş gibi hissettiniz.»

«Evet. Birden soğuk havaya çıkarılmış bir limonluk bitkisine benziyordum. Yaşamımda ilk kez, kendimi garip bir yaratık olarak görmeye başlamıştım. Ne yapacağımı bilmiyordum.»

«Ne yaptınız sonunda?»

Acı bir kahkaha atıyor ve konyağından bir yudum içiyor.

«Daha önce de söylemiştim ya, canımın her istediğini yaptım.» Konyak kadehini elinden bırakıp yüzüklerinden birini çıkarıyor, bana uzatıyor. Yeşim taşından bir mühür yüzüğü bu. Üstüne babasının aile arması kazınmış. Topuz tutan bir el. Altında da Latince olarak şu sözler: Kimse dokunulmazlığıma saldırmaya kalkmasın.

«Topuzu kullanmak gerekmez, derdi babam. Şöyle bir sallamak yeter, istediğini alırsın.»

«Ama siz şöyle bir sallamakla yetinmediniz galiba.»

«Bazen.»

«Atları kamçıladınız, köpeğinizi öldüresiye dövdünüz, gül bahçesini bir baltayla yerle bir ettiniz. Insanlara neler yaptınız bakalım? Sizi cennetten kovmuşlar, soğuk bir dünyaya atmışlardı. Bu yabancı dünyadan korkuyordunuz herhalde. Sözgelimi, sevgililerinize kızınca ne yapıyordunuz?»

Duyarlı bir noktaya dokunduğumu yüzünün bulutlanmasından anlıyorum. Elimi konyak kadehine uzatacak oluyor, kadehi çekiyorum.

«Basit bir soruyu yanıtlamak için içki içmeniz gerekmez.»

«Sizin basit dediğiniz soru, birbirine karışmış bir sürü soruyu kapsıyor.»

«Haklısınız. Özür dilerim. Soruyu daha basitleştirelim. Hayvanlara işkence ettiniz. Ya insanlara?»

«İnsanlara da işkence ettim. Anlatmamı istiyorsanız, kadehimi verin.»

Kadehi doldurup veriyorum. Sesimi elden geldiğince yumuşatıp alkole düşkün olup olmadığını soruyorum. Dudak ucuyla gülümsüyor.

«Severim, ama tutkun değilim. Nikotin, morfin, afyon, ilaç kullanmak gibi alışkanlıklarım da yoktur. Hepsini denedim, hiç birine güvenmemeyi öğrendim. Bunu da babama borçluyum. Babam, «herşeyi dene, ama kendinden başkasına bağımlı olma,» derdi. «Alkol beyin hücrelerini yıkıma uğratır, frengi organizmayı mahveder, uyuşturucu ilaçlarsa cinsel yaşamı bozar.» Sanırım sorunuzu yanıtladım doktor.»

«Bunu yanıtladınız, bir öncekine geçelim.»

«Pekâlâ. İnsanlara işkence ettim, hâlâ da ediyorum. Beni yakından tanıyan çevrelerde adım aslan terbiyecisi-

ne çıktı. Bu oyunu çok seviyorum. Çok da korkuyorum. Günün birinde yatağımda bir ölü bulacağımdan korkuyorum. Gördüğünüz gibi, genellikle kendime son derece hakim bir insanım. Ne var ki kimi vakit çıldırıyorum, can yakmak istiyorum. Size bu yüzden geldim. Kısa bir süre önce başımdan geçen bir olay, beni bir kentten kaçmak zorunda bıraktı. Adam bu oyuna isteyerek girmişti. Sonunda kalp krizi geçirdi, belkemiği zedelendi. Çok korktum... Ödüm patladı... Tıpkı, tıpkı...»

«Tıpkı köpeği döverken, aygırı kırbaçlarken olduğu gibi.»

«Evet öyle.»

«Her seferinde **de doyuma ulaştınız.»**

«Evet.»

«Bu olaylardan sonra neler hissediyorsunuz?»

«Çok aşırı şeyler bunlar. Kendimi garip bir yaratık gigi hissediyorum. Polisin yakama yapışacağından korkuyorum.»

«Para karşılığında böyle şeyler yaptığınız oldu mu?»

«Hayır. Eğlenmek için yapıyorum. Hatta bazan ben para veriyorum.»

«Bunlar çok tehlikeli oyunlar. Suçluluk duymuyor musunuz?»

«Hayır. Yaygın deyimiyle, «normal» olmak isterdim. Ama suçluluk, benim hiç tanımadığım bir duygu. Nasıl anlatsam? Gereken sözcükleri bulamıyorum bir türlü. Oysa bu çok önemli bir konu. Birkaç dakika bahçede dolaşabilir miyim? Yoo, siz gelmeyin, yalnız kalmaya ihtiyacım var.»

Tek başına dışarı çıkıyor. Tanrıya şükür hâlâ kendine hakim. Bu deneyimi, Freud'a ve dogmacı meslektaşlarına anlatmak isterim doğrusu. Akıl hastanelerinde hekim ge-

nellikle acil durumlarla karşılaşır. Özel muayenehanelere ise; din, aile yaşamı, mesleki başarı gibi ruhsal desteklerini yitirmiş, çoğu orta yaşlı hastalar gelir. Onları tipiye yakalanmış dağcılara benzetirim. Tutunacak bir şey bulmak için, elleriyle ayaklarıyla umutsuzca çabalarlar. Buz tutmuş, kayalık yamaca karıncalar gibi yapışır, kendilerini ölümden kurtaracak bir rehber beklerler. Fırtına biraz daha şiddetlenecek olsa, boşluğa uçacakları kesindir.

Bu kadın da onlardan biri. En az benim kadar dengeli. (Emma'yla Toni'ye göre ben deliyim ya!) Burada ruhsal çözümleme yapmıyor, rahipler gibi bir günah çıkartma dinliyorum. Kadın bütün günahlarını anlatacak mı? Bağışlanma dileyince ne olacak, ancak Tanrı bilir. O bahçede gezinedursun, ben çantasına bir göz atayım. Kadın hastalar söz konusu olduğunda mutlaka bu önleme başvururum. Kimi tabanca taşır, kimi bıçak. Kama gibi sipsivri tırnak törpüleri bile gördüm.

Frau Hirschfeld'in çantasında mavi şişeden ve kartvizitlerden başka dikkate değer bir şey yok. Kartların sol üst köşesinde, bana gösterdiği yüzükteki aile arması yer alıyor ve kartlar Magda Liliane Kardoss van Gamsfeld adına basılmış! Hastamın kimliğini öğrendim işte. Avusturya lehçesinde Gams dağ keçisi demektir. Hirsch ise Almancada erkek geyik anlamına gelir. Asıl adını biraz değiştirip, kendine Hirschfeld adını takmış. Şifre çok basit. Zaten bilinçaltından habire bana ipucu veriyor. Babasının aile arması, Silbersee şatosu, eğer doğruysa annesinin bir İngiliz düşesi olduğu. Bunlar iyi belirtiler. Demek iz sürmemi ve gerçeğe ulaşmamı sahiden istiyor. Ama o zaman da, Hamlet'in dediği gibi, ne düşler göreceğiz bakalım.

Ayaksesleri var! Çantayı telaşla topluyor, kitaplığımdan bir kitap alıp oturuyorum. N'olur Tanrım, can yakmaktan niçin hoşlandığını ve suçluluk duygusunu niçin tanımadığını anlatsın artık.

MAGDA

Zürih

Ön bahçede meyva ağaçlarının arasında dolaşıyorum.. Elmalarla armutlar olgunlaşmak üzere. Arılar vızıldaşıyor. Ortalık baygın baygın gül ve hanımeli kokuyor. Kafamın içi arı kovanı gibi. Bu güne dek hiç sorguya çekilmemiştim. İnsanın özel yaşamını başka birine açması ne kadar güçmüş, şimdi anlıyorum. Gövdeyi açmak çok kolay, en azından benim için öyle. Gelgelelim, yatılı okula gönderilişimle acı bir biçimde sona eren çocukluğumdan bu yana iç dünyamı herkesten gizlemiştim. Şimdi Carl Jung beni teşrih masasındaki kadavra gibi parçalara ayırıyor, kendimi koruyacak gücüm yok.

İlk turum daha bitmeden, Emma Jung elinde sepet, eldiven ve bahçe makasıyla dışarı çıkıyor. Tatlı bir gülümsemeyle görüşmenin nasıl gittiğini soruyor.

«Bilmem ki. Birden kafam karıştı. Kendimi toparlamak için hava almaya çıktım.»

«İyi etmişsiniz. İlk görüşmeler işkenceden farksızdır. Carl'ın sizi fazla sıkıştırmasına izin vermeyin sakın.»

«Şimdiye kadar çok anlayışlı davrandı. Ama birkaç kez onu kızdırdım galiba.»

«Aldırmayın. Kızmış görünür. Bu yöntemi her hastaya uygulamanın doğru olmadığını kaç kez söyledim ona. Ben ruhsal çözümleme yapardım. Kocamın öğrencisiyim. Freud'la hâlâ yazışırız. Çocuklar doğduktan sonra eve kapanmak zorunda kaldım tabii.»

Emma Jung'a kanım ısınıyor birden. İçten pazarlığı olmayan, açık sözlü, sıcak bir kadın. O da benden hoşlanmışa benzer. Sepeti elinden alıyorum. Eldivenlerini takıp iyice açmış gülleri kesmeye koyuluyor. Bir yandan da konuşuyoruz. Ruhsal çözümleme denilen bu yeni uygulamayı merak ettiğimi söylüyorum. Basit sözcüklerle açıklıyor.

«Kişiliğin oluşması kazak örmeye benzer. Bir yerde hata yaparsanız desen bozulur. Ya bozulmasına aldırmaz, örgüyü sürdürürsünüz, ya da söker yeniden başlarsınız. Ruhsal çözümlemede yapılan da aşağı yukarı budur. Kolay iş sayılmaz. Hasta genellikle ürkektir, hatta bazan uzmanı düşman gibi görür. Uzman, sabırla, yılmadan, açıksözlülükle çözümlemeyi yürütmek zorundadır. Ben oldukça basit vakalarla uğraştım. Carl'ın elinden çok karmaşıkları geçti kuşkusuz. Bazan hastasına karşı çok sert bir tutum takınır. Satırla maydanoz kıymaya kalkıştığını söyrim, çok kızar. İşlerine burnumu sokmamı hiç istemez zaten. Zeki adamdır, hastaları için kendini parçalar. Ama doğruyu söylemek gerekirse, koca olarak epey geçimsizdir. Onu size kim salık verdi?»

Giancarlo di Malvasia'yı tanıyormuş meğer. Weimar toplantısı sırasında, bir öğle yemeğinde yan yana düşmüşler. Nazik davranışlarına, ince nüktelerine, sevimli züppeliklerine hayran kalmış. Gülüşüyoruz. Sarı bir gonca koparıp bana uzatıyor.

«Giysinize iyi gider. Doğrusu çok güzel bir giysi, çok zevklisiniz.»

«Teşekkür ederim.»

«İzninizle size bir öğüt vereceğim.»

«Elbette, sevinirim.»

«Ruhsal çözümlemede, özellikle kadın hastalar için iki tehlike vardır. İlki hekimle hasta arasındaki etkileşim süresince ortaya çıkar.»

Etkileşim benim için yeni bir sözcük. Anlamını soruyorum.

«Çözümleme sırasında hastayla hekim birbirlerini etkilerler. Hasta bazan hekimle öyle özdeşleşir ki, ona tam anlamıyla ve hastalıklı bir biçimde bağımlı duruma girer. Kimi vakit hekim bile bu tuzağa düşer ve kendine çocuk gibi bağımlı olan hastasına bağlanır. Aşık olmak gibi bir şey. Freud bunu bana açıkça söylemişti. İkinci tehlike de şu! Hasta ruh sağlığını bozan olayın ya da davranışın ne olduğunu kestiremez ve nevrozun sebebiyle yüz yüze gelince dehşete düşer. Sevdiği birini yitirmiş gibi olur. Üstelik onu bu gerçekle yüz yüze getiren hekimin görevi de bitmiştir artık. Hasta gerçeği tek başına göğüslemek ve onunla yaşamayı öğrenmek zorundadır. Herkes bunu başaramaz. Ama siz zeki ve güçlü bir kadınsınız. Bu tehlikeleri atlatacağınızdan eminim. Sizi olacaklara biraz hazırlamak istedim sadece.»

Bu aynı zamanda, kocamdan uzak dur, anlamına gelen bir uyarı tabii. Kadınların böyle uyarılarını bir tür meydan okuma sayar ve öfkelenirim. Genellikle de karşı saldırıya geçerim. Ama Emma Jung kimseyi kırmak istemeyen, iyi niyetli bir insan. Öğütlerine teşekkür ediyorum.

«Teşekküre değmez. Bu meslekte çok acı olaylara tanık oldum. Uzmanların çoğu yetenekli ve kendilerini iş-

lerine adamış kişilerdir, ama çok tehlikeli bir malzemeyle çalışmak zorundadırlar; insan ruhuyla. Bunu her uzman beceremiyor ne yazık. Yalnız bizim grubumuzda iki kişi canına kıydı, bir çokları deliliğin eşiğine geldi. Şu sıralarda Carl da büyük bir gerginlik içinde.»

Benden bir karşılık beklediği belli. Yumuşak bir sesle, «Bana ne anlatmak istiyorsunuz Frau Jung?» diye soruyorum.

«Sıradan bir kadın olmadığınızı sizi görür görmez anladım. Hemen size yakınlık duydum, arkadaşınız olmayı çok isterdim. Ne varki son zamanlarda, bütün ev halkı, çok zor günler geçiriyoruz. Elimden ancak sizi uyarmak geliyor. Lütfen dikkatli olun Frau Hirschfeld. Kocamla sizin birbiriniz için tehlikeli olabileceğinizden korkuyorum.» Sepeti elimden alıp beni hafifçe eve doğru itiyor. «Hadi artık içeri girin, her dakikanın parasını ödüyorsunuz!»

Gonca elimde. Çingene kızları gibi, gülü dişlerimin arasına sokup zil çala çala mı girsem içeri? Jung beni görünce elindeki kitabı bırakıyor, oturmamı işaret ediyor.

«Herhalde dinlenmişsinizdir. Hemen başlayalım. Suçluluk duygusunu tanımadığınızı söylemiştiniz. Kendinize kızdığınız olmaz mı hiç?

«Bazan olur.»

«Ne yaparsınız?»

«Olanları unutur işime bakarım. Ara sıra aklıma gelir elbette o zaman da kendime lânetler yağdırırım, o kadar.»

«İyi ya, demek suçluluk duyabiliyorsunuz. Bunda dile getiremeyecek ne vardı?»

«Suçluluk duyduğumu söyleyen sizsiniz. Ben kendim bunu hissetmiyorum. Lütfen bana çocukmuşum gibi davranmayın. Bana yardım etmeniz için size para veriyorum.»

Para dolu zarfı çıkarıp sallıyorum. «Gördünüz mü? İşte vizite ücretiniz. İster şimdi alın, ister sonra.»

Bu düpedüz adama hakaret, ama saldırıya saldırıyla karşılık vermenin vaktidir. Bu huysuz ve kavgacı adam ancak böyle yola gelir.

«Beni parayla satın alamazsınız Frau Hirschfeld!» diye gürleyerek yumruğunu masaya indiriyor.

«Siz de zorbalıkla beni konuşturamazsınız.»

Hiç ses çıkarmadan bir süre beni süzüyor. Gülerek ayağa fırlıyor, ellerimi tutup dudaklarına götürüyor.

«Özür dilerim. Bunlar bizim mesleğin hileleridir. Yeni bir hasta geldi mi, en uygun yaklaşımı bulmak için, listemizde ne var, ne yok hepsini ortaya dökeriz. Yeniden başlayalım mı?»

«Başlayalım. Yardıma ihtiyacım olduğunu ben de biliyorum, ama köyün delisi değilim. Bunu lütfen unutmayın.»

«Keşke öyle olsaydınız. Delileri cinayet işledi diye asmazlar. Tehlikeli oyunlarınızı sürdürecek olursanız sizin sonunuz bu. Hadi şimdi o kentten kaçmanıza neden olan olayı anlatın.»

Gräfin Bette'nin randevuevinde olanları kısaca anlatıyorum. Bu kadarıyla yetinmiyor, fazlasını istiyor.

«Böyle olayların öncesinde ve sonrasında kafanızda neler olup bitiyor, neler hissediyorsunuz, bana bunlar gerek. İyice düşünün. O anları yaşamaya ve nesnel olmaya çalışın.»

«Bazan içime sıkıntı ve bezginlik çöker. Kendimi çok yalnız hissederim. Herşeyden, herkesten, kendimden bile tiksinirim. Böyle zamanlarda cinsel düşler kurarım. Erkekler söz konusu olduğunda bu düşlerin hepsinde işkence sahneleri vardır. İşkenceci de ben. Bir an gelir bu

düşler saplantıya dönüşür. Onları gerçekleştirmeden duramam. Bu yüzden randevuevlerine giderim. Oralara benim gibi zengin bir sürü amatör gelir. Amatör bulamazsam, paramla meslekten birini tutarım. Oyunun başında büyük bir coşku içinde olurum. Derken çoşku çılgınlığa, çılgınlık kudurganlığa dönüşür. İşte o anda yanımdaki adamı parçalayabilirim. Eğer güçlü kuvvetli biriyse kıyasıya dövüşür, sonunda ikimiz de doyuma ulaşırız. Eğer çelimsiz bir şeyse, onu acımasızca döverim. Doyuma ulaşana kadar kendimi denetleyemem. Ancak ondan sonra yorgun argın kendime gelirim. Az önceki kudurganlığımdan, nefretimden eser kalmaz. Yanımdaki adamı birden sevmeye başlar, hatta ona minnet duyarım. Neşe içinde yıkanır, giyinir, yemeğe giderim.»

«Yanınızdaki adamla mı?»

«Yok canım. O iş orada biter. Dışarıda bir yerde karşılaşırsak, birbirimizi tanımazdan geliriz.»

«Bu oyunların sonunda insan düşman da kazanabilir.»

«Bazan olur. Şantaj yapanlar da çıkar.»

Uzun uzun bana baktıktan sonra başka bir konuya atlıyor.

«Kafamı kurcalayan bir nokta var Frau Hirschfeld. Mutlu çocukluğunuz, büyülü cennet bahçesinde kadınlığa geçişiniz. Öykünüz burada bir kesintiye uğruyor, fakülte yıllarınızda neler yaptınızdan hiç söz etmediniz. Sonra büyük bir aşk, mutlu bir evlilik ve acılı son. Kocanız genç yaşında ölüyor, kızınız sizden kaçıyor... Gerçekten çok acı. Ne var ki kocanız öldüğünde daha otuz yaşındaydınız. Üstelik güzel ve zengin bir kadınsınız. İkinci bir evlilik yapabilirdiniz. Normali de buydu. Oysa siz kendinizi aşağılık bir yaşama biçimine kaptırdınız. Randevuevlerini dolaşa-

rak, sapkın cinsel ilişkilere giderek adınızı kötüye çıkardınız, hatta polisin bile dikkatini çektiniz. Sizi bu kötü yola iten neydi, söyler misiniz?»

Bunun uzun ve karmaşık bir öykü olduğunu söylüyorum. Herşeyi anlatmamı istiyorsa çok sabırlı olmalı. Piposunu yakıyor. Birkaç nefes çektikten sonra, sert br sesle, «Konuşun hadi.» diyor. «Sizin boşa harcanacak paranız var mı bilmem, ama benim boşa harcanacak vaktim yok.»

«Böyle konuşamazsınız! Beni bir kasap gibi parçalamaya çalışıyorsunuz. Onurumun bir parçasını bana bırakın hiç değilse.»

Başını usançla iki yana sallıyor. Bu adam beni gerçekten köyün delisi sanıyor besbelli.

«Onur, kara kışta pek ince bir paltodur madam. Lütfen devam edin.»

JUNG

Zürih

Sonunda öykünün en can alıcı noktasına geliyoruz galiba. Bu yol bizi ölülerin gömüldüğü mezarlığa götürecek. Bu sözleri mecaz anlamda söylüyorsam da içimde garip bir önsezi var. Gerçek olmasın sakın!

Batakhane dünyasını iyi tanımam. Gençliğimde Paris'de, yoksulluk, aldığım din eğitimi ve hastalık kapma korkusu böyle yerlere dadanmamı engelledi. Daha sonraki yıllarda ufak tefek kaçamaklar yapma fırsatı bulabildimse de, zenginlere özgü sapkınlık ve sapıklıkları deneyecek kadar bol param olmadı hiç. Zaten Zürih'de böyle yerlere pek rastlanmaz. Gene de bu yaldızlı dünyanın, gizliliğini çok iyi koruduğunu bilirim. İşte bu yüzden Magda Liliane Kardoss van Gamsfeld'in, tehlikeli çılgınlıklarını abartarak, çok daha ciddi bir sorunu saklamaya çalıştığını sanıyorum.

Gözden uzak tutulmaması gereken bir olasılık daha var. Git gide ilerleyen kişilik parçalanması vakalarında, hasta bilinçaltında gizli bütün canavarların dışarı uğra-

dığını ve onu tehdit ettiğini sanır. (Bende olduğu gibi) Eğer bu kadın da bu durumdaysa, saatlerdir bir peri masalı dinliyorum demektir.

Düşünü çözümlemeye henüz başlamadık. Bana anlatacakları, düşün anlamına da ışık tutar umarım. Öyküsüne başladığında, anlatım biçiminin değiştiğini farkediyorum. Çocukluğun hazlarını yaşayan ve neşesine beni de ortak etmeye çalışan küçük bir kız değil artık. Şimdi, gittiği yerlerde gördüklerini, yaşadıklarını, öğrendiklerini hevesle anlatan genç bir erişkin.

«Babam bana Padova'yı, eski prenslerin oğullarına toprak verişleri gibi verdi. Bunun çok değerli bir armağan olduğunu söylemeyi de unutmadı. Çünkü Padova'yla birlikte, kendi gençliğinin bir bölümünü de veriyordu. Tıp fakültesini orada okumuştu. O zamanlar Padova hâlâ bir Hapsburg kentiymiş. Sokaklarda Avusturya polisi kol gezer, Caffé Pedrocci'de Metternich'in casuslarıyla, Risorgimento hareketinin entrikacıları karşılıklı kahve içerlermiş. (*) Babam hem genç, hem Macar olduğundan, Avusturyalılara, Çeklere, Hıvatlara, Slovaklara hiç yüz vermemiş. İtalyanların davasını canla başla desteklemiş. Evli, bekar demeyip, önüne gelen İtalyan kadınıyla düşe kalka, yaman bir entrikacı olup çıkmış. Kıskanç kocalardan, İmparator'un azılı casuslarından kılpayıyla nasıl kaçtığını anlatan bir sürü öyküsü vardı. Babam, ben ve Lily eylül başlarında, ev bulmak, ikâmet izni ve Üniversiteye kayıt işlemlerini tamamlamak üzere Padova'ya gittik. Kentin en

(*) Prens Metternich : 1773 - 1859 Avusturyalı devlet adamı ve diplomat. Risorgimento (Diriliş) Hareketi : 19. yüzyılda İtalyanların, ülke birliğinin sağlanması amacını güden hareketleri.

iyi oteline yerleştik. Babam bir arabacı tuttu ve bana yeni topraklarımı göstermek için kolları sıvadı. Çevreyi karış karış gezdik. Venedik, Viçenza, Lombardiya ovası ve tabii Padova. Aziz Antony'nin, Livy ve Petrarch'ın, Boccaccio ve Tasso'nun, tıp tarihinin en ünlü adlarının kenti... Babam, kenti gözü kapalı dolaşabileceğini, kent tarihini ezbere bildiğini söyleyip, habire övüyordu. «Giotto ve Mantegna burada resim yaptılar! Erasmus felsefe, Vesalius anatomi dersleri verirdi! Bulaşma konusunda dikkate değer ilk varsayım Fracastorius'undur! Böbrek veremini Morgagni tanımlamıştır! Leonardo da Vinci, Mercantonio della Torre'nin ders kitaplarına anatomik şemalar çizmiştir!...»

Heyecana kapılıp durmadan konuştuğunu anlayınca susuyor.

«Devam edin lütfen. Geniş bir dünyaya açılıyorsunuz. Bu deneyim çok önemli ve heyecan verici... Demek Pedova'ya aşık oldunuz?»

«Hem kente, hem de yeniden babama. Beni yatılı okulcı zorla gönderdiği gün yüreğimde kapanan kapı, gene açılmıştı.»

«Ve gene sevişmeye başladınız.»

«Hayır. Bu sefer rolüm değişikti. Babasının gençlik günlerini paylaşan bir delikanlıydım.»

«Bu rol hoşunuza gidiyor muydu?»

«Elbette. İlişkimizde hiç bir eksiklik kalmamış gibiydi!»

«Erkek evlat rolüne babanızın isteğiyle mi, yoksa içgüdüsel olarak mı büründünüz?»

Bir süre düşündükten sonra istemeye istemeye,

«Açıkça söylemedi, ama beni babam yönlendirdi.» diyor.

«Nasıl?»

«Babam bir kadının tıp fakültesine kolay kolay uyum sağlayamayacağı kanısındaydı. Gerçi Padova Üniversitesinde birçok kadın öğrenim görmüştü. Merdiven başında soylu bir ailenin kızı olan Lucrezia Cornaro'nun heykeli vardır. Cornaro edebiyat fakültesindeymiş, doktora tezini büyük salonda okumuş. Ama tıp fakültesi oldukça farklıydı tabii. Babam, o müzip gülümsemesiyle şöyle dedi. «Bana sorarsan, George Sand gibi, biraz erkeksi bir kılığa bürün derim. Sınıf arkadaşların ellerini ikide bir eteğinin altına sokup canını sıkmazlar. Hem pantalon sana kimbilir ne yakışır. Garip garip bakan olursa aldırma, bir aya kalmaz alışırlar. Venedik'de çok ünlü bir terzi var. Tiyatronun baş terzisi. Ünlü oyuncuların giysilerini o dikiyor...» İlk pantalon ceketi giydim böylece. Bu arada babamın bir erkek evlat sahibi olmayı ne kadar istediğini ve bana duyduğu sevginin ne kadar karmaşık olduğunu da anlamıştım.»

«Erkek giysileri içinde rahat mıydınız?»

«Erkek giysisi değil ki. Kesimleri erkeksiydi sadece. Evet, rahattım. Hâlâ da rahat ederim.»

«Dişiliğinizi saklamak hoşunuza gidiyor muydu?»

«Dişiliğimi saklamıyordum doktor. Nasıl söylemeli, öyle giyinerek erkeklerle eşit koşullarda öğrenim görmek istediğimi belirtmiş oluyordum. Aynı zamanda da babama erkek evlat zevkini tattırıyordum. Bu size çok mu garip geliyor?»

Hiç garip gelmediğini ona söyleyebilsem keşke. Bu konunun yabancısı değilim. Şu anda karşımda oturan kadın, benim Salome'm. Kız evlat, sevgili, koruyucu. Hatta belki de erkek evlat. Düşümdeki yılanın anlamı yoksa bu mu? Hastama devam etmesini söylüyorum. Utanmış gibi hafifçe gülüyor.

«Babam bu kez başka bir özür buldu. Güvenliğim için kaygılanıyormuş. Padovalı öğrenciler kaba saba ve kavgacı olurlarmış. Hatta eskiden «Kim geçiyor?» dedikleri bir adetleri varmış. Çevredeki meyhanelerin, genelevlerin yanından geçen yabancıları çevirir, haraç isterlermiş. Vermezse adamı bir güzel ıslatırlarmış. Kendimi savunmayı öğrensem iyi olurmuş. İşte böylece beni bir spor salonuna yazdırdı. Tabanca kullanmayı ve eksrimin temel kurallarını öğrendim. Sonra bana küçük bir cep tabancasıyla bir kılıç aldı. Kılıcı hiç yanımda taşımadım, gerekirse Lily kullansın diye evde dururdu. Tabanca sarhoşları korkutmak için birkaç kez işime yaradı doğrusu. Ayrıca babam bana erkeklere özgü bazı ayrıcalıklar da sağladı. Bir atçılık kulübüne üyelik, bir kumarhaneye giriş kartı. Başka eğlenceler konusunda da şöyle dedi. «Sevgili bulmak sana düşer. Bir sersemlik edip gebe kalacak olursan doğruca bana gel Hem kürtaj sonunda sakat kalmaz, hem de azar yemezsin.»

«Demek öyle dedi. Bir babanın kızıyla, hatta oğluyla bile bu kadar açık konuşabilmesi oldukça garip değil mi? Babanız size ahlak dersi vermedi mi hiç?»

Bir an düşündükten sonra omuz silkiyor. «Belki biraz garip. Ama babam gerçekçi ve pratik bir adamdı. Yalan söyleme, sonunda kendi ayağına dolanır. Hırsızlık etme, zaten herşeyin var. Üstelik dostlarını yitirir, hapse girersin. Cinsellik ise, evlenip çoluk çocuğa karışana kadar oynayacağın bir oyundur. Çamurda oynarsan, üstün kirlenir. Bana verdiği ahlak dersleri bunlar işte.»

«Sizce bunlar yeterli mi?»

«Olmasa da, benim bildiklerim sadece bunlar. Din kavramım hiç yoktur. Sizin var besbelli. Gianni sizi bu

yüzden salık vermiş olacak.»

«Gianni mi? Ah evet, İtalyan meslektaşımız. Soyadı neydi?»

«Di Malvasia. Karınız onu çok iyi anımsıyor. Weimar'da bir yemekte yanyana oturmuşlar. Gianni Katolik bir ailenin oğludur ve eşcinseldir. Ailesinin zoruyla evlenmiş. Çok mutsuz, ama dinsel inançları sayesinde kendisiyle uzlaşabildiğini söylüyor. Sizce bu olanaklı mı?»

«Elbette.»

«Bunun nasıl olduğunu açıklarsanız çok sevinirim. Gianni açıklamaya çalıştı, ama o bu konuda çok önyargılı. Papaza gidip günah çıkartıyorsunuz, Tanrı sizi bağışlıyor. Böyle bir şeye insan nasıl inanabilir?»

Din konusuna daha önce de hafifçe değinmiştik. Şimdi gene bu konuyu açtı. Dikkatimi asıl konudan uzaklaştırmaya mı çalışıyor, yoksa gerçekten bir şeyler öğrenmek mi istiyor, bilmiyorum. Ne olursa olsun, akla uygun bir yanıt vermek zorundayım.

«Bakalım Padova'da sizi iyi eğitmişler mi? Önce terimleri ele alalım. Din sözcüğünden ne anladığınızı kısaca anlatın.»

«Pekâlâ doktor. Din bir inanç ve tapınma sistemidir. Örnekler, Hristiyanlık, Müslümanlık, animizm. Yeter mi?»

«Aferin sevgili meslektaşım.»

«Ben de sizden deli sözcüğünü tanımlamanızı rica edeceğim.»

«Akıl ve ruh sağlığı ciddi biçimde bozulmuş, gerçekle bağlantısı kopmuş kişi. Neden sordunuz?»

«Şimdi açıklayacağım. Gianni Katolik, Tanrı'ya, kitabına ve günah çıkartmaya inanıyor. Siz tanrı diye bir şeyin varlığına inanıyorsunuz. Onun kim ya da ne olduğunu bilmediğiniz halde kapınıza, «İster çağrılmış ister çağrılma-

mış olsun Tanrı hazır bulunacaktır.» diye levha asıyorsunuz. Bana gelince, ben ne tanrıya ne kiliseye inanıyorum, ben sadece gördüğüm, kokusunu aldığım, dokunduğum ve işittiğim şeylere inanıyorum. Üçümüz de haklı olamayız, değil mi? Aramızda gerçekle bağlantısı kopmuş biri var. Yani az önceki tanımlamanıza göre üçümüzden biri deli. Hangimiz dersiniz?»

«Yanıt çok basit Frau Hirschfeld. Hiç birimiz. Tanımlamalar yetersiz, mantık kusurludur.»

Sözlerimi bitirir bitirmez büyük bir hata yaptığımı anlıyorum. Kadın beni hiç de hazırlıklı olmadığım bilimsel bir tartışmaya sokacak şimdi. Bu tartışma bizi hiç bir yere ulaştırmayacak ve sonunda gülen Frau Hirschfeld olacak. Gururu bir yana bırakıp bilgisizliğimi kabul edebilirim. Ne var ki cahilliğe bilgelik süsü vermeye yeltenecek kadar kendini beğenmiş bir adamım. Bir kağıda bir yarım daire çiziyor, çapın üstüne bir erkeği, bir kadını ve bir çocuğu simgeleyen üç çizgi çekiyorum. Hastama yanıma gelip bakmasını söylüyorum. Yaklaşınca kokusu beni sarıyor, içimi heyecanla dolduruyor. Kendimi toplamaya çalışarak açıklamaya girişiyorum.

«İnsanoğlu kendisini ve çevresini en ilkel biçimde böyle görür. Düz bir dünya, kubbeli bir gök. Dünya küçük, büyük canlılarla dolu. Gündüz güneş çıkıyor, gece ay ve yıldızlar. Bulutlar durmaksızın biçim değiştiriyor, şimşek çakıyor, gök gümbürdüyor, yağmur yağıyor. Yerle gök arasında, mevsimlere göre, bazan hafif, bazan şiddetli rüzgarlar esiyor. Erkek ve kadın düş gören, soru soran birer hayvan. Bulutların ötesinde kim oturuyor? Çok, çok uzaklara kadar yürürsek, dünyadan aşağı düşer miyiz? Bizi kim yarattı? Ölünce nereye gidiyoruz? Gökgürültülerini, şimşekleri kim yapıyor?... Kadınla erkek bu soruların yanıtla-

rını bilmiyorlar. Ne yapsınlar, masallar, söylenceler uydurup çocuklarına anlatıyorlar. Çocuklar, bu söylencelerden dinler, inanç sistemleri, törenler, kurumlar oluşturuyorlar. Putlar yapıyorlar, tapınaklar inşa ediyorlar, inandıkları tanrıları bütün günlük olaylarda simgeleştiriyorlar... Bir süre işler yolunda gidiyor, derken olayların akışı sistemi birden bozuyor. Sözgelimi, kral zorbalaşınca halkı isyan ediyor ve onu öldürüyor. Kuraklık tarlaları kavurunca ve putlar ayaklarına serilen bütün kurbanlara kayıtsız kalınca, o putlar devriliyor, şaşkın insanlar kendilerine yeni koruyucular aramaya başlıyorlar...»

Giysisinin bana süründüğünü hissediyorum. Elleri yanaklarımda dolaşıyor, gözlerimi kapıyor. Dudaklarını hafifçe kulağıma dokundurup fısıldıyor.

«Çok zeki bir adamsınız Dr. Jung. Söylediklerinize siz kendiniz inanıyor musunuz?»

Bunu söyler söylemez, övgü ya da azar bekleyen uslu bir öğrenci gibi telâşla yerine oturuyor. Şu anda ne övgüye gerek var, ne azara. Hevesim biraz kaçmış olarak dersimi bitiriyorum.

«Sizin durumunuz da böyle. Cennetin kuralları bu koca dünyada geçmiyor. Ötücü kuşlar yok oldular, sadece akbabalar ve leş kargaları var... Babanız burada değil artık. Tanıdığınız erkekler de onun yerini almak istemiyorlar. Ben de istemiyorum.»

Öfkeden morarıyor. Sandalyesinden fırlayıp üstüme saldırabilir. Bir anda böylesine değişebilmesi ilginç. Bütün gücüyle öfkesini dizginlemeye çalıştığını görüyorum.

«Kızmayın canım. Sizi alaya aldığım falan yok. Güzel bir kadın tarafından okşanmayı kim istemez? Ama az önce okşadığınız kişi ben değildim. Padova'da babanızla ge-

çen mutlu günlerden kalma bir sahneyi yeniden oynuyordunuz.»

Çenesini küstahça havaya dikiyor. «Orada hep mutlu yaşadığımı sanmayın sakın. Öyle bir gün geldi ki, Lily de, ben de babam defolup gitti diye derin bir oh çektik.»

«Niye?»

«Yaşamımda ilk kez onu sarhoş ve saldırgan bir halde gördüm. Dehşete düşmüştüm. Yanına gidecek oldum. Beni yanına yanaştırmadı. Ağzına geleni söylüyor, ona dokunacak olursam beni geberteceğini haykırıyordu. Sonunda Lily odasına çıkarttı babamı.»

«Bu olayı ayrıntılarıyla anlatsanız iyi olur.»

Hafifçe gülümseyerek çizdiklerimi gösteriyor.

«Bu öykü sizinki kadar güzel değil ne yazık.»

Benim öykümün bir peri masalı, bir söylence olduğunu ona söylemeye cesaret edemem. Baştan aşağı uydurma. İnsan, vahşi ve tehlikeli bir hayvan. Kudurganlığı çirkin, kızışınca zalim, ölürken korkak. Ümit veren tek yanı, o vahşi gözlerde pek ender olarak beliren ve ölüm saçan ellere merhameti öğreten bir melek.

MAGDA

Zürih

Bu adama hayran olmamak elde değil. Onu okşadığım sırada, hiç kuşku götürmeyecek bir biçimde ortaya çıkan zayıf yanlarına karşılık çok yetenekli ve çok anlayışlı. Kimliğimi saklı tutma isteğime saygı duyuyor. Gerçi istemeden biraz boşboğazlık ettim, ama olsun. Önemi yok. Kurnazlığı hoşuma gidiyor. İnatçı bir yarış atıymışım gibi, kâh okşayarak, kâh kırbaçlayarak beni nasıl da ilk engelin karşısına getirdi. Babamla aramızdaki garip ve karmaşık ilişki. Engeli atlamaya hazırım artık. Dizleriyle beni okşadığını, dizginlerimi boşalttığını hissediyorum. O da bekliyor. Atlayışı yaparken bana bir kere daha yardım etmesi gerekecek. İlk engel aşılırsa ötekiler daha alçak görünür... Hadi doktor, atlıyoruz...

«Çok güzel, çok lüks bir apartman dairesine taşınmıştık. Tavanları kaplayan yağlıboya resimler ünlü Venedikli ressam Tiepolo'nun fırçasından çıkmaydı. Banyolar ise Caracalla kaplıcası kadar büyük. Lily hizmetçilerle uğraşıyor, ben de yatak örtüleriyle perdelerin birbirine uyma-

sı konusunda dekoratörle tartışıyordum. Babamın günlerdir süregelen huzursuzluğu o gün de üstündeydi. Bir ara Lily, «Tıpkı huysuz köpeklere benziyor,» dedi. «Bir gece, onu burnunu aya dikmiş, ulur görürsen hiç şaşma.» Derken kahvalı sofrasında, bize olan görevlerini yerine getirdiğini, bundan sonra kendi keyfine bakacağını bildirdi babam. Çok gerekirse, -Tanrı saklasın- onu Daniele de bulabilirmişiz. Orada yoksa, eski dostu Morosini nerede olduğunu bilirmiş. Lily burun kıvırdı. «Saçma. Morosini yeni bir kadın bulmuş, onun peşinde. Neyse, boşver. Biz de kafamızı dinleriz.» Babamın gidişinden ben de memnundum. Padova tarihinden gına gelmişti çünkü: Marvey, Linacre, Dante Alighieri, üniversitedeki yabancı uyruklu öğrencilerin ülkeleri, dilleri... Bütün ders kitaplarımı almıştım. Şimdi, Lily'yle benim beş yıl için yuvamız olacak bu güzel evin tadını çıkarmak istiyordum. Daha önce hiç yapmadığım halde ev işleri hoşuma gidiyordu.»

Susuyorum. Jung beni dinlemiyor galiba. Defterine durmadan bir şeyler yazıp duruyor. Öyküyü ilginç bir biçimde anlatmak için harcadığım çabalara acıyorum. Başını kaldırıp kaşlarını çatıyor, niye sustuğumu soruyor.

«Anlaşılan sıkıldınız.»

Sinirli bir sesle, «Saçmalamayın.» diyor. «Ne siz oyuncusunuz, ne ben seyirci. Burası da tiyatro değil, muayenehane ve burada çözümleme yapıyoruz.»

Sözlerini yutuyorum çaresiz. Kendimi topluyor, öyküyü hiç süslemeden olduğu gibi anlatıyorum.

«Babam üç gün sonra, geceyarısına doğru geldi. Lily'yle ben geceliklerimizi giymiş, salonda kitap okuyorduk. Ön kapının yumruklandığını, babamın yakası açılmadık küfürler savurduğunu duyduk. Hemen koşup kapıyı açtık. Üstü başı pislik içindeydi ve dut gibi sarhoştu. Yalpalaya

yalpalaya merdivenleri çıkmaya koyuldu, biz de peşinden. Odasına girdi, eşikte durduğumuzu görüne valizini bize doğru savurdu ve dışarı çıkmamızı buyurdu. Yanına gittim. Beni tanımamış gibiydi. Ona dokunmak için elimi uzatmamla birlikte öyle şiddetli bir tokat yedim ki, neredeyse düşüyordum. Sonra bana küfürler etmeye, ağza alınmayacak sözler söylemeye başladı. Aynı anda Lily'nin civcivini koruyan anaç bir tavuk gibi babamın üstüne atladığını gördüm. Geceliği dizlerinin üstüne toplanmış, terlikleri ayağından fırlamıştı. Piç, diye haykırarak babamın apışarasına sert bir tekme indirdi. Babam acıdan iki büklüm olup yere serildi. Lily beni telaşla odadan çıkardı, kapıyı dışarıdan kilitledi. Beni kendi odasına götürüp yatırdı. Bir uyku ilacıyla bir kadeh de konyak verdi. Ertesi gün öğlene kadar uyumuşum.

«Öykü burada bitiyor mu?»

«Benimki bitiyor. Gerisini Lily'den dinledim. Ben uyurken babamın yanına dönmüş. Babam yerde, bir kusmuk gölünün ortasında horulduyormuş. Onu soyup yıkamış, yatağa sürüklemiş, odayı temizlemiş, pis giysileri atmış. Sabah saat dokuzda onu uyandırmış, kahvaltısını vermiş ve bana yaptıklarını anlatmış. Babam da ona kendi başına gelenleri anlatmış. Sonra da berbere ve Türk hamamına gitmek üzere evden çıkmış. Akşam eve gelir gelmez beni kucakladı, bebek gibi ağlayarak özür diledi. Onu bağışladım tabii. Gelgelelim bu olaydan sonra hiç bir şey eskisi gibi olmadı. Babam iki gün sonra Silbersee'ye hareket edince, Lily de ben de rahatladık.

Jung, meraklı bir papağan gibi başını bir yana eğip soruyor.

«Peki saldırganlığının ve sarhoşluğunun sebebi neymiş?»

«Babam yeni sevgilisiyle birlikte Fenice Tiyatrosuna Don Giovanni adlı oyunu görmeye gitmiş. Tam onların karşılarındaki locada annem, İngiliz kocası ve oğulları oturuyormuş. Babam arkadaşını locada bırakıp doğruca Danieli'ye koşmuş, pılısını pırtısını çantasına tıkıştırmış kayıkla Mestre'ye geçmiş. Kayıkçıyla ahpap olmuşlar ve tam kırk sekiz saat kafa çekmişler. Evin kapısını bulabilmesi bir mucize. Sarhoş kafayla beni annem sanmış. (Anlaşılan ona çok benziyorum.) Tam yirmi yıldır içinde birikmiş kini bana kusmuş... Aslında ne kadar basit değil mi? Ve çok da acı.»

«Sevgili Bayan Hirschfeld, hiç de basit olmadığını siz de biliyorsunuz. Babanızı tam anlamıyla affedemediniz, öyle değil mi?»

«Affedemedim, haklısınız.»

«Unutamamanızın ve bağışlayamamanızın gerçek nedeni neydi?»

Sözcükler kılçık gibi boğazıma takılıyor. Boğulacağım.

Jung bağırıyor, «Sözleyin hadi, Tanrı aşkına!»

«O gece benimle değil annemle konuşuyordu.»

«Orası belli, devam edin.»

«Ama benim hakkımda konuşuyordu. Sesinde, korkunç bir zafer ifadesi vardı. «Sen kaçtın, ama Magda elimde. Kızın bildiğin oyunu senden çok daha iyi oynuyor. Onunla işim bittiğinde dünyanın en usta fahişesi olacak. Senin kızın. O kahrolası güzel kızın. İstersen onu oğlunla çiftleştirelim, ne dersin?»

Yabancıların önünde ağlamaktan nefret ederim, ama gözyaşlarımı tutamıyorum. Neden beni bu kadar zorladı sanki? Neden bir şey söylemiyor? Gene fanusun içinde gibiyim, ıssız bir çölde yuvarlanıyorum. Tanrıya şükür ya-

nıma geliyor. Önümde diz çöküp elime bir mendil tutuşturuyor. Çenemden tutup başımı yukarı kaldırıyor. Gözleri sevgi dolu. Hafifçe gülümseyerek kendi parmaklarını öpüyor, sonra benim dudaklarıma dokunuyor.

«Kolay değil biliyorum. Gözlerinizi kurulayın, kalkıp biraz dolaşın.»

Beni ayağa kaldırıyor, belimden tutup kitaplığına doğru götürüyor. Simya konulu kitaplardan oluşan koleksiyonunu gösteriyor. Yavaş yavaş sakinleşiyorum. Ben odada dolaşırken, masasına oturup bir şeyler yazıyor, sonra da havadan sudan söz eder gibi babamla benim hakkımda konuşmaya başlıyor.

«Sizin için korkunç bir şoktu elbet. Masal prensiniz kurbağaya dönüşmüş, sevgi sözcüklerinin yerini hakaretler, sevgi dolu okşayışların yerini de tokatlar almıştı. Artık sevgisinin değil, kendisini terkeden kadına beslediği kinin hedefiydiniz. Çok çirkin bir şeydi bu. Sağduyunuz size, bu çirkinliğin babanızın kafasında yıllardır saklı olduğunu söylüyordu. Kendinizi pislenmiş, alçalmış, lekelenmiş hissediyordunuz. Havva cennetten kovulmuştu. Ayıbını incir yapraklarıyla örtmeye çalışıyor, onu böylesine utandıran adamdan nefret ediyordu. Zaten ona hiç bir zaman tam anlamıyla güvenmemişti. Şımarık, bencil ve ahlaksız olduğunun çoktandır farkındaydı. Şimdi de tümüyle düşbozumuna uğramıştı. Kime sığınacaktı? Lily'ye mi? O zavallı kadın da iki değirmen taşının arasına sıkışmış durumdaydı. Hem katil, hem kurban. Böylece prensesimiz yüreği buzlarla kaplı Kar Kraliçesine, yani annesine sığındı. Bu canavarı terketmekte yerden göğe haklıydı annesi. Annenin acımasızlığı tümüyle haklı bulunuyordu. Canavarın elinden kurtulmak için acımasızca davranmaktan başka

çaresi yoktu çünkü... Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Anlamaya çalışıyorum, ama pek kolay değil. Söyledikleri üstünde düşünmem gerektiğini belirtiyor. Bütün davranışlarımın az önce betimlediği düzene uyup uymadığını kendime sormalı ve böylece çözümlemeye aktif olarak katılmaya başlamalıymışım. Saatine bakıp iki saatlik sürenin dolduğunu bildiriyor. Ertesi gün gene aynı saatte gelirsem görüşmeyi kaldığımız yerden sürdürürmüşüz. Ertesi gün sözünü duyunca çıldıracak gibi oluyorum. Yanına koşup yalvarıyorum.

«Gidersem bir daha gelmek cesaretini kendimde bulamam belki de. Anlamıyor musunuz? Konkurhipiklerde ata büyük engeli atlatmak gibi bir şey. Binici biraz duraklayacak olursa, at ürkek ve atlamaz. Devam edelim n'olur.»

Devam etmeye gönlü yok. Yorgunluk belirtileri göstermeye başlamışım. Kendi de yorulmuş. Bu iş fiziksel hastalıklara teşhis koymaya benzemezmiş. Belirtiler çoğunlukla, basit davranışlarda ya da sözlerde saklı olurmuş. Yorgun bir uzman bunları gözden kaçırabilirmiş. Epeyce tartıştıktan sonra bir anlaşmaya varıyoruz. Otele dönüp yemek yedikten sonra, saat üçte gene geleceğim. Görüşme en geç beş buçukta bitecek. Ama bir koşulu var. O zamana kadar yaşamöykümü tamamlamalı ve benimle ilgili bütün gerçekleri ona anlatmalıymışım. Çözümlemeye daha sonra geçecekmiş.

Beni başından atmak için sabırsızlanmıyor artık. Aynada makyajımı tazelerken, gülümseyerek beni izliyor. Sonra da yanıma gelip kolunu omzuma atıyor.

«Bu sabah sizi bayağı zorladım, ama çok iyi dayandınız. Pes doğrusu. Şimdi afiyetle yemeğinizi yiyin. Artık dost olduğumuza göre bu kadar resmi giyinmeniz gerek-

mez. Öğleden sonra daha rahat bir şeyler giyin.»

Birden onu öpmek geçiyor içimden, ama karısının sözleri aklıma gelince kendimi tutuyorum. Doktoruna çocuk gibi yapışan sırnaşık hastalardan olmak istemem. Odadan çıkarken, elimi uzatıyor, yardımlarına teşekkür ediyorum. Gülerek eski bir atasözünü tekrarlıyor: En iyi hekim, yaralı hekimdir. Birlikte elma ağaçlarının, güllerin arasından geçip bahçe kapısına varıyoruz. Yanında yürürken gövdesinin gücünü hissediyorum. Boylu poslu, sağlam yapılı, otoriter bir adam. Yatakta nasıl acaba, otoritesini sevişme sırasında da sürdürebiliyor mu?

JUNG

Zürih

O koca otomobille giderken arkasından bakıyorum. Bunun yarı büyüklüğünde bir otomobil alabilecek param olsaydı keşke. Zenginliği beni tedirgin ediyor. Orta halli evime bir hakaret sanki. Bu kadın parasının her kuruşunu hesap etmek zorunda kalmamış hiç. Para dolu zarfı burnuma doğru sallayışı bana çok dokundu. Neyse ki bu davranışının çaresizlikten ileri geldiğini hemen anladım. Kendini beğenmişliği ve can yakmaktan hoşlanması; ahlaksız bir baba ve onun suçortağı bir dadı tarafından ağır ağır baştan çıkarılan küçük kız simgesiyle garip bir biçimde çelişiyor.

Zorba kadın tipi erkekler için hep merak konusu olmuştur. Kimine göre itici, kimine göre çok çekici. Ben zorba ve hükmedici kadından değil; masum, acı çekmiş ve sömürülmüş kadınlardan hoşlanırım, ve böylelerinin ağına çabuk düşerim. Bu tipin tam tersi olan Magda Kardoss van Gamsfeld'i tanımak, benim için ilginç bir deneyim.

Bahçede tek başına dolaşırken, görüşmemizin bilim-

sel bir özetini çıkarmaya çalışıyorum. Herşeyden önce, kadının akıl sağlığı yerinde. Soylu bir ailenin kızı ve iyi öğrenim görmüş. Bu durumda mahkeme karşısına çıkacak olsa, ceza yeterliği olduğuna hükmedilir, hatta cezanın hafifletilmesi bile söz konusu olmaz... Elimde kanıt olmadığı halde, suç varsayımından hareket ediyorum, çünkü ağır bir suç işlemiş olması büyük bir olasılık. Berlin'deki albay işkence oyununa isteyerek katılmış, kuşkusuz canlarını yaktığı diğer erkekler de öyle. Hayvanlara kötü davranması dava konusu olmamış. Gelgelelim, sık sık gördüğü karabasan, günahların bağışlanması konusuyla ilgili soruları, tekrar bana gelmek cesaretini bulacağından korkması bilinçaltında büyük bir suçluluk duygusu yattığını gösteriyor.

Ahlâk kavramı hemen hiç yok. İki cinsele de aynı rahatlıkla ilişki kurabiliyor. Cinsel azgınlık dönemlerinde şiddete başvuruyor, ama bu davranışların sonunda ruh sağlığının ne kadar zarar gördüğünü düşünecek yerde, polise düşmekten korkuyor. Hastalığın nereden kaynaklandığı belli! Erinlik öncesi ve erinlik dönemlerinde aşırı ölçüde cinsel uyarılma. Sapık babayla uzun yıllar sürdürülen cinsel ilişkiler. Anne yerini tutan Lily'yle aralarındaki karmaşık ilişki.

Kişiliğimizin ve gösterdiğimiz ruhsal bozukluk belirtilerinin böylesine benzeşmesi beni bir kez daha şaşırtıyor. Onun erkeksi yanı güçlü, benim kadınsı yanım. İkimiz de şiddetten hoşlanıyoruz. Freud'un yardakçılarına bir temiz sopa çekmeyi nasıl da istiyorum bazan. Benim de değişken ve saplantılı bir kişiliğim var. Ani öfkeler, derin çöküntüler. Her zaman tanımlayamadığım bir suçluluk duygusu, karmaşık cinsel dürtüler beynimi kemiriyor.

Düşlerimiz bile benziyor. İkimiz de saydam dünyalar-

da tutsağız. O, bir fanusun içinde. Ben, bir tren kompartımanında, camın arkasında. İkimiz de aygırı bir ölüm ve felaket sahnesinin içinde görüyoruz. Görüşmeyi sürdürmem için bana yalvarırken, biniciler arasında bir güç sınaması olan konkurhipikleri örnek vermesi dikkatimden kaçmadı.

Demek aramızda sözsüz bir iletişim, içgüdüsel bir etkileşim olasılığı var. Bu yararlı da olabilir, tehlikeli de. Bereket versin ikimiz de doktoruz. O benden daha iyi eğitilmiş elbet. Prenses; sanat, edebiyat ve tıbbın birlikte geliştiği Padova'da, verimli bir kültür ortamında öğrenim görürken, ben Basel Üniversitesiyle yetinmek zorunda kaldım. Çözümleme başarıyla sonuçlanırsa, belki bir gün onunla mesleki konularda sohbet ederiz... Spielrein denen o kadın başımı belaya sokacaktı neredeyse, bu hiç değilse daha olgun.

Birden aklıma geliyor. Öğleden sonra ona iki soru sormalıyım. Doktorluğu neden bırakmış? Avusturya'ya dönemeyeceğine göre ne yapacak?

Normal olarak öğle yemeklerini, çocukların gürültüsünden patırtısından uzak, Toni'yle birlikte çalışma odamda yerim. Bugün çocuklar olmadığından, Emma üçümüz birlikte yemeyi öneriyor. Reddetmek için hiç bir bahane yok. Bu üçlü-yemeklerde hava hep gergindir. Toni ve Emma dikkatimi kendi üstlerine çekmek için birbirleriyle yarışırlar. Üstelik bugün başka bir sorun daha var. Emma'ya özel hastalarım hakkında hiç bir şey söylememeyi ilke edinmişimdir. Bu hem hastalarıma, hem karıma haksızlık olur. Zürih küçük bir kent. Bir doktor karısı her türlü dedikodu kuşkusunun üstünde olmalı. Toni'nin durumu değişik. O benim öğrencim, meslektaşım ve yardımcım. Onun herşeyi bilmesi gerek.

Yemek sırasında ikisi de yeni hastamla ilgili sorular sorup duruyorlar. Tatsızlık çıkmasın diye, meraklarını biraz olsun gidermeye karar veriyorum. Magda Hirschfeld'in öğleden sonra gene geleceğini söyleyince, ikisi de şaşırıyorlar. (Kuşkulanıyorlar demek daha doğru olur!)

Emma hırçın bir sesle, «İlk kez böyle bir şey yaptığını görüyorum Carl.» diyor. «Görüşmenin iki saatten fazla sürmesinin hiç bir yarar sağlamayacağını sen kendin söylemez miydin?»

«Evet, ama ortada olağandışı bir durum var. Frau Hirschfeld çok çabuk açıldı. Cesaretini de çok çabuk yitirebilir ve bir daha da onu konuşturamam. İşte bu yüzden, yaşamöyküsünü tamamlaması koşuluyla onu öğleden sonra da görmeyi kabul ettim.»

«Gerçek adını söyledi mi?»

«Hayır söylemedi. Önemi de yok.»

«Biraz tehlikeli değil mi? Beklenmedik bir şey olsa, hastanın gerçek adını bilmemen oldukça garip kaçar.»

Eski serüvenlerimi ima eden bu sözlere ne denli sinirlendiğimi belli etmemeye çalışıyorum. «Elimde, hastayı bana gönderen Dr. Malvasia'nın notu var. Şimdilik gerçek adını sormamamı bizzat rica etmiş. Ayrıca çok gerekirse kimliği Baur au Lac müdüriyetinden öğrenebilir.»

Emma, biraz da hasetle, «Çok güzel kadın.» diyor. «Sırtındaki giysi kimbilir kaç paradır.»

«Zengin ve şen dul.» Toni mimikleri ve aksanları çok güzel taklit eder. Şimdi de Magda Hirschfeld'in taklidini yapıyor. «Sürekli bir sevgilim yok, ama yeterince sık ilişkide bulunuyorum. Yeterinceymiş. O kadın adamı çiğ çiğ yer.»

Bu sözleri söyler söylemez çok garip bir şey oluyor. Dilim tutuluyor, kıpırdayamıyorum. Sofrada da değilim. O

yeraltı mağarasındayım tek gözlü, dev erkeklik organına bakıyorum. Annemin sesi beni uyarıyor: Dikkat et Carl, bu canavar adam yer!»

Bana saatler gibi gelen bir sürenin sonunda görüntü kayboluyor, normale dönüyorum. Konuşmaların sürdüğüne bakılırsa kadınların ikisi de durumu farketmemişler.

«Bende azgın bir kadın izlenimi bırakmadı,» diyor Emma. «Bahçede onunla biraz gevezelik ettik. Çok zeki, çok çekici bir kadın. Ama zeki ve çekici kadınlar da azgın olabilir tabii. Ne dersin Carl?»

Bu tuzağa düşecek kadar sersem değilim. «Bilmem. Onu yeterince tanıyamadım henüz. Babaya aşırı düşkünlükten kaynaklanan cinsel saplantıları var. Öğleden sonra herşey belli olur.»

Konuyu kapatmak istediğimi ikisi de anlıyor. Emma'dan daha gözüpek olan Toni atılıyor. «İstersen hasta gelmeden önce notlarını temize çekeyim. Bir saatten fazla sürmez.»

Her işime burnunu sokacak aklı sıra. Sağol güzelim, ama buna izin veremem. Benim de biraz gizliliğe ihtiyacım var. Sakin bir sesle,

«Acelisi yok.» diyorum. «Yemekten sonra evine git. Görüşme bitince ben notları sana getiririm, akşam temize çekersin.»

Bir, iki saati yatakta geçirebiliriz ümidiyle, Toni'nin gözleri parlıyor. Karım bu küçük oyunu anlamazdan gelip sözü gene hastama getiriyor.

«Bu vakanın sonunu öyle merak ediyorum ki.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Şey, bu kadın orta yaşlı sayılır. Olgunluk çağında yani. Önceki hastalarının arasında, etkileşim sürecinde sorun çıkaranlar genellikle çok daha genç kadınlardı.»

Sesinde sitem yok, bakışları masum. Kadife örtünün altındaki usturayı görmedim sanki. Hiç bozuntuya vermeden, ciddi bir ifadeyle,

«Hastanın sorun çıkaracağını sanmam.» diyorum. «Mantıklı bir kadın, üstelik o da hekim. Ben asıl onun kendini öldürmesinden korkuyorum. Cinsel ilişkilerinden açıkça anlaşılan yok etme dürtüsü, sonunda kendini yok etmeye kadar varabilir.»

İstemediğim kadar fazla bilgi verdim, ama karımın imasını geçiştirdim hiç değilse. Toni, bu yoketme dürtüsünün nerelerde kendini gösterdiğini soruyor.

«Sado-mazohist ilişkilerle sonuçlanan saplantılı cinsel azgınlık devrelerinde.»

«Bu kadın adam yer demedim mi size?»

Emma'nın soğukkanlı karşılığı beni şaşırtıyor. Konuşkan değildir, tartışmaya katılmaktan çok susmayı yeğ tutar genellikle.

«Belki de aslında erkeklerden hoşlanmıyordur. Böyle erkekler de var. Eşcinsel eğilimli olduklarını dünyada kabul etmezler, ama kadınlara kötü davranırlar. Amaç, istenmeyen bir ilişkiyi ortadan kaldırmak elbet. Öyle değil mi Carl?»

Kafamı sallamaktan başka çarem yok. Bir an önce sofradan kakmalı. Emma'nın beni kendi silahımla vurmak istediğini şimdi anlıyorum. Gönlümce davranmama göz yumacak, kaprislerime aldırmayacak, beni boş verip çocuklarıyla ilgilenecek. Evet, bunları gerçekten yapacak ve böylelikle aklına estiği gibi konuşma hakkını elde edecek. Toni evine gitmeden önce çalışma odama geliyor, aramızda kısa ve tatsız bir konuşma geçiyor. Kendi sinirli ya, ille beni de sinirlendirecek. Tartışmanın konusu hiç kuşkusuz gene Emma.

«Sorarım sana Carl, bu iş daha ne kadar sürer? Bu sabah mutfakta epeyce atıştık. Sen delirmek üzereymişsin. Bu konuda ne yapmayı düşündüğümü sordu bana. Doktor Jung'un karısı olarak kalsın da, ne olursa olsun. Ne biçim evlilik bu? Birbirimizi seviyoruz diye, suçlu gibi gizlenecek miyiz hep? Ya yemekte söyledikleri. Hey Tanrım. Karın bizi soğan doğrar gibi doğruyordu, sense her sözüne kafa sallıyordun. Yetti artık. Senin için yapmayacağım şey yoktur bilirsin. İstersen pılımı pırtımı toplar seninle kaçarım. Ama burada kalıp bu işkenceyi çekemem artık. Sana da çektirmem!»

Onu tatlı sözlerle yumuşatmaya çalışıyorum, ama faydasız. Söylediklerimi duymuyor bile. Sonunda bırakıyorum, gitsin Akşama kadar yetiştir, beni dört gözle beklemeye başlar. Aslında ne ona kabahat buluyorum, ne Emma'ya. Tek suçlu benim. Elini elma şekeri kavanozuna daldırmış açgözlü maymundan ne farkım var? Avuçlayabildiğim kadarını çıkarmak istiyorum, oysa bu olanaksız. Ancak tek tek çıkarıp yiyebilirim.

Doğrusunu isterseniz, bazı günler bu uygar kadınlardan ve bitmez tükenmez isteklerinden gına getiriyorum. Beni boğan bu kentten kaçsam; kavga etmek, tartışmak, her bir şeyler açıklamak zorunda kalmayacağım vahşi bir ülkeye yerleşsem. Davul sesleriyle tepinsem, çalıların arasında çiftleşsem, dünyaya metelik vermeden yaşayıp gitsem...

Bunları Magda Liliane Kardoss van Ganmsfeld'e söylesem ne der acaba? Öyle sanıyorum ki, «Ne güzel! Hadi atlarımıza atlayıp hemen yola koyulalım.» der... Gelgelelim ben ata binmeyi bilmem. Çok iyi bir öğretmenden ders alırsam çarçabuk öğrenirim tabii!

MAGDA

Zürih

Jung'un evinden çıktığımda, okuldan çıkmış bir öğrenci gibi bağırmak, şarkı söylemek, dans etmek, çimenlerde yuvarlanmak istiyordum. Öylesine neşeliydim. Otel daha gözükmeden tepki başladı. Yüreğime kapkara bir sıkıntı çöreklendi. Havada beni tehdit eden bir şeyler vardı. Dağlar üstüme yıkılıp beni gömeceklerdi sanki. Baur au Lac'ın lobisinde yürürken, derim yüzülmüş gibiydi. Her bakış, her fısıltı dayanılmaz bir acı veriyordu.

Tek başıma odama kapandım. Korkudan titriyordum. Kafamın içi ciyak ciyak bağırarak oradan oraya koşuşturan farelerle doluydu. Çığlıklar atmak istiyordum, ama dişlerim kenetlenmişti. Taş kesilmiş gibi odanın ortasında durmuş, kendimi toplamaya çalışıyordum. Sonunda bunu başardım. Terden yapış yapış olmuştum. Dizlerim tutmuyordu. Soyunup sıcak suyla banyo yaptım. Sırtıma bir kimono geçirdim. Telefonu açıp odama çay ve sandviç istedim. Sonra da yatağa uzanıp durumumu düşünmeye koyuldum. Artık hiç kuşkum kalmamıştı. Sandığımdan çok

dayanıksızdım. Tıp fakültesinde, Profesör Lello bazı zatürrie vakaları için şöyle derdi. «Hastalık normal gidişini izlerken birdenbire ağırlaşır, buna hazırlıklı olmayan hastanın yaşamı tehlikeye girer. Hatta bazı durumlarda, en usta hekim bile hazırlıksız yakalanabilir.»

Ben kendim de, çok uzun zaman hastalıklarını tedavi ettirmekten kaçınan bazı hastaların, tedaviye başlar başlamaz ağırlaştıklarına tanık olmuştum. Kendilerini doktorun eline teslim ettiler mi, dayanma güçleri hızla azalıyordu. Şimdi bana olan da bu.

Jung'dan birkaç saatliğine ayrılınca korkudan çılgına döndüm. Dalgalarla boğuşurken, can simidimi elimden almışlardı sanki. Garson ısmarladıklarımı getirince, onu çeneye tuttum. İhtiyar meğer dünden hazırmış, epeyce gevezelik ettik. Saçmasapan da olsa, biriyle konuşmak kafamdaki farelerin ciyaklamalarını dinlemekten iyiydi.

Adam gittikten sonra ağır ağır sandviçleri yemeye koyuldum. Onları geometrik biçimlerde küçük küçük kesiyor, lokmaları uzun uzun çiğniyor, çayı başka otellerde içtiğim çaylarla kıyaslıyor, vakit geçirmeye çalışıyordum. Sonunda beynimdeki gürültüler kesildi. Iyice kendime geldim. Carl Gustav Jung'u düşünmeye başladım.

Ustalığına, yargılarının doğruluğuna nereye kadar güvenebileceğimi hâlâ kestiremedim. En iyi hekim, yaralı hekimdir deyince duygulanmıştım. Gene aklıma Profesör Lello geldi. İlk dersini daima Hipokrat, adıyla açardı. Kolay anlaşılır biçimde konuşmayı kendisine ilke edinmişti. Andın, «İlk amaç hastaya zarar vermemektir,» cümlesini okuduktan sonra bizlere şöyle derdi: Hastalanınca, parmağınızı kesince, ayağınıza çekiç düşürünce çektiğiniz acıları hiç umutmayın. Bu deneyimler size, zaten acı çekmek-

te olan bir kişiye gereksiz yere daha fazla acı çektirmemeyi öğretecektir.»

Hipokrat andına ve hekimlik ahlâkına göre ben hainim. Zevk için can yakıyorum. İşte bu yüzden, Jung'un bana sadece şefkat ve anlayış göstermesi yetmez. Benim daha başka şeylere de ihtiyacım var. Suçluluk duygusu konusunu basit bir şeymiş gibi geçiştirmesine öfkelendim. Dini öyküler, söylenceler, peri masallarıyla ilgili sözleri kafamda bir soru işareti uyandırdı. Kesinlik onu korkutuyor mu, yoksa, kuşkuyu meslek mi edinmiş? Çünkü onun zihni de hastalarınınki kadar bulanık.

Emma Jung'un sözlerini unutmadım. «Bizim gruptan iki kişi canına kıydı, bir çokları çılgınlığın eşiğine geldi. Carl da gerginlik içinde...» Yanılmıyorsam o da, benim gibi gerginliğini cinsel doyumla gidermeye çalışıyor. Zaman geçtikçe, istek artar, fırsat azalır ve isteği karşılamak giderek daha pahalıya mal olur. Bunu biliyor mu acaba? «Yaşlı bir erkek için aşk pahalı bir oyundur.» diyen Fransız ne güzel söylemiş. Ya yaşlı kadınlar için? Ben daha yaşlı sayılmam, ama gençlerden çok daha fazla para ödüyorum. Hem de çok özel bir takım doyumsuzluklar için!

Bütün geçmişimi, bir deste iskambil kâğıdı gibi Jung'un önüne yayınca ne olacak? Ben ne olduğumu zaten biliyor ve kendimden nefret ediyorum. Niye böyle olduğumu da, az çok biliyorum. Gerisini anlamana Jung yardım eder kuşkusuz. Asıl sorun şu. Nasıl değişeceğimi, geleceği nasıl göğüsleyeceğimi bana öğretebilir mi? Yaşamımı dayanılır hale getireceğine söz verebilir mi?

Bu sorular, her gün, her hekime sorulan sıradan sorular. Hastanızın öldürücü bir hastalığı varsa ne yanıt verirsiniz? Profesör Lello, «Bunu size hastanın kendi söyle-

yecektir, yeter ki siz onun dilinden anlayın,» derdi. Ama ben Jung'a öyle çelişkili sözler söylüyorum ki, ne demek istediğimi adamcağız nasıl anlasın. Ne demek istediğimi ben biliyor muyum? Kötü günlerden birinde, saatin tiktakları sadece bir an için duracak ve ben o bir anda yaşamakla ölmek arasında bir seçim yapmak zorunda kalacağım. İşte bundan çok korkuyorum.

Jung, «Can sizin madam, onunla bana şantaj yapamazsınız,» demişti acımasızca. Emma Jung'un uyarısı da en az bu kadar kesin, ama daha insancaydı. «Gerçeği anladığı an hasta dehşete düşer. Bu gerçeği tek bana göğüslemek zorundadır.» Etkileşim sözcüğünün ne demek olduğunu açık seçik anlıyorum birden. (Jung'a cinsel istek duyduğumu anladığım gibi). Onu kendime bağlamak için herşeyi, herşeyi yapabilirim. Yeter ki gerçeğin ortaya çıktığı o son anda beni bırakmasın.

Giysimi değiştirmemi mi istiyor? Güzel. Daha rahat bir giysi. Poiret'in diktiği mavi pantolon ve çizgili gömlek. Ayağıma sandaletler, başıma da bir eşarp. Bu kılıkla ancak Cote d'Azur'da tekneyle dolaşılır, ama olsun. Doktorun emri yerine getirilmeli.

Yaşam öyküme gelince, anımsayabildiğim kadarıyla bütün gerçeği anlatacağım. Sabahki görüşmede bir şeyi anladım. Bu adama cinsel yaşamımı anlatırken hiç güçlük çekmiyorum. Ağırbaşlı hekim görünüşünün altında, açık saçık öykülerden hoşlanan şehvet düşkünü bir köylü gizli. Biraz daha ilerleyince, ayın karanlık yanını keşfe çıkınca neler olacak? Jung davranışlarıyla tam bir küçük burjuva, korkarım önyargılarıyla da öyle. Yanılmıyorsam, üçlü bir evliliği sürdürüyor, ama bunu aşağı tabakadan biri gibi değil, tam bir burjuva gibi tapıyor. Patavatsız ve ağzı bozuk

köylü, burjuvalar gibi yaşamın tadını çıkarıyor sözün kısası.

Parası ancak bu kadarına yeter tabii. Gianni di Malvasia ruhsal çözümleme işinin pek para getirmediğini söylemişti. Masasına bir kese altın atıp, «Gel dostum birlikte ilginç araştırmalar yapalım.» desem ne olur? Keseyi kaptığı gibi ardına bakmadan benimle gelir mi? Belki de bir gece uyandığımda bakarım ki, bizim Jung sapa bir tapınakta anadan doğma diz çökmüş, dilsiz tanrının dilinin çözülmesini bekliyor. Hiç belli olmaz belki ben de çırılçıplak soyunur yanına koşarım.

Gitme vakti. Gemici giysimle lobiden geçerken başlar dönüyor. Çok tiz bir kadın sesinin İngilizce olarak, «Aman Tanrım, ne acayip kadın.» dediğini işitiyorum. İçimden şöyle demek geliyor. «Ne kadar acayip olduğumu bir bilsen dudağın uçuklar. Kocan seni başından defetmek istiyorsa, bana gel de bir reçete yazayım.»

JUNG

Zürih

Bizim tutucu İsviçreli ölçülerimize göre, hastam Fransız fahişeleri gibi giyinmiş. Bence çok güzel. Bacaklarının uzunluğu, belinin inceliği, göğüslerinin yuvarlaklığı mavi pantalonu ve bluzuyla iyice belirginleşmiş. Saçlarını örten eşarp, yüzünün biçimli kemik yapısını ortaya çıkarmış. Kılığının çok yakışmış olduğunu söylüyorum, gülümsüyor. Sonra hemen işe girişiyoruz. Padova'daki fakülte yıllarını özetlemesini, daha sonraki yaşamını etkileyecek kadar önemli olayları ve ilişkileri de ayrıntılarıyla anlatmasını istiyorum. Hiç duraksamadan başlıyor.

«Babamın o geceki davranışı, on altıncı yaşgünümden sonra gene yatılı okula gönderilişim kadar sarmıştı beni. Bu iki olayın üstümdeki etkileri de aynı oldu. Bu yeni dünyada başarı kazanmaya ve kendime bir yer yapmaya kararlıydım. Padova Üniversitesi, her dilden ve ulustan öğrenciyi eğitmekle kıvanç duyan seçkin bir öğrenim kurumuydu. İngilizler ve İskoçlar uzun yıllar önce özel hakları ve şerefli bir geçmişi olan bir örgüt kurmuşlardı. VII. Hen-

ry'nin hekimi Thomas Linacre ve VIII. Henry'nin hekimi Edward Wooton bu okulda öğrenim görmüşlerdi. Leiden, Edinburg, Philadelph Colombia ve Harvard tıp fakültelerinin kökleri Padova'daydı. Bütün bunları bize öğrenim yılının başında anlatmışlar ve okulumuzla gurur duymayı öğretmişlerdi. Padova Üniversitesi diploması Avrupa'nın en saygın diplomasıydı. Bağışlayın Dr. Jung.»

Gülerek bağışladığımı söylüyorum. Temiz gençlik anılarının onu böylesine coşturduğunu görmek beni mutlu ediyor. Bu coşkusu ne kadar sürecek bakalım?

«Şimdi bile iyi bir öğrenciyim. Bir şey yapacaksam, ya kusursuz yaparım, ya hiç yapmam. Padova'daki öğretim yöntemi öğrenciye büyük sorumluluk yüklerdi. İkide bir, çok zor sözlü ve yazılı sınavlar yapılırdı. Hafta aralarında yaşamım çok düzenliydi. Gündüz okul, kafeteryada geçen bir iki saat, akşama ev, banyo, yemek, ders çalışmak. Öğrencilerle çok yakın dostluklar kurmaktan kaçınıyordum. Herkesten saklamam gereken sırlarım vardı. Üniversitenin hayhuyundan rahatsız olan, çıtkırıldım genç kız pozunda çok mutluydum. En azından ilk başlarda... İtalyan erkeklerinin çok şımarık büyütüldüklerini, onlarla evlenecek kadının sabır taşı olması gerektiğini çok çabuk öğrendim... Kıdemli profesörlerimiz dünyaca ünlü kişilerdi, ama alt düzeydeki öğretim üylerinden bazıları, düşük aylıklarını sınav zamanlarında rüşvet alarak dengelemeye çalışıyorlardı. Benden de bir tür rüşvet isteyenler oldu elbet. Gövdem karşılığında not alacaksam, rektörü ya da kıdemli profesörlerden birini yeğleyeceğimi söylerdim onlara...»

«Anlaşılan üniversite yaşamınız olaysız geçti.»

«Öyle. Bir iki küçük serüven yaşadım sadece. Deneyimsiz gençler bana zevk vermiyordu. Üstelik bir şeyi keşfetmiştim. İtalya'da aşk ilişkileri hemen dile düşüyor, adlar,

tarihler, yerler, cinsel alışkanlıklar ağızdan ağıza dolaşıyor; Dedikodu konusu olmaya hiç niyetim yoktu. Gelelim haftasonlarına. Cumadan pazartesiye kadar bambaşka bir dünyada yaşıyordum. Atıcılık Kulübü, Venedik'deki kumarhane, tiyatro... Bu arada babam hakkında daha önce hiç bilmediğim bir şey öğrenmiştim. Her yerde iyi bir ünü ve saygınlığı vardı. Düşüp kalktığı kadınlar bile onunla ilgili tek kötü söz etmiyorlardı. Lily ve ben bunun yararını gördük. Sık sık davetler alıyorduk. Annemin kim olduğunu bilen yoktu tabii, ama babamın evlilik dışı bir ilişkisinden doğduğum ortadaydı. Bu yüzden, benim bir davete gidişim, ertesi gün en az bir saat dedikodusu edilecek bir olay oluyordu. Lily bana toplum içinde nasıl davranılacağını iyi belletmişti. Kapıların yüzümüze kapanmasını istemiyorsak, davetlerde soylu hanımların her sözüne kafa sallamalı, oğullarıyla kurallara uygun biçimde flört etmeli, kocalarıyla oynaşmayı ise başka zamana bırakmalıydım.»

«Evlenmeyi hiç düşünmediniz mi?»

«Ciddi bir evlenme teklifi aldım.»

«Kimden?»

«Venedik'in en soylu ve zengin ailelerinden birinin oğlundan.»

«Neden kabul etmediniz?»

«Neden etmeyecekmişim, ettim. Yakışıklı, romantik, zengin, üstelik de parmağımda oynatabileceğim kadar aptal bir delikanlıydı.»

«Ne oldu peki?»

«Anlaşmadaki küçük koşul gözümden kaçmış. Delikanlı Katolikti, bense tanrısız. Benimle evlenebilmesi için Kilise'den izin alması gerekiyordu. Tören kilisenin arka odasında ya da mihrabın gerisinde, gizlilik içinde yapılacaktı. Bir rahip bana Katoliklerin ahlaki ve dini inançlarını

telkin edecekti. Çocuklarımı Katolik olarak yetiştirmeye söz verecektim. Bana göre işler değildi bunlar. Vazgeçtim. Annesi öyle sevindi ki, boynuma sarılıp öptü beni. Çok iyi yürekli ve soylu bir kızmışım. Piskopos olan erkek kardeşine, tüm dileklerimin gerçekleşmesi için dua etmesini söyleyecekmiş. O andaki dileklerim hiç de iyi değildi kuşkusuz. İşte böyle, dostça ayrıldık ve Padova'ya döndüm.»

«Üzüntülüydünüz herhalde.»

«Yok canım. Her türlü yaramazlığa, çılgınlığa hazırdım. Ertesi hafta bir grup arkadaşla Caffè Pedrocchi'de otururken, Venedik'de başıma gelenleri binbir maskaralıkla anlattım. Bu arkadaşların tümü özgür düşünceli ve papaz sınıfına karşı olan kişilerdi. Aralarından biri benimle bahse tutuşmaya kalktı. Kiliseye gidip günah çıkartmaya cesaret edebilirsem, hepimize güzel bir ziyafet çekecekti. Kabul ettim. Herkes heyecanlanmıştı. Manastırda yetişmiş arkadaşlar günah çıkartma sırasında yapılacak şeyleri ve sonunda okunması gereken tövbe duasını öğrettiler. Kısacık bir duaydı, iki dakikada ezberledim. Sonra sıra günah seçmeye geldi. Zina, fahişelik ve sapık cinsel ilişkilerde karar kıldık. Papazla aramızda geçecek ilginç konuşmaları, onlara olduğu gibi anlatacaktım tabii.

«Dediğinizi sahiden yaptınız mı?»

«Gözümü bile kırpmadan. Yoo, pek de öyle denemez. Biraz korktum. Büyüyle, büyücülükle ilgili bir işe burnumu sokuyordum sanki. Aynı duyguyu... Neyse o başka bir öykü, önce bunu bitirelim...»

Bütün bu öykülerle nereye varacağız, bilmem? Dinsel inançlar yüzünden evlenmekten cayışını, pek önemsiz bir şeymiş gibi anlattı. Belki de gerçekten öyleydi. Bu yeni öyküyü büyük bir heves ve coşkuyla anlatıyor. En iyisi şimdilik hiç karışmamak, anlatsın bakalım.

«Katolikler, pazar tatillerini ruhları yıkanıp arınmış olarak geçirebilmek için, cumartesi günleri günah çıkartırlar. O cumartesi bizimkiler beni kiliseye götürüp, günah çıkartma kuyruğuna soktular. Kuyruk epey uzundu, beklemek zorundaydım. Dakikalar geçtikçe tedirginliğim artıyordu. Karşıdan Aziz Antony'nin türbesini ziyaret edenleri görüyordum, Mezartaşına el yüz sürüyorlar, onu öpüyorlardı. Bu insanlar, mucizeleriyle ünlü olan Aziz'in kendilerini duyduğuna ve dileklerini gerçekleştireceğine sahiden inanıyorlardı besbelli. Bana ürküntü vermişti bu görünüm. Sıram geldiğinde, bahsi kaybetmek pahasına bu işten vazgeçmeye hazırdım. Ama oğlanlar beni öyle bir ittiler ki, kendimi günah çıkartma hücresinde buldum.»

Aycığa fırlıyor, beni papazın yerine koyup önümde diz çöküyor ve sahneyi oynamaya başlıyor.

«Papaz sizin gibi bir sandalyede oturuyordu. Aramızda ince bir tahta kafes vardı. Başını önüne eğmiş, çenesini ellerine dayamıştı. Gözlerini göremiyordum, ama öğle yemeğinde sarmısaklı bir şey yiyip, ucuz şaraplardan içtiği kokudan belliydi. Önünde diz çöküp haç çıkarttım. Oğlanların bana bellettikleri sözleri bir solukta sıraladım. «Günah işledim Peder, beni kutsayın. En son geçen yıl günah çıkartmıştım, o zamandan bu yana çok kötü şeyler yaptım.» Neler yaptığımı sordu. «Bir sürü erkekle düşüp kalktım. Şimdi birlikte olduğum adam evli. Bazen parayla fahişelik yaparım. Müşteriler çok garip şeyler istiyorlar.» Biz papazın bu garip şeylerin ne olduğunu öğrenmek isteyeceğini sanmıştık. Adamcağız, yumuşak bir sesle, «Fahişelik yapmak zorunda mısınız? Yaşamınızı başka türlü kazanmanıza olanak yok mu?» diye sorunca çok şaşırdım. Bu soruya hazırlıklı değildim. Kekeleyerek iş bulamadığımı söyledim. «Eğer gerçekten iş istiyorsanız, Mater Misericor-

diae Hastanesine gidin. Temizlikçi arıyorlar.» dedi. «Ağır iştir, ama ekmeğinizi temiz bir yoldan kazanmış olursunuz.» Sonra bana tövbe duasını ettirdi, Tanrı'nın bağışlayıcılığından kuşku duymazsam, yaşamımı yeniden düzenleyebileceğimi söyleyip beni kutsadı. Kiliseden çıkınca, papazla neler konuştuğumu öğrenmek için bütün arkadaşlar başıma üşüştüler. Olanları komik bir dille anlatmaya çalıştım, ama kimse gülmedi. İşin tadı kaçmıştı. Çelişkili duygular içindeydim. Birkaç büyülü sözcükle, insanın bütün günahlarından kurtulabileceğine inanmak istiyordum. Ne saçma şey.»

Bunları gülerek söylüyor, ama dokunsam ağlayacak. Yüzünü avuçlarımın arasına almak, dudaklarından öperek onu avutmak geliyor içimden. Kendimi tutuyorum. Daha önce birkaç kez bu durumda yakalanmıştım. Hastam ilkin beni babası yerine koymaya kalkışmıştı, şimdi de papaz rolü oynamamı istiyor. Doğrusu bu oyuna ben de hevesliyim. Gelgelelim doktor olduğumu unutmamam gerek. Kadının gerçeğe bağlayan tek bağ benim, ben de bir düş dünyasına kapılırsam sonumuz neye varır? Onu ayağa kaldırıp sandalyesine oturmasını söylüyorum. Düşkırıklığına uğramış bir çocuk gibi yüzünü buruşturuyor.

«Öykümü beğenmediniz. Çok mu kötü anlattım.»

Takındığı bu çocuk maskesi, normal maskesiyle öyle çelişiyor ki, öyküsünün bundan sonraki bölümünde saklı, üzücü bir gerçekten kaçmak için çocukluğa sığındığından korkuyorum. Azara başvurmaktan başka çarem yok.

«Tanrı aşkına benimle oyun oynamayın!» diye bağırıyorum. «Koskoca kadınsınız. Bebeklerinize masal anlatmıyorsunuz, öykünüzü o kadar allayıp pullamasanız da olur.»

Tam beklediğim gibi, öfkeden gözü dönüyor.

«Lanet olsun! Benimle böyle konuşamazsınız. İstediğinizi yapabilmek için ter döküyorum ben.»

«Sorun da bu. Ter dökmeyin. Üstelik benim bir şey istediğim yok, ikimiz de gerçeğin peşindeyiz. Gerçeğe ulaşmanın en iyi yolu, olayları hiç abartmadan, olduğu gibi anlatmaktır. Öykünüzü anlatırken, bir yandan da benim tepkilerimi ölçmeye, ne düşündüğümü kestirmeye çalışırsanız işimiz bozulur. Kendinizi benim yerime koyun. Bir hastanız yalnız şikâyetlerini anlatmakla yetinmez, teşhisini de kendi koymaya kalkışsa, ne yaparsınız. Anladınız değil mi?»

Evet, evet, anlamış! Ama ben de bazı şeyleri anlamalıymışım. Ara sıra rol yapıyorsa, korkudanmış bu. Yoksa kendini sergilemeye hiç de meraklı değilmiş... Neyse sonunda ateşkes imzalıyoruz. Az önce büyüyle ilgili bir öyküden söz ettiğini anımsatıyorum.

«Büyü mü? Ah evet.» Aydın üniversite öğrencisi maskesini takınıyor yine. «Borgia usulü kahve içtiniz mi hiç?»

«Adını bile duymadım.»

«Kahve, kayısı likörü, süt ve tarçın. İskoçlar Kulübünün geleneksel içkisi.»

Hadi bakalım, şimdi de bu. Böyle bir kulüp duymadığımı söyleyince zafer kazanmış gibi seviniyor.

«Ama kulübe adını veren adamı tanıyorsunuz. Kitaplığınızda yapıtları var?»

«Sahi mi?»

«Sahi ya. İskoç Michael, on üçüncü yüzyıl. İbn-i Rüşt'ün Aristo adlı yapıtını Arapçadan çevirmiş, Teledo, Salamanka ve Padova'da bu konuda dersler vermiş. Büyücü olduğu sanılırmış. Günümüze ulaşan yapıtları, Fizyonomi, Zürriyet...»

Atılıyorum. «Simya. Evet, tabii. Padova bir zamanlar simyanın ve büyücülüğün merkeziydi.»

«Bravo. Faust söylencesinin bir çeşitlemesinde, Ashbourner adında bir Cambridge öğrencisi, ilahiyat fakültesi diploması almak uğruna, Padova'da ruhunu şeytana satıyor. Sonra da borcunu ödememeye kalkışıyor. Cesedini Cam nehrinde buluyorlar. Bunu duymuş muydunuz?»

«Hayır, siz nereden duydunuz?»

«Duymadım, okudum. Padova'da öğrenim görmenin en büyük özelliği buydu. Tıp derslerinin yanısıra, felsefe, tarih, edebiyat dersleri de gördük. Gelelim öykümüze. İskoçlar Kulübü babamın zamanında, doğa-üstü olayları incelemek adı altında, Hapsburgların ve din adamlarının baskılarına karşı kurulan bir örgüt. Benim zamanımda gece din adamlarına karşıydı ya, amacından saptırılmıştı. Üyeler büyücülük, şeytan çağırmak, eski inançları ve dinsel törenleri canlandırmak gibi işlerle uğraşıyorlardı. Bu işler o vakitler çok modaydı, Fransız yazar Huysmans'ın «İşte Orada» adlı kitabı nasıl kapışılmıştı hatırlarsınız.»

Aydın öğrenci rolü oynamadığını, gerçekten çok kültürlü olduğunu anlıyorum birden. Hem çok okumuş, hem de okuduklarını toplumsal çerçevesi içinde değerlendirmeyi biliyor. Gene de büyücülük öyküleriyle vakit öldürdüğümüzü düşünmeden edemiyorum. Beriki habire konuşuyor.

«... Ben de bu kulübe üyeydim. Tedirgin olmakla birlikte toplantılara katılmadan duramazdım. Oldukça eğlenceliydi, ara sıra cinsel ilişki fırsatı da çıkıyordu. Yapılanlar aslında maskaralıktı tabii. Abano yakınlarında bir köy evinde toplanır, törenleri de o çevredeki terkedilmiş bir kilisede yapardık. Bana verilen her rolü oynardım. Ama Kara Ayin sırasında, kurban masasının üstüne çırılçıplak yatınca tüylerim ürperirdi. Şeytan rolündeki adamdan hiç hoş-

lanmazdım. Tehlikeli bir iş yaptığımızı da belli belirsiz sezinliyordum. Asıl tehlikenin benim içimde olduğunu anlamamıştım daha.»

Duraklıyor. Hiç karışmadan bekliyorum. Benim yardımım olmadan bu engeli aşabilirse, oldukça ilerledik sayılır. Sonunda, dolaylı yoldan bunu başarıyor.

«Bu sabah öykümün kendiyle çeliştiğini söylemiştiniz. Mutlu bir çocukluk, mutlu bir evlilik ve sonra sizin deyişinizle sapkın bir cinsel yaşam. Hatırladınız mı?»

Hatırlıyorum da, bu sözlerden bu kadar etkileneceğini sanmıyordum.

«Sabahtan beri kendime sorup duruyorum. Bendeki bu değişiklik ne zaman, nasıl başladı? Galiba İskoçlar Kulübüyle.»

«Kara Ayinlerde mi yani?»

«Hayır, başka bir şey. Sizde Pompei Harabeleri konusunda resimli bir kitap var mı?»

Olmaz mı? Arkeoloji merakım hiç geçmedi. Kitabı buluyorum, sayfaları karıştıyoruz. Villa dei Misteri'nin resminin bulunduğu sayfada duruyor. Buradaki fresklerin tanrıca İsis şerefine düzenlenen törenleri betimlediğine inanılır. Fresklerin en ünlülerinden biri bir tanrıçanın kucağına yüzüsütü yatmış çıplak bir kadının kırbaçlanışını gösteren resimdir. Hastama bakıyorum. Yüzü allak bullak, rengi uçmuş. Konuşurken sesi titriyor.

«İşte bu. Kulübün aylık toplantılarından birinde bu töreni canlandırdık. Kırbaçlama görevi bana verilmişti. Kurban, Güzel Sanatlar'dan okuyan bir kızdı. Bu işten ikimizin de zevk alması beni şaşırtmıştı. Onunla bir yıla kadar süren bir ilişkimiz oldu. Kızı bir daha kırbaçladığımı sanmayın. Kocamın ölümünden sonraki davranışlarımın kö-

kenînde o günkü olay yatıyor. Bunun dinsel bir törenle ilgili olması çok garip.»

Şu anda ona büyük yakınlık duyuyorum. Çözümlemenin ilk aşamalarında çoğu hasta uzmana karşı koyar. Oysa Magda Kardoss bana yardım ediyor, işimi kolaylaştırıyor.

«O kadar garip değil.» diyorum. «Din, cinsellik ve acı üçlüsü, insan deneyimlerinin içinde belki de en değişmez olanıdır. Düşünün bir. Dinler bilinmeyeni konu alır. Nereden gelip nereye gittiğimiz, evrenle olan ilişkilerimiz ve acının sırrı. Acı simgesi, tahta bir çarmıha çivilenmiş İsa olarak her kilisede karşımıza çıkar. Cinsel ilişki ise hem tanrısal, hem hayvansal bir eylemdir. Yaşamın başlangıcı, aynı zmanda da küçük ölüm. Sevişenlerin çılgınlıkları, tecavüz ve cinayet çılgınlığından pek de farklı sayılmaz. Terkedilen sevgili, ilk tepki olarak, kendisini terkedenin canını yakmak isteğine kapılmaz mı? Hollandalı ressam Hieroymus Bosch'un resimlerinde, cinsellik, zevk ve acı ögeleri bir cehennem görüntüsü içinde birleşirler.»

«Son zamanlarda ben de kendimi cehennemde hissediyorum. Cehennem bir tımarhane, bense zincire vurulmuş bir deli.»

«Sakın alınmayın, size bir şey soracağım. Eşcinsel ilişkilerinizden açık açık söz ettiniz. Bu ilişkiler size büyük zevk veriyor, üstelik bunlarda şiddete başvurmuyorsunuz. Öte yanda erkeklere ilişkilerinizde hep şiddet ögesi var. Kendinizi iki cinse bölünmüş olarak mı hissediyorsunuz? Yarı erkek, yarı kadın yani.»

Kesin bir ifadeyle, «Hayır.» diyor. «Kendimi bir bütün olarak kabul ediyorum ve ben bir kadınım. Zevklerim herkesinkiyle bağdaşmayabilir, ama ben benim, zevklerimde benim kişiliğimin bir parçası.»

«Kendinizden hoşnut musunuz?»

«Olmadığımı biliyorsunuz. Ölesiye korkuyorum.»

«Neden korkuyorsunuz?»

«Düzeltilmesi olanaksız bir doğa-hatası olduğumdan. Ağızsız, burunsuz, tek gözlü doğan bebekler görmüşsünüzdür. Bu yaratıklar için umut yoktur. Sevilmezler, bakılmazlar...»

«Demek türlü dinsel inançları bir ümit kapısı olarak görmenizin nedeni bu. Herhangi bir din çevresine kabul edilmek, yeniden doğuş ümidini birlikte getirir. Adem'i kaldır, yerine İsa'yı koy. İnsanoğlunu felakete sürükleyen Havva, şimdinin Meryem Anası. Kurtarıcı'yı dölyatağında taşıyan kadın, tanrının anası.»

Uzun bir sessizlikten sonra yerinden kalkıyor, yanıma gelip alnıma bir öpücük konduruyor. Ben de onun yanağını okşuyorum.

«Bu öpücüğü hak edecek ne yaptım ki?»

«Bana çok anlayışlı davrandınız. Kabalıklarımı bağışlayın.»

«Uyarı zilleri» alçak perdeden çalmaya başlıyor. Anlattıklarının bazılarını anladığımı, bazılarını anlamadığımı söylüyorum. Önümüzde upuzun bir yol var. Daha şimdiden gevşersek yolun sonuna varamayz.

«... Şu Güzel Sanatlar öğrencisi kızla ilişkinizi anlatsanıza.»

«Adı Alma de Angelis'di. Ailesi güneyliydi, yanılmıyorsam Capualı. Yirmi beş yaşında, ufak tefek, esmer bir kızdı. En güzel yanı uzun siyah saçları ve iri gözleriydi. Heykel bölümünde okuyordu. Elleri ırgat eli gibi sert ve nasırlıydı. Niye heykel bölümünü seçtiğini sormuştum. Babası mermer ustasıymış, mezar taşları yaparmış. Baba mesleğini sürdürecek bir oğlu olsun istemiş hep. Ama Alma'dan

başka çocuğu olmamış. Adamcağız da binbir güçlükle para biriktirip kızını Padova'ya yollamış. Diplomasıyla baba ocağına dönüp, herkese parmak ısırtacak heykeller yapacağı günü iple çekiyormuş. Gelgelelim Alma tam bir güneyliydi.

Bekaretini yitirdiği için evine dönmekten korkuyordu. Basit bir ameliyatla onu bu dertten kurtaracağıma söz vermiştim. Bunu yapmaya fırsat kalmadan ayrıldık.»

«Bu ilişki sizi mutlu etmiş miydi?»

«Oldukça mutluydum. İnişli çıkışlı bir ilişkiydi. Bir gün büyük aşk, ertesi gün sıkıntı. Kıskançlık sahneleri, gözyaşları, surat asmalar. Bu ilişkiden ikimiz de kendimizde çıkar sağlıyorduk. Ben onun sayesinde ressamların, heykeltraşların ve diğer sanatçıların bohem dünyasıyla tanışmıştım. Alma da benim sayemde düşlerinde bile göremeyeceği kadar lüks yaşadı. Lily onu çok severdi, hatta sonradan öğrendiğime göre siz ayrıldıktan sonra bile ona para göndermiş.»

«Bunları oldukça nesnel bir biçimde anlatışınız dikkatimi çekti. Çocukluğunuzun öykülerini anlatırken, kendinizi öyküye kaptırıyordunuz.»

«Evet, duygularım değişmişti de ondan. Babamın yarattığı o korkunç sahneden sonra, kendi kendime bir karar almıştım. Bundan sonra hiç kimse duygularımdan yararlanıp beni yönetemeyecekti. Usta bir tiyatro oyuncusu olmuştum. Gülüyor, ağlıyor, sevişiyor, keyfime bakıyordum, ama ancak Lily'nin yanında makyajımı çıkarıp kendi kişiliğime bürünüyordum. Birbirimizden saklımız gizlimiz yoktu. Hâlâ birbirimizi seviyorduk. Beni kurtarmak için panter gibi babamın üstüne atlayışını düşündükçe, içimdeki ufak tefek kuşkular da siliniyordu.»

«Farkında mısınız bilmem. Padova'da da Silbersee Şa-

tosundaki yaşamınızı sürmeye çalışıyordunuz. Oturduğunuz ev ancak birkaç yabancının girebildiği özel bir cennetti. Öyle değil mi?»

«Elbette. Kalabalık ailelerde büyüyen, yaşıtlarıyla aynı okula giden çocuklar çok şanslı. Büyüdüklerinde arkadaş bulma sorunuyla karşı karşıya kalmıyorlar. Kendi aralarında gönüllerince eğleniyorlar, çılgınlıklar yapıyorlar, sırlarını birbirleriyle paylaşıyorlar. Benim durumum çok farklıydı. Lily ve babam bütün ayrıcalıklarımın gizliliğe bağlı olduğunu çok küçük yaşta öğretmişlerdi bana. Çocuğunu bırakıp kaçan anne ilk sırrımdı. Daha sonra buna bir sürüsü eklendi. Evdeki cinsel ilişkilerim, okuldaki serüvenlerim, limonlukta geçirdiğim yaşam. Sırlarımı kimseye açamadığım için, içimdeki suçluluk duygusu git gide büyüyordu.»

Sabahki görüşmemizde söyledikleri dilimin ucuna geliyor, ama susuyorum. Hani suçluluk duygusunu hiç tanımamıştı? Bu arada hastam gene dinsel inançlar ve bağışlanma konusuna dönüyor.

«Din benim için bir kurtuluş yolu olabilir mi sizce?»

«İsterseniz olabilir.»

«Anlayamadım.»

«Açıklamaya çalışayım. Müslümanlık, Budistlik, Katoliklik, Protestanlık gibi bir sürü din ve mezhep var. Bunlardan istediğinizi seçer, bir din adamına başvurur, şöyle dersiniz. «Karanlıkta kayboldum. Işığın sizde olduğunu söylediler. Onu benimle paylaşır mısınız? Günah işledim, arınmak istiyorum.» Hangisine giderseniz gidin, alacağınız yanıt aynıdır. «Evet ışık bizde. Onu sizinle paylaşırız. Tövbe edenler, günahlarından kurtulur, yeni bir yaşama başlarlar. Gelin size öğretelim.»

«Ama hangisini seçmeli? Hangisinin yolu doğru? Hangisinin Tanrısı gerçek tanrı?»

«Eğer tanrı varsa.»

«Öyle ya. Eğer tanrı varsa. Ama dinsel inançlarında huzuru ve mutluluğu bulmuş bir sürü insan gördüm. Tanrının varlığından, inançlarının doğruluğundan kuşkulanmak akıllarının ucundan geçmiyor.»

«Sizi en çok etkileyen birkaç inançlıdan söz etsenize.»

«Benimle alay mı ediyorsunuz?»

«Tanrı saklasın. Çözümlemede, küçük gerçekler çok önemlidir.»

«Pekâlâ, işte bir örnek. Padova'da keşişler ve rahibeler kapı kapı dolaşır, hastaneler, öksüz yetim yurtları ve düşmüş kadınları barındıran evler için para toplarlardı. Keşişler tek başına, rahibeler ise daima iki kişi dolaşırlardı. Aralarında en sevdiklerim, terkedilmiş bebeklerin bakıldığı bir yurtta çalışan biri genç, biri yaşlı rahibeydi. Yaşlısı güleç yüzlü, kaba aksanlı, iri yarı bir kadındı. Genci inanılmayacak kadar güzeldi. Lily ve ben onları hep içeri çağırır, kahve, pasta ikram ederdik. Saatlerce yol yürümekten sızlayan ayaklarını dinlendirmek hoşlarına gider, epey otururlardı. Yaşlısı bir çiftçinin kızıydı. Genci, yani Rahibe Damiana, Siena'lıydı ve babası yargıçtı. Çok iyi bir eğitim görmüştü. Üç dil biliyor, çok güzel piyano çalıyordu. Böyle birinin nasıl olup da manastıra girdiğini merak etmiştim. «Çağrıldım.» dedi. Şaşırmıştım. Kim çağırmıştı? Yoksa şeydir bu. Sözcüklerle anlatılamaz.»

«Aşkı hiç tattınız mı?» diye sordum.

Tatmıştı, nişanlanmıştı bile. Ama nişanlısı düğünden bir cıy önce ölmüştü.

Bir ara Padova'da büyük bir tifo salgını oldu. Rahibe Damiana beni ve Lily'yi bakımevindeki çocukların yardı-

mına çağırdı. Zaten tıp fakültesi son sınıfta okuyan bütün öğrenciler hasta bakmakla, halkın yardımına koşmakla görevlendirilmişti. Günde sekiz, on saat çalışıyorduk. Bakımevine akşama doğru yorgun argın gidiyordum. Ama yorulmak nedir bilmeden koşuşturan rahibelere, özellikle de genç arkadaşıma bakınca, utanıyor, kendimi toplamaya çalışıyordum. Düşünsenize. Rahibe Damiana beni, tek söz etmeden utandırabilen tek kişiydi.»

«Ona sırlarınızı açar mıydınız?»

«Hiç bir zaman. Zaten o da yaşamım hakkında hiç bir şey sormadı. Yalnız bir gün yatakhanede kurtulamayacağını bildiğim küçük bir bebeğin ağzına kaşıkla su akıtmaya çalışıyordum. Kentte tifo salgınına yol açan ihmal ve cehalete içimden ateş püskürüyordum. Damiana yanıma gelip elini alnıma koydu. «Ne fırtınalı düşünceler. Ne korkunç bir öfke. Yüreğiniz sevgiye susamış. Sakin olun. Vakti gelince sevgiyi tanıyacaksınız.» Ağlamaya başladım. Başımı göğsüne dayadı, gözyaşlarımın dinmesini bekledi...»

«Onunla görüşmeye okulu bitirdikten sonra da sürdürdünüz mü?»

«Okul bitmeden bir yıl önce öldü. Veremdi. Ama iyi bakılsaydı, yaşayabilirdi. Manastırların ilkel koşullarından hâlâ nefret ederim. Şimdi belki biraz düzelmiştir. O günlerde İtalya'daki manastırlarda yetersiz beslenme, aşırı çalışma ve ihmalden bir sürü rahibe genç yaşta ölürdü. Ne gülünç, kendi adamlarına bakamayanlar, yoksullara bakmaya kalkışıyorlar.»

Onun kendinden başka biri için böylesine öfkelendiğini ilk kez görüyorum.

«Galiba onu çok seviyordunuz.»

«Hem de nasıl. Hiç kimseyi onun kadar sevmemiştim ve sevemem. Tanrı'ya şükür, nasıl biri olduğumu bilmeden öldü.»

«Belki de biliyordu.»

«Bilmesi olanaksız. Biraz daha yaşasaydı öğrenebilirdi.»

Ağlamamak için dudaklarını ısırıyor. Sonra hafifçe gülümseyerek konuyu değiştirmemizi öneriyor.

«Kabul.» diyorum. «Padova'da oturduğunuz süre içinde sizi etkileyen başka neler oldu?»

«Beni etkileyen... Durun bakayım. İyi bir doktor olmuştum bir kere. Koyduğum teşhisler hiç şaşmazdı, parmaklarım çok ustaydı. Profesör Lello iyi bir doktorda bulunması gereken herşeye sahip olduğumu söylüyordu, kalp dışında. Haklıydı. Hekimlik boşa kürek sallamaktır bir bakıma. Bütün hastalarımız eninde sonunda ölmeyecekler mi? Başarılarımızla başarısızlıklarımızı aynı mezara gömüyoruz.»

Son cümlesinde bir gariplik var, ama ne olduğunu bir türlü çıkaramıyorum. Çok uzaklardan gelen, hafifçe çatlak bir çan sesi. Listedeki sorulardan birini yöneltiyorum.

«Doktorluğu neden bıraktınız?»

«Bunu açıkladığımı sanıyordum. Hastalığı boyunca kocama ben baktım. Onun ölümünden sonra, başka başarısızlıklara katlanamayacağıma karar verip sahneden çekildim.»

Başarısızlıklarla başarıları nasıl aynı mezara gömüldüğünü hâlâ merak ediyorum, ama üstelemiyorum. Belki ileride açıklar. Padova'yla ilgili önemli başka anıları varsa anlatmasını söylüyorum.

«Başka ne kaldı? Haa evet. Lily'nin büyük aşkı. Sadece bir yıl sürdü, hatta daha az. Ama Lily'nin başına ge-

len en ilginç olaydı. Bir gün Lily'yle birlikte tepelerde atla dolaşırken, karşımıza Arqua adında küçük bir köy çıktı. Yatakta bile gezi rehberleri okuyan Lily, burasının Petrarch'ın son yıllarını geçirdiği köy olduğunu, konuk defterinde Lord Byron'la Teresa Guiccioli'ni imzalarının da bulunduğunu söyledi. Şairin evi bir yamacın tepesindeydi. Kapının üstündeki cam bir kutunun içinde çok sevdiği kedisinin mumyalanmış ölüsü vardı. Imza defterine bir göz attık, küçük bahçede ve bağlarda gezindik. Tam atlarımıza atlamak üzereyken, Lily'nin büyük aşkı doru bir atın sırtında yolun ucunda göründü. Binici de at kadar görkemliydi. Genç değildi, yetmişine merdiven dayadığını sonradan öğrendik, ama eyerinde baston yutmuş gibi dimdik oturmuş, çenesini gururlu bir şövalye havasıyla havaya dikmişti. İnce yüzü, uzun sakalı, fırça bıyıkları, kocaman gaga burnu, keskin bakışlı kara gözleri, belli belirsiz bir zalimlik ifadesi taşıyan ince dudaklarıyla çok ilginç bir tipti. Yanımıza gelince atından indi ve İtalyanca olarak bizi selamladı. Lily bir karış açılmış ağzıyla adama bakakalmıştı. Derken o koyu Lancester aksanıyla bağırdı.

«Aman Tanrım, tanıdım sizi!»

Yabancının kara gözleri muzip muzip parladı.

«Sahi mi madam? Tanrı aşkına söyler misiniz kimim ben? Bunu öğrenemeden ölüp gideceğimden korkuyorum.»

«Siz o gezginsiniz. Resminizi The Times dergisinde görmüştüm. Richard--Şey bağışlayın Sir Richard Burton;» (*)

Sir Burton şapkasını sallayarak teşekkür etti.

«Beni büyük bir dertten kurtardınız madam. Ben işte

(*) Sir Richard Francis Burton : İngiliz gezgin ve yazarı (1821-1890)

o gezginim. Majesteleri beni Trieste Konsolosluğuyla görevlendirdi. Şu anda tatildeyim. Beni büroma ve karıma bağlayan zincirlerden kurtuldum şimdilik. Sevgili karıma bir aydan fazla katlanamıyorum. Kadıncağızın suçu yok tabii. Geçimsiz olan benim.»

Lily bir solukta kendini ve beni tanıttı. Sonra hep birlikte evi ve bahçeyi bir daha gezdik, yeni dostumuz bize Petrarch'dan dizeler okurken, incir ağaçlarının altında saygılı bir ifadeyle durduk. Sonunda tören bitti, atları bırakmak üzere Atçılık Kulübüne geri döndük. Burton'u eve akşam yemeğine çağırdık, kabul etti. Yemekte hiç görmediğimiz, hatta duymadığımız yerler hakkında birbirinden ilginç öyküler anlattı. Adam gittikten sonra burnumuzu uzun süre haritadan kaldıramadık. Bir dahaki gelişinde şiddetli bir sıtma krizine tutuldu. Onu babamın yatağına yatırdık. Muayene sonunda kronik bir vaka olduğunu anladım. Karaciğeri ve dalağı adamakıllı büyümüştü. Hastalığı sırasında ilaçlarını ben yazdım, Lily de ona gözü gibi baktı. Ayaklanır ayaklanmaz Lily'yle mercimeği fırına verdiler. Onu yeni hastalıktan kalkmış bir adamla seviştiği için şaka yollu azarladım. «Ne bekliyordun?» dedi. «İkimiz de aceleci insanlarız. Karısı artık alışmıştır böyle şeylere. Adamın bilmediği yok, bereket versin ben de pek deneyimsiz sayılmam.» Sonra ellerimi tuttu, yalvarırcasına, «Onu elimden almazsın değil mi canım.» dedi. Yüreğim burkulmuştu, almayacağıma söz verdim. Sözümde samimiydim. Bir kere bana göre çok yaşlıydı. Bunu söylemek biraz garip kaçacak, ama ondan ürküyordum üstelik. Lily'nin dediği gibi adamın bilmediği şey yoktu. Arap doktor kılığına girip Mekke'ye hacca gitmişti. Habeşistan'da yasak Harar kentine girmişti. Pakistan'ın Sind eyaletinde General Napier he-

sabına casusluk yapmış, Karaşi'deki erkek ve kadın ticaretini anlatan kitabıyla ortalığı ayağa kaldırmıştı. Ahlâk kurallarını hiçe sayan biriydi. Girip çıkmadığı delik kalmadığı gibi adam da öldürmüştü. Binbir Gece Masalları'nı ve Kokulu Bahçe'yi İngilizceye çevirmeye uğraşıyordu. Onun yanında tedirgin oluyordum. Kafamın içindekileri görüyor ve gördüklerine gülüyordu sanki. Lily'ye karşı tutumu değişikti. Birbirlerinin dilinden iyi anlıyorlardı. İçkiyi fazla kaçırıp biraz gürültü patırtı edecek olsa, Lily onu azarlayarak yola getirirdi. Eve canı istediği saatte gelir, haber vermeden çıkar giderdi. Ama her gelişinde cebi ilginç armağanlarla dolu olurdu. Fil kılından bilezik, oymalı amberden nazarlık, Balkan işi altın yüzük...

Bir gün öğleden önce geldi. Lily hizmetçiyle çarşıya çıkmıştı. Birlikte oturup kahve içtik. Bir ara kıskaç gibi elleriyle beni omuzlarımdan kavrayıp kendine çevirdi, kara gözlerini gözlerime dikti. Fısıldar gibi, «Vahşi bir kadınsın.» dedi. Hindistan'da şahin eğitmeyi öğrenmiştim. İstesem seni de yola getiririm, ama yorgunum, uğraşacak halım yok. Lily bana yetiyor. Sorun şu, fazla ömrüm kalmadı. Karaciğerimin durumunu sen de biliyorsun. Dünyanın dört bucağından kaptığım mikroplar içimde cirit atıyor. Lily'ye bir şey bırakmak isterdim. Gelgelelim yoksul bir adamım, olan malım da karıma kalacak. İyi kadındır, çok yüreklidir. Ne yapalım ki ben tek bir kadınla yetinecek adam değilim... Her neyse, birşey getirdim, ben ölünce onu Lily'ye verirsin. Kimbilir nasıl gülecektir. Oysa karıma bıraksam, ateşe atıp yakar.»

Branda bezinden ağzı dikilmiş küçük bir torba uzattı. «Açmazsın değil mi? Lily açsın istiyorum.»

Sonra hayranlıkla uzun uzun bana baktı. Beni öpmekle öpmemek arasında bocalıyordu. Derken başını sal-

layarak sırıttı. «Olmaz. Sen çok gençsin. Benden iş geçti artık. Senin tadını çıkaracak yaşta olsaydım keşke.»

Üç ay sonra öldü. Lily uzun süre kendine gelemedi. torbayı bile açamadı. Sonunda açılınca ne görelim! Kokulu Bahçe'nin çevirisi. Hem de Burton'un kendi el yazısıyla. Geceleri yatağa oturur, birbirimize okur, gülüşürdük. Çok sonraları, Elizabeth Burton'un Kokulu Bahçe'yi ve kocasına ait başka erotik çevirileri ve yazıları yakmakla suçlandığını duydum. Çeviri hâlâ Lily'dedir sanırım. Öldükten sonra eşyalarının arasında bulununca, köy papazı kimbilir nasıl şaşırır. Çünkü anladığıma göre, Lily yaşlılığında pek hanım hanımcık olmuş.»

Öyküyü hüzünlü bir sesle tamamladığına göre herhalde Padova'yla işimiz bitti. Birkaç dakika ara vermeyi öneriyorum. Anlatmaktan yorgun düştüğü belli. Birer kadeh konyak içip kitaplığımdaki kitapları karıştırırken İskoç Michael hakkında bölük pörçük bilgilere rastlıyoruz. Örneğin Dante onu cehennemin dördüncü çukuruna sokmuş. Boccaccio'ya göre en usta büyücülerden biri. Floransa'daki bir freskte de kendi çıkıyor karşımıza: Ufak tefek, keçi sakallı, Arap kılıklı bir adam. Bu arada hastamın Yunanca ve Latince bildiğini de öğreniyorum. (Messalina da bilirdi ya!)

Konyağı fazla kaçırdım galiba, başım dönüyor. Oysa birkaç yudum içkiyle gelen hafif gevşekliği severim. Eski Yunan hekimlerinin «tanrıyla bütünleşme» dedikleri ana yaklaşıyoruz. Çok tehlikeli bir andır bu. Hasta o büyük varlığa ya boyun eğer, ya da onulmaz biçimde çıldırır. İşte böyle sevgili madam, hazırsanız kendimizi toplayıp bu işi bitirelim. Özel dünyanızın sonu ve karar günü. Gözlerinizdeki çapaklar temizlenince, herşeyi açık seçik göreceksiniz.

MAGDA

Zürih

Jung'un görüşmeyi neden uzatmak istemediğini şimdi anlıyorum. Bayağı yorulmuşum, oysa saat daha dört. İçkinin yararı oluyor biraz. Gerginliğim azalıyor, rahatlıyorum. Öte yandan da, kendimi denetlemek ve dışarıdan ya da kendi içimden gelebilecek baskılara karşı koymak zorlaşıyor. Jung hastayı konuşturmayı çok iyi biliyor. Zekice soruları sayesinde, unuttuğumu sandığım pek çok şeyi anımsadım. Sözgelimi Rahibe Damiana, Alma de Angelis, Lily'yle Sir Richard Burton'un aşkları yıllardır aklıma bile gelmemişti.

Jung öyküyü gene tarih sırasına göre anlatmamı, ama küçük ayrıntılarla, önemsiz anılarla vakit yitirmememi söylüyor. Yol işaretleri genellikle taa uzaklardan bile gözükürmüş. Fakülteden sonraki iki yılın kişisel gelişmemde çok etkili olduğunu, bu dönemin üstünde durmamız gerektiğini söylüyorum.

Bu söylediğim tam anlamıyla doğru sayılmaz. O benim geçmişimi ne bilsin? Ama ben biliyorum. Gerçeklerin

köprüsünden geçecek cesareti kendimde bulmam için vakit kazanmam gerek. Jung işin farkında galiba. Çok erkeksi görünüşüne, kadınlara aşırı düşkünlüğüne rağmen kadınsı bir yanı var. Bazan usa vurmayı bırakıp tahmin yürütüyor. Tahminleri de genellikle doğru çıkıyor. Beni hoşgörüyle dinlerken ya da öfkeyle sustururken bunu hissediyorum. Özgüvenimi sınamak için kendimle oyun oynamaya yeltendiğimi hemen anlıyor ve beni engelliyor.

Benim de kafamın içinde bir beyin taşıdığıma, moda dergilerinden başka şeyler de okuduğuma, tıp sözlüğündeki bütün sözcükleri heceleyebildiğime sonunda inandı sanırım. Hazır mıyız? diye soruyor. Hazır olduğumu söylüyorum. Sözü olumlu bir cümleyle açıyor.

«Tıp diplomanızı alıp Padova'dan ayrıldınız.»

«Hem de üstün dereceyle.»

«Gelecekle ilgili tasarılarınız nelerdi?»

«Stajım bitmediğinden henüz kesin bir kararım yoktu. Babam Viyana Devlet Hastanesinde bana bir stajyerlik ayarlamıştı. Yanılmıyorsam, meslektaşınız Freud'da orada çalışıyordu. Daha sonra Edinburg ya da Londra'da stajımı sürdürmek istiyordum. Babam, bildiğiniz nedenlerden ötürü buna karşıydı... Stajım bittikten sonra babam gibi yapmayı tasarlıyordum. Salzburg'da ya da İnsburck'da muayenehane açmak, hafta sonlarını da Silbersee'de geçirmek. Ama bütün bunlardan önce babamın bana mezuniyet ödülü olan uzun deniz yolculuğu var. Değişiklik üçümüze de iyi gelecekti. Babam elli yaşını çoktan geride bırakmıştı. Hâlâ kadınların peşinde koştuğu halde, soylu ve zengin bir dul bulup evlenmeyi düşünür olmuştu. Lily orta yaşın etkisiyle gün günden hırçınlaşıyor, onu tek ba-

şına bırakacağımızdan korkuyordu. Ben ölesiye yorgundum Fakültenin son yılında canımızı çıkartmışlardı. Gün boyu hastanede hasta bakıyor, ameliyatlara giriyor, ders dinliyor, akşamları da evde sabahlara kadar ders çalışıyordum. Eğlenceye vakit yoktu. Bunlar yetmezmiş gibi kışın ağır bir bronşit geçirmiştim. Gönül işleri de ilgimi çekmiyordu. Tek dileğim diploma almak ve hiç bir zaman tatmadığım bir özgürlüğü tatmaktı.

Jung anlamlı anlamlı gülüyor.

«Çok garip. Sizi dünyanın en özgür kadını sanıyordum. Bol para, mal mürk, hoşgörülü bir mürebbiye ,ondan daha hoşgörülü bir baba? Başka ne istiyordunuz kuzum?»

«Yanlış anladınız. Başka insanlarla aramda duvar gibi yükselen o geçmişten kurtulmak istiyordum. Deniz yolculuğuyla yaşamımın bu sayfasını kapatıp, yeni bir sayfaya başlamayı ümit ediyordum.»

«Beklediğiniz oldu mu?»

«Pek beklediğim gibi sayılmasa da, bir bakıma oldu. Gemiye Rotterdam'da bindik. Bize üç lüks kamara ayrılmıştı. «Üçümüz de yaşlandık, gizliliğe ihtiyacımız var.» demişti babam. Bunu anlamakta çok gecikmişti tabii! Süveyş Kanalından geçip, Aden, Colombo, Singapore, Surabaja, Saigon, Şanghay ve Hong Kong'a uğrayacaktık. Yolcuların büyük çoğunluğu İngiliz ve Hollandalıydı. Meraklanmayın, turist rehberi gibi her gördüğümü anlatacak değilim. Harika bir yolculuktu. Kendimi kuşlar kadar özgür hissediyordum. Gemi doktoruyla ahpap olmuştuk. Elbise giyen bir doktorla karşılaşmak onu epey şaşırtmıştı. Biraz yapışkan bir adamdı, ama iyi anlaşıyorduk. Gemiye Adenden binen genç bir adam hemen ilgimi çekti .Onu görür görmez Lily koluma yapıştı. «Baksana Richard'ın gençliği tıpkı.» Gerçekten benziyordu. Aynı kibirli hava, aynı keskin

bakışlar. Gelgelelim bu adam Burton'la kıyaslanamayacak kadar görgülü ve kibardı. Alçak sesle konuşuyor, çok az içki içiyordu. Adı Avram Kostykian'dı. Babam bunu öğrenince burun kıvırdı. «Ermeni Yahudisi. Nerede ticaret varsa bunlar oradadırlar. Yerinde olsam ona yüz vermezdim.» Sesinin tonu hiç koşuma gitmemişti. Canımın istediğini yapacağımı, bana karışamayacağını söyledim. Omuz silkip uzaklaştı. Ne kadar önyargılı olduğunu lk kez anlamıştım. Olanları duyunca bir kahkaha attı Lily. Hem de nasıl ön yargılıymış. Avusturya'da Yahudiler ne devlet hizmetlerinde yükselebilirlermiş, ne askerlikte. Askeri bir doktor bile yüzbaşı rütbesinden ileriye geçemezmiş.»

Jung'un kızardığını görmek beni şaşırtıyor.

«Galiba siz de Yahudileri sevmiyorsunuz.»

Açıksözlülükle, «Pek sevmem.» diyor. «Meslektaşım Freud da Yahudi, onda bile Yahudi ırkına özgü bazı eksikliklere rastlıyorum. Yahudi kadınlarla kurduğum ilişkilerin hepsi kötü sonuçlandı da, ondan önyargılıyım belki.»

Belli etmemeye çalışıyorum, ama düş kırıklığına uğradım. Koca bir ırka karşı böylesine önyargılı olan bir doktor, benim gerçekte nasıl biri olduğumu öğrendiğinde ne yapar? Ayrıca, karısıyla tanıştığımı bildiği halde, çapkınlıklarından söz etmek için fırsat kollaması da hoşuma gitmedi. En azından ayıp. İşlerini kendine saklasın... Yahudi kadınlarla ilişkileri kötü sonuçlandıysa, mutlaka kadın mı suçlu? Kostykian'la ilişkimi uzun uzadıya anlatmak bana sapıkça bir zevk veriyor.

«Babamın tahmini doğru çıktı. Kostykian tüccardı. Zümrüt, yakut, safir gibi değerli taşlar alıp satıyordu. Özellikle de inci. Bütün Doğu'yu gezmiş, inci avcılarından çok değerli inciler almıştı. Bu konunun ilgimi çektiğini anlayınca bana hazinelerini gösterdi, inci avcılarının serüven-

lerini anlattı. İncilere nasıl değer biçildiğini bile açıkladı. İnci önce rendecinin eline verilirmiş. Hinli, Çinli, Malayalı tüccarlar adamın başına üşüşüp işlemin bitmesini saatlerce sabırla beklerler, bu arada da kendi aralarında incinin değeri konusunda bahse tutuşurlarmış. Rendeci nedir biliyor musunuz?»

«Hayır madam bilmiyorum. Siz açıklarsınız herhalde.»

Jung biraz sinirli ve tedirgin nedense. Merakını uyandırmak için rendecinin yaptığı işin çözümlemeye çok benzediğini söylüyorum.

«İnci, midyenin kabuğun içine giren yabancı maddeyi sedef salgılayarak örmesinden oluşur. En üst tabakada lekeler, girintiler çıkıntılar vardır. Bunlar değeri düşürür. İşte bu nedenle sedef tabakaları tek tek soyulur, kusursuz tabakaya ulaşılır. Rendecilik denilen bu iş, büyük ustalık ister. En küçük bir hata, inciyi bozabilir. Tüccarların bu işlemi sabırla beklemeleri ve ortaya ne çıkacağını bilmeden birbirleriyle büyük paralar üstüne bahse tutuşmalarının ne kadar sinir bozucu olduğunu düşünebiliyor musunuz? Kostykian bu öyküleri anlatırken o manzarayı görür gibi olurdum. Olayları, kişileri, yerleri bir yazar duyarlığıyla betimlerdi. İşin en ilginç yanı, bana rendeleme işleminin nasıl yapılacağını öğretti. «Madem operatörsünüz yapmanız gerek.» diyerek elime küçük bir bıçak, bir cımbız ve yarı çapı bir santimetreye yakın pembe bir inci tutuşturdu. Üst tabaka çok bozuktu. Ama iki saatin sonunda, aşağı yukarı üç milimetre çapında, kusursuz minik bir inci çıktı ortaya. Onu bana armağan etti. Kolye yaptırmıştım. Evlendikten sonra kaybettim.»

Jung donuk bir sesle, «Güzel bir öykü. Ama bizimle ne ilgisi var, söyler misiniz?» diye soruyor.

Bu tutumu beni Yahudileri horgörmesi kadar sinirlen-

diriyor. Ters ters, «Evet söylerim.» diyorum. «Kostykian, karşılığında bir şey istemeden bana çok şey veren tek erkekti. Limanlara birlikte çıkardık. Colombo'nun Singapur'un kuyumcular çarşısını bana o gezdirdi. Taşlara nasıl değer biçileceğini öğretti. Çok kibar davranıyor, gelgelelim bana yaklaşmak için çaba göstermiyordu. Erkeklik duyguları yok gibiydi. Eşcinsel olduğunu düşünmeye başlamıştım. Derken Singapur'daki son gece, bana herşeyi açıkladı. «Evliyim, dört oğlum var. Yaşamımın merkezi onlar. Evimiz Iskenderiye'de. Yılda sadece dört ayını ailemle birlikte geçirebiliyorum, ama onları her an yüreğimde taşırım. Garip bir yaşam sürüyorum, gördüğünüz gibi. Vahşi yerlerde garip insanlarla karşılaşıyorum. Yaşam ucuz, kadın daha da ucuz. Açık artırmalardan çekilmem için bana kız çocuğu teklif edenleri bile gördüm. Güçlü tutkuları olan bir adamım. Bu tutkuları, meslekte bile denetim altında tutmak zorundayım. Değerli taşlar tekin değildir. İnsan o taş parçacıklarına bir kadına bağlandığı gibi tutkuyla bağlanabilir. Denetimi bir kez elden kaçıracak olursam yiter giderim. Liman liman dolaşan, hiç bir yere varamayan bir serseri... Sizin çekiciliğinize karşı koymak hiç de kolay olmadı, inanın. Hadi artık öpüşüp vedalaşalım. Yarın siz uyurken ben gemiden inmiş olacağım.»

Kamarama döndüğüde yastığımın üstünde küçük bir paket buldum. İçinden küçük, ama çok temiz ve parlak bir safirle bir de not çıktı. 'Taş iki kırat. Ortasında ancak bir uzmanın farkedebileceği kadar küçük bir leke var. Bu dünya da hiç bir şey kusursuz değil. Yaşamımda ilk kez, bir şeyi yapmadığım için pişmanlık duyuyorum. Bana büyük zevk veren arkadaşlığınıza teşekkür ederim.'

Jung ellerini kavuşturuyor, parmaklarını kule gibi yapıp onun tepesinden bana bakıyor. «Bu öyküyü anlatmak-

niye bu kadar zevk duyduğunuzu anlayamadım.»

«Babam ve Lily'den başlayarak, bütün ilişkilerime kendimi kullanılmış hissetmiştim. Doğal hakkım olması gereken bir özgürlük benden esirgeniyordu sanki. Bu özgürlük neydi bilmiyorum? Fahişelere yapıldığı gibi, şöminenin üstüne para bırakılması bile yeterdi belki... Oysa Kostykian'la ilişkimize karşılıksız bir dostluk hakimdi. Bunu babama da söyledim. Dişlerini gıcırdatarak, «Genelleme yapmak doğru değildir zaten.» dedi. Lily ise masanın altından, bu konuyu kapat, anlamına bir tekme savurdu.»

Jung arkasına yaslanıp kıs kıs gülüyor. «En iyisi, sizi armağanlara boğan, ama sizinle yatmak istemeyen erdemli bir Yahudi bulup evlenin. Bakarsınız tüm sorunlarınız çözülür.»

Bir kahkaha atıyorum. «Düşünmedin mi, sanıyorsunuz?»

«Yolculukla ilgili başka ne anlatacaksınız?»

Sokakta çıldıran ve vurulup öldürülen Malayalıyı anlatıyorum. Tutulduğum şiddet nöbetlerini, o adamı sokaklarda kan dökmeye iten çılgınlığa benzettiğimi söylüyorum. Jung uzun uzun not alıyor. Sonra bana beklenmedik bir soru soruyor.

«O adam sonunda öldürüldü. Sizin için de tek çarenin ölüm olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?»

«Olabilir. Bana yardım edemezseniz...»

Yumruğunu masaya indiriyor. «Size baştan söyledim. Beni yaşamınızla tehdit etmeyin. Onu size ben vermedim, alamam da. Mucize yaratmak, şeytan kovmak da benim işim değil. Bunları yapabilecek gücüm olsaydı, önce saygıdeğer meslektaşlarımdan birini şeytanlara atardım. Çözümleme ameliyata benzemez madam. Hastalıklı organı çıkarıp hastayı evine yollayamazsınız. Çözümleme, karşı-

lıklı çabalarla ruh hastalığının nedenini ortaya çıkarmak, eğer olanaklıysa bunu ortadan kaldırmak, değilse katlanılabilir boyutlara indirmek ve hastaya yaşamını böyle sürdürmeyi özetlemektir. Yaşamını sürdürmeyi dedim! Yaşamak yani! Ama siz, büyücü doktorun lânetlediği yerli gibi düşüncelerinizi ölümde yoğunlaştırarak kendinizi öldürmek istiyorsanız, o sizin bileceğiniz şey. Bu durumda size hiç bir hekim yardım edemez.»

Öfkesi numara değil bu kez. O da benim gibi yorulmaya başlıyor. Birbirimizi kızdırmaktan vazgeçmeliyiz artık. Özür diliyorum. İkinmizin de baskı altında olduğumuzu bildiğimi, ona yardımcı olmak içim elimden geleni yaptığımı söylüyorum. Öfkesi çarçabuk geçiyor.

«Çözümlemenin çocuk oyunu olmadığını anladınız artık. Bilinçaltını kurcalarken, insan hangi garip yaratığın dışarı uğrayacağını bilemez. Şimdi yolculuğu özetleyin.»

«Baştan sona iyi geçti. Bireyin hiç önemsenmediği soğuk, acımasız, ama güzel bir dünyayla karşılaştım. Çin'de kız bebekler çöplüklere atılıyordu. Japonya'da babalar kızlarını genelevlere satıyorlardı. Her yıl milyonlarca Uzak Doğulu açlık, salgın hastalıklar ve doğal afetler nedeniyle yaşamını yitiriyordu. Hindistan'da İngilizler kendi piçleri olan melezlerden tiksiniyorlar, Java'da Hollandalılar bunlarla evleniyorlardı. Siam Kralı Vezirleriyle yaptığı her toplantıda ölüm saçıyordu. Borneo'da Dayaklar andaç olarak insan kafası biriktiriyorlardı... Bu deneyimler bana yerimi bildirdi. Babama minnet duyuyordum. Silbersee'ye dönmek hoşuma gitti gene de. Viyana'da staja başlamama daha üç ay vardı. Evimizi uzun zamandır görmemiştim. O da bizler gibi yaşlanmıştı. Şato da, kiracı evleri de boya badana istiyordu. Eşyaların yüzlerini değiştirmek hiç de fena olmazdı. Bahçe bakımsız, hesap defterleri karmaka-

rışık, adamlar tembel ve saygısızdı. Babam evden o kadar uzun süre uzak kalıyordu ki, evdeyken arkasına yaslanıp keyfine bakmaktan başka şey düşünmüyordu. Bir erkek evladın ona bu dönemde ne kadar gerekli olduğunu ilk kez anladım. Başka bir şeyi de anlamıştım. Bencil ve şımarık bir yaratık olduğumu. Stajımı yaparken, bir yandan da Silbersee'yi çekip çevirebilirdim. Lily de yardım ederdi. Ne var ki babama göre kadınlar yataktan başka yerde işe yaramazlardı. Asıl sorun onu razı etmekti, önyargılarına doğrudan saldırmakla bir yere varamazdım. İki hafta sonra, karşıma bir fırsat çıktı. Babam ağır bir zatürrie geçirmiş, zayıf düşmüştü. Zaman zaman çocuklaşıyor, herşeyden şikâyet ediyor, bize buyruk üstüne buyruk yağdırıyordu. Lily'ye danıştıktan sonra babamla açıkça konuşmaya karar verdim. Bu oyunu daha fazla sürdüremeyeceğini söyledim. Hem muayenehanede sürüyle hasta bakmak, hem ameliyatlara girmek, hem de Silbersee kadar geniş bir mülkü yönetmeye çalışmak olacak iş değildi. Hekimlik ve aşk yaşamı kendisine aitti elbet. Ama koşullarımı kabul ederse, Silbersee'yi ben yönetebilirdim. Mülkü bana devredecek ve yeni efendinin ben olduğumu herkese söyleyecekti. Babam, bugün, yarın diye epey oyaladı beni. Sonunda, anlaşmamı beğenmiyorsa evi terkedip Viyana'ya yerleşeceğimi söyledim. Kazanacağım parayla rahat yaşayamazdım belki, ama karnım doyardı. Erkeklik gururunu okşayan bu sözlerden sonra yelkenleri suya indirdi. Devir işlemleri yapıldı. Belgeye eklenen maddelere göre, evlendiğim erkek Silbersee'ye sahip olamayacaktı. Babam yaşadığı sürce geliri eşit olarak paylaşacaktık. Onun ölümünden sonra Lily'yi barındırmayı garanti edecektim. İşte böylece, toprak sahibi oldum...»

Jung serinkanlılıkla anımsatıyor, «Ama kendi toprak-

larınızdan sürüldünüz. Nereye gideceğinizi, ne yapacağınızı hiç düşündünüz mü?»

«Silbersee'yi satışa çıkarttım. Elime iyi para geçecek Avrupa da savaş çıkacağı kesin. Ordunun haralara ihtiyacı varmış.»

«Nereye yerleşeceksiniz?»

«Şu anda Zürih'den sonra nereye gideceğimi bile bilmiyorum.»

«Belki sizi İsviçre'ye yerleşmeye kandırabiliriz.»

«Yeterki siz bana yardım edin doktor, isterseniz kapı komşunuz bile olurum.»

«Karım buna karşı çıkabilir. Size göl kıyısında güzel bir köşk bulalım en iyisi.»

Bu şakalarda bir cinsel çağrının yattığı gün gibi ortada. Hoşuma da gidiyor. Ne var ki, Yahudiler hakkındaki önyargılarını öğreneliberi içimden bir ses dikkatli olmamı öğütlüyor. Bu arada Jung sözlerine hiç beklemediğim bir şey ekliyor.

«Şaka bir yana, çözümlemeyi sürdüreceksek birbirimize sık sık gidip gelecek kadar yakın bir yerde oturmanız iyi olur. Gerçi hastalarımın evine gitmekten pek hoşlanmam, ama bazen bunun yararı oluyor, Neyse bunları sonra konuşuruz. Yaşam öykünüze dönelim. Silbersee'nin hanımıydınız artık. Üstelik iyi yetişmiş bir hekimdiniz, önünüzde parlak bir meslek yaşamı uzanıyordu. Geleneklere uymayan geçmişinizin, evrensel düzen içinde, fazla önem taşımadığını öğrenmiştiniz. Sözün kısası herşey sizden yanaydı. Sonra neler oldu?»

«Lily'yle birlikte işe giriştik, şatoyu kıyı köşe temizledik. Hesap defterlerini baştan aşağı kontrol ettim. Hans Hemeling'in yetkilerini artırdım. Çelimsiz ve yaşlı atları sattık. Lily'yi şatanun hanımı yaptım. Tozlu eşyalar ve dö-

külmüş yemek gördü mü kıyamet koparıyor, iki dakika sonra da kaba saba şakalarıyla köylü kadınlarını kırıp geçiriyordu. Bu arada, hanın ve birahanenin eksik gelir gösterdiğini, kerestelerimizin ucuza gittiğini, kesim hayvanlarımızı satan açık artırmacının kasaplarla anlaşıp bizi kazıkladığını ortaya çıkarmıştım. Topraklarımızı karış karış dolaşıyor, önüme gelene verip veriştiriyordum. Adım Çatallı Şimşek'e çıkmıştı. Bir dahaki sefere kimin beynine ineceğimi kimse bilmiyordu. Derken şato ve köy yapılarının tümünde badana, boya ve tamirat yapıldı. Bahçeler yeniden düzenlendi. Para kazanmaya başladık. İyi cins ilk Arap aygırını işte o zaman aldık, bir de kısrak almıştık tabii. Bütün bu değişiklikler köyün havasını düzeltmişti. Artık kimse bana Çatallı Şimşek demiyor, herkes saygı gösteriyordu. Günün birinde Lily Ingilizlerinki gibi bir avcılık kulübü kurmamızı önerdi. Birahane kulübün toplanma yeri olabilirdi. İngiliz ve Alman tazıları getirtip üretirdik. Atlarımızı kiraya vermek de bize epey para kazandırırdı. Giderek sönükleşen toplum yaşantısına yeni bir boyut kazandıracak bu öneri babamın çok hoşuna gitmişti. İlk toplantıdan sonra neşeyle «Harikaydı.» dedi. «Meğer hâlâ dört duvar arasına gizlenen bir sürü güzel kadın varmış.»

İşleri yoluna koymuştum, gönül rahatlığıyla Viyana'ya gidebilirdim. Lily de, Hans da güvenilir kişilerdi. Zaten iki, üç haftada bir gelip işleri denetleyecek ve mülkümün tadını çıkaracaktım. Yola çıkmadan bir gece önce babam beni çalışma odasına, konyak içmeye çağırdı. Pek az yaptığı bir şeydi bu. Başbaşa oturup konuşmayı sevmezdi. Evin içinde oradan oraya dolaşır, filozof gibi sağa sola bilgece sözler yağdırır, arada bir beni ve Lily'yi adet yerini bulsun diye şöyle bir okşar, hizmetçi kızların popolarına şaplaklar indirirdi. Bu kez bana söyleyeceklerini hazırla-

mak için epeyce zahmete katlanmıştı belli ki.

«Garip bir yaşam sürdük canım, ama görüyorum ki üçümüz de bu devreyi kazasız belasız atlattık. Senin böylesine başarılı olacağın aklıma gelmezdi doğrusu. Seninle gurur duyuyorum, aynı şeyi kendim için pek söyleyemem ne yazık. Keşke unvanımı sana bırakabilseydim, ama biliyorsun bu olanaksız. Bir erkek torunum da olsa, ona bir soyluluk unvanı vermesi için İmparator'u kandırmaya çalışmaktan başka bir şey gelmez elimden. Saraydaki kız arkadaşlarımdan biri aracılığıyla bunu yapabilirim. Önce erkek torunum olması gerek tabii. Evlenme konusunda ne düşünüyorsun. Bir yıl Viyana'da bir süre de Ingiltere de staj yapacaksın. Şu İngiltere işi hiç hoşuma gitmiyor ya, neyse... Sonra evlenmen için önünde hiç bir engel kalmayacak. Kendine ait toprakların var, çok güzelsin. Rahibe gibi yaşamadığını biliyorum, ama sen de bir gün uslanmak zorundasın. Sorun şurada, kiminle evleneceksin? Ne idüğü belirsiz zengin bir tüccarla evlenmeni istemem. Kocan soylu biri olmalı. Bu da kırk yaşlarında, çocuklu ya da çocuksuz dul bir erkek anlamına gelir. Gençler, sosyeteye yeni takdim edilmiş genç kızlarla nişanlandılar bile. Üzgünüm, ama gerçek bu. Sen o kızları on kere cebinden çıkarırsın. Ne yapalım ki evlilik dışı bir ilişkiden doğdun. Dansöz ya da şarkıcı olmadın hiç değilse. Saygın bir mesleğin ve paran var. Söyle bakalım, bu evlenme işini nasıl çözelim? Istersen Louisa von Grabitz sağda solda bir nabız yoklasın. Bu iş için para alırsa da öbür çöpçatanlar kadar da dedikoducu değildir...»

Babam konuştukça, öfkeden çıldıracak gibi oluyordum. Küstah herif. Doğmayı ben mi istedim? Senin koynuna girmeyi ben mi istedim? Beni evlilik pazarında özürlü mal durumuna düşüren kimdi? Sonunda dayanamayıp pat-

ladım. «Henüz evlenmek istemiyorum sevgili babacığım. Evleneceğim zaman, onu bulmak için Hong Kong'a gitmem gerekse bile, kocamı kendim seçeceğim.»

«Babanız bu sözleri nasıl karşıladı?»

«Rahatladı sanırım. Aslında bu işlerle uğraşarak kendini yormak istemiyordu. Bundan sonra ha ayda yaşamışım, ha Çin'de onun için hiç farketmezdi. Bazı kusurları olduysa bile, beni fahişelerin sürttüğü barlardan ve sokaklardan uzak tutmuştu ya, babalık görevini yapmış sayıyordu kendisini. Onun o garip ve seçkin anlayışına göre, bir piç babasından bundan fazla ne bekleyebilirdi?»

«Viyana'ya giderken babanızdan dostça mı ayrıldınız?»

«Şöyle böyle. O gece Lily'yle babam yatmaya hazırlanırlarken, «Eski günlerin hatırı için sen de yanımıza gel.» dedi babam. Eski günlerin çok gerilerde kaldığını, onları anımsamak bile istemediğimi söylemek üzereyken Lily çirkin bir kavga sahnesini zekâsıyla önledi. Tanrı ondan razı olsun. Bir kahkaha atıp «Dinle yaşlı keçi,» dedi. «Çorbayla mideni tıkama, kendini baş yemeğe hazırla.» Sonra da şarkı söyleyerek babamı yatak odasına sürükledi.

O gece düşümde annemi gördüm. Kış ortasıydı. Bahçe kapısının önünde, karlar içinde bekliyordum. Annem, boyunlarına gümüş çanlar asılmış beyaz atların çektiği bir kızakla geldi. Beyaz ermin bir kürke sarınmıştı. Onu uzaktan tanıdım. Yolun ortasında koşup kızakçıya durmasını işaret ettim. Kızakçı, duracak yerde atları kırbaçladı, yanımdan geçip gittiler. Annem, dudaklarında Kar Kraliçesinin soğuk, acımasız gülümsemesiyle dimdik oturuyordu, bana bakmadı bile.»

Jung bir süre düşünüyor, sonra defterini karıştırıp bazı yerlerin altını çiziyor.

«Merakımı çeken bir şey daha var. Bunca yıldır neden

anneniz hakkında bilgi toplamaya çalışmadınız? Lily size pek çok şeyi anlatabilirdi. Daha da olmazsa doğum yerinize, ya da Londra'ya gider, bütün bilmek istediklerinizi biraz dedektiflik yaparak öğrenebilirdiniz. Anlayamadığım bir şey de, Lily'nin siz büyüyüp **olgunlaştıktan** sonra bile bu konuyu açmaktan kaçınması.»

«Sorularınızın yanıtları acınacak kadar basit doktor. Niye bilgi toplamaya çalışmadım? Çünkü yaşamım boyunca bunu yapmamaya şartlandırılmıştım. İngiltere'ye niye gitmedim? Çünkü düşteki gibi, annemin yüzüme bile bakmayacağından korkuyordum. Lily niye bu konuda açıklama yapmadı? Annemle babamın ayrılmasına Lily'nin neden olduğunu yeni öğrendim. Annemin gebeliği sırasında babamla yatıyormuş. Lily babamı elden kaçırmamak için, benim baştan çıkarılmamda ona suç ortaklığı etti. Yaman bir çıkarcıdır Lily. Beni sevmez miydi? Hiç kuşkusuz severdi. Ama parasını veren babamdı ve babamın dediği olurdu. Babam «Çeneni tut.» dediyse, çenesini tutmak zorundaydı. İngiltere'ye döndüğü güne kadar annem hakkında, babamın söylediklerinden farklı hiçbir şey söylemedi. Yaşamım ve mutluluğum onların ikisine bağlıydı. Kar Kraliçesinin soğuk ve acımasız gülümsemesi uğruna, onların dostluğunu tehlikeye atamazdım. Kızımın yaşamına hiç karışmamam da bu yüzden. O da beni Kar Kraliçesi gibi görüyordur herhalde.»

«Kızınıza hiç yazmadınız mı?»

«İlk zamanlarda ona bir sürü mektup yazdım. Tek bir yanıt bile gelmedi.»

«Çok küçüktü daha.»

«Biliyorum. Ne var ki bir süre sonra, insan ne yazacağını şaşırıyor. «Ben cadı değilim, senin annenim, seni seviyorum, seni kucaklayıp öpmek istiyorum, yitirdiğimiz yıl-

ların acısını çıkarmak istiyorum.» Güzel sözler. Boş bir odada bu sözleri yüksek sesle yineleyip dursanız bir süre sonra çıldırırsınız. Aşk ilişkilerinizden söz ettiniz doktor, Bir hatanızı onarmak istediğinizde, sizi dinleyecek kimse bulamadığınız olmadı mı hiç? Bütün güzel sözler taş bir duvara çarpıp geri dönerse insan neler hisseder, bilir misiniz?»

JUNG

Zürih

Söyledikleri acı ama gerçek. Gözünü bile kırpmadan bana fırlattığı oklar hedefi buluyor. (Aşk ilişkilerinizden söz etmiştiniz doktor.) Taş bir duvara dert anlatmaya çalışmanın acısını iyi bilirim. Öte yandan, İskoçlar Kulübü, kırbaç sahnesi, Alma de Angelis'le sapık ilişkisi, Rahibe Damina'ya duyduğu kutsal sevgi ve Kostykian'la platonik ilişkileri gerçekle düş arası bir şeyler. Ortak bilinç dışındaki dileklerin tatmini.

Bu konuda açıklama yapmasını isteyecek değilim, bana önemli ipuçları verdi. Ama öyküsünü afyon topağı gibi yutacak da değilim. Gerçeğin ortaya çıkacağı ana yaklaştıkça, amip gibi kendi kendine bölünüyor. Şu anda karşımda üç ayrı kişi var. Yitmiş günahsızlığının anılarına sarılan zavallı, lânetli kadın. Silbersee'nin, elinde kırbaçla dolaşan, aklı başında ve pratik sahibesi Çatallı Şimşek. Yitirdiği yavrusunun yasını tutan, sevgisini ve özlemini iletebilme yeteneğinden bile yoksun bırakılmış acılı ana... Bakalım öyküyü bu kişilerden hangisi sürdürecek? Yakında anlarız.

Sandalyesinde dimdik oturmuş, sorularımı bekliyor. Bir şey demeden yanına gidiyorum, omzunu, boynunu ovuşturmaya koyuluyorum. Kasları demir gibi sertleşmiş. Birkaç dakika sonra hoşnutlukla içini çekiyor, gevşediğini hissediyorum. Bluzunun üst iki düğmesini açıp yakasını geriye çekiyor. Çıplak etine masaj yaparken, bir yandan da onu büsbütün gevşetmeye çalışıyorum. «Kendinizi bırakın, Konuşmaktan daha kolaydır bu. Üstelik ikimize de daha çok şey anlatır. Kapayın gözlerinizi, karabasanlardan kurtulduğunuzu göreceksiniz.»

Bir süre kendini ellerime bırakıyor. Sonra birden sağ elimi yakalayıp dudaklarına götürüyor. «Yeter doktor, sağolun. Çok hoşuma gidiyor, ama biraz daha sürecek olursa ikimiz de baştan çıkacağız.»

Onu isteklendirdiğimi öğrenmek bana zevk veriyor. Başını kendime çevirip onu alnından öpüyorum ve yerime geçiyorum. Düğmelerini ilikliyor, soba başına kıvrılmış bir kedi gibi keyifle geriniyor. Mutluluğuma diyecek yok. Fiziksel yakınlaşmanın ilk adımı atıldı, ilk kale kuşatıldı. Sabırlı olursak şatoyu da ele geçirebiliriz. Gelgelelim sevincim pek kısa sürüyor.

«Galiba beni iyi dinlemediniz doktor.» diyor hastam. «Kaç kez söyledim. Kolay baştan çıkarım, ama erkeklere çok kötü davranırım. Sanırım siz de kolay baştan çıkan birisiniz. Yaşamınız altüst olunca da kara kara düşünüyorsunuz. Sonuna kadar götüremeyeceğimiz oyunlara kalkışmayalım. Gene de size teşekkür borçluyum. Beni istemeniz, içimi ne kadar rahatlattı, bilemezsiniz.»

Gülümseyerek omuz silkiyorum. İstenmek benim de hoşuma gider, özellikle kendimi çirkin ördek gibi hissettiğim anlarda... Bu küçük oyundan sonra, yine gerçeklere dönüyoruz. Viyana'daki stajından söz etmesini istiyorum.

Daha onun sırası değilmiş, önce İlse'yi anlatacakmış.

«Kim bu İlse? Sizin için çok mu önemli biri?»

«Öykümün daha sonraki bölümleri için çok önemli.»

«Öyleyse anlatın.»

«Cenevre'deki yatılı okuldan arkadaşımdı. O da Salzburg yakınlarında oturuyordu. Babasının madenleri vardı. Onunla okulda, kısa süren bir ilişkimiz olmuştu. Babamın onu gözüne kestirdiğini bildiğimden, kızı bizim eve çağıramıyordum. Güzel, cana yakın, zengin, ama acınacak kadar aptal bir kızdı. Avcılık kulübümüz açıldığında, İlse ve iki ağabeyi hemen üye oldular. Babası onu soylu bir adamla evlendirmeyi aklına koymuştu. Silbersee'de ayda bir düzenlenen avlar koca bulmak için iyi bir fırsattı. İlse, pespembe bir düş dünyasında yaşayan kızlardandı. Düş gücü çok genişti. Hiç olmamış ve olmayacak şeyleri gerçekmiş gibi anlatırdı. Onunla ilişkimiz, babamı baştan çıkarmaya çalıştığını sezdiğim an bitmişti. Oysa Ilse benimle arkadaşlığını yaşam boyu sürdürmek niyetindeydi. Düğününde nedimelik edecekmişim, çocuklarının isim annesi olacakmışım... Daha koca bulamadığı halde bu saçmalıklarda kafamı şişirir dururdu. Ilse'yle oturup konuşmak, ağır bir tatlıyla karın doyurmaya benzerdi. Sonunda her yanınız yapış yapış olur, tatlılıktan içiniz bayılırdı...»

«Çok güzel anlattınız. Ilse'yi görmüş kadar oldum. Hadi Viyana'ya geçelim.»

«Viyana serüveni taa başından tatsız başladı. Babam staj işimi ayarlamış, bana hastaneye yakın bir yerde güzel bir ev tutmuş, hesbından para çekebilmem için bankasına talimat yazmıştı. Hepsi bu. Viyana'daki dostlarından bir tekinin adresini bile vermemişti. Özel yaşamını onca yıldır gizli tutmayı başarmıştı, şimdi herşeyin bozulmasına göz yumacak değildi. Evlilik dışı bir ilişkinin ürünüydüm ya...

Böyle şeyleri artık kanıksadığım halde, gene de üzüldüm ve kızdım. Oyunumu babamın kurallarına göre oynamak zorundaydım, ama kuralları sonuna kadar zorlayacak, rakibime aman vermeyecektim.

Önce nezaket gereği başhekime gidip kendimi tanıttım, beni kabul ettiği için teşekkür ettim, sonra da öteki pratisyenlerin arasına karıştım. Gianni di Malvasia'nın da o hastanede staj yapacağını biliyordum. Hemen birbirimizi bulduk. Konservatuvar öğrencisi olan bir erkek arkadaşıyla birlikte oturuyordu. Evlerine kuyruklu piyano sığmamıştı. Ne zaman isterse benim piyanomda çalışabileceğini söyledim. Sık sık gelip gitmeye başladılar. Ara sıra onlara yemek de yapıyordum. Birlikte kentin altını üstüne getiriyorduk. Çok geçmeden küçük bir arkadaş grubu kurduk. Çok ilginç kişiler tanıdım. Yazarlar, ressamlar, müzisyenler... Yarı çıplak bir resmimi bile yaptırdım.

Hastane yaşantısına gelince, bir devlet hastanesinde pratisyen olarak çalışmanın ne demek olduğunu siz de bilirsiniz. Çok gençsiniz. Günleriniz ve gecelerinizin çoğu, acil serviste yaralılarla, hastalarla, can çekişenlerle geçiyor. Kendinizi dayanıklı sanıyorsunuz, ama aslında değilsiniz. Bir süre sonra, insan yaşamının boşluğu ve değersizliği karşısında dehşete kapılmaya başlıyorsunuz.»

«Daha önce de, başarılarımızla başarısızlıklarımızı aynı mezara gömüyoruz, demiştiniz. Ne demek istediğinizi açıklar mısınız?»

«Açıklamaya çalışacağım, ama lütfen sabırlı olun. Adım adım ilerlemek zorundayım. Belki aynı şeyleri siz de hissetmişsinizdir. Koğuşlardaki dizi dizi yataklara bakarken umutsuzluğa düşerdim. Hastalar bizden çok şey bekliyorlardı, bizse onlara beklediklerinin pek azını verebiliyorduk. Bu gerçek bana daha şefkatli davranmayı öğretti,

ama çok da zarar verdi.»

«Ne bakımdan zarar verdi?»

Utanmış görünüyor. Bir süre duraksadıktan sonra, büyük bir çabayla, «Cinsel yaşamım altüst oldu.» diye fısıldıyor. «Geceleri uyanır, yanımda yatan genç ve güzel gövdelere bakardım. O gövdenin içinde kimbilir ne korkunç şeyler oluyordu. Gianni, bütün stajyerlerin bu dönemi yaşadıklarını, zamanla atlatacağımı söyledi. Bir de şaka yaptı. «Adalet kör bir tanrıçadır, derler. Aşkın da gözü kör olmalı.» Sonunda gözlerim açıldı açılmasına ya, en olmadık bir anda açıldı.»

Son cümleyi yazıp altını çiziyorum. Şimdilik bu konuda bir şey sormadan, bırakıyorum konuşsun.

«Hastanedeki acıklı sahneleri unutmak için, boş vakitlerimizde aklımıza esen her türlü çılgınlığı yapıyorduk. Gene de o sahneler gözümüzün önünden gitmiyordu. Viyana'nın ikinci yüzüyle de çok erken tanıştım. Bir kış gecesi şöminenin karşısına geçmiş kitap okuyordum. Saat on bire doğru kapı çalındı. Gelen Gianni'ydi. Hemen giyinmeliymişim. Aşağıda araba bekliyormuş, birlikte bir hastaya gidecekmişiz. Gitmek istemedim. Kanamalı bir düşük vakasından kuşkulanmıştım. İlkel yollarla çocuk düşürme girişimlerine Viyana'da çok sık rastlanıyordu. Kadınların yüzlerine gözlerine bulaştırdıkları pis işi temizlemek de genellikle stajyerlere düşüyordu. Oysa bizim özel çalışma iznimiz yoktu. Yakalanırsak hapı yutardık. Gelgelelim Gianni çok ısrar etti. Mutlaka gelmeliymişim. Bir arkadaşının metresi doğum yapıyormuş. Yardıma ihtiyacı varmış. Çaresiz kabul ettim. Beni Burgasse ciavrındaki blok apartmanlardan birine soktu. O pis bloklar hâlâ durur. Her katta bir lavabo ve bir ortak tuvalet vardır... Gianni gardiyan kılıklı yaşlı kapıcının eline para sıkıştırınca adam yukarı

çıkmamıza izin verdi. Hapishane kadar iç karartıcı bir daireye girdik. Hasta en fazla on sekiz yaşında, çelimsiz bir kızdı. Yarı aç, yarı tok gezdiği belliydi. Konservatuvar öğrencisi olan erkek arkadaşı, geceleri bir meyhanede akordeon çalarak evini geçindirmeye çalışıyormuş. Evin içi ahırdan farksızdı. Gianni havlu, çarşaf, bebek beşiği ve battaniye getirmişti. Bebek ters geldiği için forseps kullanmak ve dikiş yapmak zorunda kaldık. Sonunda bebeği sağ salim çıkardık. ama annenin durumu çok ağırdı. Sabaha kadar başında bekledik. Dükkânlar açılır açılmaz, gerekli şeyleri alması için genç babayı dışarı yolladık. O gittikten birkaç dakika sonra kapıcı fırtına gibi içeri dalıp bize tehditler yağdırmaya başladı. Rezalet çıkartacakmış, bizi meslekten attıracakmış falan. Tam adamın üstüne atlayacakken Gianni beni tuttu. Sakin bir sesle adama açıklama yapmaya girişti. Yaşamım boyunca, böyle güzel rol yapan başka birini tanımadım. Biz buraya insanlık adına gelmiştik. Gelmeseydik kadıncağız ölecekti. Belki biraz patırtı etmiştik, ama evden ölü çıksa daha mı iyiydi? Üstelik, kamu sağlığını korumakla görevli bir hekim olarak, sağa sola şöyle bir göz atmış, gördükleri karşısında tüyleri ürpermişti. Apartman son derece bakımsızdı. Tuvaletler ve lavabolar pislikten görünmüyordu. Kapı önlerindeki çöplüklerde fareler cirit atıyordu. Farelerin veba taşıdığını bilmiyor muydu yoksa? Bu durumda rezalet çıkarmaya kalkışması doğrusu hiç de iyi olmazdı... Birden sustu, çok şaşırmış gibi kapıcıyı süzdü, sonra da büyük bir ciddiyetle adama kendisini muayene etmek istediğini söyledi. Dilini çıkarttırdı, öksürttü, eğilip kaldırttı. Başını iki yana sallayıp, «Senin de bu anne ve bebek kadar yardıma ihtiyacın var dostum,» dedi. «Saat üçle dört arasında acil servise gelip beni gör. Seni iyileştireceğime söz veremem. Çok güç bir vaka. Ama elimden

geleni yaparım. Tabii sen de buradaki dostlarımı kollarsın.» Adam korkudan deliye dönmüştü, hastalığının ne olduğunu söylemesi için Gianni'ye yalvarıp duruyordu. Gianni bir de benim bakmamı söyledi. Adamı aynı işlemlerden geçirdikten sonra, «Durumu çok kötü.» dedim. Hastalığının adı serpiginus skatolojiydi, eğer tedavi edilmezse Tanrı saklasın proktaljiyaya dönüşür ve kısa sürede ölüp giderdi. Adamın halini görecektiniz. Büsbütün şaşırmıştı... İşte böylece genç anneyi onun elinden kurtardık. Gianni şiddetli bir müshil ve hava civa haplarıyla adamı güzelce tedavi etti. Ben de anne ve bebek tehlikeden çıkıncaya kadar, her gün gelip onlara baktım.»

«Dokunaklı bir öykü. Sahnede anlatsanız, seyircileri hüngür hüngür ağlatırsınız. Ama bana hangi amaçla anlattınız?»

«Şimdi öğreneceksiniz. Bebek bir ay sonra öldü. Genç kadınla delikanlı ayrıldılar. Kız gene sokaklara düştü. Zührevi hastalıklar muayenesinden geçecek arkadaşlarını önce bana gönderirdi. Bebeğin babası ise şimdi çok ünlü bir orkestra şefi. Başarılarla başarısızlıkların aynı mezara gömülmesini merak ediyordunuz. İşte yanıtınız.»

Şimdilik bu yanıtla yetinelim. Ona daha basit bir soru yöneltiyorum. «Bu dönemde önemli sayılacak bir gönül ilişkiniz oldu mu?»

«Hayır. Olanaksızdı bu. Köpek gibi çalışıyordum. Kadınlara, Yahudilere, ruh hekimlerine, yönetimdeki yeniliklere, sosyalizme ve Macarlara karşı önyargılı kişilerle dolu olan o hastanede, birinci sınıf bir doktor olduğumu herkese kanıtlamaya karar vermiştim. Sürekli ilişkilere ayıracak vaktim yoktu.»

«Evde tek başınayken neler yapıyordunuz?»

«Kitap okuyor, piyano çalıyor, yemek yapıyor, giysile-

rimi onarıyor ve düş kuruyordum.

«Neleri düşlüyordunuz?»

«Genellikle Silbersee'yi. Bir dahaki gidişimde yapacağım işleri. Hatta büyük bir av partisi ve balo düzenlemeyi tasarlamıştım. Ama bir sorun vardı. Benim kavalyem kim olacaktı. Yaşamımda özel biri yoktu ki..»

«Hiç olmuş muydu?»

«Hayır. Sadece babam... Ötekiler arkadaşlar ve yatak arkadaşlarıydı. Hiç birine, arkadaşlığımızı sürdürmeyi isteyecek kadar ihtiyaç duymamış ve bağlanmamıştım.»

«Demek iyi bir öğrenim görmenize, değişik ülkeleri gezmenize, doktor olmanıza karşın, bir yanınız hâlâ çocukluğunuza ve ergenlik çağındaki cinsel deneyimlere bağlı kalmıştı. Babanızla aranızdaki sapık ilişkiyi unutmaya çalışıyordunuz, ama hiçbir erkek onun yerini dolduramıyordu. Lily'ye bağlılığınız da karmakarışık. Anne, abla, sırdaş, eşcinsel arkadaş... Öyle değil mi?»

«Bugüne kadar onları belli kalıplara sokmayı hiç düşünmemiştim. Ama, söyledikleriniz doğru tabii.»

«Suçluluk ve utanç duyduğunuz bu kişilerin herbirine, kusursuz birer Gölge buldunuz. Lily için, Tanrı'nın erkenden kendi yanına çağırdığı, güzel ve inançlı bakire Rahibe Damiana. O da sizi Lily kadar anlıyordu, düşüncelerinizi okuyordu. Gelgelelim ilişkimiz cinsellikle kirlenmemişti. Kostykian'ı da babanızın yerine koydunuz. Saf ve bütün kötülüklerden arınmış kibar şövalye. Size incilerin sırrını açıklıyor, hemen hemen kusursuz bir taş armağan ediyor, ama sizinle yatmıyor.»

Öfkelenmesini bekliyorum. Öfkelense, bulmacının çözümüne çok yaklaştığımızı anlayıp sevineceğim. Aksi Şeytan! Hasta çok sakin, biraz şaşkın hatta.

«Yani bu kişileri ben mi uydurdum?»

«Yoo. Nasıl açıklasam bilmem? Bilinçaltında onları yeniden düzenlediniz. Ressamlar da modellerini tuvale aktarırken bir takım değişiklikler yapmazlar mı? Gölge ve ışık oyunları, vurgulamalar... Yaratıcılık budur.»

«Ya da benim durumumda yalancılık.»

«Tam tersine madam, gerçek. Siz bu insanları yalnızca betimlemekle kalmadınız, sizin için ne ifade ettiklerini, aradan bunca zaman geçtikten sonra onları nasıl gördüğünüzü de anlattınız. Kostykian'ın öyküsünü size üç ayrı biçimde anlatabilirim. Gerçekler üçünde de aynı olacak, ama anlam tümüyle değişecek. Ister misiniz?

Gülüyor. «Hayır, sağolun. Ne demek istediğinizi anladim...»

Öyle bir patırtı kopuyor ki susmak zorunda zorunda kalıyoruz. Dadı ve çocuklar eve döndüler besbelli. Çocuklar tiz sesleriyle haykırarak annelerini çağırıyorlar. Bir an sonra Emma kapıyı tıklatıyor, dadıyı içeri sokuyor. Kadının eli kan içinde. Dikenli teller yırtmış. Kesik oldukça derin, dikmek gerekiyor. Karıma koynar su, gazlı bez, mikrop öldürücü, pamuk, iğne ve iplik getirmesini söylüyorum. Hasta yardım etmeyi öneriyor, kabul ediyorum. Usta bir operatör olduğunu söylemişti, gerçekten öyle mi bakalım. Havluyu beline bağlıyor, lavaboda ellerini fırçalıyor, sonra da dadının canını hemen hemen hiç yakmadan yarayı çarçabuk temizliyor, dikiyor, sarıyor. Dadı nasıl teşekkür edeceğini bilemiyor. Emma daha da sevinçli, dikişi ben atsaydım neler olacağını biliyor çünkü. Elim ağırdır bir kere, dadının canı fena yanacaktı. Üstelik böyle işleri hiç sevmem homur homur homurdanırım.

Yeniden başbaşa kaldığımızda hastama, «Kutlarım sizi,» diyorum, «Güzel bir gösteriydi.»

«Basit bir dikiş. Birinci sınıf öğrencisi bile yapar. Gene de beğendiğinize sevindim. Bazen, yalan söylediğimden kuşkulandığınızı sanıyorum da.»

Onunla çok açık konuşmaya karar veriyorum. Yarı-gerçeklerle çok fazla oyalandık.

«Açık konuşalım madam. Teşhis koyarken, hekim kuşkucu olmak zorundadır. Siz de bilirsiniz, siroza yakalanmış bir alkolik, günde birkaç kadehtan fazla içmediğini, ülserli hasta, ancak ara sıra hazımsızlık çektiğini söyler. Size ne zamanlar şiddete başvurduğunuzu sormuştum. Kendinizden tiksindiğiniz zamanlarda buna ihtiyaç duyduğunuzu söylemiştiniz. Demek ki kendinizle ilgili görüşleriniz değişiyor. Kendiniz hakkında anlattıklarınız da değişebilir. Bana gösterdiğiniz maskeyle yetinemem. O maskenin altında yatanları da öğrenmem gerekir. Düşlerimiz ve hayallerimiz yaşamımızın hareketli öğeleridir. Bir evin rengi, bir sokağın yönü, yemekte çayla kahve arasında seçme yapmak gibi basit gerçekler ise durağan öğelerdir. Utanıp sıkılmanın sırası değil. Öykünüzü nasıl anımsıyorsanız öyle anlatın lütfen.»

«Siz de sevgili dostum, bundan sonra bana daha çok yardım etmeniz gerekeceğini unutmayın.»

«Edeceğim, söz veriyorum... Viyana'daki stajınızı bitirdiniz. Operatörlük yapmak için izin belgenizi aldınız.»

«Evet. Hatta bana karın cerrahisi bölümünde asistanlık önerdiler. Bu uzun bir merdivenin ilk basamağıydı, ama tırmanmaya pek hevesli değildim. Kendime güvenimin artması için bir yıl da Edinburg'da ya da Londra'da staj yapmak istediğimi söyleyerek bu öneriyi reddettim. Arkadaşlarıma bir Macar lokantasında ziyafet çektim ve Silbersee'ye döndüm. Babam Münih'deydi. Lily'nin dediğine göre bir opera sanatçısının peşindeymiş. Oturup hesapları kont-

rol ettim, atıma atlayıp topraklarımı dolaştım, Lily'nin dedikodularını dinledim. Eve döneli daha bir hafta dolmamıştı. ki, İlse Hellman'dan bir mektup geldi. Mucize! Sürpriz! Gökyüzünde fişekler patlıyor! Dünyanın en harika adamına aşık olmuş! Adı Johann Dietrich'miş. Unvanı da varmış: Ritter von Gamsfeld. Delikanlı evlenme teklif etmiş, bizimki kabul etmiş, babası da onaylamış. Danslı bir akşam yemeğiyle nişanları açıklanacakmış. Davetiye çok yakında elime geçermiş. Üçümüzü de bekliyormuş. Düğününde nedime olacakmışım tabii, tıpkı düşlediğimiz gibi!

Unvanları gösteren katalogda von Gamsfeld'i bulduk. Küçük, ama çok eski bir unvandı. Salzburg'un savaşçı başpiskoposu Wolf Dietrich'in kardeşlerinden birine verilmişti. Toprakları Bad Ischl yakınlarındaydı, ve oldukça genişti. İlse'nin düşleri gerçekleşmişti. Babasınınkiler de? Tarımın, madenciliğin ve çil çil Avusturya altınlarının evliliği. Lily'nin sert çıkışı hiç de haksız sayılmazdı. «O sersem kız kendine böyle bir koca bulsun, sen hâlâ otur. Yıllardır çalışıyorsun. Üstelik gece oyunları da insanı güzelleştirmez.» Lily'ye verecek yanıtım yoktu. Atla dolaşacağımı, kutsal evlilik konulu söylevler çekmekten vazgeçecekse, benimle gelmesini söyledim.»

«Anlaşılan evliliği düşünüyordunuz.»

«Elbette. Her kız evlenmek ister. Lily duyarlı bir noktama dokunmuştu. Beyaz Atlı Prens benim gibi zeki, güzel, zengin ve yetenekli bir kıza yaraşırdı. Oysa bizim ahmak İlse kafeslemişti onu.»

«Bu konuda ne yaptınız peki.»

«Lily'nin yaptığını. Nişanda ne giyeceğimi tasarlamaya koyuldum. Taşra ileri gelenlerini hoşnut etmek amacıyla, nişanın geleneksel biçimde yapılması kararlaştırılmıştı. Balo Hellmanların Bad İschl yakınlarındaki şatoların-

da verilecekti. Konukların gecelemeleri için, Drei Mören Oteli kapatılmıştı. Lily'yle ben Salzburg'a gidip geleneksel Avusturya giysileri diktirdik. O sıralarda babam Münih'den döndü. Geceyarılarına kadar kulislerde beklemekten olacak, rengi kaçmış, zayıflamıştı. Giysilerimizi öyle beğendi ki, kendi de yerel bir giyside karar kıldı. Ve hiç yapmadığı bir şeyi yapıp, babaannemin mücevherlerini takmama izin verdi. Göz kamaştıran güzellikte, Macar işi mücevherlerdi bunlar. Aralarından giysime yaraşacak bir kolyeyle bir bilezik seçtim. Parmağıma da, Kostykian'ın verdiği safirden yaptırdığım yüzüğü taktım.»

Kadının olağanüstü karmaşık kişiliği beni bir kez daha hayrete düşürüyor. Şu anda balo hazırlıklarının coşkusuna kapılmış bir genç kız oturuyor karşımda. Giysilerden, mücevherlerden söz ederken gözleri pırıl pırıldı. O genç kızı randevu evlerinde kanlı seks gösterileri düzenlemeye iten kara gölgeyi ortaya çıkarmak için zalimce bir soru soruyorum.

«Babanız annesinin mücevherlerini neden temelli size vermiyordu? Kendi takacak değildi ya. Yetişkin bir kızı olduğu halde, neden onları saklıyordu?»

İçtenlikle, «Bilmiyorum.» diyor. «Benim de umurumda değildi. Mal onundu, ne isterse yapardı. Lily'ye bakılırsa, günün birinde evlenebileceğini düşünerek saklıyormuş onları. Karısına takacakmış. Sevgililerine mücevher armağan ettiğini bilirdim, ama babaanneminkileri kimseye vermezdi.» Yüzüme bakıp, utangaç bir ifadeyle gülüyor. «Siz akılı başında İsviçreliler, çılgın Macarların işine akıl erdiremezsiniz.»

«Sonunda mücevherler kime kaldı?»

«Onları Lily'ye verdi.»

«Ne garip şey.»

«Pek değil, onu sonra anlatırım. Nerede kalmıştık. Ah evet, bale hazırlıklarında. Yaldızlı nişan davetiyelerini de almıştık. Derken büyük gün gelip çattı. Havayı tahmin edersiniz. Sakin, güneşli bir sonbahar günü. Dallarda sarı, kızıl yapraklar. Tıpkı masallardaki gibi. Ben otelde kalmayacaktım. İlsecik, gevezelik edelim, birlikte giyinelim diye kendi yatakodasına bitişik bir odayı bana hazırlatmıştı. Nişandan sonra erdemli Prensi koltukta yatarken, geceyi benim kollarımda geçirmek isteyecek miydi bakalım?... Özür dilerim. Bunları şimdi düşünüyorum. O zaman bu kadar kötü düşüncelerim yoktu. Ama Ilse'yi biraz kıskanıyordum doğrusu.»

«Beyaz Atlı Prensi görünce ne düşündünüz?»

Hastanın ürkütücü bir biçimde değiştiğini gözlüyorum. Gözlerini, kucağında kavuşturduğu ellerine dikiliyor. İnsanın kanını donduracak kadar soğuk ve acı bir sesle konuşmaya başlıyor.

«Gördüğüm en yakışıklı erkekti. Onu, yaşamımda hiç kimseyi, hiç bir şeyi istemediğim kadar çok istedim.»

Devam etmesini bekliyorum. Yavaşça başını kaldırıyor. Bakışları bomboş. Yüzü kâğıt gibi beyaz. Aklıma annesiyle ilgili sözleri geliyor. Yüreğinin yerinde koca bir buz parçası olan Kar Kraliçesi. Bir an sonra tekdüze bir sesle çabuk çabuk anlatmaya koyuluyor.

«Bir görüşte ona aşık olmuştum. Bu duygu sözcüklerle anlatılmaz, onu ancak tadan bilir. Kraliyet Süvari Alayın gece üniformasını giymiş, uzun boylu, sarışın, zeki bakışlı, çok yakışıklı bir erkek elimi tutmuş, İlse'nin en yakın arkadaşını tanımaktan büyük mutluluk duyduğunu söylüyordu. Tepeden tırnağa kıpkırmızı kesildiğimi hissettim. Ayaklarının dibine yığılıp kalacağımdan korkuyordum. Gülümsüyorsunuz, haklısınız tabii. Bu kadar eski bir

anının, kırk beş yaşındaki bir kadını hâlâ heyecanlandırması garibinize gidiyor. Yeniden doğmaktan söz etmiştik. İşte o gece içimde vahşi ve tutkulu ikinci bir kişilik doğdu. O kişiliği hiç bir zaman dizginleyemedim. Johann Dietrich'i tüm gövdem ve ruhumla istiyordum, oysa onu her nasılsa İlse ele geçirmişti. Bir ara dansa kalktık. Yakışıklı olduğu kadar, zekiydi de. Silbersee'de yaptığım değişiklikleri duymuş. O da bir hara ve avcılık kulübü kurmak niyetindeymiş. İznim olursa bir gün Silbersee'ye gelip atlarımı görmek istiyormuş. Ona akıl verebilirmişim, hatta belki ileride ortak bile olabilirmişiz... Ilse'nin gelişiyle konuşmamız yarıda kesildi, ama her sözünü yüreğime yerleşirmiştim. Henüz tüm ümitler yok olmuş sayılmazdı. Daha evlenmemişlerdi nasıl olsa. Evlenseler bile önemli değildi,

Balo sabaha karşı sona erdi. Kahvaltı edildi, iki sevgili öpüşüp ayrıldılar ve İlse benim odama geldi. Uyuyamayacak kadar heyecanlıydı. Yanıma uzandı, konuştu durdu. Johann hakkında herşeyi öğrenebilmek için kulak kesilmiştim. Konuşmaktan yorgun düşünce, onu eski günlerimizdeki gibi okşamaya koyuldum. Beni hâlâ sevdiğini, ama kendisini nişanlısına saklamak istediğini söyleyerek karşı koymaya çalıştı önce. Saklamaya değecek nesi vardı bilmem. Onu, babamla Lily'den öğrendiğim tatlı yalanlarla kandırdım. Benimle sevişmekle, nişanlısını bir şeyden yoksun bırakmış olmayacaktı ki. Tam tersine ona deneyimli ve hazır bir gövdeyle gidecekti. Sonunda uyudu. Bense gözümü bile kırpamadım. İlse'ye bakıyor, birden ortadan yok oluverse bütün sorunlarımın çözüleceğini düşünüyordum... Rüzgarla uzaklara sürüklenen bir sonbahar yaprağı gibi...»

Yalnız kendilerinin görebildiği bir geçmişe bakan o soğuk gözler tüylerimi diken diken ediyor. Hastayı çok iyi

anlıyorum. Hepimizin yaşamında, birinin ölmesini dilediğimiz anlar olmuştur. Bir vakitler babamın ölmesini dilemiştim. Gövdem ve kafam başka bir kadınla doluyken, Emma'dan kurtulmak istediğim de olur. Bazan da Freud'un yok olmasını dilerim. Toni'ye bakılırsa, onu Münih toplantısında öldürecekmişim.

Bilinçdışımın uçsuz budaksız derinliklerinde bir kapı açılıyor, dışarı uğrayan binlerce garip yaratık çevremi kuşatıyor. Freud suratlı iğrenç bir cüce, çocuk yüzlü küçük bir kuş, bir tarih öncesi canavarının iskeleti, «Beni sen öldürdün, sen, sen!» diye haykıran bir efsane kahramanı... Bana çok uzun gelen bir sürenin sonunda kendimi toplayıp hastama bakıyorum. Hiç bir şeyin farkında değil. Sahip olma-dileğiyle yok etme-dileğinin birbirine karıştığı o büyülü ânı yaşıyor hâlâ. Zafere ulaşma tutkusunun çürümeyi başlattığı an.

Geçirdiğimiz ruhsal deneyimler bile birbirine benziyor. Az önce yaşadığım kopukluğu, denetimimi yitirdiğim ve düşmanların pençesine düştüğüm duygusunu, o da randevuevlerindeki çılgınlık anlarında yaşıyor. Ama rollerimiz değişik. Ben hep kurban rolündeyim, o hep işkenceci. Yanıbaşımda durduğunu farkediyorum birden. Ellerini bana uzatmış, irkiliyorum.

«Ne oldu?»

Çocuk gibi yalvarıyor. Çok korkuyorum. Ellerimi tutun biraz, n'olur.»

Gözlerine bakıyorum. Bakışlarında ne kurnazlık var, ne de art-niyet. Beni açık seçik gördüğünü bile sanmam. Kafamın içine değil, kendi iç dünyasına bakıyor. Ellerini tutup ayağa kalkıyorum. Onu iyice kendime çekiyorum. İsteklendiğimi hissediyorum. Karşılık vermiyor, uzaklaşmaya

da yeltenmiyor. Gövdemin sıcaklığını umutsuzluktan doğan bir minnetle kabul ediyor. İsteğim çarçabuk yatışıyor. Birkaç dakika sonra kollarımdan sıyrılıyor. Çocuksu bir dille, «Sağolun.» diyor. «Sizi kızdırmadım ya?»

«Niye kızacak mışım? Bana güvendiğinize sevindim. Yürekliliğinize de saygı duyuyorum. Devam etmeye hazır mısınız?»

MAGDA

Zürih

Devam etmek zorundayım. Vaktimiz daralıyor. Yaşam öykümü bugün tamamlayacağıma söz vermiştim. Görüşme sona erince, bir karara varmam gerekecek. Bu adam bana yardım edebilir mi, edemez mi? Daha da önemlisi, öykümün tümünü öğrendikten sonra yardım etmek isteyecek mi?

İstemeyecek olursa, hemen Zürih'den ayrılacağım. Bu akşam Roma'ya hareket edecek olan bir tren var. Ona binerim. Trenden iner miyim, inmez miyim, orası belli olmaz. Zürih'de başlayan yolculuğun, Roma yolunda son bulmasının gülünç bir yanı var. Zürihli sofular arasından yola çıkan sonsuzluk yolcusu, ölümsüz kent Roma yollarında...

Jung'un sesini duyuyorum. «Neye güldünüz? Bana da söylesenize.» Yataklı vagonda ölümün gülünç yanını açıklamaktansa, yalan söylemek daha kolay.

«Balodan sonra Silbersee'ye dönüşümüz aklıma geldi. Babam arabanın bir köşesinde uyukluyor, kafası cama çarptıkça homurdanıyordu. Lily'nin alelacele yaptığı mak-

yaj, uykusuz geçen gecenin izlerini silememişti. Ben de bitkindim, ama kafamın içinde şeytanlar oynaşıyordu. Lily bir aralık babamı işaret etti. «Son valsten sonra yok oldu, bu sabah kahvaltıda ortaya çıktı. Geceyi kimbilir kimin koynunda geçirdi. Gelelim sana küçükhanım. Dietrich'le dansederken gözlerin parlıyordu. Boşuna heveslenme, nişanı bozamazsın. Frau Hellman'ın dul ablası bana herşeyi anlattı. Johann'ın annesi beş yıl önce ölmüş, babası da geçen yıl. Unvanı doğrudan doğruya oğluna geçiyor tabii. Ama bıraktığı vasiyete göre, oğlu ancak evlendiği zaman mülkün sahibi olacak, evlenmezse geliriyle yetinecekmiş. Adamcağız malının mülkünün kumar ya da kötü kadınlar uğruna çarçur edilmesini önlemek istemiş besbelli. Ayrıca, metresine ve bazı akrabalarıyla emektarlarına da mirastan pay bırakmış. Senin anlayacağın Johann'ın nakit paraya ihtiyacı var. Sorunlarının çözmenin en kolay yolu da zengin bir kız almak. Bana kalırsa İlse'yi seviyor da. Hele İlsecik adama tapıyor. İşte böyle güzelim; Viyana'da staj yapacağına evinde otursaydın, İlse'nin yerinde sen olabilirdin pekâlâ.» Gene de olabileceğimi söylemek dilimin ucuna geldiyse de kendimi tuttum. Lily'yle tartışacak halde değildim. Johann Dietrich'in at yetiştirmek ve Gamsfeld'de bir avcılık kulübü kurmak istediğini, benimle ortak olmayı düşündüğünü, bu konuyu konuşmak üzere bir gün Silbersee'ye geleceğini söylemekle yetindim. Lily bir süre düşündükten sonra, böyle bir ortaklığın bizim için bulunmaz bir fırsat olduğunu bildirdi. Anaparamız büyürse, en iyi cins atları alabilirdik. At yetiştirmek bakımından Gamsfeld Silbersee'den daha elverişliydi. Arazi ovalıktı, tren istasyonlarına daha yakındı. Atları bizim harada çiftleştirir, tayları sütten kesildikten sonra eğitilmek üzere Gamsfeld'e gönderirdik. Hans Hemeling gibi birinci sınıf bir at

terbiyecisi vardı elimizde. Ben de hekimlik yapabildiğime göre baytarlık da yapabilirdim. Evet, iyi fikirdi. Ama yaramazlığa kalkışmamalıydım, hiç değilse Ilse'nin yanında... İşte az önce bunlara gülüyordum. Cin gibi kadındı Lily. Gözünden hiç bir şey kaçmazdı. Araba sert bir virajı alırken babam uyandı. Konuşmalarımızı duymadığı halde, «Genç Dietrich'i gözüm tuttu.» dedi. «Bir süvari subayından beklenmeyecek kadar akıllı. Gamsfeld'deki evini çekip çeviren dul bir halası var. Adı Sibilla. Hoş kadın, tatlı dilli, üstelik çok da güzel dans ediyor. Onu Silbersee'ye davet ettim.» Sesimi çıkarmadım. Bunu neden daha önce akıl etmemişti sanki? Kızına iyi bir evlilik hazırlamak bir babanın görevi değil miydi? Sağda solda sürteceğine biraz beni düşünseydi ya...»

Jung'un bana dik dik baktığını farkediyorum birden. Not almıyor, kalemini sinirli sinirli dudaklarına vuruyor. Ne düşündüğü belli. Bu saçmalıklardan o da benim kadar sıkıldı. Kollarımı iki yana açıp, «Tamam doktor.» diyorum. «Bundan böyle kısa ve öz konuşacağım. Johann'ı çılgınca istiyor, onu nasıl ele geçirebileceğimi düşünüp duruyordum. İlse'nin bana olan sevgisini kullanmaktan başka çare yoktu. Silbersee'ye döner dönmez kolları sıvadım. İlse'nin babasıyla annesine nazik bir teşekkür notu gönderdim. İlse'ye övgü dolu uzun bir mektup döşendim. Nişan gecesi taşbebekler kadar güzeldi. Ne kadar yakışıklı bir erkek bulmuştu. Onu mutlu görmek beni de mutlu ediyordu. Bir gün nişanlısını alıp Silbersee'ye gelirse çok sevinirdim. En kısa sürede bekliyordum, daha şimdiden özlemiştim onu. Bir mektup da Johann'a yazdım. Resmi bir dille tabii. İlse benim en sevdiğim arkadaşımdı. Birlikte çok mutlu olacaklarından hiç kuşkum yoktu. Atlarımızı görmek için, ne zaman isterse Silbersee'ye gelebilirdi. Harada değişik cins-

leri çiftleştirerek ilginç deneyler yapıyorduk. Yakında İngiltere'ye gidecektim. Ortak olursak, çok iyi cins bir İngiliz atı alabilirdik...»

Jung neşeli bir sesle sözümü kesiyor. «Çok merak ettim. Düğün ne vakit yapılacaktı?»

«Paskalya tatilinde. Dört, beş ay vardı yani.»

«Desenize çok az vaktiniz varmış. Böylesine sağlam bir nişanı bu kadar kısa sürede bozmak kolay değil.»

«Biliyorum. Banka soymak daha kolaydı, ama kumarı göze almıştım.»

«Ama Johann Dietrich'in duygularını hiç hesaba katmıyordunuz.»

«Bunun önemi yoktu. İlse'nin verebileceğinin on katını verebilirdim ona.»

«Demek kendinize bu kadar güveniyorsunuz. Ne güzel!»

«Dedim ya, çıldırmıştım. Dünyayı benim kurallarıma göre yönetebileceğime sahiden inanıyordum. Nişandan birkaç hafta sonra İlse ve Johann, Johann'ın halasıyla birlikte çıkageldiler. Avcılık kulübü üyeleri için, şatonun yakınlarındaki iki evi konukevi olarak düzenlemiştim. Onları oraya yerleştirdim. Sonra atlara atladık, Hans Hemeling'i de rehber olarak yanımıza aldık, Silbersee'yi karış karış dolaştık. Johann gördükleri karşısında hayrete düştü. Hans Hemeling'i de çok beğendim. Sorunlarını bize açık kalplilikle anlattı. Babası mülkü çok iyi yönetmiş, ama oğluna hiç bir şey öğretmemiş. Yaşamının son yıllarında da eve metresini getirmiş. Bu davranışı onaylamayan Johann kışlasında kalmayı yeğlemiş. Bu yüzden işlerden büsbütün uzaklaşmış. Şimdi bizden öğreneceği pek çok şey varmış. Bu arada beni ümitlendiren sözler de etti. «Rica etsem, İlse'ye de biraz bir şeyler öğretseniz. Çok tatlı kız, onu çok

seviyorum, ama işten hiç anlamıyor. Oysa evlendiğimizde onun yardımına ihtiyacım olacak. Siz çok farklısınız. Tıp öğrenimi görmüşsünüz, kimseye bağımlı olmadan yaşamayı öğrenmişsiniz. Kendinize çok güvendiğiniz belli. Bu yönünüze hayranlık duyuyorum. Silbersee gibi geniş bir mülkü kısa sürede böylesine değiştirebilmek herkesin başaracağı iş değil. Lily de size yardım ediyordur kuşkusuz. Şakacı ve açıksözlü bir kadın. Onu çok sevdim, babanızı da. Tam bir beyefendi...»

«Övgüler, övgüler. Gizli bakışmalar, öpücükler, el tutuşmalar falan yok mu?»

«Yok. Ağırbaşlı bir genç kız rolündeydim o gün.»

«İlse'nin keyfi yerinde miydi?»

«Göklerde uçuyordu. Bundan sonra ona annelik etmem de gerekecekti. Johann'ın halası çok becerikli bir kadındı. İlse, evlendikten sonra onun evin hanımı rolünü sürdürmesini istemiyordu. Lily'yle ben, ona bir evin nasıl yönetileceğini öğretmeye söz verdik. Akşam yemeğini şatoda yedik. Babamla Sibilla Hala müzik dinlemek bahanesiyle köye indiler. Çiçeği burnunda nişanlılar yalnız kalmak istediler. Lily'yle bana da erkenden yatmak düştü.

Ertesi sabah giderlerken Johann bana üçbin altın kron karşılığında bir bono verdi. İyi cins bir İngiliz aygırı bulabilirsem ortaklaşa alacaktık. Birkaç hafta sonra Hans Hemeling'le birlikte İngiltere'ye hareket ettik. Hans satın alacağımız taylarla birlikte Avusturya'ya dönecekti. Ben iki ay süreyle, kötücül urlar konusundaki araştırmalarıyla ünlü St. Mark Hastanesinde çalışacaktım. Babam benim yokluğumda Silbersee'den ayrılmayacağına söz vermişti. Orada kalıp Johann Dietrich'in bana aşık olmasını beklemek aptallık olurdu. Nasıl olsa döndükten sonra birlikte ticaret

yapacak, birbirimizi sık sık görecektik. Üstelik İngiltere'ye gidişim ortak olmamızı sağlamıştı. Başka tasarı...»

Jung elini kaldırıyor. «Bir dakika. İki ay tek başınıza Londra'da kalacaktınız. Annenizden hiç söz edilmedi mi? Babanızdan ya da Lily'den onun hakkında bilgi istemediniz mi?»

«Babam beni konuşturmadı bile. Annem ölmüş, gömülmüş ve unutulmuştu. Merakımı da yaz ishaline benzetti, çabuk geçermiş.»

«Ya Lily?»

«Lily bu kez değişik bir yol tutturdu. Evlatlık olarak büyüdüğü için duygularımı iyi anlıyormuş. Bunu ilk kez duyuyordum, gerçek olduğunu da hiç sanmıyorum. Her neyse, annemi merak etmem çok doğalmış. O da benim yaşımdayken annesini babasını merak eder dururmuş. Ama bu işin tatsız bir yanı varmış. İnsan hiç ummadığı şeylerle karşılaşabilir ve yaşamı boyunca bunların etkisinde kalırmış. Üstelik İngilizler çok soğuk insanlarmış. Hele soylular. Çıkarlarının tehlikeye düşebileceğini sezdiler mi büsbütün acımasız olurlarmış. İngiltere'de kaç yıl dadılık yapmış. Hizmetçi sınıfının biraz üstünde sayılırmış, ama soylularla aynı sofrada yemek yiyemezmiş. Ben de soylu bir kızmışım. Kendini beğenmiş bir İngiliz Lady'sinin saplı gözlükleriyle bana, marul yaprağının üstündeki tırtılmışım gibi tiksintiyle bakmasını elbette istemezmişim. En iyisi bu sevdadan vazgeçmekmiş. Ve daha bir sürü bahane...»

«Anlıyorum. St. Mark Hastanesine nasıl girdiniz?»

«Padova ve Viyana'daki hocalarımın tavsiye mektuplarıyla.»

«Demek ümitlerinizi Gamsfeld'de bırakıp Londra'ya ayak bastınız. Sonra neler oldu?»

«Babam para çekebilmem için Coutts bankasına talimat vermiş ve büyükelçimize beni tanıtan bir mektup yazmıştı. Soyluluk unvanım olmadığı için İngiliz sosyetesine kabul edilmeyeceğimi biliyordu tabii. Ama mesleğim dolayısıyla elçiliğin konuk listesinde saygın bir yerim vardı. Hekimliği seçmiş bir kadın olarak biraz da merak konusuydum kuşkusuz. Hans'la birlikte at pazarına gittik, iyi cins bir İngiliz aygırı satın aldık. Büyük İskender gibi bir dünya şampiyonuna babalık etmesi umuduyla, adını Macedon koyduk. Hans Avusturya'ya döndükten sonra, Baker caddesinde bir ev tuttum ve hastanede çalışmaya başladım. Arabayla gidip geliyordum. Yaşamımın en kötü dönemiydi. Gururum olmasa yıkılırdım. Ayakta durabilmek için büyük çaba harcıyordum. Dayak yemiş köpek yavrusu gibi eve dönemezdim.

«Derdiniz neydi?»

«Herşey. Hava berbattı. Ya yoğun bir sis, ya haftalarca dinmek bilmeyen bir ahmak ıslatan. Oturduğum ev buz gibiydi. İngiliz erkekleri cinsel yönden metelik etmezlerdi. Ve en acısı, İlse'yle Johann ani bir kararla Noel'den bir hafta önce evlenmişlerdi.»

Jung bile şaşıyor bu işe. «Vay canına! Aceleleri neymiş? İlse gebe kalmış olmasın sakin.»

«Hayır. Annesi ağır hastalanmış. Doktorlar Noel'i çıkaramayacağını söylemişler. Kadıncağız göçüp gitmeden önce küçük kızının düğününü görmek istemiş. Johann da karşı çıkmamış. Mallarına bir an önce kavuşmuş oluyordu Tabii, niye çıksın? İlse'nin annesi yeni yıl arifesinde ölmüş. O gün ben hastanede, mikroskopun altında kötücül bir uru inceliyordum.»

Gülüşüyoruz. Herşey tıpatıp anlattığım gibi olmuştu. Lily'nin, düğün haberini veren telgrafını okurken gülmüyor-

dum elbet, öfke ve düşkırıklığıyla hüngür hüngür ağlıyordum.

«Dışarı fırladım, diz boyu kara aldırış etmeden taa Piccadilly'ye kadar yürüdüm, Cafe Royal'e daldım. İri dudaklı bir adam kalabalık bir masada durmadan vecizeler yumurtluyor, masadaki gençler de ağızları bir karış açık, o bayat sözleri dinliyorlardı. Şampanya kadehimi elime alıp onların masasına gittim, adama gösterisini çok beğendiğimi söyledim ve kendimi tanıttım. Adam koluma yapıştı. «Şeref duydum hanımefendi. Demek operatör doktorsunuz. Beyler, tanrı saklasın çiçek hastalığına yakalanırsanız üzülmeyin, doktorumuz hazır. Dans etmesini bilir misiniz hanımefendi. Çok güzel. Kısa bir süre önce, ameliyatlarla çok ilgilenen bir kadın hakkında bir oyun yazmıştım. Adı Salome. Vaftizci Yahya'nın kafasını bir tepsiyle kendisine armağan eden Kral Hirod'un karşısında dans ediyor. Bu rolü size versek, oyncıyabilir misiniz?» (*)

Jung'un sabrı taşmak üzere. Haklı da. Londra'nın edebiyat dünyasıyla ilgili komik anılarım onun niye ilgisini çeksin. Beni öyküme dönmeye zorluyor.

«St. Mark Hastanesinde iki ay çalıştıktan sonra Avusturya'ya döndünüz. Daha sonra neler oldu?»

«Gamsfeld'e İlse'yle Johann'ı görmeye gittim. Johann askerlik görevi bittiği için mutluydu. Gamsfeld'de yapacağı değişiklikleri tasarlıyordu. Yeni gelin ise gebe kalmaya çalışıyordu. Dönüşüme ikisi de sevindiler. Johann iş ortağına kavuşmuştu, İlse kendine bir doktor bulmuştu. Johann'la birlikte, ilkbahar gelir gelmez Gamsfeld'deki avcılık kulübünü açmaya karar verdik.»

(*) Sözü edilen yazar Oscar Wilde.

«Demek ki birbirinize sık sık gelip gittiniz. Johann size yaklaşmaya çalışmıyor muydu? Ya da siz ona? İlse'de kıskançlık belirtileri var mıydı?»

«Ne yaklaşma girişimi, ne kıskançlık, ne bir şey. Unutmayın doktor, bu tür oyunlarda çok ustaydım. Onları başkalarının rezalet olarak niteleyebileceği durumlara alıştırmıştım. İlse'nin yatak odasına girip çıkmak, Johann'la Silbersee'de ya da Gamsfeld'de atla dolaşmak benim için dünyanın en doğal şeyiydi. Birbirimize gece yatısına da kalırdık. Geceliklerimizle oturur sohbet eder, yatmadan önce birbirimizi öperdik. Rezalet çıkarmaya hiç niyetim yoktu. Olmak istediğim yerdeydim: Silbersee'nin hanımı, hastalarımın sevgili doktoru, Johann'ın ve zengin karısının can arkadaşları...»

«Karmakarışık bir ilişki.»

«Hayır, görünüşte çok sıradan bir ilişki.»

«Bunu sürdürmek sizin için çok zor oluyordu herhalde.»

«Hem de çok zor.»

«Peki, ama bu ilişkiden ne bekliyordunuz?»

«Johann Dietrich'le evlenmek, onun çocuğunu doğurmak ve Gamsfeld'in hanımı olmak. Bunları gerçekleştirdim de.»

«Nasıl gerçekleştirdiğinizi açıklar mısınız?»

«Anladığınızı sanıyorum doktor. İlse Hellman'ı öldürdüm.»

JUNG

Zürih

Tahmin etmiş miydim? Şimdi anlıyor muyum? Gerisini öğrenmek istiyor muyum? Bilincim, hastanın sözlerini mantık çerçevesine oturtmaya uğraşıyor. Bana anlatılan öyküye dayanarak, hastamın cinayet işlediği yargısına varamazdım, şimdi de varamam. Ben ruh doktoruyum, hasta zihinlerin gerçeği çarpıttıklarını bilirim. Dinlediğim öykünün her sözcüğü düş ürünü olabilir. Doğruluğunu sınayacak ya da taşıdığı gizli anlamları çözümleyecek vaktim olmadı.

Öte yandan, bilinçdışımdaki korku ve şiddet simgelerinin birden yüzeye çıkmasıyla kapıldığım tedirginlik, duyduklarımın gerçek olduğunu söylüyor bana. Sıkışan bir piyano telinin, bir dizi uyumlu titreşim yaratması gibi. Sözcükler her zaman gerçeği açıklar mı, bu da ayrı bir konu. Toni, Münih toplantısında Freud'u öldüreceğimi söylerken, somut bir suç işleyeceğimi kasdetmiyordu kuşkusuz. Soyut bir davranışın. soyut sonuçlarından söz ediyordu.

Ötesini dinlemek istiyor muyum? Dinlemek zorunda-

yım. Bu itirafın hastama neye mâl olduğunu gördüm. Bana neye mâl olduğunu da biliyorum. Geçirdiğimiz deneyimden ikimiz de biraz olsun yarar sağlamalıyız. Ayrıca, bu kısa görüşmede onunla öyle bütünleştim ki, onu etkileyen şeyler, bütünleşmenin özel gizemi içinde, beni de etkiliyor. Henüz gövdelerimiz birleşmedi, ama bilinçdışımız birbirine çok yakın. Şimdi bunları bırakıp, olanca dikkatimi bilince vermem gerekiyor. Ayağa kalkıyorum, sözlerimi bitirinceye kadar hastama fazla yaklaşmamaya özen göstererek odayı arşınlamaya koyuluyorum.

«Sizinle bir anlaşma yapmıştık. Bu odada olup bitenler burada kalacaktı. Anlaşmamız hâlâ geçerli. Bu aşamaya gelmekle bir tür dinsel töreni tamamlamış olduk...»

Bu aptalca sözler ağzımdan çıkar çıkmaz, tıpkı kürsüde vaaz veren babama benzediğimi farkediyorum. Hasta yanıma yaklaşıyor. Onun da söyleyecek sözleri varmış.

«Anlaşmayı bozacağınızdan korktuğum falan yok. O korku saatler öncesinde kaldı. İnsan bir kez kaçaklar ordusuna katıldı mı, son durak gökyüzüdür. Canım istediği zaman uçar giderim.»

«Biliyorum, ama bir şeyden emin olmam gerek. Bizim mesleğimizde mecazlara, simgelere çok sık rastlanır. Ilse Hellman'ı gerçek anlamda öldürdünüz mü?»

«Evet, hem de önceden tasarlayıp öldürdüm. Ama hiçbir mahkeme beni mahkûm edemez.»

«Suç ortağınız var mıydı?»

«Hayır.»

«Johann biliyor muydu?»

«Hiç bir zaman öğrenmedi.»

«Kim biliyordu peki?»

«Hiç kimse. Babam ne Lily sadece tahmin ediyorlardı. Kesinkes bilen tek kişi sizsiniz.»

«Cinayeti nasıl işlediniz?»

«Bu çok mu önemli?»

«Şimdiden sonra herşey önemli. Benim hastamsınız ve yardıma ihtiyacınız var.»

«Demek beni bu kadar önemsiyorsunuz Neden ama?»

«Bilmiyorum! Bırakın bunları şimdi, İlse'yi nasıl öldürdüğünüzü anlatın.»

Yanından uzaklaşacak oluyorum. Kolumdan tuttuğu gibi beni kendine çeviriyor, dudaklarıma yapışıyor. Kısa bir süre sarmaş dolaş kalıyoruz. Sonra beni itiyor, gidip yerine oturuyor. Biraz acı bir gülümsemeyle, «Katoliklerin, günah çıkarma hücrelerine niye kafes koyduklarını şimdi anladım,» diyor. Benim rahip değil, çözümleme uzmanı olduğumu hatırlatıyorum. Bizim oyunun kuralları çok değişik.

Cinayeti nasıl tasarladığını anlatmaya başlayınca, az önce kollarımda tuttuğum kadının gerçekten katil olduğu kafama dank ediyor. (Onu kollarımda tutmak çok da hoşuma gitti üstelik.)

«...Gamsfeld'deki ilk av partisinin bütün hazırlıkları tamamlanmıştı. Sabah tilki avı, akşama şatoda büyük bir balo, köylülere de köyde bira ziyafeti. Konukiara iki kuruluşun birlikte çalıştığını göstermek için, Silbersee'deki seyislerimin bir bölümünü Gamsfeld'e götürecektim. Kâğıt kalem verir misiniz? Arazinin biçimi oldukça önemli. Çizersem daha kolay anlarsınız.»

Sandalyesini masaya yanaştırıyor, kâğıda üst halkası alttakinden çok daha büyük bir sekiz rakamı çiziyor. Alt halkaya bir çarpı işareti koyuyor.

«Burası Gemsfeld şatosunun bulunduğu tepe. Şato ve eklentiler yüksek duvarlarla çevrilidir. Tepenin eteğindeki ilk vadi üç yüz dönümlük bir otlaktır. Çevre göz ala-

bildiğine tepeliktir. Alçak yamaçlarda otlaklar, sonra çam ormanları, daha yukarılarda da çalılıklar, kayalıklar, karlı doruklar. Oralarda hâlâ dağ keçilerine rastlanır... Halkaların kesiştiği yerde; iki yüksek tepenin arasında, yaklaşık dört yüz metrelik bir geçit var. Sonra arazi genişler, birbirinden alçak, taş duvarlarla ayrılmış otlaklarla, tarlalarla, bahçelerle, sekizin tam tepesinde yer alan küçük köye kadar uzanır. Av partisinin çok kalabalık olacağını biliyorduk. Johann bundan yararlanıp köylülerin sevgisini kazanmak istiyordu. Buluşma yeri olarak köyün alanını belirledik. Buradan topluca hana gidilip kahvaltı edilecek, çocuklara tatlılar, pastalar, avcılara veda içkileri dağıtılacaktı. Kasap, fırıncı, hancı ve çiftçiler de kazançtan paylarını almış olacaklardı böylece. Av köy civarındaki çayırlıktan başlayacaktı. Niyetimiz tilkiyi ürkütüp geçitten engebeli araziye doğru sürmekti. Ekili topraklara zarar vermemek için bu yolu seçmiştik.

Çıkabilecek tersliklere karşı bir takım önlemler de aldık tabii. Çiftlikteki çocuklar bir tilki yakalayıp bir yere kapattılar. Geçide varana kadar karşımıza tilki çıkmayacak olursa, çocuklar bu tilkiyi birkaç yüz metre önümüzde salıvereceklerdi. İkinci önlem olarak köyün doktorunu da ava davet ettik. Böylece grupta üç doktor oluyordu. Bir kaza durumunda, yaralı, atlıları izleyecek olan küçük at arabasıyla şatoya ulaştırılacaktı. Son olarak da Johann, Hans Hemeling, İlse ve ben, avın yapılacağı araziyi bir uctan öbür uca atla dolaştık, acemi ya da çevreyi iyi tanımayan biniciler için tehlikeli olabilecek noktaları saptadık. Çürük bir tahta köprü, birkaç kuyu, ötekilerden daha yüksek bir duvar, eski bir yapının yıkıntıları ve hemen arkasında moloz dolu bir hendek. İyi bir binici bu engeli fazla zorlanmadan aşardı. Ama acemiyse boynunu kırması işten

değildi. Tehlikeli noktalara uyarı işaretleri koymayı, andan önce de binicileri uyarmayı kararlaştırdık. Ilse'ye engel atlamaya alışık olup olmadığını sordum. Onun yerine Johann yanıt verdi. «Birlikte epey çalıştık, iyi sayılır, ama tehlikeli atlayışlara kalkışmasını istemem. Sen ona göz kulak ol Magda. Ava katılacak olanların çoğu, yıllanmış biniciler. Onlarla aşık atamaz. En iyisi zor engelleri hiç atlamasın, çevrelerinden dolansın. Av heyecanı içinde kimse onun ne yaptığını farketmez.» Bu sözler İlse'nin gururuna dokunmuştu. Çocuk değilmiş, kendine bakabilirmiş. Gamsfeld'in hanımıymış üstelik. Kimseye arkasından «acemi binici» dedirtmezmiş. John'ın onunla kıvanç duymasını istiyormuş! İçimden derin bir oh çektim. Günah benden gitmişti. İşler tam beklediğim gibi gelişiyordu.»

«Bağışlayın madam. Ben avdan hiç anlamam, ama bildiğim kadarıyla tilki kaçar, avcı kovalar. Karşınıza şu ya da bu engelin çıkacağı varsayımına dayanıp kaza düzenleyemezdiniz ki. Küçük bir zamanlama hatasında, kendi boynunuzu da kaptırırdınız. Cellada tabii.»

Bilgiç bir tavırla gülümseyip başını iki yana sallıyor.

«Siz işi anlayamamışsınız sevgili meslektaşım. Tehlikeli noktaları belirlemeyi öneren bendim. Bu bir şaşırtmacaydı. Belki onların yanından bile geçmeyeceğimizi elbette biliyordum. Ama arazi engebeliyse, sürek avının her dakikasında tehlike vardır. Çok sık kaza olur. Ilse Hellman sıradan bir biniciydi. Üstelik tam bir hanımefendi gibi, eyere yan otururdu. Ben çok iyi bir biniciyim ve eyere erkekler gibi otururum... Görüyorsunuz ya, herşey benden yanaydı. Johann ve dostları herhangi bir tilkinin peşindeydiler. Bense dişi tilkinin. Benim avım onu öldürene kadar sürecekti.»

Gırtlağından çıkan boğuk ses, gözlerindeki zalim pa-

rıltılar kişiliğinin ilkel ve karanlık yanının belirtileri. Ruhsal yapısında ne kadar derin çatlaklar olduğunu; bir yandan din ve ahlâk kavramlarını tanımadığını iddia edip, öte yandan bir inanca tutunmak için umutsuzca çabalamasının nedenlerini yeni yeni anlamaya başlıyorum. Aklıma şeytan öyküleri geliyor. Şeytanın bazı kişilerin ruhunu ele geçirdiğine inanılırdı eskiden, hâlâ da inananlar var. Hiç kuşkusuz bu kişilerin çoğu, erken bunamanın çeşitli evrelerindeki hastalardı. Magda Kardoss'un konuşmaları, davranışları son derece mantıklı ve tutarlı görünüyor. Ama bir an geliyor, kişiliği bıçakla kesilen bir domates gibi ikiye bölünüyor... Devam etmesini söylüyorum. Bir cinayet olayını katilin kendi ağzından dinlemek beni bayağı heyecanlandırdı doğrusu.

«Av sabahı erkenden kalkıp, konukları karşılamak üzere köye indik. Güzel, güneşli ve ılık bir ilkbahar sabahıydı. Don tabakaları yerden kalkmamıştı daha. Çıplak dallarda ilk tomurcuklar belirmeye başlamıştı. Süvari alayında yetişmiş, yaman bir binici olan Johann, en sevdiği atına binmişti. Furioso adlı bir Macar aygırı. Ben, kendi eğittiğim Celcius'u seçmiştim. Son derece çevik bir attı. İlse kocasının armağanı olan Arap kırması kısrağın sırtındaydı. Kısrak genç ve oynak, binici de atı kadar zeki olmamakla birlikte, yeni binici giysisi içinde çok güzel ve zarifti. Öldürmek istediğim kadını övmek biraz garip kaçıyor, ama yalan söyleyecek değilim. Gerçekten çok güzeldi. Kısrak da güzeldi ya, iş engel atlamaya geldi mi, ne yapacaktı bilmem. Biraz huysuza benziyordu. Zaten biz de hayvanı fazla zorlayacak değildik(!) Alt tarafı basit bir köy eğlencesiydi bu(!) Köyün bandosu yeri göğü inletiyor, genç kızlar kolalı önlükleri, renk renk geleneksel giysileriyle konuklara sosis, ekmek, bira taşıyorlardı. Gamsfeld'deki İn-

gliz usulü tilki avını kaçırmamak için uzak köylerden gelen toprak sahipleri bile vardı.

Av başlarken Ilse, Sibilla Halanın yanındaydı. Aralarına girip İlse'ye kocasının uyarılarını hatırlattım. Bırakalım erkekler önden gitsinlerdi. Tazılar salıverilince, bütün o «bir yetmişlikler» (*) Macar süvarileri gibi çılgınca öne atılacaklardı. Ilse sinirliydi, henüz kısrakla birbirlerine alışamadıklarından yakınıyordu. Dizginleri sıkı tutmasını öğütledim. Engellerde kararı ata bırakmak en doğrusuydu. Hayvan dizgini gerip atlamak istediğini gösterirse, dizgini boşaltırdı. Atlamak istemezse hayvanı zorlamamalıydı. Onun yanından ayrılmayacaktım, ama engelleri ondan önce atlayacaktım. Celcius'un rahat atlayışları, küçük kısrağı yüreklendirirdi belki. Sibilla Hala da «Magda'ya güven kızım,» dedi. «Yanından ayrılma. Onun yardımıyla bu işten sağ salim kurtulursun.» Sibilla Hala arayıp da bulamadığım tanıktı. İlse'yi ne kadar sevdiğimi, onun can güvenliğiyle ne kadar ilgilendiğimi kendi gözleriyle görmüştü.

Derken av borusu öttü. Tazıların fırlamasıyla birlikte biz de atları mahmuzladık. Alanı, köprüye inen taş döşeli sokağı, dokuz yüz yıllık olduğu söylenen kemerli, küçük köprüyü hızla geride bıraktık, doğruca çayırlığa. Avcılar yelpaze gibi açıldılar. Talihimiz varmış. Köprüden yarım mil kadar sonra, parlak tüylü, iri bir erkek tilki bir duvar dibinden çıkıp geçide doğru atıldı. Iki tarla önde olan tazılar kokuyu alır almaz delice havlamaya başladılar. Tahmin ettiğim gibi, İlse atını dörtnala avcıların arasına sürdü. Düşecekti neredeyse, kalabalıktan ilerleyemeyeceğini anlayınca durup bizi bekledi. Sibilla Hala onu sert bir dille

(*) Atın yüksekliği.

azarladı. Sevgili ve sadık arkadaşı olan bense ona cesaret verdim. «Üzülme, onlara yetişiriz. Ilk iki çiti aştıktan sonra hızlanır, aralarına gireriz.» Çitleri ardarda atlamaya başladık. Küçük kısrak atlamaya hazırlanırken, ben çoktan atlamış oluyor, atımın hızını kesip Ilse'yi bekliyordum. Çocuk oyunuydu bu. Cenevre'de Rudi'yle böyle çalışırdık. Dördüncü çitten sonra kısrak cesaretlendi, beşinci çiti rahatça aştı. İlse'nin yüzü heyecandan kıpkırmızıydı. «Hadi artık, hızlanalım!» diye bağırdı. Gruptan üç tarla gerideydik. Önümüzde iki taş duvar, bir dikenli çit ve bir hendek vardı. Sonra da yıkıntılar ve moloz dolu hendek...

Karar ânı gelmişti. Molozlu hendek ikimizin de boynunu kırabilirdi. Ama atlayışımı iyi ayarlarsam, dikenli çit İlse'nin sonu olurdu. «Hadi fırla!» diye haykırdım. Ilk iki engeli uçarcasına aştık. Ikincisinden sonra Ilse biraz sendelediyse de kendini hemen topladı. Dikenli çite doğru peşpeşe koşuyorduk. Çitin öte yanındaki hendek geniş ve derindi, ama her binici onu kolayca aşabilirdi, İlse bile. Bunu Johann'la da konuşmuş ve oraya uyarı işareti koymamıştık. Çitin önüne geldiğimizde Ilse tam arkamdaydı. Çiti dosdoğru değil, biraz çaprazlamasına atladım. Celcius hendeği rahatlıkla aştı tabii. Gelgelelim benim çaprazlama atlayışım yüzünden hızı kesilen kısrak son anda durdu. İlse çitin üstünden uçup kafaüstü hendeğe çakıldı. Düşmenin iyisi olmaz. Yalnız, bazen talihin yolunda gider, usturuplu düşersin. İlse çok kötü düşmüştü. Yaşıyordu, ama kendinde değildi. Gövdesi garip bir biçimde bükülmüştü. Burnundan kulaklarından ve başının bir yanından kan fışkırıyordu. Kaza yerine ilk koşanlar babamla Sibilla Hala oldu. İlse'nin halini görünce kadının beti benzi attı, ama ağlamadı. Eski toprak ne de olsa. «Vah zavallı yavrum! Olanları gördüm. Zamanlaması çok hatalıydı. Hemen yardım geti-

reyim.» Babam İlse'nin yanına diz çöktü, yaralara şöyle bir bakıp, «Eve kadar yaşarsa onu kurtarırız belki.» diye mırıldandı. «Köyün doktoru anestesiyi yapar, sen de bana yardım edersin.» O sırada araba geldi İlse'yi dikkatle kaldırıp arabaya yatırdık, şatoya döndük.

Johann perişan durumdaydı, ama bir subaya yaraşır biçimde soğukkanlı davranmaya çalışıyordu. Kâhyasıyla Hans'ı konuklarla ilgilenmeye gönderdi, sonra da yatak odasına çıktı. Sibilla ve Lily Ilse'nin giysilerini çıkarıyorlar, babam, ben ve köy doktoru da ellerimizi fırçalıyorduk. Johann «Umut var mı?» diye sordu. Köy doktoru yanıt vermeyi babama bıraktı. «Pek az.» dedi babam. «Hastanede ameliyat edilse daha iyi olurdu, ama o yola dayanamaz, ölür. İzin verirseniz, biz burada elimizden geleni yaparız. Gene de mucize beklemeyin.» Johann, «Lütfen elinizden geleni yapın beyler.» dedi, eğilip karısını alnından öptü, Lily ve Sibilla'yla birlikte odadan çıktı.

Babamla köy doktoru Ilse'nin durumunu tartışmaya koyuldular. Benden çok daha deneyimli oldukları için, söze karışmamayı yeğ tuttum. Köy doktoru durumu kısaca özetledi. Kafatası çok büyük bir yara almıştı, iç kanama olduğu kesindi. Belkemiği birkaç yerinden kırılmıştı. Beyindeki zedelenmenin önüne geçemezdik. Belkemiğindeki kırıklar sürekli felce yol açabilirdi. Sözün kısası ölüm İlse için bir kurtuluştu. Adamın sözlerini babam başıyla onayladı. Ameliyata kafatasından başladık. Durum korkunçtu. Bir saat boşu boşuna ter döktükten sonra yarayı diktik, bandajladık, İlse'yi yatağına yatırıp Johann'ı çağırdık.

Kararı babam açıkladı. Ilse'nin kurtulması olanaksızdı. Onu daha fazla kesip biçmek insafsızlık olurdu. Yatağında huzur .içinde ve acı çekmeden ölecekti. Johann kendini tutamadı artık. Yatağın yanına diz çöktü, yüzünü a-

vuçlarına gömüp, çocuklar gibi hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Köy doktoru rahip çağırmamız gerektiğini söyledi. Sibilla hala o işi çoktan yapmıştı. Rahip gelince ben de ötekilerle birlikte dua dinledim. Inanmayacaksınız belki, ama yakında herşeyin biteceğini düşündükçe seviniyordum.

Ne var ki Ilse beklediğim kadar çabuk ölmedi. Akşamın saat sekizinde Johann ve Sibilla'yla birlikte hâlâ yatak odasında oturuyor, sevgili arkadaşım İlse'nin başında nöbet tutuyordum. Johann'ı kollarıma almak için dayanılmaz bir istek vardı içimde, ama bunu yapmaya cesaret edemedim. Derken İlse başını sağdan sola savurmaya, boğuk çığlıklar atmaya başladı. Sibilla ve Johann soran gözlerle yüzüme baktılar. Beyin işlevlerinin tümüyle bozulduğunu, bunların refleks hareketler olduğunu açıklamaya çalıştım. «Ama canı yanıyor, görmüyor musun?» diye haykırdı Johann. «Canı yanıyor, ona yardım et, n'olur.» Elimden geleni yapacağımı söyleyip onları odadan çıkarttım. Bir pamuğa eter döküp İlse'nin burnuna tuttum. Eter kokusunu duyunca, onu uyuşturmaya çalıştığımı sanacaklardı. (Babam dışında herkes.) Sonra da uyluk atardamarına hava şırınga edip İlse'yi öldürdüm. Buradaki iğne izi göze çarpmazdı. On dakika sonra babamı ve köy doktorunu çağırdım. İlse'nin öldüğünü bildirdiler. Ölüm raporunu köy doktoru imzaladı. Rahip son duaları okudu, aileye başsağlığı diledi ve gitti. Johann taş kesilmişti, ölü yıkayıcılar gelene kadar onu odadan çıkartamadık.

Gerisi bir dizi tören, yüzyılık bir vazonun üstündeki manzara resimleri kadar gerçekdışı. Sibilla Hala cenaze törenine kadar Gamsfeld'de kalmamızı rica etti. Bunu yapamazdım. Bana daha şimdiden dul Ritter von Gamsfeld'in gelecekteki eşi gözüyle bakılması işime gelmezdi. Sil-

bersee'de işlerim olduğunu söyleyip özür diledim. Atları götürecek olan Hans'la aynı trene binecektim. Cenaze törenine tam vaktinde yetişecektim tabii. Sibilla'yı babamdan kıskanan Lily bana çok içerledi. Bütün soylular birbirine benzermiş. Kendi çıkarımız söz konusu oldu mu, kimseyi düşünmezmişiz, «Bırak da babam kendi kaderini çizsin» deyince yatıştı, bizimle gelmeye razı oldu. Ama trende İngiltere'ye tatile gideceğini söyleyerek beni hayrete düşürdü. Yurdunu yıllardır görmemiş, çok özlemiş. İyi bir değişiklik olacağını söyledim. Evde yalnızlık çekiyordu. Benim başımı kaşıyacak vaktim yoktu. Babamsa son zamanlarda büsbütün azıtmıştı. Lily hüzünle kafasını salladı. «Biliyorum güzelim, çok işin var. Hem de çok. Öyle de akıllısın ki, bazen ben bile şaşıyorum doğrusu.» Imasını anlamamış gibi, sözü İngiltere yolculuğuna getirdim ve kendine birşeyler alsın diye, ona elli altın armağan edeceğimi söyledim.

İlse'ye, o yörenin geleneklerine uygun, görkemli bir cenaze töreni yapıldı. Mezarın bir yanına, Johann, halası ve öteki akrabaları sıralandılar, öte yanına da İlse'nin babası, ağabeyleri ve ben. Baba Hellman elimi tuttu, kolunu omuzuma attı, bundan böyle beni ikinci kızı sayacağını söyledi. Mezarlıktan çıkarken Johanna yanıma koştu. «Beni yalnız bırakmayacaksın değil mi? Birşeylerle uğraşmam gerek. Tasarılarımızın gerçekleşmesi Ilse'yi de hoşnut eder, eminim. Sibilla Hala da böyle istiyor. Sana hayran, tanıdığı en yürekli, en kusursuz kadınlardan biriymişsin. Izin verirsen, ara sıra Silbersee'ye gelirim. Gamsfeld'de çok yalnızım artık.» Çaresizlik içinde söylediği bu sözler gözlerimi yaşartmıştı. Elimden gelse, hemen o gün Gamsfeld'e taşınırdım. Ama çevre, keskin gözlü dedikoducu köylülerle doluydu. Yaşamımda başka bir şey öğrenmediysem bile,

kabuğuma çekilip akıllı uslu oturmayı ve saldırıya en uygun anı sabırla beklemeyi öğrenmiştim...»

«Tanrı aşkına söyleyin! Bütün bunlar olup biterken hiç mi suçluluk duymadınız, hiç mi korkmadınız.»

«Hayır, zafer sevinci içindeydim.»

Doğru söylediğine kesinlikle inanıyorum. Yok etme-dileğinin ne kadar şiddetli olabileceğini kendi düşlerimden bilirim. Kişiliğin karanlık yanı, denetimi ele geçirmiş, suçluluk duygusunu bastırmıştır. İnsan, kuşattığı kente cesetlere basa basa giren bir komutanın zafer sarhoşluğu içindedir. Pişmanlığın karıntısını duymaz. Ele geçirdiği kentin vebalı olduğunu, cesetlerden kuyulara mikrop bulaştığını, leş yiyen farelerin Kara Ölüm taşıdıklarını, ancak çok sonraları anlar.

Magda Kardoss'un gördüğü karabasanın sırrı da çözüldü. Az önce dinlediğim öykü, düşteki bütün ögeleri içeriyor. Av, düşüş, dişi tilkinin ölüsü, kendisinin fanusun içine kapatılışı, Tanrı'yı simgeleyen güneşin suçlayan gözü. Şimdi asıl fanus kafamı kurcalıyor. Hem tutukevi, hem vitrin, hem de düşman ellerden uzak, güven içinde yaşayabileceği bir dölyatağı. Hastaya bunlardan kısaca söz ediyorum. Beni doğru dürüst dinlemiyor bile.. Bana geldi, cinayeti itiraf etti, düşün görevi de burada bitti. Oysa ben ona hâlâ ulaşamadım. Görüşmeyi belli bir süreyle sınırlamış olduğumuzu hatırlatıyorum ve hızlı gitmemiz gerektiğini söylüyorum.

«Cenaze töreninden sonra Silbersee'ye döndünüz herhalde.»

«Döndük, ama herşey değişmişti. Bir daha da eskisi gibi olmayacaktı. Yüreğimi Gamsfeld'de Johann'ın yanında bırakmıştım. Evde de gergin, tatsız bir hava esiyordu. Birbirimize katlanamaz olmuştuk. Bunda babamın ve Lily'

nin yaşlarının da etkisi vardı tabii. Bir vakitler yakışıklı, çekici, sevimli ve son derece bencil bir erkek olan babam, şimdi altmışına merdiven dayamış, epey de şişmanlamıştı. Genç kızlara bakıp iç çekiyor, Lily'yle benden her dakika ilgi bekliyordu. Pohpohlanmaya, hâlâ eskisi kadar güçlü bir erkek olduğuna inandırılmaya ihtiyacı vardı. Evlilikten bucak bucak kaçıyordu. Deneyimli, tatlı dilli ve inatçı bir kadın olan Sibilla, özgürlüğünü tehdit etmeye başlayınca, önce boyun eğecek oldu, sonra da korktu ve ardına bakmadan kaçtı. Bu kez de servet ve koca avcısı, başka kadınların pençesine düştü. Aslında en doğrusu Lily'yle evlenmesiydi. Lily onun özgürlüğünü kısıtlamaz, çapkınlıklarını bağışlar, eve döndüğünde onu güler yüzle karşılardı. Bunları babama belki yüz kez söyledimse de kafasına sokamadım. Lily'yle evlenmesi yakışık almazmış. Soylu bir beyefendi, kendinden aşağı tabakadan bir kadını sevebilirmiş, ama onunla evlenemezmiş. Biri onu züppelikle suçlayacak olsa, şiddetle karşı çıkardı. Gelgelelim, kendini bu çağ-dışı düşücelerden bir türlü kurtaramıyordu.

Öte yandan, babamdan on yaş küçük olan Lily de, evde kalmışlığın ezikliğiyle gün günden hırçınlaşıyordu. Hâlâ hoş kadındı, günlük jimnastiğini hiç aksatmazdı, ama saçlarına ak düşmüş, gözlerindeki pırıltılar azalmış, yüzü sert bir ifadeye bürünmüştü. Gamsfeld'den döndüğümüzden beri benden uzak duruyordu. Bir süre aldırmadım. Silbersee'nin işleri, Gamsfeld'le ilgili tasarılar, köy doktorunun yükünü hafifletmek için köyde açtığım klinik bütün vaktimi alıyordu. Ne varki bir gün suratsızlığı öyle sinirime dokundu ki, kendimi tutamadım. Çocuk gibi surat etmesinden bıkıp usanmıştım. Kafasında bir şey varsa, açıkça söylesindi. .Bağıra çağıra söyledi hem de.

En güzel yıllarını babama, bana, Silbersee'ye vermiş.

Karşılığında ne bulmuş, koca bir hiç. Ona kâhya gözüyle bakıyormuşuz. Babam Sibilla'nın yanında kart hindiler gibi kabarıyor, sırtını ovdurmak isteyince de Lily'ye koşuyormuş. Bunlara dayanacak hali kalmamış... «Ya sen küçükhanım. Seni kendi öz çocuğum gibi severdim. Ne var ki artık seni tanıyamaz oldum. Beni korkutuyorsun... Evet, beni kendine özgü bir biçimde seviyorsun belki, ama çok istediğin bir şeyi elde etmek için beni bile çiğner geçersin. Senin içine şeytan girmiş. Yaptıklarını biliyorum. Şimdi ne yapmaya çalıştığının da farkındayım. Bu işin sonunda olacakları görmek istemiyorum, buna dayanamam...» Ağlaya ağlaya odasına koştu, kapıyı kilitledi. Onu dinlerken korkunç bir öfkeye kapılmıştım. Sözcüklere sığmayacak kadar şiddetli bir öfkeye. Kendimi savunmak için hiç bir şey söyleyemedim, üstü kapalı suçlamasını karşılıksız bıraktım. Sakinleşince, bana gereken tek zırhın susmak olduğunu anladım. Johann, ailesi ve Ilse'nin babası benden yanaydılar, Lily bir gün beni açık açık suçlayacak olursa, bunu yaşdönemi bunalımları geçiren evde kalmış bir kadının zırvaları olarak yorumlarlardı.

Lily akşama doğru süklüm püklüm yanıma sokuldu, özür diledi. Çok pişmanmış. Ne dediğini bilecek halde değilmiş. Son günlerde sinirleri çok bozukmuş, İlse'nin ölümü, babamın huysuzlukları, kırıcı davranışları hepsi üstüste gelmiş. Onu kucaklayıp öptüm. Geçenleri ikimiz de unutmalıydık. Değişiklik sinirlerine iyi gelirdi. Yerinde olsam bir an önce tatile çıkardım. Evet, yakında hareket edecekmiş. Hazır İngiltere'ye gitmişken, şöyle küçük br köyde, yaşlılık günlerini geçirebileceği küçük bir ev bulabilirse hiç de fena olmazmış. Bulabilirse tabii, acelesi yokmuş. Biraz para biriktirmiş. Babam da ona hep emekli aylığı bağlıyacağından söz edermiş... Elbette aylık alacaktı, ama da-

ha şimdiden ne diye bunları düşünüyordu. Onun benden hiç ayrılmayacağını ümit ediyordum. Çocuklarım olduğunda onları büyütmeme kim yardım edecekti?

Beni uzun uzun süzdü. Gözleri yaş doluydu. Başını salladı. «Yanında kalıp çocuklarını büyütmeyi ben de istiyordum canım. Ama düşününce bunun doğru olmayacağını anladım. Biz çok garip bir yaşam sürdük, çocuklarını bu kötü anılardan uzak tutmak istersin. Doğrusu da budur. Johann'ın sana evlenme teklif edeceğine eminim.

Onunla evleneceksin. Erkek çocuk isteyecektir. Belki onu da vereceksin. Bundan sonra tertemiz bir yaşam sürmeyi başarabilirsen, mutlu olursun. Gelgelelim bunu başarmak kolay değil, bunu benden daha iyi kimse bilemez.»

Lily birkaç gün sonra Londra'ya hareket etti. Babam bir ameliyat dolayısıyla Viyana'daydı. Lily'yi istasyona Hans götürdü. Bir süre için ondan kurtulacağıma seviniyordum. Johann Dietrich Silbersee'ye geliyordu.

MAGDA

Zürih

Ne garip. Saatlerce konuştum, bütün suçlarımı itiraf ettim. Önceden tasarlayarak işlediğim cinayeti itiraf ederken bile sözcük sıkıntısı çekmedim. Şimdi konu aşka ve evliliğe geldi. Oysa ben kekeleyip duruyorum.

Jung çok yorgun besbelli. Sandalyesinde kıpırdanıyor ve sinirli sinirli «Diliniz mi tutuldu?» diye soruyor.

İşi bir şakayla geçiştirmeye çalışıyorum. «Bu bir aşk öyküsü. Uzun zamandır kimse beni sevmedi de, aşkı unutmuş olacağım.»

Jung sert bir sesle, «Saçma!» diyor. «Saklayacağınız ne kaldı? Yedinci peçe düşeli çok oldu! Hadi konuşun. Johann size geliyordu? Niye geliyordu? İş, eğlence, evlilik önerisi...»

«Kendimi iş için geleceğine inandırmıştım. Pembe düşler kurmaya başlamamıştım daha. Johann benim arkadaşlığımdan hoşlanıyordu. Bunu ondan esirgeyecek değildim. Ama daha fazlasını isterse, önce bir sürü engeli aşması gerekecekti. Ben evlilik dışı bir birleşmenin ürü-

nüydüm. Üstelik erkeklerin metresleriyle evlenmek istemediklerini Lily'den öğrenmiştim. Onu ne kadar seversem seveyim, Johann oyunu kurallara göre oynamak zorundaydı.

Lily'yle babam Silbersee'de olmadıkları için, daha da ölçülü davranmam gerekiyordu. Johann konukevinde kalacaktı. Hans Hemeling'in genç seyislerinden birini onun hizmetine verecektik. Johann geceleri beni özleyecek olursa, aşkını açıklamak ve evlenme teklif etmek zorundaydı. Bunu yaparsa hemen kollarına koşardım. (Nikahtan sonra tabii.)

Sakınganlığımın başka bir nedeni de vardı. Johann'a delice aşıktım, ama onu iyi tanımıyordum. İlse balaylarını anlatırken, kocasının kollarında kendinden geçtiğini de çıtlatmıştı. Gelgelelim İlse'cik balayından çok, çok uzun bir zaman önce benim kollarımda da kendinden geçiyordu. Av partisini düzenlerken Johann'la birlikte çalışmıştık. Güçlü, dürüst ve güvenilir bir erkekti. Sağlam bir kişiliği vardı. Onu İlse'nin başucunda, yıkılmış bir halde ağlarken de görmüştüm. Yüreğinde, İlse'nin yeri neydi? Karısını çok seviyorsa, o yeri boşaltmak için epey çaba harcamak gerekecekti. Bunları öğrenmek zorundaydım. Johann'ın da öğreneceği şeyler vardı. Silbersee'de efendi bendim, masanın başında ben oturur, uşağı çağıran zili ben çalardım.

Jung alayla ellerini çırpıyor. «Bravo! Bu gerçek bir aşk öyküsü. Kendimi tutmasam hüngür hüngür ağlayacağım... Güçlü, dürüst, güvenilir... Beni elmaslara değil, aşka boğ. Metresin olmam, karın olurum. Hey Tanrım! İçinizde bir ateş yanıyordu, bu ateşi Johann'dan başka hiç bir erkeğin söndüremeyeceğine inandığınız için cinayet işlediniz. Demek adamcağız şimdi bunu kanıtlamak zorundaydı. Öyle mi?»

«Evet öyle.»

«Devam edin, devam edin! Johann gelince neler oldu?»

«Niye bu kadar öfkelendiniz sevgili meslektaşım?»

«Yorgunum, siz de hâlâ aptalca oyunlar oynuyorsunuz.»

«Bağışlayın, ben de yorgunum... Johann'ı gördüğüm an içim burkuldu. Zayıflamıştı. Acısını büyük bir çabayla denetim altında tuttuğu belliydi. Harcadığı çaba sinirlerini keman yayı gibi germişti. Bir dokunacak olsam, kopacaktı sanki. Gene de çok düşünceli, çok nazik ve sakindi. Sabah treniyle gelmişti, öğle yemeğini birlikte yedik. Yemek oldukça resmi geçti. Nezaket soruları, nazik yanıtlar, üzücü konulara değinmeme çabaları... Öğle yemeğinden sonra Silberberg'in doruğuna çıkmayı önerdim. Orada manzara nefisti. Göller, çam ormanları, Alplerin karlı dorukları...

Atlarımıza atladık, oduncuların açtığı patikayı izleyerek ağır ağır tırmanmaya koyulduk. Çam ormanlarını geride bırakınca patikadan ayrıldık, kayalıkların, ıslak çalılıkların arasından doruğa çıktık. Buralarda hâlâ kar vardı. Sert hava, çam kokulu Yunan şarapları gibi insanı çarpıyor, yoğun sessizlik sessiz patlamalarla zihindeki bütün kapıları havaya uçuruyordu. Silberberg'in iki doruğu vardır. Yerlilerin Boynuzlu Koca adını taktıkları iki sivri kaya parçası. Bunların arasında küçük bir dağ gölü yer alır. Çok derin olduğu için, kara görünen sulara gündüzleri kayalar ve bulutlar, geceleri yıldızlar yansır. Atları göl kıyısına çektik. Güneye bakan bir kaya çıkıntısına yan yana oturduk. Yol boyunca hiç konuşmamış olan Johann canlı bir sesle, «Çok şükür Tanrım,» dedi. «Haftalardır köstebek gibi yaşıyordum. Özgürlüğün ne güzel olduğunu unutmuşum.» İçimden ona sarılmak geldiyse de suya taş atmayı sürdür-

düm ve acılı bir kocaya söyleşmesi gereken bütün beylik sözleri saydım. Acısı daha yeniydi. Zaman her acıyı dindirirdi. vs. vs.

Hafifçe gülümsedi, parmağını dudaklarıma bastırıp beni susturdu. Zamanın geçmesini istemiyormuş. Beynini kemiren düşüncelerden ancak zaman durursa kurtulabilirmiş. Ona acımamalıymışım. Dietrichler dayanıklı insanlarmış. Acılarını içlerine gömmeyi bilirlermiş. İlse'nin ölümünden kendini sorumlu tutuyormuş. Kulaklarıma inanamadım. İlse'nin ölümünden nasıl sorumlu olabilirdi? Açıklamak güçmüş, ama birine içini dökmeye ihtiyacı varmış. Kimi vakit kendi canına kıymayı düşünecek kadar suçluluk duyuyormuş. Ilse'yi çok sevmiş. Kısa süren evliliklerinde çok mutlu olmuşlar. Ne varki yüreğinin derinliklerinde, bu evliliğin bir hata olduğunu biliyormuş. İlse sevimli, güzel ve yüklü bir drahoması olan bir çocukmuş. Çoğu erkek için bulunmaz bir gelin adayı yani. Kocasına hayranmış. Meşe gölgesinde büyüyen bir fidan gibi, yıllar geçse de bu hayranlığı sürecekmiş. Gelgelelim Johann bir çocuk-gelin istemiyormuş. Onun bir sevgiliye, bir arkadaşa, her sorununu paylaşacağı bir can yoldaşına gereksinmesi varmış. İlse yaşasaymış belki de günün birinde, babasının yaptığı gibi bir metres tutacakmış. Kızcağız bu mutsuzluğu tatmamış hiç değilse. Ama hiç evlenmeselermiş, İlse şimdi sağ olacakmış. İşte bu yüzden büyük bir suçluluk duyuyormuş. Yatak odasındaki son saatler gece gündüz aklından çıkmıyormuş. Bunları bana anlatınca hafiflemiş biraz.»

«Siz de hafiflediniz elbet. İlse'nin, Johann'ın yüreğindeki yerini öğrenmiştiniz. Sonra ne oldu?»

«Alaycılığınız üstünüzde doktor, korkmayın Romeo Juliet'ten balkon sahnesini oynayacak değilim. Akşam birlikte yemek yedik, geç vakitlere kadar oturup gevezelik et-

tik. Sonra Johann konukevine gitti, ben de kendi odamda berbat bir gece geçirdim. Ertesi gün, sabah çalıştık, öğleden sonra atla gezintiye çıktık. Akşam yemeğinden önce, birer kadeh içki içtik. Daha içkilerimiz bitmeden, çok resmi bir dille bana evlenme teklif etti.

Jung yaramaz bir çocuk gibi kıkırdıyor. «Ne teklif etti? Dostluk mu, aşk mı, can yoldaşlığı mı?...»

«Bunların tümü ve evlilik. Aradan uygun bir süre geçtikten sonra nişanımızı açıklar, hazırlıklara başlarmışız. Bu kez kiliseden kurtuluş yoktu tabii.»

«Hiç kuşkusuz teklifi hemen kabul ettiniz.»

«Yanıldınız aziz meslektaşım. Onu ilk gördüğüm andan beri sevdiğimi, bana evlenme teklif ettiği için onur duyduğumu ve çok duygulandığımı söyledim. Ne yazık ki acımız daha çok yeniydi. Onu hiç kimseyle paylaşamazdım, bir ölüyle bile. Benim ilkem ya hep ya hiçti. İlse'nin anıları henüz taptazeyken evlenmezdik. Başka sorunlar da vardı. Ben çocuk-gelin değildim. Meslek ve mal mülk sahibi, özgür bir kadınım. Sevmiş ve sevilmiştim. Bakire değildim yani. Ama evlenirsek ona ölünceye kadar sadık kalırdım. Dinsel inançlarım yoktu, çocuklarımın Katolik olarak yetiştirilmesine rıza gösterirdim, ancak kendim Katolikliği kabul edemezdim. İyice düşünüp taşınmasını ve Gamsfeld'e döndükten sonra bana mektup yazmasını söyledim.»

Jung başını geriye atıp kahhkahalarla gülüyor.

«Demek oyunu sonuna kadar götürmeye kararlıydınız ha!» Herşeye rağmen beni istiyorsan, mektupa bildir.» Küstahlığa bak. Johann nasıl tepki gösterdi?»

«O sizden çok daha nazik bir beyefendiydi doktor. Hiç gülmedi. Mektupta neler yazacağı şimdiden belliymiş. Beni seviyormuş. Eşi ve oğullarının annesi olmamı istiyormuş. Bunu hiç birşey değiştiremezmiş. Ama elbette isteğime

saygı duyuyormuş, bana yazacakmış. Ertesi gün Gamsfeld'e döndü. On gün sonra da mektubu geldi. Ümit etmediğim kadar sevgi dolu bir mektup. İyi haberleri de vardı. Başpiskopos evliliğimize razı olmuş, çocuklarımızın Katolik inançlarına uygun olarak vaftiz edilmelerini ve eğitilmelerini kabul ettiğimi göz önüne alarak nikahımızın kilisede kıyılmasına izin vermiş. Evlilik şartnamesine göre, Silbersee benim mülküm olarak kalacak, erkek çocuğumuz olmadan Johann ölürse Gamsfeld'in mülkiyeti bana geçecekti.»

«İstedikleriniz olmuştu. Mutlu muydunuz?»

«Hem de nasıl.»

«Ama Lily sizden şüpheleniyordu, bunu bir yerde ağzınızdan kaçırabilirdi.

«Kimse dinlemezdi onu. Elinde kanıt da yoktu. Zaten eninde sonunda ülkesine dönecekti. Benim göndereceğim aylığa ihtiyacı vardı. Ve herşeye rağmen beni severdi.»

«Bundan çok eminsiniz anladığıma göre.»

«Evet, eminim.»

«Evlilik müjdesini babanız nasıl karşıladı?»

«Viyana'dan döndüğü gece yemekte söyledim. Şaşırmış görünmedi, ama söyleyecek söz bulamamış gibi bir süre sustu. Sonunda, «Kutlarım seni kızım.» dedi. «Annen bile senin kadar gözüpek değildi.» Kadehini havaya kaldırdı, «Evliliğinin şerefine. Sana mutluluklar dilerim. Umarım uykunda konuşmazsın.»

Odada yoğun bir sessizlik var şimdi. Jung artık gülümsemiyor, harıl harıl not alıyor. Sanki aramızdan birden değişen bir şeyler oldu. İnsanları konuşturmakta ne kadar usta olduğunu galiba biraz geç anladım. Kılıktan kılığa giriyor. Kimi vakit ters, kimi vakit yumuşak, kimi vakit şakacı. Daha birkaç saat öncesine kadar hiç kimseye söyleye-

mem sandığım şeyleri bülbül gibi söyletti bana. Başını kaldırıyor, kal'emin sivri ucunu bana çevirip soğuk bir sesle, «Geçmişle işimiz bitti,» diyor. «Evliliğinizd'en şöyle bir söz etmiştiniz. Kocanızın hastalığı, ölümü, kızınızın sizden kopması. Bunlar yeterli değil. Evliliğiniz hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyorum. Olay anlatmayın. Nasıl bir evlilikti, neler hissediyordunuz? Duygularınızda değişiklik olduysa, ne zaman oldu, nasıl başladı? Bunları anlatın.»

«Duygular her an değişir doktor. Belki inanmayacaksınız ama Johann'ın yanında mihrapta dururk'en bakire olmadığıma üzüldüm. Aynı gece yatakta, buna sevindim. Birbirimizin kollarında bütün geçmişimiz silinmişti. Tertemiz bir dünyaya yeniden doğuyorduk. Şafak sökerken, dünümüzü unutacağımıza söz verdik. Bizim için yalnız bugün ve yarın olacaktı. Johann yaşamı boyunca babasına yakınlaşamadığını, bir oğlu olmasını çok istediğini söyledi. Ben de annesiz büyümüştüm, anne olmayı çok istiyordum. Duşte gibiydik ve çok mutluyduk.

İş konusunda da iyi anlaşıyorduk. Johann doğuştan yöneticiydi. Adamlarımız ve köylüler ona saygı duyuyorlardı. Bedensel işlerden hoşlanırdı. Odun kırar, saman atar, at eğitirdi. Ben, hizmetçileri azarlayn, örgü ören, çay servisi yapan bir ev kadını değil, kocamın arkadaşıydım. Gamsfeldliler şatonun hanımının çitlerin tep'esinde oturmasına, bebekler arasında ishal salgını olduğunda köy doktoruyla birlikte kapı kapı dolaşmasına biraz zor alıştılar. Bir gün Johann meyva toplayıcılarına para dağıtmak üzere köye gitmişti, dönüşünde, «Başardın sevgilim.» dedi. «Fırıncının karısı yeni doğan kızına senin adını koymuş.» O gün çocuk gibi sevinmiş ve gururlanmıştım...

Önceleri Silb'ersee'nin yönetimini Lily'yle Hans Hemeling'e bırakmıştım. Tatil Lily'ye yaramıştı. Sinirleri yatış-

mış, karamsarlığı azalmıştı. İstediği evi de almıştı. Ben evlilik yaşamına iyice alışınca, ülkesine dönecekti. Evlendiğimden dört ay sonra gebe kaldım. Lily'ye gitmekten vazgeçip bebeğin dadısı olmasını söyledim. Kesin bir dille reddetti «Yaşamımın en mutlu günlerini seninle paylaşamamak çok acı.» dedim. Yarı düşmanlık, yarı acıma ifadesi taşıyan garip bakışlarla süzdü beni. «Gerçeği ne zaman anlayacaksın, bilmem. Biz ikimiz de fahişeyiz kızım. İkimiz de şanslıyız. Ben, bundan sonra küçük evimde namuslu bir yaşam süreceğim. Sen de iyi bir evlilik yaptın, Tanrı'nın büyük ihsanıyla bir bebeğin olacak. Şansını sakın daha fazla zorlama, kumar oynayacak durumda değilsin.» Kızmaya da hakkım yoktu, omuz silkip konuyu değiştirdim. Ne zaman isterse yola çıkabileceğini, her ay ona belirli bir miktar para ödenmesi için Coutts Bankasına talimat vereceğimi söyledim. Hans Hemeling Silbersee'yi çekip çevirirdi, ben de sık sık uğrayacaktım. Son söz gene Lily'de kaldı tabii. «Sen Silbersee'nin hanımısın canım. Ama ben de babanın bunca yıllık metresiyim. O ne zaman gitmemi isterse, o zaman giderim.»

Bu konuda babamla aralarında nasıl bir konuşma geçtiğini bilmiyorum. Bir süre sonra babam Gamsfeld'e geldi, Lily'nin gittiğini söyledi. Londra'ya kadar Lily'ye eşlik etmiş, annesinin mücevherlerini de ona vermiş. Lily benimle vedalaşmamıştı, düşünebiliyor musunuz. Babamla kısacık bir not yollamıştı. Okudum ve hemen yaktım.

«Notta ne yazılıydı?»

«İncil'den bir alıntı. Tanrı Kabil'in üstüne işaret koymuş falan...»

Jung başını sallıyor ve o bölümü ezbere okuyor.

Ve Tanrı, bulanlar onu öldürmesinler diye, Kabil'in üstüne bir işaret koydu. Ve Kabil Tanrı'nın huzurundan ayrıl-

dı. Cennetin doğusuna düşen bir diyara yerleşti, ve azap içince yaşadı.»

Çok farklı çevrelerde ve koşullarda yetiştiğimiz için, bu sözler Jung'u benden çok daha fazla etkiledi beli ki.

«Lily'yle ilişkimizin bu biçimde sona ermesi beni üzmüştü, ama doğrusu gittiğine seviniyordum. Yokluğunun acısını çok sonraları hissettim. Onun dostluğunun benim için ne büyük anlam taşıdığını çok geç anladım. Sibilla Hala bizimle birlikte oturuyor, şatonun günlük işleriyle ilgileniyordu. Onun varlığı benim masumluğumun bir kanıtıydı. Her hafta İlse'nin mezarına gider, çiçekleri tazelerdik. Kiliseye giderken, Johann'a o eşlik ederdi. Ben saygıdeğer inançsızlığımdan ödün verecek değildim elbet. Bir yandan da Sibilla'yı babamı kafeslemesi için yüreklendiriyordum. Lily gittikten sonra, babam çok yalnız ve başıboş kalmıştı... Sözün kısası sıradan bir aile yaşamı sürüyorduk. Ama bu benim ailemdi ve mutluluğumu kendi çabamla elde etmiştim.»

Jung dayanamayıp patlıyor. «Evet, cinayet işleyerek.»

«Niye kızıyorsunuz? O zamanki duygularımı öğrenmek isteyen sizsiniz.»

«Özür dilerim, devam edin lütfen.»

Az önceki sözleri canımı sıktı. Besbelli evlilik dışı bir sürü ilişkisi olmuş, benim duygularımı anlaması gerekirdi. İnsan kendini kandırmasa, haklı görmese, günahsızlığına inanmasa, bu ilişkilerin tadını çıkarabilir mi? Evlilik dışı ilişkilerin amacı hoşça vakit geçirmektir ve hep karşı taraf suçlanır. Ya kadın anlayışsızdır, ya erkek beceriksiz. Hırsız, kendini akrobat sayar. Katil bile kendini haklı çıkaracak bir bahane bulur. Basil Zaharoff gibi silah satıcılarının bahane bulmaları da gerekmez... Bunları söyleyince Jung sinirleniyor.

«Tartışmaya girmeyelim şimdi. Özür diledim ya. Lütfen devam edin.»

«Çocuk kız doğunca ikimiz de düşkırıklığına uğradık. Ama üstünde durmadık. Bebek güzel ve sağlıklıydı. Daha önümüzde uzun yıllar vardı, bir oğlumuz da olurdu nasıl olsa. Johann kızımıza Magda adını koymak istiyordu. Ben Anna Sibilla'yı önerdim. Sonunda Johann'ın ablası Gunhild'in de gönlünü etmek için, Anna Sibilla Gunhild adında karar kıldık... Daha ne anlatayım? Aramıza minik bir canlı katılmıştı, Johann havalarda uçuyordu. Benim sağlığım yerindeydi, sütüm boldu. Mutluyduk sözün kısası. Herkes birşeyler dikiyor, bir şeyler örüyor, bir şeyler işliyordu. Anna'nın vaftizinde koridora dağ gibi armağan yığıldı.

Bu arada, babamın bir olay karşısında bocalamasına ilk kez tanık oldum. Torunuyla resminin çekilmesi için, bebeği kucağına verdiğimde üstüne bir şaşkınlık geldi. Kızardı, bozardı. Resim çekilir çekilmez ortadan kayboldu. Bir saat sonra onu Johann'ın çalışma odasında kafa çekerken buldum. Çok sarhoştu. Beni görünce kadehini havaya kaldırdı. «Yaşamın şerefine... Ne olursa olsun yaşam sürüyor.» Sonra elimden tutup beni kendine çekti. Bütün gövdem kasıldı. Beni tartaklayacağından korkmuştum. Kızgın kömüre dokunmuş gibi birden elimi bıraktı. «Annen öldü.» dedi. «Lily'yle birlikte Londra'dayken haber aldım, ama gebe olduğun için sana söylemedim. Bu işde böylece kapanmış oldu.» Ne diyeceğimi şaşırmıştım. «Sağol baba, çok düşüncelisin.» dedikten sonra odadan çıktım, bebeği alıp çocuk odasına götürdüm, emzirmeye koyuldum. «Sen şanslısın yavrum, hiç değilse seni emzirecek bir annen var.» diye düşünüyordum. Birden, hiç nedensiz ağlamaya başladım. Gözyaşlarım durmak bilmiyordu. Johann ve Sibilla hala epey uğraştıktan sonra beni yatıştırabildiler. Si-

billa Hala hoşgörüyle, «Doğum-sonrası bunalımı.» dedi. «Hemen her kadında olur. Bir kaç gün sonra bir şeyin kalmaz.» Gerçekten de kısa sürede kendimi topladım. Bebeği emzirmekten usanınca, Johann köyden bir sütanne buldu. Ben de işlerimin başına döndüm. Sık sık yolculuklara çıkıyor, ülkenin çeşitli yerlerindeki büyük haraları geziyorduk. Biz henüz onlarla aşık atacak durumda değildik, ama ünümüz git gide yayılıyordu. Anna Sibilla da büyüyordu bu arada. Mutlu bir çocuktu. Niye olmasın? Hepimiz onu çok seviyorduk. Evdeki hizmetçiler bile, ona bakmak için birbirleriyle yarışıyorlardı. İkinci bebeğin vakti gelmişti. Ne var ki Johann da, ben de çok sağlıklı olduğumuz halde, nedense bir türlü gebe kalamıyordum. Derken Johann yorgunluktan ve halsizlikten yakınmaya başladı. Iştahı kesilmişti, hızla kilo kaybediyordu. Bir gece sevişirken, can acısıyla haykırdı. Işığı yakıp onu muayene ettim. Kasıklarındaki lenf bezleri şişmişti, haya torbasında da sert bir şişkinlik vardı. Sabah erkenden telgraf çekip babamı çağırdım. Hemen gelip Johann'ı muayene etti ve benim teşhisimi doğruladı. Lenf bezlerine yayılmış haya kanseri. Yirmi yıl önce bunun ne demek olduğunu siz de bilirsiniz doktor. Heyaların ameliyatla çıkarılması ve uzun, acılı bir ölüm. Bugün bile tedavi edilemiyor ya...

Johann'a ölüm kararını babamla birlikte bildirdik. Soyluluğun önemli olmadığını söylerlerse, inanmayın. Erkeğin ve atın soylusu başka oluyor. O gün kocamla nasıl gururlandığımı size anlatamam. Uzun bir süre beni kollarında tuttu, sonra da odadan çıkmamızı, biraz yalnız kalmak istediğini söyledi. Babamla bahçeye çıktık, ameliyat konusunu tartıştık. Ameliyat Salzburg'da yapılacaktı. Sonra Johann'ı Gamsfeld'e getirecektik. İki de hastabakıcı tutacaktık. Babam onun altı aydan fazla yaşayacağını sanmıyor-

du. «Sinirlerin sağlam mı?» diye sordu bana. «Johann çok büyük acılar çekecek. Onunla birlikte sen de. Bu acılara katlanmaz duruma gelince, son kararı senin vermen gerekebilir. Köy doktorunu elinden geldiğince buradan uzak tut. Çok dindar bir adam. Olağandışı bir durumdan kuşkulanırsa gevezelik edebilir. Unutma ki Katolikler kendini öldürenlere hâlâ dinsel tören yapmıyorlar. Oysa Johann'ın yerinde ben olsam tabancayı beynime dayardım.»

«Babanız, kocanızın intiharına göz yummanızı mı istiyordu?»

«Hayır. Vakti geldiğinde, Johann'ın yaşamına benim son vermemi istiyordu. Sinirlerimin sağlam olup olmadığını bu yüzden sormuştu. Babama, önerilerine uyacağımı söyledim. Johann'a birlikte bakacak, ölüm raporunu da birlikte imzalayacaktık. O sırada Johann aşağı indi. Yüzü solgundu, ama soğukkanlı görünüyordu. Köye inip Peder Lukas'la konuşacağını söyledi. Ben de onunla gideyim dedim, istemedi. Beni öptü ve çıkıp gitti. Ağlamaya başladım. Babam sakin bir sesle, «Bir süre yalnız kalmaya ihtiyacı var.» dedi. «Azraille hepimiz tek başımıza uzlaşmak zorundayız. Gerçekten inananlar için din en iyi sığınaktır.» Sonra gül bahçesine doğru yürüdük. Küçük Anna, Sibilla Halayla birlikte çiçek topluyordu. Ben çocuğu alıp uzaklaştım, babam Sibilla'ya durumu açıkladı.

Akşam yemeğinde hepimiz suskunduk. Babam ve ben ertesi sabah Johann'ı Salzburg'a götürecektik. Kocam hastanede yattığı sürece, ben otelde kalacaktım. Kahvelerimizi içerken Johann, «Benim yüzümden hepiniz acı çekiyorsunuz.» dedi. «Bilmenizi istediğim bir şey var. Çok dindar sayılmam, ama bugün Peder Lukas'la uzun uzadıya konuştum. Günah çıkarttım, olacaklara kendimi hazırladım. Benim için üzülmeyin. Beni bekleyen acılara, bir erkeğe ya-

raşır biçimde katlanabilmem için bana destek olun sadece.» Johann bu sözleriyle suratıma bir kapı çarpmıştı sanki. Mantıksız bir öfkeyle sarsıldım. Ben onu elde etmek için cinayet işlemiştim. Onun uğruna ölmeye hazırdım. Oysa kocam kendini bana kapalı olan bir odaya kilitlemişti. Ondan nefret ettim bir an. Tanrısından, Peder Lukas'dan, herşeyden... Birkaç dakika içinde kendimi topladım, ama içimdeki kara şeytanların hep pusuda beklediklerini anlamıştım... Sonra korkunç günler başladı. Johann için; erkeklik organlarını yitirmenin şokuyla, büyük acılarla, yakında öleceğine kendini alıştırmaya çalışmakla geçen uzun günler ve geceler. Ben ise, o güzel gövdenin ne hâle geldiğini, içinde neler olup bittiğini, ruhunun gün günden benden uzaklaşıp o ışıklı dünyaya doğru yol aldığını düşündükçe çıldıracak gibi oluyordum. Odasına her girişimde, onu gözlerini duvardaki haça dikmiş, tespih çekerken bulurdum. İsa'nın kanlı gövdesinden güç alıyordu sanki. Peder Lukas her gün geliyor, onunla dua ediyordu. Bir gün odadan çıktı ve bana, «Kocanız artık Tanrı'ya yakın.» dedi. «Kaderine razı oldu. Kendisini, sizin ve yavrunuzun mutluluğu karşılığında, Tanrı'ya adadı.» Adamcağız bunları iyi niyetle söylemişti, ama öfkeden kan beynime çıktı. Kullarıyla pazarlığa oturup, birinin acısına karşılık ötekine mutluluk vermeyi kabul eden tanrı, ne biçim tanrıydı?

Jung yumuşak bir sesle, «Günleriniz nasıl geçiyordu, neler yapıyordunuz?» diye soruyor.

«İki hasabakıcı olduğu için her dakika hasta odasında bulunmak zorunda değildim. Sabahları Johann'ı temizleyip sargılarını değiştirdikten sonra, Anna'yı da yanıma alıyor, öğlene kadar çiftlik işleriyle ilgileniyordum. Anna'yı Sibilla Hala'ya bırakıp Johann'a öğle yemeği yediriyordum. Öğleden sonraları, hesapları kontrol etmek, yazış-

ma işleriyle ilgilenmek birkaç saatimi alıyordu. En büyük yardımcım Sibilla Halaydı. Çocuğu oyalıyor, ona okuma yazma, resim, dikiş gibi şeyler öğretiyordu. Yaşıtlarıyla oynasın diye, bir ara eve bir sürü köylü çocuğu da doldurdu, ama Anna onlarla bir türlü anlaşamadı. Köylülerle toprak sahipleri arasındaki uçurum çok derindi, lehçe farkı bile büyük bir engeldi. Babası ağırlaştıkça Anna türlü sorunlar çıkarmaya başladı. Hasta odasının kokusuna dayanamıyor, yakışıklı ve hareketli babasıyla yataktaki derisi kemiğine yapışmış adam arasında bağlantı kuramıyordu. Hizmetçilerden duyduğu gulyabani, cin, vampir masallarının da etkisiyle geceleri korkulu düşler görüyordu. Ben de karabasan görmeye başlamıştım: Kimi geceler, İlse kefeniyle Johann'ın yatağına oturuyor, kendisini nasıl öldürdüğümü anlatıyordu. Johann haçı kaldırıp beni lânetliyordu. Kimi geceler, Johann'la seviştiğimizi görüyordum, kollarındaki gövde birden çürümüş bir cesede dönüşüyordu. Böyle gecelerin sabahında hasta odasına girmek hiç içimden gelmezdi. Yataktaki zavallı gövdeyi, sabır ve acı dolu bakışları, ölgün gülümsemesiyle düşlerimdeki cesede benzetiyor, bir deri bir kemik kalmış eline dokununca ateşe dokunmuş gibi oluyordum. Anna'nın benden korkmaya başladığını da işte bu sıralarda farkettim. Ne zaman onu kucaklamaya yeltenecek olsam köşe bucak kaçıyordu. Johann artık çok ağırlaşmıştı. Sürekli morfin veriyorduk. Morfinin etkisi geçmeye yüz tutunca, haykırıyor, bölük pörçük dualar okuyordu. Bir gün gene böyle haykırdığı sırada, Anna beni elimde şırınga ve tasla odadan çıkarken gördü, ürkmüş bir hayvan gibi kaçtı. O gece Sibilla Hala'yla konuştum. Anna'yı Johann'ın ablası Gunhild'in yanına götürmeyi önerdi. Gunhild'in bir sürü çocuğu vardı, Anna orada sıkılmazdı. Hemen kabul ettim. Bunca acının arasında, bir

de kızımın nefret dolu bakışlarına dayanamazdım. Onlar gittikten bir gün sonra babam geldi. Johann'ın durumunu görünce, alçak sesle bir küfür savurdu ve bir köpeğe bile böylesine acı çektirmenin insafsızlık olduğunu söyledi. Johann'a nabzı çok hafifletecek kadar morfin verdik, son duaları okuması için papazı çağırttık. Böylece papaz Johann'ın durumunun ne kadar ağır olduğunu kendi gözleriyle görecekti. Aynı gece, nöbetçi hastabakıcıyı bir bahaneyle odadan çıkarttım. Babam Johann'a öldürücü dozda morfin şırınga etti. Hastabakıcı geri döndüğünde de, ona hastayı bu gece kaybedebileceğimizi bildirdi. Kadın haç çıkartarak, «Kurtulur zavallı, çok çekti.» dedi. Ölüm haberini bir saat sonra odamda uyuklarken aldım. Hastabakıcı, Johann'ın ellerini göğsünde kavuşturmuş, parmaklarının arasına tesbihi yerleştirmiş, gözlerini kapatmış, sonra da beni çağırmıştı. Ağlayamadım, dua etmeyi de bilmiyordum. Eğilip soğuk alnından öptüm, çarşafı üstüne çektim ve doğruca babamın odasına gittim. Soyunmadan yatağına uzanmış kitap okuyordu. Beni görünce hiç bir şey demedi, elime beyaz bir hapla bir bardak su tutuşturdu. İlacı içtikten sonra beni yatağa yatırdı ve kollarına alıp çocukluğumda yaptığı gibi ninni söylemeye koyuldu.

Uyu yavum, melekler saf rüyalarında başucunda bekler...

Karanlık ve derin bir kuyuya yavaş yavaş düştüğümü hissederken, «Meleklerden söz ettiğine bakılırsa babam da dindar oldu, yakında konuşacağım hiç kimse kalmayacak.» diye düşünüyordum. Sonra uyumuşum. İşte böyle doktor, bütün yaşamımı biliyorsunuz artık.»

«Bir şeyin dışında.»

«Neymiş o?»

«Dönüşüm. Acılı dulun, eşini yiyen kara dula dönüş-

mesi. Hani şu dişi örümceğe...»

«Alçakça bir benzetme bu!»

«Bırakın şimdi. Dönüşüm nasıl oldu?»

«Çok mu önemli?»

«Elbette. Bunu öğrenmem gerek. Saat beş, yarım saatiniz kaldı. Bunu da öykünün en önemli yerinin etrafında dönüp dolaşarak harcayamayız. Hadi başlayın.»

«Johann'ı Gamsfeld'in mezarlığına, İlse'nin yanına gömdük. Bu davranışım herkesi duygulandırdı. Tanrım, gerçeği bir bilselerdi... Sonra Anna'yı almaya gittim. Ağlaya ağlaya kaçtı benden. Sıcakkanlı, anaç bir kadın olan Gunhild bu duruma çok üzüldü. Bir süre daha çocuğa bakmayı önerdi. Biraz büyüyünce korkularının yersiz olduğunu anlar, annesinin yanına dönmek isterdi nasıl olsa. Sevinerek kabul ettim. Sinirlerim son derece gergindi. Sorunlu bir çocukla uğraşacak durumda değildim. Gamsfeld'e döndüm. Uzun bir yolculuğa çıkmaya karar vermiştim. Avrupa'nın belli başlı haralarını gezecek, onlara bizim haralar hakkında bilgi verecektim. Silbersee ve Gamsfeld haralarının gelişmesi için, dışa açılmamız şarttı. Sibilla Hala'dan Gamsfeld'de kalmasını rica ettim, şatoyu çekip çevirmesine karşılık ona dolgun bir aylık vereceğimi de çıtlattım. Canına minnetti. Böylelikle hem yıllardır oturduğu evden ayrılmamış olacak, hem de babamla bir türlü sonu gelmeyen flörtlerini sürdürebilecekti.

Kendime giyecek bir şeyler almak üzere Viyana'ya gittim. Orada babamla buluşup yemek yedik. Bana uzun uzun öğüt verdi. Zengin ve genç bir dul servet avcıları için kaçırılmayacak bir avdı. İkinci bir evliliği bir süre hiç düşünmemeli, yaşamın tadını çıkarmaya bakmalıydım. Ama bir iş kadınının toplumda lekelenmesi doğru olmazdı. Benim

gibi saygıdeğer hanımların, adını kötüye çıkarmaktan korkmadan gidebileceği eğlence yerleri de vardı kuşkusuz. Bana böyle yerlerin adreslerini gösteren uzun bir listeyle üstünde «Kartı taşıyan hanım yakın dostumdur. Onunla ilgilenin.» yazılmış ve imzalanmış bir sürü de kart verdi. Bunun düpedüz kızına pezevenklik etmek olduğunu söyleyemedim. Söylesem de anlamazdı. Beni çocuğu olarak değil, kendi eliyle yetiştirdiği usta bir fahişe olarak gördüğünü, Padova'da bana hakaretler yağdırdığı o geceden beri biliyordum. İşte böylece, babamın sayesinde, kara dulluk dönemi başlamış oldu. Yemekte bir hayli içmiştim. Otele dönünce, babamın verdiği listeden, Viyana'daki bir özel kulübün telefon numarasını çevirdim. Bir kadın sesi yanıt verdi. Kendimi Doktor Kardoss'un dostu Magda olarak tanıttım, kulübe gelmek istediğimi söyledim. İsteğim hemen kabul edildi. Otelin lobisinde bekleyecektim, bir araba gönderip beni aldıracaklardı. Ücret de konuşuldu tabii. Bütün hizmetleri kapsayan bu ücret altın kronla ödenecekti ve epey yüksekti. Kadının tembihlediği gibi bir gece elbisesi giyip lobiye indim. Çok geçmeden araba geldi. Camları siyaha boyanmış olduğundan nereye gittiğimizi anlayamadım. Yarım saat sonra, bahçe içinde, lüks bir villadaydım. Kimliğim sorulmadı. Para ve babamın kartı yeterliydi. Kırk yaşlarında, şık giyimli, güzel konuşan bir kadın zevklerimin neler olduğunu sordu. Ne istesem yapabilirdim. Bu güzel yere ilk kez geldiğime göre, bütün zevklerden biraz tatmak istediğimi söyledim. Öyle de yaptım. Tattığım zevklerden bazıları öyle hoşuma gitti ki, her yerde onları arar oldum. Buldum da kuşkusuz, elimde upuzun bir liste vardı. Gerisini zaten biliyorsunuz doktor. Gördünüz mü, beş dakikada herşeyi özetledim. Daha yirmi beş dakikamız var.»

Alaycı bir sesle söylediğim bu sözler Jung pek kızıyor.

«Anlattıklarınızı hiç de komik bulmadım doğrusu.»

Öfkelenme sırası bende şimdi. «Ben de bulmuyorum. Ne istiyorsunuz? Kan mı? Benim yüreğim kanıyor. Çılgınca sevdiğim kocam korkunç bir biçimde öldü. Tek çocuğum benden korkuyor. Batakhaneye giden yola beni öz babam itti, çünkü benim için en güvenli yolun bu olduğuna inanıyordu. Haklı olmasına haklıydı, ama bunu bilmek acımı hafifletmiyor. Daha ne istiyorsunuz? Randevuevlerindeki seks alemlerini de anlatayım mı? İsterseniz, soyunup göstereyim. Defterinize şunu da yazın sevgili meslektaşım. Oralardayken yaşadığımı anlıyorum. Tutkudan yarı-çılgın duruma gelsem de, yaşamı kutluyorum, ölümü değil.»

Buz gibi bir açımasızlıkla, «Siz bir yalancısınız madam.» diyor. «Sizin için her aşk öyküsü bir korku tünelinde son buluyor. Siz yaşamla değil, ölümle evlisiniz.»

Bu kadarı fazla artık. Suçlayan gözlerine daha fazla bakamayacağım. Saatler süren bu yararsız sorgudan usandım. Gözyaşlarına boğuluyorum...

Kendimi toplamam epey uzun sürüyor. Başımı kaldırınca, Jung'un odada olmadığını farkediyorum. Karısı, elinde bir kadeh likörle karşımda durmuş gülümsüyor.

«Carl size likör vermemi söyledi. Az sonra gelecek. Kafasını toplamak için bahçede dolaşıyor. Görüşme uzun sürdü, ikiniz de yoruldunuz. İçin hadi, iyi gelir.»

Gözlerimi silip likörü yudumluyorum. Kendimi üstümden silindir geçmiş gibi hissediyorum nedense. Emma Jung masasının ucuna ilişiyor, sakin ve inandırıcı sesiyle, «Sizi uyarmıştım.» diyor. «Sorunlarınızdan haberim yok, ama ilk dönemece ulaştığınız belli. Bu aşama hastaya acı verir. Kendinizi çıplak hisseder, utanırsınız. Dün-

yaya ayak uyduramayan tek insan sizmişsiniz gibi gelir. İşin en zor yanı, kendinizi olduğunuz gibi kabullenmeyi, iyi yanlarınıza şükretmeyi, kötü yanlarınızı bağışlamayı öğrenebilmektir. Aman Tanrım, gene çenem düştü. Siz Carl'ın hastasısınız. Size yardım edebilmeyi çok istiyor.»

«Bunu oldukça garip bir biçimde gösteriyor doğrusu! »

Şaka olsun diye söylediğim bu sözler, beni gene gözyaşlarının eşiğine getiriyor. Emma uzanıp elimi avuçlarında hapsediyor. İçime huzur doluyor. Elleri, beni çıldırmaktan kurtaracak birer can simidi sanki. Yumuşak sesi bana ninni gibi geliyor.

«Carl hakkında bir şey açıklamak istiyorum. Yaşamının şu bunalımlı döneminde, kendisini gerektiği gibi tanıtamıyor çünkü. Bir köy papazının oğlu olarak dar bir çevrede yetiştiği doğrudur. Ama ataları çok zeki, biraz da garip kişilermiş. Sözgelimi büyükbabası, bir Rus görevlisinin öldürülmesinde suçortaklığı ettiği şüphesiyle, Berlin'de hapse atılmış, bir yıl yatmış. Sonra ünlü bir doktor olmuş. Üniversite rektörlüğü yapmış, İsviçre Masonlarının «büyük üstadı» olmuş. Oyunlar, denemeler yazmış. Bu arada on üç çocuk yapacak vakit de bulmuş. Ailede, gerçek babasının Goethe olduğu söylenir. İşin doğrusunu kimse bilmiyor elbet... Carl'ın anneannesi önsezileriyle ünlüymüş. Annesi de bir bakışta insanın içini okurmuş sözde... Gülerek elimi okşuyor. «Atalarından kalan bu garip mirasa, bir de Carl'ın doymak bilmez merakını ve sıradan işlerle ilgilenmeye inatla karşı çıkışını da eklerseniz, benim neler çektiğimi anlarsınız herhalde. Ama hiç kuşkusuz bu tutumu hastaları için yararlıdır. İkiniz birbirinize çok benziyorsunuz. Tanıştığımız an sezinledim bunu. Hastayla hekimin böylesine birbirlerine benzemeleri yararlı mı, zararlı mı,

orasını bilemem... Ah az kalsın unutuyordum. Carl sizinle biraz daha konuşmak istiyor. Sonra da sizin otomobille kasabaya inecekmiş. Bayan Wolff'a götürmesi gereken kağıtlar varmış.»

«Oraya kadar gitmesine gerek yok, şoföre adresi veririz, kâğıtları Bayan Wolff'a götürür.»

Emma Jung'un yüzü hafifçe geriliyor. «Toni'yle çalışacaklar galiba. Akşam yemeğine gelmeyecekmiş.»

«Madem öyle, biz de yemeği Baur au Lac'da birlikte yiyelim. Ne dersiniz? Çocukların birkaç saat dadılarıyla kalmalarında bir sakınca yoktur sanırım. Beni bu gece yemekte yalnız bırakmayın lütfen. Araba sizi alır, sonra da geri getirir.»

Bir anlık duraksamanın ardından, ricamı kabul ediyor. Ama kocasından da izin almalıymışım.

«İşlerine burnumu soktuğumu sanıp kızar bakarsınız. Tek başıma yemek yemek benim de hiç hoşuma gitmez. Üstelik Carl çok geç gelecek besbelli.»

Saat sekizde buluşmayı kararlaştırıyoruz. Yemeği benim odamda yiyeceğiz. Rahat oturur gevezelik ederiz. Sakinleştiğimi hissediyorum. Ayaklarım yere daha sağlam basıyor artık. Bu kadınca dayanışma ve Jung'un bu gece çapkınlığa gidecek olduğunu öğrenmek beni karabasan dünyasından kurtarıp gerçeklere bağladı. Bunlar benim iyi anladığım işler. Gerisi korku tünelinde. O korkuları keşke unutabilsem, ama unutamam. Kapılar ardına kadar açıldı. kara yarasalar aya doğru kanat çırpıyorlar... Emma Jung elimi sevecenlikle sıkıyor.

«Carl gelmeden önce kendinize biraz çeki düzen verin. Burnunuz parlamış, dudak boyanız silinmiş. Hadi... Lavabonun üstünde ayna var.»

JUNG

Zürih

Yarım kalmış köyüme bakarken, acımasızlığımı düşünüyor, kendimden utanıyorum. Hastamın bana güvenip söylediği sözleri, ona karşı bir kırbaç olarak kullandım. Bana anlattığı gerçeği yalana dönüştürdüm ve suratına çarptım. Akıl almaz çılgınlığımın yıkıcı etkisini görünce de kaçtım. Emma'yı çağırıp, hastayla uğraşmayı ona bıraktım.

Kadına ne kadar zarar verdim? Kendi eserim olan yıkıntılardan neyi kurtarabilirim? Bilmiyorum. Belki de onu gerisin geri ruhsal yıkıma ittim. Ne olursa olsun, hastayı bu durumda bırakamam. Gidip onunla konuşmak zorundayım. Küçük, mavi şişenin oyun olmadığını anladım artık. Son ümidini de yitirirse, hiç duraksamadan canına kıyar.

Bu çılgınlığı neden yaptım? Neden, neden? Öfke numaralarını bırak Carl Jung, nedenini pekâlâ biliyorsun. Kadın senin zayıf yanlarını keşfetti, bilinçdışının gizli kapılarını yokluyor. Salome'nin kara yılanı gibi içine çöreklendi, tıslayarak, «Ben buradayım, bekliyorum,» diyor. Neyi beklediğini daha işin başında, açıkça söyledi. Kapımın üs-

tündeki yazıyı okudu. Levhanın dile gelmesini, Tanrı'nın kendini göstermesini bekliyor. Beklediği olmayınca beni suçlayacak. Yazıyı oraya asan benim çünkü. Maskemin düşmesini, şarlatanlığımın ortaya çıkmasını istemiyorum. Hızla parçalanmakta olan bütünlüğümü tehdit eden bu kadından tiksiniyorum.

Benim gizlice düşlediğim şeyleri yapmaya cesaret edebildiği için onu kıskanıyorum da. Cinselliğin gizemli dünyasında oynamadığı rol kalmamış. Cinayet işlemiş, üstelik de yakayı ele vermemiş. Ben, gizli çapkınlıklarla, düşlerimdeki zevk alemleriyle yetiniyor, düşlerimde adam öldürüyorum. Gerçekten dünyadaki şiddet eylemlerim, meslektaşlarımı yazılarımla yere vurmaktan, bilimsel toplantılardaki söz düellolarından, karıma ve metresime bağırıp çağırmaktan öteye geçmez. Tabansız adamın biriyim ben. Tanrı yardımcım olsun.

İşte gördünüz. Yardıma çağırdığım tanrı, hangi tanrı? Gökyüzünde oturan, düşümdeki kiliseyi tükürüğüyle yamyassı eden aksakalı mı? Mağarada, erkeklik organı biçimine girmiş kör tanrı mı? Yoksa, ölesiye korktuğum, bile isteye tanımazdan geldiğim, Tanrısal Gerçeğin duru, beyaz aydınlığını görmemek için örümcek ağlarının arasına gizlenmeye çalıştığım başka bir tanrı mı var?

Magda Kardoss, «Gözlerimi açın. Kocamın uzun ve acı dolu gecelerde dua ederken neler gördüğünü bana da gösterin,» dese, ona hangi tanrıyı göstereceğim? Bunları söyleyeceğini biliyorum. Onu ölülere tutkun olmakla suçlayışım, konuşmasına fırsat vermemek içindi.

Ilya, neredesin? Sana ihtiyacım var. Az sonra eve dönmek zorundayım. Merdivenleri çıkıp, Salome'nin beni beklediği odaya gireceğim. Yolum çok uzun. Bana eşlik etmezsen, oraya kadar gidemem. Görüyorsun ya, Salome'-

yi hem seviyorum, hem de ondan korkuyorum. Kara yılan benim gövdemde. Onun aracılığıyla Salome'ye bir ulaşabilsem. Hep buna çabalıyorum. Bütün istediğim, kapıyı kırıp içeri dalmak, fırtınadan kurtulmak...

Dehşet içindeyim. Bu dünyadan git gide koptuğumu, bilinçdışının karanlık ülkesine yuvarlandığımı hissediyor, boğulmakta olan bir insan gibi en yakınımdaki nesneye tutunuyorum. Oyuncak köyüme gölge veren elma ağacı. Yanağımı sert gövdeye dayıyorum. Uzanıp dalları sarsıyorum. Ham elmalar sapır sapır yere dökülüyor, biri de kafama düşüyor. Newton gibi yerçekimini keşfediyorum. Dünyaya geri döndüm çok şükür. İstemeye istemeye eve doğru yürüyorum. Hastam sakinleşmiş, makyajını tazelemiş, neşeli neşeli karımla sohbet ediyor.

«Hoşgeldiniz Doktor Jung. Karınızın sayesinde kendimi topladım. Bu gece dışarda yemek yiyecekmişsiniz. Sakıncası yoksa, biz de karınızla birlikte otelde yiyelim.»

Ne sakıncası olacak? Böylece ben de Toni'nin yanında canım istediği kadar kalırım. Geciktiğim için Emma'dan azar da işitmem. Doğruyu söylemek gerekirse biraz da düşkırıklığına uğradım. Toni'den sonra, otele gidip hastamı şöyle bir yoklamayı tasarlamıştım. Şimdi bunu yapamayacağım. Eh, yaşamda hiçbir şey kusursuz değil tabii..

Karım odadan çıkınca, Magda Kardoss'un gönlünü **almaya çalışıyorum.**

«Kötü bir gün geçirdiniz. Son sözlerimle sizi kırdığımı biliyorum. Ama ruhsal çözümlemelerde hastanın tutumunu değiştirmek için bazan sert çıkışlara başvurmak zorunda kalırız. Ciddi bir soruya küstahça karşılık vermiştiniz. Büyük baskı altındaydınız, önemli bir şeyi saklamaya kalkışabilirdiniz, Oyun oynamadığımızı size hatırlatmam gerekiyordu.»

Gözlerime dikkatle bakıp dudak büküyor. «Bana yalancı dediniz. Ölümle evli olduğumu söylediniz. Çirkin suçlamalar bunlar. Yalancıysam, burada boş yere para ve vakit harcıyorum demektir. Ölümle evliysem, balayı yolculuğuna birinci sınıf bir biletim var. Sözün kısası ortada hiçbir neden yokken, sırf canınız öyle istedi diye beni aşağıladınız. Bundan eminim, çünkü aynı şeyi ben de sık sık yaparım Davranışınızı açıklamak ve benden özür dilemek zorundasınız.»

Hiç beklemediğim bu saldırı karşısında özür dilemekten başka çare yok.

«Bağışlayın. İkimiz de yorucu bir gün geçirdik. Yarın gene...

«Yarını sonra konuşuruz. Açıklama bekliyorum Doktor Jung. Sizce gerçekten yalancı mıyım?»

«Sağgörülü bir ruh doktoru bu olasılığı her zaman göz önünde tutmalıdır. Bir sonuca varmadan önce öykünüzün doğru olup olmadığını anlamak zorundayım. Henüz bunu yapmaya vakit bulamadım. Darılmayın lütfen. Bu meslekte öyle ustaca uydurulmuş yalanlar dinledim ki... Karakola gidip işlemedikleri cinayetleri itiraf edenler. Geceleri yataklarına meleklerin geldiğini söyleyen evde kalmış yaşlı kızlar. Saldırıya uğradıklarını iddia eden orta yaşlı kadınlar...»

Hafifçe gülerek kollarını iki yana açıyor.

«Bana ne melekler uğruyor, ne saldırganlar. Keşke kapımı bir çalan olsa. Bir sorun daha var doktor. Ben deli miyim?»

«Hayır.»

«Neyim var peki?»

«Bunu siz kendiniz söylediniz, benim koyacağım adlar gerçeği değiştirmez. Eşcinsel ilişkilerin yanısıra, sa-

do-mazohist ilişkilere aşırı düşkünlük. Bunun nedenlerini, ileride çözümleme sırasında öğreneceğiz. Kesin bir teşhis koymak için vakit çok erken, henüz işimiz bitmedi. Bana yeterince yardımcı olursanız, sorunlar kısa sürede ortaya çıkar, sonuç almamız kolaylaşır.»

«Bu kadar uğraşmaya değer mi?»

«Orası sizin bileceğiniz şey. Yaşamınıza ve kişiliğinize saygınız yok mu?»

«Var denemez.»

«Benden ne bekliyorsunuz öyleyse?»

Kaşlarını çatıp bir süre düşündükten sonra, «Bilemiyorum.» diyor. «Babam ve Lily kendi kurdukları cennette, başka hiçbir yere uyum sağlayamayan garip ve tehlikeli bir yaratık yetiştirdiler. Korkunç bencilim, kendi çıkarım için yapmayacağım şey yok. Galiba şimdi de babama benzeyen birini arıyorum. Yoo hayır. Johann'a benzeyen, bana bu dünyada nasıl yaşanabileceğini öğretecek birini arıyorum. Ana karnına dönüp yeniden doğamayacağıma göre, bir rehbere ihtiyacım var. Tek aday siz değilsiniz tabii.»

Yüzünün alaycı ifadesini görünce sinirleniyorum. Oyun oynamaktan bıktım artık.

«Öteki şanslı aday da kimmiş?»

«Basil Zaharoff. Dünyanın en ünlü silah tüccarı. Her türlü savaş malzemesi satıyor. İşinin büyük bölümünü, rüşvetle ve kadınlar aracılığıyla yürütüyor. Bana iş önerdi. Bütün randevuevlerinin patronu olacak ve kadın casuslarını denetleyecekmişim.»

«Kabul etmeyi düşünüyor musunuz?»

«İyi para verecek, üstelik de korunacağım.»

«Ama henüz kabul etmediniz.»

«Etmedim. Gianni di Malvasia önce size başvurmamı

salık verdi. Siz, alışılmış deyimlerle tanımlamasanız da, dinsel inançları benimsiyormuşsunuz.»

«Doğrudur, ama şu anlamda benimsiyorum. Din kavramının var olduğuna, yeryüzünde milyonlarca insanın inaçlarından destek alıp acılara katlandıklarına inanıyorum. Gelgelelim size din eğitimi veremem, dinsel inançları sizinle tartışamam. Buraya Hristiyan geldinizse, buradan da Hristiyan gidersiniz. Tanrısızsanız, öyle kalırsınız. Ben Katolik papazları gibi günahları da bağışlayamam.»

«Kapınızın üstündeki levha ne oluyor peki? Hani Tanrı hazır bulunacaktı? Niye görünmedi?»

«Siz Tanrı'ya inanmıyorsunuz. Ben de onu henüz bulamadım. Şimdilik onsuz idare etmek zorundayız.»

Bezgin bir ifadeyle omuz silkiyor. «Neyse boşverin. Kulakları çınlasın, Lily burada olsaydı, Humpty Dumptylik vakti geldi derdi.»

«Böyle bir deyim hiç duymadım.»

Meğer Humpty Dumpty bir İngiliz çocuk şarkısının kahramanıymış. Sözcüklerin iyi anlaşılması için, ağır ağır söylemeye koyuluyor.

«Humpty Dumpty duvarda otururken,
Pat diye yere düştü
Kralın bütün atları
Kralın bütün adamları
Uğraştılar, didindiler
Onu yapıştıramadılar bir türlü».

Kalın kafalı bir İsviçreli olduğumdan, şarkının anlamını çıkartamıyorum.

«Kimmiş bu Humpty Dumpty?»

«Yumurta.»

«Haa, şimdi anladım. Duvardan düşüyor öyle ya. Kırılmış yumurta yapışır mı? Çok komik.»

Hastam bu çocuk şarkısını hiç de komik bulmuyor besbelli. Gözlerinde derin bir acı var. Korktuğumun başıma geleceğini anlıyorum.

«Bir köpeği, bir atı ve bir kadını öldürdüm. Bir çocuğun yaşamını mahvettim. Beni yapıştırabilir misiniz? Bütünlüğümü geri verebilir misiniz?»

Ağlamamak için dişlerimi sıkıyorum. Söylediklerini keşke yapabilsem. Keşke Tanrı burada olsa, bana yol gösterse. Yanına gidip onu ayağa kaldırıyorum, yumuşak bir sesle bildiğim tek gerçeği söylüyorum.

«Olan olmuş. Ben bu gerçeği değiştiremem. Cinayet hastalık değil ki, şifası olsun. Cinayet, cezayı gerektiren bir eylem. Ama siz savaş alanından kaçıp sağ salim yurduna dönmüş bir asker gibisiniz. Sizi hiçbir mahkeme tutuklayamaz artık. Şanslısınız. Bir ruh doktorunun yardımıyla kendinizi değiştirebilirsiniz.»

«Ne olabilirim?»

«Ne olmak isterseniz. Alışkanlıklar değişir, saplantılar giderilebilir. Doktorsunuz, bunları siz de bilirsiniz...»

«Anlamıyorsunuz ki, insanın değişmek istemesi için bir nedeni bir amacı, bir inancı olması gerekir.»

«Kendinizden tiksindiğinizi söylemiştiniz. Bu yetmez mi?»

«Size garip gelecek, ama yetmiyor. Bir ruhum olduğuna, tövbe edersem günahlardan kurtulacağıma ve sonsuz yaşama kavuşacağıma inanabilseydim, değişirdim belki. Hastalığı sırasında kocamı dikkatle gözledim. Yüreğinde büyük bir sevgi vardı, ailesine duyduğu sevginin bile üstünde bir sevgi. Ölümden sonraki yaşama kesinlikle inanıyordu. Ne var ki bana göre, bu koskoca bir yalan.»

«Öyle bile olsa, daha genç sayılırsınız. Bu dünyada geçireceğiniz uzun yıllar var önünüzde.»

«Yaşamadığım ne kaldı? Aşk, tutku, çocuk, para, hatta cinayet. Bundan sonraki yıllarımı nasıl geçirmemi önerirsiniz, başka ne yapayım?»

Kollarını bırakıyorum. Pencerenin önüne gidiyor. Dışarıda kasvetli bir manzara var. Gökyüzüne yağmur bulutları toplanmış, gölün suları kapkara. Hastama açıksözlülük ve sevgi gerek şimdi. Har vurup harman savurduğum sevgiden yüreğimde ne kalmışsa, onunla paylaşmaya hazırım. Yanına yaklaşıyorum. Sözcükleri mücevher seçercesine özenle seçiyorum. «Sevgili meslektaşım. Ne yazık ki sorularınıza verecek yanıtım yok. Bir süreden beri yaşadığım ruhsal deneyimleri sizinle paylaşmaya çalışacağım. Belki bunları dinlerken sorularınıza yanıt bulabilirsiniz. Hoşgörülü olmanızı rica ediyorum. Yaşadıklarımı sözcüklere dökmek kolay değil... Uzun zamandır, tıpkı sizin gibi, karabasanlar görüyor, şiddet eylemleri ve çapraşık cinsel ilişkiler düşlüyorum. Benim durumum sizinkinden daha kötü. Çünkü gerçekle bağlantım sık sık kopuyor. Kendimi bilinçdışımın garip yaratıklarıyla konuşurken yakalıyorum. Kendi deneyimlerim ve Burgholzi'de akıl hastaları arasında geçen uzun yıllar, bana hayalle eylem arasındaki duvarın kâğıt gibi incecik olduğunu öğretti. Bu duvar püf deseniz yıkılır. İşte bu yüzden; işlediğiniz suçları, bütün aşırılıklarınızı, bütün korkularınızı çok iyi anlıyorum. Elime fırsat geçseydi, belki ben de sizin gittiğiniz yerlere gider, sizin oynadığınız oyunları oynardım. Oralara hemen uyum sağlardım, inanın. Kimi vakit kendimi öldürmek geçiyor içimden, kimi vakit kanlı cinayet sahneleri düşlüyorum. Kişiliğimi ele geçirmeye çalışan karanlık gölgemle boğuşmak için saatlerce bu odaya kapanıyorum.

Öte yandan bu deneyim bana iyi ve güzel şeyler de öğretiyor. İnsan ruhunun nasıl çalıştığını, geçmişin düşlerimize nasıl sızdığını, düş gücümüzün en çılgın ürünlerinin bir gün gelip nasıl gerçekleştiğini anlamaya savaşıyorum. Çoğu zaman bunlar beni ölesiye korkutuyor, ama ara sıra, yağmurlu bir haftanın sonunda güneşin açması gibi, gözlerimin önünde pırıl pırıl bir aydınlık beliriyor, herşeyi açık seçik görüyorum... Başka ne yapabileceğinizi sormuştunuz. Söyleyeyim, yeni deneyimler, yeni imgeler, yeni ümitler, hatta belki de yeni aşklar sizi bekliyor. Ama bunları ne randevuevlerinin yatakodalarından görebilirsiniz, ne de tabutun içinden...»

Daha fazla konuşamıyorum. Hastam başını önüne eğmiş ayakta duruyor. Ben ise, Ömer Hayyam'ın çimenlerin üstünde başaşağı duran boş kadehi gibi, hiç kıpırtısız bekliyorum. Kadın yüzünü bana çevirince, iliklerime kadar ürperiyorum. Yüzü bir nefret maskesi, dili bir hakaret kırbacı.

«Bunlar güzel sözler doktor, ama boş sözler. Becerebileceksiniz değiştirin beni. Misyonerlerin yaptığı gibi, yamyama Hristiyanlığı kabul ettirin. Ama bana duman satmaya kalkışmayın.»

Bileklerinden tuttuğum gibi onu kendime çekiyorum. Neredeyse ağız ağızayız. Öfkem bir öpücük gibi içine işlesin.

«Sen bana nasıl büyüklük taslarsın, beyinsiz fahişe? Randevuevlerinde öğrendiğin pis numaraları benim evime nasıl sokarsın? Buraya gelip benden yardım dilendin. Şimdi de yardım elimi reddediyorsun. Sana kendi yaşadıklarımı anlattım. Bunların bana ve aileme ne acılar çektirdiğini biliyor musun? Sen ve başka hastalar, dünyalarını karartan karabasanlardan kurtulabilsinler diye, kendi acılarım-

dan bir sığınak yapmaya çalıştım. Ama hayır, sen onu istemiyorsun. Senin istediğin sapıkça oyunlar ve ölüm dansı. Git gönlünün dilediğini yap, ama iğrenç oyunlarını benim evimde sahnelemeye kalkışma.»

Ellerini tiksintiyle bırakıyorum. Kızarmış bileklerini ovuşturuyor. Hâlâ öfkeden titriyorum.

«Borçlarınız var madam. Ölüyü diriltemezsiniz. Yitirdiği çocukluğunu kızınıza geri veremezsiniz. Ama borçlarınızın bir bölümünü başka yollardan ödeyebilirsiniz. Doktorsunuz, doktorsuzluktan inleyen insanlar ve ülkeler var. Birine işkence etmek için, randevuevlerine kaç para veriyorsunuz? Bu paraları hayır işlerine harcayacak yardım kurumları var...»

Midesi bulanmış gibi yüzünü buruşturuyor.

«Basmakalıp sözler bunlar. Hayır işlerinde çalış, yoksullara yardım et. Kocam yardımsever bir adamdı. Ne oldu sonunda? Erkeklik organlarını, çektiği korkunç acıları, yaşamını; kendine, bana ve kızımıza cennette yer ayırtmak için Tanrı'ya bağışladı... Söylesenize, öbür dünyanın kapısını açtığımda beni kim karşılayacak? Hiç kimse, hiç kimse!...»

Bu umutsuzluk çığlığına karşılık vermek hatasını işliyorum. Yumuşak bir sesle onunla uzlaşmaya çalışıyorum.

«Beni yanlış anladınız. Ben cennete bilet satmıyorum. Cennetin nerede olduğunu bilmiyorum. Ama cehennem kafalarımızın içinde. Onu kendimiz yaratıyoruz.»

Söylediklerime aklı yatmış gibi görünüyor. Derken bir anda panter gibi üstüme atlıyor, göğsümü yumrukluyor, yüzümü tırmıklamaya çalışıyor.

«Tanrı cezanı versin senin! Iki yüzlü, pis İsviçreli, Tanrı cezanı versin!...»

Bu işlere alışkınım. Burgholzi gibi iki bin akıl hasta-

sının barındığı bir hastanede çalışan doktorun, güçlü kuvvetli kolları, ensesinde de gözleri olmalı. Bileklerini kavrayıp çaprazlıyorum, can acısıyla haykırıyor. Olanca gücümle onu diz çökmeye zorluyorum. Bir kadından hiç beklenmeyecek kadar güçlü. Kollarımdan kurtulmak için çılgınca debeleniyor, ama gücünün giderek tükendiğini hissediyorum. Vahşi bir cinsel istek bütün gövdeme yayılıyor.

«Bu oyunu iki kişi oynar, değil mi madam? Başından beri bunu istiyordunuz, değil mi? Kurtuluşu hep bunda aradınız. Rudi'yle samanlıkta yaptıklarınızı düşünsenize. Yoksa aygırlarla da mı...»

«Siz benden daha delisiniz. Can yakmak sizin de hoşunuza gidiyor. Sahtekâr olduğunuzu kabul edin Doktor Jung, Tanrınız da bir sahtekâr. Hiç değilse ben ne olduğumu kabul ediyorum.»

Sonunda dizlerinin üstüne çöküyor. Kollarını bırakmam için yalvarıyor. Bırakıyorum. Elini pantolonumun düğmelerine doğru uzatıyor... Kadının karşısında rezil olmak da varmış. Şaşkın bir halde, pantolonumun önünde git gide büyüyen lekeye bakıyorum...

Kadına kalkıp, üstünü başını düzeltmesini söylüyorum. Sırtımdaki mintan lekeyi örtecek kadar uzun bereket versin. Emma hastayı geçirirken bir koşu yatak odama çıkıp üstümü değiştiririm. Utanılacak bir olay, ama benim gibi kapı arkalarında kaçamak yapmaya alışmış biri için pek de sürpriz sayılmaz. Magda Kardoss yüzünü gözünü düzeltirken, masamın başına geçip not almaya koyuluyorum. Işini bitirdikten sonra karşıma oturuyor.

«Hiç değilse nasıl olduğunu gördünüz. Öfke, şiddet ve doyum. Sizinle birlikte ben de doyuma ulaştım. Tadını çıkaramadık yazık ki. Evet, bundan sonra ne yapacağız?»

«Korkarım hiçbir şey. İşimiz burada bitti.»

«Neden? Sizi utandırdığım için mi? Otoritenizi, özsaygınızı zedelediğim için mi?»

«Bunlar benim yüzümden oldu. Sizin suçunuz yok. Oyunu biliyordum, oynamamalıydım. Sizinle bir daha görüşmek istemememin nedeni başka. Biz birbirimiz için tehlikeliyiz.»

«Soluğu yatakta alacağımızdan mı korkuyorsunuz?»

«Hayır, birlikte çıldıracağımızdan. Üstelik bu işin sonunda siz kendinizi kurtarabilirsiniz, ben yiter giderim.»

«Sizin de kendinize güveniniz yok anlaşılan.»

«Evet yok. Bu bakımdan da birbirimize benziyoruz. Yok etme tutkusu ve kudurganlık bizi pençesine almış. Siz kafeste büyütüldükten sonra kan emicilerin arasına salınmış bir kuş gibisiniz. Sürekli kendinizi savunma durumunda kaldığınız için, zamanla hepsinden daha güçlü, daha acımasız olmuşsunuz. Sevgi gücünüzü azaltıyor, bu yüzden sevgiyi öldürüyorsunuz. Kar Kraliçesi masalı nasıl biter, bilir misiniz? Kadının buz tutmuş yüreğini, bir damla gözyaşı eritir.»

«Ya benim için kim gözyaşı dökecek doktor? Siz mi?»

«Bunu yaptım. Atı, köpeği ve kadını öldürdüğünüz, gibi, beni de öldürmeye kalkıştınız.»

«Değişemez miyim?»

«Yeterince isterseniz, belki.»

Bir an düşündükten sonra başını sallıyor.

«Doktorluğum sırasında, başlarından kaza geçmiş birkaç kızı, ufak bir ameliyatla eski durumlarına getirmiştim. Ne varki bir Messelina'yı ya da bir katili hiçbir ameliyat rahibeye benzetemez. Büyük Carl Jung bile, şapkasının altından Tanrı'yı çıkaramaz... Notlarla boş yere uğraşmayın doktor. Özeti ben yazarım. 'Hastanın durumu düzelmez.'

İşte bu kadar... Karınızla yemek yemeyi hâlâ istiyorum. İzin vereceksiniz değil mi?»

«Karım özgür bir kadın. Onu engelleyemem.»

«İsterseniz engellersiniz. Bunu yapmadığınız için teşekkür ederim.»

«Siz de burada olup bitenlerin aramızda kalacağına söz verin.»

«Ne oldu ki? Bazı sözler edildi. Bir kadınla bir erkek biraz boğuştular. Hepsi bu.»

Ayağa kalkıp elini uzatıyor. Elini dudaklarıma götürüyorum. Aslında onu dudaklarından öpmek isterdim ama, fırsatı çoktan kaçırdım. Ellerimi tutuyor, evire çevire inceliyor. İyi yıkayıp yıkamadığımı anlamak için annem de böyle yapardı.

«Elleriniz çok güçlü doktor. Iyi bir binici olabilirdiniz.»

«Güçlü olmasaydı yanmıştım. İnsanları zaptetmek, atları zaptetmekten çok daha zor.»

Çantasından para dolu zarfı çıkarıp uzatıyor.

«Ücretiniz Doktor Jung, teşekkürlerimle...»

«Alamam.»

Sert bir sesle, «Saçmalamayın,» diyor. «Elbette alacaksınız. Bütün gününüzü bana verdiniz. Unutmayın, ben de doktorum. Hasta yaşasa da, ölse de paramı isterim. Alın.»

«Bu para çok fazla.»

«Karınıza bir şeyler alırsınız.»

Zarfı masanın üstüne bırakıyor. Sesimi çıkarmıyorum. Paraya ihtiyacımız var. Üstelik onu kazanmak için saatlerce ter döktüm.

«Bayan Wollf'un evine gidecekmişsiniz. Ben karınızı çeneye tutayım da, gidip pantalonunuzu değiştiririn. Metresler karılar kadar hoşgörülü olmazlar.»

«Küstahlığınıza şaşmamak elde değil madam. Bir duyan olsa, sizi rahibe sanır.»

«Küstahlığımın nedeni korku doktor. Ayak seslerimi ve yürek atışlarımı dinleyerek kapkaranlık bir yolda ilerliyorum. Nereye gittiğimi, oraya ulaşınca ne yapacağımı bilmiyorum. Kaba şakalarımı bağışlayın.»

«Dilerim...»

«Hiçbir şey dilemeyin lütfen. Lily'den öğrendiğim bir Ingiliz atasözü vardı. Durun bakayım... Hah, buldum. Dilekler at olsa, dilenciler binici olur. Işte böyle doktor. Dilenciden binici olursa, vah başımıza gelenlere... Ben karınızın yanına gidiyorum. Çabuk hazırlanın.»

Sabahtan beri pusuda bekleyen fırtına, biz kasabaya doğru ilerlerken patlıyor. Doluyla karışık yağmur camları dövüyor. Gökgümbürtüleri vadiyi inletiyor. Karanlık gökyüzü çatallı şimşeklerle aydınlanıyor. Magda Liliane Kardoss von Gamsfeld, tam arabadan ineceğim sırada, beni son kez iğnelemekten geri durmuyor.

«Bayan Çatallı Şimşek'in sahneden çekilişi, gökleri harekete geçirdi. Nefis bir sahne. Isviçrelilere hayran oldum. İyi eğlenceler doktor.»

Toni'nin kapısına varana kadar sudan çıkmış sıçana dönüyorum. Çarçabuk soyunmak için bahane olur hiç değilse. Islak bir gömleği çıkarıp atmak çok kolay. Ya çılgınlığın, başarısızlığın, mesleki yetersizliğin anılarını nasıl kafandan atacaksın Carl Jung?

MAGDA

Zürih

Otele ayak basar basmaz, Emma Jung'u yemeğe çağırdığıma pişman oluyorum. Çok bitkinim. Öyle bitkinim ki, kendimi odama zor sürüklüyorum. Konuşmaktan, konuşma dinlemekten hasta düştüm. Keşke bir anda dilsiz, sağır, kör olabilsem. Dölyatağı sıvısında, huzur içinde yüzen bir cenin gibi.

Banyoyu dolduruyorum, bir saat suyun içinde dinlendikten sonra sabahlığımı giyiyor, elime bir kadın dergisi alıp kanepeye uzanıyorum. Iki dakika sonra dikkatim dağılıyor. Gövdem külçe gibi, kafam bomboş. Geleceğimi düşünüp, kaygılanacak halde bile değilim. Sözde geceyarısı ekspresiyle Roma'ya gidecektim. Bu gece hiçbir kuvvet beni bu odadan çıkartamaz.

Ne yapacağıma yarın karar veririm. Yarın ya da öbürgün, hiç farketmez. Jung'un işkencelerine dayanabildiğime göre, otelde bir gece fazla kalmaya da dayanabilirim kuşkusuz. Kat garsonunu çağırıp bir şişe şampanya getirtiyorum. Konuğum bu akşamı, güzel bir akşam olarak ha-

tırlamalı. Emma Jung'un üstünde iyi bir etki bırakmak ve ona kendimi sevdirmek istiyorum. Bu benim için çok önemli.

Özsaygımın son kırıntılarını da bugün yitirdim. Kendimden hiç bu kadar tiksindiğim olmamıştı. Jung'un çalışma odasında, bile bile düzenlediğim o iğrenç sahne gözümün önüne geldikçe tüylerim ürperiyor. Bayan Çatallı Şimşek, daha doğrusu Bayan Sokak Kızı. Gökgümbürtüleri arasında evden çıkarken, yağmur kar demeden rıhtımda tur atan bir sokak kızına benziyordum tıpkı. Olanları öğrenecek olsa, Emma Jung acaba ne tepki gösterir? Öğrenebilir de. Jung, kendisine yapılan kötülükleri kolay kolay unutacak bir adam değil. Karısına, onu baştan çıkartmaya kalkıştığımı söyleyebilir pekâlâ. Emma Jung üstünde iyi bir etki bırakmak isteyişimin nedenlerinden biri de bu.

Konuğum, saat sekiz buçukta içeri giriyor. Evdeki, becerikli, olgun, aklı başında kadın gitmiş, yerine toy, ürkek, biraz da şaşkın ve yaşından çok genç görünen bir kadın gelmiş. Şampanya içmekte duraksıyor. Kocası içkiye dayanıklıymış, ama kendi bir kadehle sarhoş olurmuş. Bebeğe zarar vereceğinden de korkuyormuş. Yanında iyi bir doktor olduğuna göre korkması gerekmediğini söylüyorum. Evine de nasıl olsa arabayla dönecek. Sonunda, içmeyi kabul ediyor. Kadehimi dostluğumuza ve sağlıklı bir bebeğe kaldırıyorum. Şampanyasından bir yudum aldıktan sonra ilk ve en zor sorusunu soruyor.

«Kocam size hangi güne randevu verdi?»

«Vermedi. Bir başka uzmana başvurmalıymışım.»

Kaşları çatılıyor. «Çok yazık.»

«Aldırmayın. Sizin önsezileriniz doğruymuş. Kocanız bana yardım etmek için çok uğraştı, ben de onun işini ko-

laylaştırmaya çalıştım, ama yürümedi. Bunda kimsenin suçu yok.»

«Öyleyse Carl yarın Paris'deki doktorunuza durumu bildiren bir mektup yazmak zorunda. Yalnız nezaket gereği değil, sizin için de çok önemli. Sabah Toni'ye hatırlatırım.» Dudaklarında anlamlı bir gülümseme beliriyor. «Bizim evde düzen böyledir. Mesleki yazışmalar Toni'nin elinden geçer... Aslında bu ışin garipsenecek bir yanı yok. Carl'la aramızda yedi yaş vardır. Onunla evlediğimde yirmi bir yaşındaydım. Kuralları o koyardı, ben de hiç sesimi çıkarmadan uygulardım. Isviçre'de evde erkeğin sözü geçer. Bir süre sonra bu düzene alıştım, Carl da kendi borusunu öttürmeye alıştı tabii. Artık onunla çekişmiyorum bile. Çocuklarla uğraşmak beni yeterince yoruyor. Kocam da son zamanlarda ruhsal gerginlik içinde.»

«Bu durumu nereden kaynaklanıyor?»

«Keşke bilsem... Doğruyu söylemek gerekirse biliyorum da kabul etmek işime gelmiyor galiba. Carl da sorunlarını bana açmaktan, benimle tartışmaktan kaçınır. Onun gözünde bütün evli kadınlar beyinsizdir. Belki de haklı. Beyinsiz olmasak, evlenir, çocuk doğurur muyduk?... Sizin evliliğiniz nasıldı?»

«Son yıla kadar çok mutluydum. Sonra kocam kansere yakalandı ve acılar içinde öldü.»

«Vah vah, çok üzüldüm.»

«Üzülmeyin. Herşey çok gerilerde kaldı.»

«Çocuğunuz yok mu?»

«Evli bir kızım var, ama birbirimize pek yakın değiliz. Görüşmüyoruz açıkçası.»

«Yazık. İkinci bir evliliği düşünmediniz mi?»

«Ben hiçbir erkeğe bir aydan fazla katlanamadım, bir yaşam boyu bana katlanmaya gönüllü biri de karşıma

çıkmadı doğrusu. Hareketli bir yaşam sürüyorum. İki büyük haram var. Avrupa'nın hemen tüm ülkelerine at satıyoruz. Sık sık yolculuk etmem gerekiyor...»

«Ah ne güzel! Yolculuğu ben de çok severim. Bizim ailede gezgin Carl'dır. Fransa'ya, İngiltere'ye, Birleşik Devletlere, İtalya'ya Almanya'ya gitti. Birkaç toplantıya beni de götürdü, ama pek eğlenemedim. Kocam tüm dikkatlerin kendi üstünde toplanmasını ister. Ben de kocasının gölgesinde yaşayan alçakgönüllü kadın rolünü beceremiyorum bazen. Kendi görüşlerimi açıklamaya kalkıştım mı, kıyamet kopuyor.

«Size ruhsal çözümleme yapmayı öğretmiş ama.»

«Öğretti. Benim söylemek istediğim şey başka. Kocam da dahil bütün ruh doktorları, çocuklar kadar dikkatsiz, inatçı ve kıskanç adamlar. O toplantılarda ne dolaplar döner, ne dedikodular edilir, bir bilseniz şaşarsınız. Yıllanmış önderlerin çevresinde kalabalık bir yağcı grubu vardır. Yeni kuramcılar kendilerine yandaş bulmaya çalışırlar... Carl, Münih'de yapılacak toplantıda Freud'la büyük bir kavgaya hazırlanıyor. Uykularım kaçıyor düşündükçe. Yıllar süren dostluklarından sonra, can düşmanı oldular. Freud'u severim. Bana hep incelik ve anlayış göstermiştir. Kocamın tersine, beni çok da akıllı bulur. Şimdi aralarında kaldım... Aman Tanrım! Bana içki içirmeyin demedim mi? Çenesi düşük kocakarılar gibi durmadan konuşuyorum. Biraz da siz konuşun. Size Magda diyebilir miyim? Ben insanlarla çarçabuk kaynaşırım, yakınlığı severim... Işte bir sorun da bu. Kocamla birbirimizden uzaklaşmaya başladık...»

Nefreti hemen anlarım. Buna Jung'un kocasından nefret etmediği, hatta onu sevdiği belli. Genç yaşta eve kapanmak zorunda kalmış bir kadının burukluğu ve düşkı-

rıklığıyla konuşuyor. Carl Jung gönül rahatlığıyla gezer tozar elbet. Karısı için, çocuk odasından daha güvenli bir tutukevi bulabilir mi? Adamın kafası iyi çalışıyor.

Bu keskin zekâlı meslektaşım hakkında öğrenmek istediğim pek çok şey var. Kendimi uslu bir çocuk gibi onun rehberliğine bırakmadığım için neler yitirdim bakalım? Daha doğrusu bir şey yitirdim mi? Bunları Emma Jung'a açıkça sormak ayıp olur. Sözü Jung'un geçmişine getirmek amacıyla, Viyana'da stajım sırasında başımdan geçenleri, Gianni di Malvasia ve öbür arkadaşlarla birlikte geceleri nasıl eğlendiğimizi anlatmaya koyuluyorum. Bu arada yemeğimiz de geliyor. Çorbamız bitince Emma Jong söze karışıyor.

«Kocam yoksul bir ailenin çocuğu, gençliğini doyasıya yaşayamamış. Çalışıp çabalamakla geçen kısıtlı bir yaşam sürmüş. Benim onu tanıdığım yıllarda, eskiden yapamadıklarının acısını çıkarmak istercesine, doludizgin yaşıyordu. Açgözlü bir çocuk gibi tıpkı. Galiba ona bu yüzden aşık oldum. İçki içmesinde, türkü söylemesinde, kavga etmesinde, herşeyinde bir aşırılık vardı. Ben Basel'in en köklü ve zengin ailelerinden birinin kızıydım. Her istediğim ayağıma gelir, herkes önümde eğilirdi. Bu yaşantıyı kanıksamıştım... Ailelerimiz arasındaki bu uçurum, Carl'ı tedirgin ederdi, hâlâ de eder. Kocamla birlikte bir yere gittiğimizde, her sözüme, her davranışıma özen gösteririm. Ön plana çıkmaya kalkarsam, çok sinirlenir... Evliliğimizin ilk yıllarındaki yanlış tutumumun acısını çekiyorum tabii. Neyse artık çok geç... Kocam bu mesleğin kralı olamadı henüz. Taç hâlâ Freud'un başında. Carl da veliaht prens. Onun çevresinde de bir yağcı takımı var. Hele kadınları bir görseniz. Hepsi ona hayran, her sözünü Tanrı kelâmıymış gibi, ağızları beş karış açık dinlerler. İnsan prens olur da,

metresi olmaz mı? Bizimkinin de var. Sonuncusu Toni, sanırım bu ilişki ötekilerden uzun sürecek.»

«Nasıl göz yumuyorsunuz?»

«Ne yapabilirim? Çocuklarımı düşünerek susuyorum. Kavga çıkarsam, evin içi cehenneme dönecek. Carl'ın evde çalışması ve hasta kabul etmesi işimi büsbütün güçleştiriyor. Toni her dakika burnumun dibinde. Kasabada bir yer tutmasını kaç kez söyledim kocama. Dinlemiyor ki. Paramız yetmezmiş. Oysa bu rezalet yüzünden neredeyse canımızdan olacağız. İkimizde de sinir diye bir şey kalmadı Kocamı ruhsal çöküntünün eşiğine getiren nedenlerin başında bu baskılar gelir...»

Neler duyuyorum? Bunalım, sinir gerginliği derken, şimdi de ruhsal çöküntü... Bütün suçlarımı, bir deliye mi itiraf ettim yani? Bu benim için çok tehlikeli olabilir. Adının, kadınlarla ilgili rezaletlere karıştığını duymuştum. Demek sirkin palyaçosu ben değilim, Jung. Kanımın donduğunu, sırtımın ürperdiğini hissediyorum. Ulu Tanrım! Hangimiz deliyiz? Son derece sakin ve tatlı bir sesle Emma'ya şunları söylüyorum.

«Siz ve çocuklarınız neler çekiyorsunuz kimbilir. Nasıl başladı bu ruhsal çöküntü? Kendini hangi belirtilerle gösterdi?

JUNG

Zürih

«Alo Paris, Paris. Doktor Gianni di Malvasia'yla görüşmek istiyorum... Hayır, Mal-va- sia...»

Ben yatakta çırılçıplak yatıyorum, Toni de Magda Kardoss'un doktorunu bulmaya çalışıyor. Nedeni çok basit, öyle basit ki onu akıl edememek için benim gibi kazkafalı olmak gerek. O heyecanın içinde, kadının çantasında zehir taşıdığını, canına kıyabileceğini unutup gitmişim. Bir hasta ve bir kadın olarak, onu geri çevirdim. Üstelik karım benim iznimle, şu anda onunla yemek yiyor. İntihar sahnesi için, bundan iyi dekor olur mu?

Akşamüstü olup bitenleri dikkatle sansürden geçirip Toni'ye anlattığımda, Toni intihar olasılığını düşünerek telaşa kapıldı. Hemen Doktor Malvasia'yı arayıp sorumluluğu ona devretmemi öğütledi. İşe karışıp karışmamak Malvasia'nın bileceği şeydi. Ama bu önlem beni, kadının otelde canına kıymasıyla çıkabilecek bir rezalete karşı biraz korurdu hiç değilse.

«Alo Paris. Evet, hâlâ Doktor Malvasia'yı bağlamanızı

bekliyorum. Çabuk olun lütfen. Acil bir durum var.»

Acil durumdan da öte, benim için ölüm kalım sorunu. Hastaneden de, üniversiteden de ayrıldım. Özel hastalarım sayesinde geçiniyorum. Hakkımda türlü dedikodular ediliyor. Kimi meslektaşlarım, ruhsal dengemin bozuk olduğundan kuşkulanıyorlar. Kadınlar yüzünden, adım zaten kötüye çıkmış. Bazı özel mektuplarımın elden ele dolaştığını biliyorum. Bütün bunlara bir de intihar olayı eklenirse işimiz tamam. Gazetelere düşerim artık. «Dr. Carl Jung'un geri çevirdiği kadın Baur au Lac'da canına kıydı.»... Toni Malvasia'yı buldu galiba, bir şeyler konuşuyor.

«...Evet, ben Dr. Jung'un yardımcısıyım. Evet, doktor hem İtalyanca bilir, hem Fransızca. Bir saniye, veriyorum...»

Almacı uzatıyor. İtalyanca olarak kendimi tanıtıyorum. Hat çok cızırtılı, ama iyi kötü anlaşıyoruz.

«Sesimi duyabiliyor musunuz? Ben Carl Jung.»

«Duyuyorum doktor. Sorun nedir?»

«Bana gönderdiğiniz hastaya yardım edemeyeceğim. Benim çözümleme yöntemime uyum sağlayamadı.»

«Çok üzüldüm.»

«Bugün altı saat görüştük. Hekim ve hasta olarak birbirimizi benimseyemedik. Ama hastanın durumu kötü, çok kötü ..»

«Akıl hastanesine mi kapatılması gerekiyor?»

«Yoo, o bakımdan sizden benden akıllı. Telefonda söylenemeyecek şeyler var... Nasıl anlatsam?... Saplantı...»

«Anladım.»

«Sado-mazohist. Git gide sıklaşan ve dozu artan şiddet...»

«Anladım.»

«Şu anda kesinlikle söyleyemeyeceğim bir olay yüzün-

den büyük suçululk duygusu. Ve güçlü bir intihar eğilimi. Sizi bu nedenle aradım. Sorumluluğu yüklenebilecek yakınları var mı?»

«Kocası ve babası yıllar önce öldüler. Kızıyla görüşmüyorlar. Kocasının akrabalarına da gitmez. Tehlike çok mu ciddi.»

«Hem de çok. Çantasında prusik asit dolu bir şişe var. Gözümle gördüm.»

«Aman Tanrım. Şu anda nerede?»

«Otelde karımla birlikte yemek yiyorlar. Bugün tanıştıkları halde hemen arkadaş oldular. Birlikte yemek yemelerine izin verdim. Ama karım eve dönünce, benim sorumluluğum biter. Anlamaya çalışın lütfen. Ona yardım edemeyeceğimi söyledim.»

«Bir meslektaşınızı salık verin bari.»

«Bu sizin göreviniz, sorumluluğu tümüyle size devrediyorum.»

«İşe bakın!... Zürih'de saat kaç?»

«Akşamın dokuzu.»

«Pekâlâ. On buçuk treniyle yola çıkar, sabah orada olurum. Bu gece aptalca bir işe kalkışır mı?»

«Otelde intihar edeceğini pek sanmıyorum. Karımın başını derde sokmak istemez herhalde. Demin de söylediğim gibi, çok iyi anlaştılar. Hiç belli olmaz gene de...»

«Anlıyorum. Yarın sabah sizinle görüşebilir miyiz?»

«Trenden inince doğruca evime gelin. Adresimi biliyorsunuz. Görüşme sırasında tuttuğum notları size vereceğim. Anlatmam gereken şeyler de var. Hastanızla karşılaşmadan önce mutlaka konuşmalıyız.»

«Teşekkürler doktor.»

«Rica ederim. Keşke yardımım dokunabilseydi. Yarın görüşmek üzere.»

Toni kendini yatağa atıp zafer dolu bir sesle şarkı söylüyor.

«Yarın, yarın yarın! Yarınlar kimin umurunda. Gizlimiz saklımız kalmadı artık. Emma herşeyi biliyor. Sana bakmak benim görevimmiş, öyle söyledi. Hemen başlayalım. İlk işimiz sevişmek, sonra yemek yeriz, sonra gene sevişiriz. Eve geç kalırsan suç bende değil. Keşke hiç gitmesen.» Gözlerini gözlerime dikiyor. «Söyle bakalım. Şu Magda denen kadınla oyun oynamadınız ya? Evden çıkarken bakışlarını hiç beğenmemiştim.»

İşte böyle... İkimiz de çocuklar kadar şen ve kaygısızız. Karımı düşünerek keyfim kaçmıyor. Dilediğimi yapmakta özgür olduğumu sonunda kabul etti. Magda Kardoss'u düşünmeme de gerek yok. Doktoru yola çıktı. Yakında güvenli ellerde olacak. Onu kaçırdığıma üzülüyorum gene de. Haksızlık bir anda yakalanınca, güzel bir deneyimden yoksun kaldım.

Boşver. Yanımda Toni var. Kardeşim, sevgilim ve koruyucum. Akşamüstü düşkırıklığına uğrayan kör tanrının keyfi yerinde. Hep birlikte, birleşmenin gizemini kutluyoruz. Seni seviyorum Toni. Sen benim Salomem'sin. Yılan bizim dostumuz. Gövdelerimizi birbirine bağlıyor... Uyumak istemiyorum. Kollarında yatmak istiyorum. Karabasanlar, bari bu gecelik rahat bırakın beni!

MAGDA

Zürih

Emma, ağzının kıyısına yapışmış balık kırıntısını siliyor, şarabından bir yudum alıp kocasının ruhsal çöküntüsünü anlatmaya girişiyor.

«Evet, zor günler geçiriyoruz. Carl bazan öfke nöbetlerine kapılıyor, sabahtan akşama kadar ev halkına bağırıp çağırıyor. Çocukların ödü patlıyor. Siz de gördünüz ya, hepsi çok küçük. Ama bana göre, suskunluk dönemleri öfke nöbetlerinden daha kötü. Kendi de bu kanıda. Böyle günlerde odasına kapanıyor ya da kendi kendine birşeyler mırıldanarak, yalnız kendi görebildiği kişilere haykırarak göl kıyısında saatlerce dolaşıyor. Geceleri karabasanlar görüyor, yatakta kendini oradan oraya savuruyor. Onunla aynı yatağa girmeye korkar oldum. Ters bir hareketiyle bebeğe zarar verebilir.»

Yemeğinden koca bir lokma alırken yüzünü inceliyorum. Güzel değilse de, insanın içine dokunan çocuksu bir çekiciliği var. Kendi kızımın nasıl olduğunu merak ediyorum bir an.

«Doktor Jung iyi bir baba mıdır?»

«Duruma bağlı. Sözlerimi belki aptalca bulacaksınız, ama kocamın iki kişiliği var, hatta daha fazla. Bunlardan biri sevecen, anlayışlı. Öteki karamsar bir hayalci, umutla koyu bir umutsuzluk arasında gidip gelen dertli bir ozan. Bu ikinci kişilik hoşuma gitmiyor. Ben çok sıradan bir insanım, görüyorsunuz işte. Burgholzi'de çalışırken, üniversitede ders verirken durumu çok daha iyiydi. Bana göre öyleydi en azından. Nasıl demeli, onu yıkılmaktan koruyan sağlam direkler vardı. Meslektaşlarının arasındaydı, belli bir düzene uymak zorundaydı. Şimdi, bunlara en çok ihtiyaç duyacağı bir sırada, yapayalnız kaldı. Ben ona destek olamıyorum. Çocuklar bütün gün peşimden ayrılmıyorlar. Temizlikleriyle, hastalıklarıyla, kavgalarıyla uğraşıyorum. Kocama yardım edecek vaktim yok. Yardımımı isteyeceğinden de kuşkuluyum zaten. Carl insanlardan çok çabuk bıkar. Portakalın bile suyunu emer, posasını atar. Bu yüzden, kadınlar önce ona aşık oluyorlar, sonra da düşman. Başlangıçta kadınların çok üstüne düşer, büyük aşık pozları takınır, kadıncağız tam havalardan uçarken de sırtını dönüp gider. Tek kişiye bağlanmaktan korkar. Ancak kısa süreli ilişkilerde güven buluyor.»

«Yakında Toni'ye de yol görünecek anlaşılan.»

Emma kadehini bir dikişte boşaltıyor, doldurmam için bana uzatıyor. Yanıt vermeden önce biraz düşünüyor.

«Bilmiyorum. Toni genç ve çekici bir kadın. Carl'ı ötekilerden daha uzun bir süre elinde tutabilir. Ayrıca çok zeki ve çok kurnazdır. Yaratıcılığı da vardır. Güzel şiirler yazar. Kocam onu Goethe kadar yetenekli buluyor, hem de ciddi ciddi. Size gülünç gelecek, ama bu kadının kocam için yararlı olduğunu sanıyorum. Kocamın gezindiği o garip ülkeleri iyi tanıyor, onun elinden tutuyor, deneyimlerini

paylaşıyor. Kocam gibi ikide bir yolunu da yitirmiyor üstelik. Ne demek istediğimi bilmem anladınız mı?»

Anlıyorum ve tedirgin oluyorum. Yanıt vermekten kaçınabilir, ama tehlikeyi göze alıp ona bir soru sormak zorundayım.

«Kocanıza çok benzediğimi, bunun yararlı olabileceği gibi, kötü de olabileceğini söylemiştiniz. Dr. Jung daha ileri gitti ve bizim birbirimizi için tehlkel olduğumuzu, çözümlemeyi sürdüremeyeceğini söyledi. Bu tehlikeyi pek iyi anlayamadım, açıklayabilir misiniz?»

Hafifçe gülümseyerek elimi tutuyor. «Açıklarım, ama darılmak gücenmek yok. Dostluğumuzu bozmak istemem. Söz mü?»

«Söz.»

«Carl haklı. Bu tehlikeyi vaktinde sezdiği iyi oldu. Size kocamın bir süreden beri yaşadığı ruhsal deneyimlerden söz edeceğim. Bilinçdışındaki bütün anılar, korkular, umutlar, peri masalları, öyküler efsaneler sözün kısası, geçmişine ilişkin ne varsa hepsi bilinç düzeyine çıkıyor. Okyanusların derinliklerinden yükselen bir hortum, hiç tanımadığı, düşlerinde bile görmediği türlü yaratıkları yüzeye fırlatıyor sanki. Bazı kişiler, nedense bu hortumu olanca hızıyla harekete geçiriyorlar. Siz de bunlardan birisiniz. Bu sizin elinizde olan bir şey değil kuşkusuz. Ne varki Carl böyle durumlarda hortumu bastıramıyor, garip yaratıkların akınıyla başedemiyor. Bu onun için çok tehlikeli. Bana kalırsa tuttuğu yol yanlış. Derinlerdeki bütün karanlık kapıları çalmaya uğraşıyor, bilinçaltının gizlerini ancak böyle çözebilirmiş. Taşlardan yaptığı köyü gördünüz mü? Çocukluğunu ve ilksel geçmişini yeniden canlandırmaya çalışıyor. Korkunç derecede tehlikeli bir oyun. Ama gel de

anlat. Tek umudu, geçmişe yapacağı yolculuktaymış. Carl'ın durumunu şimdi daha iyi anladınız sanırım.»

«Evet. Demek suları kabartacak kadar gücüm var.»

«Elbette ya. Şimdi de pırıl pırıl parlayan bir tatlı su pınarını harekete geçirdiniz. Yoksa yeni tanıdığım biriyle böylesine içli dışlı olabilir miydim? Sizin yanınızda kendimi çok rahat ve güvende hissediyorum.»

Durup dururken gözlerimden yaş boşanıyor. Emma hemen yanıma koşuyor, başımı göğsüne bastırıyor. Karnındaki minik canlının kıpırdadığını duyuyorum, ya da bana öyle geliyor. Gözyaşlarım dinince garsonu çağırıp tabakları kaldırmasını, kahve ve konyak getirmesini söylüyorum. Kahvelerimizi yudumlarken, «Bir şey düşündüm.» diyor. «Kızınıza mektup yazacağım. Sizinle görüşmeyi ya da yazışmayı kabul eder belki. Anladığım kadarıyla siz onunla bağlantı kurmak istiyorsunuz, ama bunu nasıl yapacağınızı bilemiyorsunuz. Belki o da aynı duygular içindedir. Sonunda bir şey çıkmasa bile, hiç değilse denemiş olursunuz, içiniz rahat eder... Lütfen izin verin.»

Hem şaşırdım, hem duygulandım. Çok ince bir düşünce. Bu dünyada kalıcı olmadığımı bu iyi yürekli kadına nasıl söyleyebilirim? Mektubu yazmasına izin veriyorum çaresiz. Gunhild'in ve Ysambard Kardeşlerin adreslerini yazdırıyorum. Gunhild mektubu Anna Sibilla'ya ulaştırır. Ysambard Kardeşler de, ölü ya da diri, benim nerede olduğumu bilirler. Bu işler bitince, Emma'ya kocasını Toni Wolff'la paylaşmayı kabul ettiğine göre, bundan sonraki yaşamını nasıl düzenleyeceğini soruyorum.

«Bunu çok düşündüm ve bir karara vardım. Evimde ouracağım. Carl'la tartışmayacağım. Elimde olanlarla yetinmeye çalışacağım Ailemiz dağılmayacak, çocuklarım babalarına saygı duyacaklar. Toni'ye iyi davranacğım. Ama

bir çizgi çekeceğim elbet. Çalışma odası onlara ait, evin geri kalan bölümü bana. İşlerime kimse karışmayacak, kimse bana öğüt veremeyecek. Bunları kocama da söyledim.»

«Sırf kendiniz için yapmayı düşündüğünüz bir şey yok mu?»

Yanakları pembeleşiyor. «Söylemeyecektim, ama madem sordunuz... Bir kitap yazacağım.»

«Çok ilginç. Ne zaman başlayacaksınız, konusu ne olacak?»

«Daha başlamadığıma göre, herhalde bitmesi yıllar sürer. Konusu, İsa'nın Son Yemek'de kullandığı Kutsal Kupa, ya da kâse, çanak. Efsanenin bir sürü çeşitlemeleri var. Bir söylentiye göre, İsa çarmıha gerildikten sonra, Arimetealı Yusuf, İsa'nın kanını bu kupaya toplamış ve İngiltere'ye götürmüş. Daha sonra kupaya ne olduğu bilinmiyor. Yuvarlak Masa Şövalyeleri onu aramaya çıkmışlar. Bir türlü bulunamamışlar.»

«Bu konuda kitap yazmak nereden aklınıza geldi?»

«Söylerim, ama sakın gülmeyin. İnsanların mutluluk, huzur ve içbarış aramalarını simgeleyen bu arayış, efsaneye göre kuşaklar boyu sürecekmiş. Küçük bir kızken düşlediğim yaşantıya hiç bir zaman kavuşamayacağımı anladım artık. Carl hep bir gezgin olarak kalacak. Yaşamında hep Toniler olacak. Ayakta kalabilmem için bir umuda tutunmaya ihtiyacım var. Kutsal Kupayı bende aramaya çıkacağım, simgesel anlamda tabii...»

Emma'ya sıkıca sarılıyor, içimde sevgi adına ne kalmışsa ona iletmeye çalışıyorum. Keşke verebilecek daha fazla sevgim olsaydı. Yapacağı yolculukta, ona herşeyden çok sevgi gerek. Odayı saran hüzünlü havayı dağıtmak için aptalca bir şaka yapıyorum.

«Ikide bir birbirimizin kollarına düşüyoruz. Bari geceyi de birlikte geçirelim. Yatak yeterince geniş.»

Şakamı ciddiye alıp beni şaşırtıyor.

«Ah ne iyi olurdu! Annem değilse de, ablam olacak yaştasınız. Yatağa uzanıp sizinle dertleşmek, kollarınızda uyumak isterdim. Gelgelelim ufaklıklar bensiz edemezler. Bir yudum konyak daha içip kalkacağım... Zürih'den ayrıldıktan sonra neler yapmayı düşünüyorsunuz?»

«Tanrı bilir. Bu gece böyle şeylere kafa yoracak değilim. Yatağa kıvrılıp geçirdiğimiz güzel saatleri düşüneceğim.»

«Ah, az kalsın unutuyordum!» Çantasından, bir kağıda sarılmış iki hap çıkartıyor. «Evden fırladığı sırada, kocam bunları elime tutuşturdu. Yatmadan yarım saat önce yutacakmışsınız, ben de yuttuğunuzu gözlerimle görecekmişim. Hadi, alın bakalım.»

Dediğini yapıyorum. Daha sonra resepsiyona telefon edip şoförü çağırtıyorum, Ema Jung'a evin kapısından içeri girinceye dek eşlik etmesini bir kez daha tembihliyorum. Konyaklarımızı bitirirken pek az konuşuyoruz. Karanlık kapıların tümünü açmaya gelmez, talihimiz her sefer yolunda gitmeyebilir. Derken Emma ayağa kalkıyor.

«Kızınıza yazacağım, size de. Kocamın haberi olmayacak, Birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğiz. Bu bir bakıma iyi, anılarımız hep güzel kalacak. Ne yaptığınızı, neden bu kadar mutsuz olduğunuzu bilmiyorum, bilmek de istemem. Bugün tanıştığımız halde sizi çok sevdim, sanırım siz de beni sevdiniz. Bu sevgiden destek alıp, herşeye yenide başlayabiliriz..»

Kucaklaşıp öpüşüyoruz. Konuğum ardına bakmadan çıkıp gidiyor. Ben de acılarımla başbaşa kendimi yatağa atıyor, dünyanın kıyısından yuvarlandığımı hissediyorum...

Gözlerimi açtığımda Gianni di Malvasia'yı karşımda buluyorum. Yatağa oturmuş beni sarsıyor, adımı, yaşımı, doğum yerimi soruyor. Kafam sersem gibi, boğazım kupkuru. Konuştuğumda kendi sesimi tanıyamıyorum.

«Ne işin var burada?»

«Jung dün gece beni aradı. Canına kıyacağından korkmuş. Kapıdan içeri girince, seni ölü sandım bir an. Tanrı aşkına, ne biçim doktorsun? Içkiyle uyku ilacının karıştırılmayacağını bilmiyor musun?»

«Neyle neyi karıştırdığımı sen nereden biliyorsun?»

«Yarısı boşalmış konyak şişesi salonda. Jung da sana iki uyku ilacı hapı gönderdiğini söyledi.»

«Ne zaman söyledi?»

«Bu sabah. Trenden iner inmez doğruca evine gittim. Dün olanları anlattı, notlarını da bana verdi.»

«Demek herşeyi öğrendin.»

«Evet.»

«Jung'un bunu yapmaya hakkı yoktu...»

«Bal gibi vardı. Onu sana ben salık verdim. Notları şömineye atıp yaktım zaten, üzülme. Şimdi kalkıp banyo yapacaksın, giyineceksin ve bavulunu toplayacaksın. Öğle yemeğinden sonra, saat üçte kalkacak olan trenle Paris'e döneceğiz.»

«Paris'e gitmeye hiç niyetim yok!»

«Nereye gideceksin?»

«Bilmiyorum, daha düşünmedim. Belki Roma'ya giderim.»

«Artık senin doktorun benim. Kararları da ben vereceğim. Paris'e gelip bir süre benim evimde kalacaksın.»

«Gelmeyeceğim!»

«Öyle mi küçükhanım. Biz de Dr. Jung'la birlikte, ağır bir bunalım geçirdiğine ve her an intihar edebileceğine

ilişkin bir rapor hazırlayıp seni Burgholzi'ye tıkacağız. Bu iş için iki imza yeter.»

«Sen kazandın, geliyorum.»

«Aferin. Senden ümit kesmedim daha.»

«Paris'de ne yapacağımı da söyler misin? Zaharoff'un elinden nasıl kurtulacağım.»

«Sen onu bana bırak. Adamın prostat bezi şişti, bir süre kimseyi kovalayamaz. Paris'te ne yapacağını oraya gidince konuşuruz. Biraz para ve çaba harcamaya razıysan, çok iyi bir tasarım var. Bütün sorunlarını unutursun.»

«Cinayeti de mi?»

«Sorun bu değil. Olan olmuş. Cinayet işlediğini kimse kanıtlayamaz. Asıl sorun, bu cinayetin senin üstündeki etkisi. Dostumuz Jung bu sorunu çözmeyi beceremedi. Babasının tanrısından yüz çevirdikten sonra hangi inanca tutunacağını şaşırmış. Budist midir, tanrısız mıdır, kendi de bilmiyor. Ben pratik bir adamım. Atalarım olan züppe Floransalılar...»

«Aman Gianni! Çeneni kapa.»

«Atalarım olan züppe Floransalılar cinayeti bir sanat haline getirmişlerdi. O vakitler adam öldürmek çok kolaymış. Cinayetten sonra, önce aile papazına gidip günah çıkartırsın. Sonra piskopos olan dayından cezanın bağışlandığına ilişkin bir kağıt satın alır, cehennemden paçayı kurtarırsın. Gene dayının ayarladığı nöbetçiler sayesinde, karşı taraf seni tenhada kıstırıp bıçaklayamaz. Ne güzel değil mi? Ama köprünün altından çok sular aktı. Biz şimdi işimize bakalım. Hemen kalk, yıkan. Kadınlarda hiç sevmediğim iki koku vardır, geceden kalma içki ve parfüm kokusu.»

MAGDA

Paris

Paris'e geldikten sonra korkunç bir bunalım geçirdim. Zürih'de olup bitenlerin acısı şimdi çıkıyordu. Koyu bir karamsarlık, apansız başlayan ağlama nöbetleri, elime geçeni yakıp yıkmak istediğim öfke nöbetleri, uykusuz geceler...

Gianni beni nasıl çekti, hayret. Muayenehanesindeki hastalarla evindeki yarı-deli kadın arasında günlerce mekik dokudu. Dil döktü, azarladı, buyurdu. Buyruklarını yerine getiremediğimden kesinkes emin olmadıkça pes etmedi. Kimi vakit doktorumdu, kimi vakit ağabeyim. İstediğini yaptırtmak için huysuz bir kadın gibi avaz avaz haykırdığı da oldu. Evden kaçmayı, sonsuza dek saklanmayı kimbilir kaç kez düşündüm. Gelgelelim Gianni beni, tül kadar ince, ama çelik kadar sağlam bir kafese kapatmıştı sanki. Hiç bir yere kıpırdayamadım.

Göz gezdirip bir yana fırlattığım bir sürü kitap aldı. Akşamları piyanoda bana Chopin çaldı. Aşıklar gibi parklarda dolaştık. Onun zorlamasıyla yemek pişirdim, bir gün

Ysambard Kardeşlere gidip işlerimi konuştum. Derken bir parti verelim diye tutturdu. Şeref konuğumuz da Basil Zaharoff olacaktı. Karşı çıktım. O aşağılık vurguncuyla, o ölüm tüccarıyla aynı masada oturacak değildim.

Gianni, «Ölüm işini karıştırma.» diye tersledi beni. «Onu yemeğe çağırmayı senin iyiliğin için istiyorum. Sana iş önerdi geri çevirdin. Onunla bir gece yattın, karşılığında pahalı bir armağan aldın. Kolundaki bileziği o verdi yanılmıyorsam. Adam seninle geçireceği güzel günleri düşlerken, sen kalkıp Zürih'e gittin. Mektubuna yanıt bile vermedin. Çok gücenmiş, kendi söyledi. Böyle davranışlara alışık değil elbet. Bir sürü bahane sıraladım. Son zamanlarda sağlığı bozuk, yaşdönemi bunalımları geçiriyor falan. Gene de yumuşatamadım. Yerinde olsam, öyle birini kendime düşman etmek istemezdim. Fazla bir şey yapacak değilsin ki. Yemekte onu sağ yanına oturtacaksın, özür dileyip gururunu okşayacaksın. Hepsi bu. Tamam mı?»

Tamam. Gianni'nin Latin mantığını anlamak hiç de güç sayılmaz. Parti güzel geçti. Öteki konukları anımsamıyorum. Ne idüğü belirsiz zenginler. Ama Basil Zaharoff'un ruhsal çözümlemeyle ilgili sorularını açık seçik anımsıyorum.

«Demek öyle oturup konuşuyorsunuz.»

«Oturuyorsunuz, dolaşıyorsunuz, ayakta duruyorsunuz. Jung'un yöntemi böyle. Galiba Freud ve ötekiler hastanın koltuğa uzanmalarını isterlermiş.»

«Doktora bütün sırlarınızı açıyorsunuz.»

«Evet, bu çok gerekli.»

«Doktor not alıyor mu?»

«Jung hemen hiç durmadan not aldı.»

«Herhalde bunları dosyasında saklıyor.»

Gianni atılgan, «Çözümlemeyi yarıda kestiği için,

Magda'yla ilgili bütün notları Jung bana verdi. Ben de onları yaktım. Ama genellikle doktorlar bu tür notları dosyalarında saklarlar tabii.»

Zaharoff bu işin peşini bırakmak niyetinde değil.

«Bu notlar, hem hastanın kendi, hem de görüşme sırasında sözü geçen diğer kişiler için çok tehlikeli olabilir.»

«Hipokrat andına göre hekim hastasına ait sırları saklamakla yükümlüdür. Bu gizlilik ilkesi yasalarla da güvenceye alınmıştır. Ne var ki bazı durumlarda bunlar yeterli olmuyor. Hekimin dikkatsizliği, ihmali ya da düpedüz kötü niyeti sonucunda hastaya ait bilgiler dışarı sızabiliyor. İşte bu yüzden Jung'un notlarını alıp yaktım.»

«Anlaşılan içlerinde tehlikeli olabilecek bilgiler vardı.»

Gianni yanıtı hemen yapıştırıyor. «Bilmiyorum, okumadım.»

«Niye okumadınız?»

«Benim Magda hakkında kendime ait görüşlerim var. Başka bir doktorun görüşleri beni ilgilendirmez.»

Zaharoff saf pozlarında, bu kez de Jung'un çözümlemeyi niye sürdürmediğini soruyor.

«Tedavinin başarıya ulaşması için hastayla hekimin birbirlerine çok güvenmeleri gerekir. Oysa biz Jung'la bütün gün çekiştik durduk...»

Gianni de söze karışıyor. «Tedavinin sürmesini ben de uygun bulmadım.»

«Jung'un notları ilerideki tedavi için yararlı olabilirdi.»

«Tam tersi de olabilir. Ruhbilimin yöntemleri çok değişik. Sözgelimi sizin hastalığınızın belirtilerini hangi doktora sıralasam benim koyduğum teşhisi koyar. Ama ruh

doktorları hastanın gösterdiği belirtileri değişik biçimlerde yorumlayabilirler.»

«Jung'un senin hakkında neler yazdığını hiç merak etmedin mi Magda? Böyle şeyleri merak etmeyecek bir kadın düşünemiyorum.»

Şaka yollu sorulmuş bu soruyu ciddiye alacak kadar endişelenmiştim. «Insan orada doktorun neler yazdığını düşünmüyor bile. Dinmek bilmeyen bir soru yağmuru altındasınız. Bu sorgu işkenceden farksız. Siz acı çekerken, doktor pis şiirler de yazabilir, açık saçık resmiler de çizebilir. Her neyse, Gianni'nin notları yaktığı iyi oldu.»

«Çok ilginç. Yeni bir sanat kolu doğdu desenize. Tehlikeli olabileceği gibi yararlı da olabilir. Şu anda Lloyd George'un aşk yaşamını öğrenebilseydim, hiç de fena olmazdı.»

Parti sona erince, «Aferin.» dedi Gianni. «Akbabayı kanaryaya dönüştürmeyi başardın.»

«Zaharoff habire çözümlemeyle ilgili sorular sordu. Amacı neydi?»

Gianni sırıttı. «Anlamamış gibi yapma. Jung'a onun hakkında neler söylediğini öğrenmek istedi tabii.»

«Ya herşeyi söylediysem.»

«Birkaç haftaya kalmaz seni öldürtür. Gülme, doğru söylüyorum. Adam istediği serveti ve gücü elde etti. Şimdi saygınlığın peşinde. Pis işlerinin açıklanmasını ister mi? Partinin amacı buydu. Ben senin Paris'te kalmanı istiyorum. Ama Basil Zaharoff senden tedirgin oluyorsa burada kalamazsın.»

«İnanmıyorum.»

«İnan canım. Bir ormanda yaşıyoruz, Zaharoff da hayvanlar kralı.»

İki gün sonra, Gianni sabah erkenden kapımı tıklattı

ve kalkıp giyinmemi buyurdu.

«Eski giysiler, düz ayakkabılar. Ne kadar kılıksız olursan o kadar iyi. Yarım saat sonra gidiyoruz.»

«Nereye?»

«Melekler Çıkmazı'na.»

«Adı hoşuma gitti.»

«Güzel olan tek yanı adı zaten. Batakhanelerin bulunduğu bulvarın birkaç blok arkasında bir sokak. Gösterişsiz giyinmeni bu yüzden istedim.»

«Orada ne yapacağız Tanrı aşkına?»

«İş.»

«Ne işi?»

«Ruhunu sabretmeye alıştır.»

«Ruhum yok benim.»

«Gövdeyi alıştır öyleyse.»

«Ne yaptığımı sanıyorsun kahrolası. Hanidir cinsel ilişkide bulunmadım.»

«Aferin sana. Demek kafanın içi tertemiz ve pırıl pırıl.»

«Sabahın köründe kafa mafa arama bende.»

«Olduğu kadarıyla idare ederiz. Çabuk olsana. Saat sekizi beş geçiyor, yirmi beş dakika sonra yola koyuluyoruz.»

Melekler Çıkmazı karanlığı ve pisliğiyle adını yalancı çıkarıyordu. Taş döşeli bir çıkmaz sokak, ortada açık bir çöplük, iki yanda eski püskü yapılar, karşı uçta da içinde küçük bir kapı bulunan, çift kanatlı çok büyük bir tahta kapı. Gianni'nin açıklamasına göre, sözkonusu melekler, eskiden bu sokakta oturan fahişelermiş. Sonradan hepsi daha iyi yerlere taşınmışlar. Tahta kapıya yaklaşınca, yeni yazılmış bir levhayı gösterdi. «Melekler Yurdu.» Küçük kapıyı itip beni geniş bir avluya soktu. Vaktiyle burası, gör-

kemli bir evin ahır avlusuydu belli ki. Şimdi bir sürü işçi ahırları onarmaktaydı. Gianni kollarını iki yana açıp, «İşte bu.» dedi.

«Anlayamadım.»

«Konuştuğumuz iş, yatırım. Burayı altı haftada açmalıyız.»

«Ne yapacaksın, melekleri geri mi getireceksin?»

«Bir bakıma evet. Kapıdaki levha da bunu belirtiyor. Burası, sokak kızlarının hapisten çıktıklarında, dövülüp yaralandıklarında, gebe kaldıklarında sığınabilecekleri bir yurt olacak. Yatakhanelerden başka, bir mutfağı, bir yemek odası, bir de reviri bulunacak. Zührevi hastalıkların azalmasına yardımcı olabilirsek Paris Belediyesi bize küçük bir miktar para bağışı yapacak.»

«Kim yönetecek burayı?»

«Çoğunluğunu dul kadınların oluşturduğu bir Hristiyan yardım kurumu var. Kendilerine Kutsal Kupa Kızları adını takmışlar. Özel giysiler giymiyorlar, ölünceye kadar bu işe kendilerini adayacaklarına yemin etmiyorlar, çalışabildikleri kadar çalışıyorlar. Burayı yurt yapmayı onlar düşündüler, personeli de onlar verecekler. Ben tıbbi malzeme sağlamayı ve zengin hastalarımdan bağış toplamayı üstlendim, aynı zamanda doktorluk da yapacağım. Büyük iddialarımız yok. Bütün amacımız hastalanan, yapayalnız kalan fahişelere biraz destek olmak. Slöganımız da şu: 'Biz burada kimseyi yargılamıyoruz. Sadece dostluk ve yardım sunuyoruz.' Kart bastırıp çevrede dağıtacağız... Ee, ne diyorsun?»

«Ne dememi bekliyorsun?»

«Bu tasarıyı çok beğendiğini, bizi hem para yardımıyla hem de burada doktorluk yaparak destekleyeceğini.»

Kulaklarıma inanamıyorum. «Sen şaka mı ediyorsun aklınca?»

«Şaka etmiyorum.»

«Öyleyse çıldırmışsın. Bu kızların geldiği çevrede beni tanımayan yok gibidir. Herkesi kendine güldürecek misin?»

«Adını değiştir, rahibe kılığına gir. Ne yaparsan, yap, ama burada çalışmanı istiyorum.»

«Sana istediğin kadar para veririm, gerisi...»

«Paran yerin dibine batsın. Ben seni istiyorum. Tanrı biliyor ya, böyle bir iş sana çok gerekli.»

«Ne demezsin. Veba kadar gerekli.»

Soğuk horgörülü bir ifadeyle, «Sen kendin vebasın!» diyor. «Kara Ölümsün. Dokunduğun herşeyi öldürüyorsun, çünkü yaşamın boyunca kendinden başkasını bir gün bile düşünmedin. Bu yurdu, senin ve senin gibilerin kurbanı olan zavallılar için açıyoruz. Jung'un notlarını dikkatle okudum. Bir bakıma sana benzediğim için, seni ondan daha iyi anlıyorum. Kendini öldürmek istiyorsun. Ödemediğin borçların hesabını vermeye cesaretin olmadığından, bir gün bunu gerçekten yapacaksın. İşte sana yaşama olan borçlarını ödeme fırsatı... Jung'un notlarının bir yeri beynime tokmak gibi indi. «Benden, yapamayacağım şeyler istiyor. Hak etmediği, belki de hiç bir zaman hak edemeyeceği halde, günahlarını bağışlayacak bir Tanrı göstermemi bekliyor.» Çok doğru. Kocan hasta yatağında yatarken, Tanrı'ya çok yakındın, ama O'ndan kaçtın. Bu kapıdan girecek ilk zavallıyla birlikte Tanrı da içeri girecek, O'nu gene kaçıracaksın. Daha böyle yüzlerce fırsatı kaçırdıktan sonra, yalnızlığa katlanamaz duruma geleceksin ve canına kıyacaksın... Boşuna soluk tüketiyorum. Yürü sana bir taksi bulayım!...»

Gianni hışımla kapıya yöneliyor. Bir an bocaladıktan sonra, cılız ve titrek bir sesle arkasından sesleniyorum.

«Gianni, dur bir dakika.»

«Ne var?»

«Tut ki evet dedim. Benim gibi biri bu işi nasıl yürütür? Kara Ölüm olduğumu söyledin, gerçekten öyleyim. Kendime güvenim kalmadı. Burada, her an beni eski anılarla yüz yüze getirecek olaylarla, kişilerle karşılaşacağım. Buna nasıl tepki göstereceğimi bilmiyorum.»

«Ben de bilmiyorum açıkçası. Kumar oynuyorum.»

«Benim gibi tehlikeli birinin üstüne kumar oynanır mı?»

«Jung notlarının bir yerinde, «Hasta kapımın üstündeki yazıdan çok etkilendi.» diye yazmıştı. Bu cümle bana ümit verdi.»

«Etkilendiğim doğru, ama ben bir mucize beklemiştim. Tanrı'dan bir çağrı gibi bir şey...»

«Bence o gün Jung'un evinde senin küçük bir parçan öldü. Bu da bir mucize sayılır.»

«Küçük bir parçam mı? Ah Gianni, benim herşeyim ölmüş, bütün duygularım. İçimde kalan yalnızca küçücük bir yaşam kırıntısı.»

«İşte ben de o kırıntının üstüne kumar oynuyorum... Tohum ölmedikçe, sonsuza dek tek başına ve kısır kalır... İncil'deki meselelerden...»

«Hiç birini okumadım ki.»

«Önemi yok. Burada, körler, sakatlar, hastalıklılarla birlikte onları her gün yaşayacaksın. Hadi gel çevreyi gezelim. Bazı konularda sana akıl danışmak istiyorum.»

«Gianni, bana ne yaptığının farkında mısın?»

«Elbette, Jung'un beceremediğini yapıyorum. Bütün doktorluk hünerimi ortaya döküp çok zor bir doğumu ger-

çekleştiriyorum. Melekler Çıkmazında yeniden doğuyorsun. Jung'dan istediğin de bu değil miydi?»

«Seni piç...»

«Yanıldın güzelim. Zina ürünü olan sensin. Bense, tümüyle yasal bir ilişkinin ürünü olan bir Floransa züppesiyim. Unuttun mu?»

SON'DAN BÖLÜMLER

Emma Jung'dan tarihsiz bir mektup:

Sevgili Magda,

Anna Sibilla'nın ricama olumsuz karşılık vermesi beni nasıl üzdü, bilemezsiniz. Ama mektubuma yanıt yazması bile bir şeydir. Ne demek istediğini ikimiz de anladık sanırım. En iyisi bazı işleri olduğu gibi bırakmak. Değiştirmeye çalışmak büyük acılara mal olabilir... Carl çok çalışıyor. Ünü arttıkça çevresi de genişliyor. Hâlâ birbirimizi seviyoruz. (İnsana mutsuzluk veren garip bir sevgiyle tabii.) Zürih'den ayrıldığınızdan beri sizinle ilgili tek söz etmedi, ben de bir şey söylemedim. Dostluğumuzun tadını gizli gizli çıkarmaktan hoşnutum.

Sonsuz Sevgiler
Emma

Magda Liliane Kardoss von Gamsfeld'in, Emma Jung'a 1914 yılının ocak ayında yazdığı anlaşılan mektubu:

Beni Melekler Yurdunda tutan nedir, hâlâ anlayamadım. Bütün çabalar boş. Kadınlar gelip gidiyor. Yaralarını

temizliyorum, hastalıklarını iyileştiriyorum, ilaç, para, bir yığın da yararsız öğüt verip yolluyorum. Bir öncekinden besbeter bir durumda geri gelecekleri günü bekliyorum. Acılarını içimde duyuyorum. Aptallıklarına sövgüler yağdırıyorum. Onlara kene gibi yapışan pezevenklerle, genelev simsarlarıyla boğuşuyorum. Hiçbir şey değişmiyor. Durmadan dönen kör bir dolap beygirinden ne farkım var?

Bunlara niye katlanıyorum? Ben de kocanızın durumundayım galiba. Yıkılmamak için bir yere tutunmaya ihtiyacım var. Gianni'nin çabaları olmasa hemen kaçarım belki. Gianni beni yüreklendiriyor, avutuyor, bu yurda çok gerekli olduğuma inandırmaya çalışıyor. Bulunmaz bir dost. Beni kendime karşı korumak için elinden geleni yapıyor. Çok isyan edecek olursam, borç ödediğimi anımsatıyor. Kime ödediğimi sorduğumda da gülümseyerek şunları söylüyor: Kendine tabii. Kendini öyle çok dolandırmışsın ki...

Burada bulunuşumun bir anlamı olduğuna kimi vakit ben de inanıyorum. Mektubu yazarken yanımdaki beşikte minik bir kız bebek uyuyor. Onu ben doğurttum, ben olmasaydım belki de ölürdü. Keşke onu evlat edinecek cesaretim olsa. Gianni buna karşı çıkıyor. Kutsal Kupa Kızları bebeğe bir yuva bulurlarmış... İşte böyle Emma'cığım. İkimize de iyi Noeller. Bakalım yeni yıl bize neler getirecek...

İçişleri Bakanlığı arşivinden, elyazısıyla yazılmış, kurşun kalemle 19 Mart 1914 tarihi atılmış bir not:

...Bakan'la Zed-Zed'in görüşmeleri sırasında Gizli Liste'de yer lan randevuevlerini güvenliği konusu da tartışıldı ve işbirliğinden vazgeçen ya da meslekten ayrılan bazı kadınların bu güvenliği tehlikeye düşürebileceği sonucuna varıldı. Zed-Zed, meslekten ayrılan bir çok kadının, cinsel

suçlar işlediği sabit olan, Avusturya uyruklu bir kadının hekimlik yaptığı Melekler Yurdunda barındıklarına dikkatimizi çekti. Savaş olasılığı da gözönünde tutulursa, güvenlik açısından sakınca doğurabilecek bu durumun araştırılması ve alınması gereken önlemlerin tarafımıza bildirilmesi...»

Bibury Kilisesi Papazından, Magda Liliane Kardoss von Gamsfeld'e 23 Mart, 1914 tarihli mektup:

Sayın Bayan,

Bayan Lily Mostyn'in bu ayın on sekizinde uykusunda vefat ettiğini üzülerek bildiririm. Vasiyet hükümlerini yerine getirmekle yükümlü kişilerden biri olarak, merhumun eşyalarının tasfiyesini ben üstlenmiş bulunmaktayım. Size bıraktığı bir paketin içinde, **Kokulu Bahçe**'nin merhum Sir Richard Burton tarafından yapılmış çevirisi çıktı. Edebe aykırı olmakla birlikte tarihsel değeri de olan bu belgeyi size nasıl ulaştıracağıma karar veremedim. İngiltere'de, edebe aykırı içerikli mektup, paket ve yayınların postayla gönderilmesi yasaktır. Bu konuda talimatınızı rica ederim.

Bayan Mostyn'i Pazar Ayinlerinde dualarımdan eksik etmiyorum. Belki siz de bizimle birlikte onun ruhuna dua etmek istersiniz.

Tanrıya emanet olun,
(İmza okunmuyor.)

Jung'un yayımlanmamış bir anı defterinden kısa bir bölüm. «Rastgele düşünceler» notu düşülmüş ve tarih belirtilmemiş:

Magda von G. vakasındaki başarısızlığımı kabullenmek çok uzun sürdü. Bu konuyu hâlâ Toni'yle bile tartışamıyorum, ancak enine boyuna düşünüyorum. Bir gün va-

kanın bilimsel çözümlemesini yapmaya çalışacağım. Ne varki vakayı hiçbir zaman tüm ayrıntılarıyla yayımlayamam. Hem ölülere dokunur, hem dirilere. Benim için de gizemli, anlaşılmaz, korku yüklü bir deneyim. Hâlâ yeterli yanıt bulamadığım soruları deşiyor. Kötülüğün doğası. Suç kavramının karmaşıklığı. İnsanın, ruh sağlığının bir koşulu olarak, bağışlanmaya kesinkes ihtiyaç duyması. Bağışlamayı etkili ve geçerli kılan yetke. (Yoksa düpedüz sevgi mi bu?) Magda von G.'ye yaptıklarım için kendimi bağışlayabildim mi? Henüz bağışlayamadım sanırım. O beni bağışladı mı? Bunu hiç bir zaman öğrenemeyeceğim. Kadının sağ olup olmadığını araştıracak cesareti kendimde bulamadım...

Gianni di Malvasia'nın, Arnaldo Orsini'ye 26 Nisan 1914 tarihli mektubu:

Olanlar beni derin bir üzüntüye boğdu. Çok sevdiğim bir dostumu yitirdim. Melekler Yurdu yürekli ve sevecen doktorundan yoksun kaldı. Aynı zamanda da öfkeden çılgın gibiyim. Öyle sinsice, öyle acımasızca işlenmiş bir cinayet ki...

Magda, akşam saat sekizde revir anahtarlarını nöbetçi hemşireye teslim edip yurttan ayrılmış. Tanıkların ifadelerine göre, taksi bulmak için ana caddeye doğru ilerlediği sırada, gölgelerden fırlayan bir adam Magda'nın yanına yaklaşıp birşeyler söylemiş, sonra da onu bıçaklayıp kaçmış. Adamı kimse durdurmamış. Sokaktan geçenler Magda'nın cansız gövdesini yurda taşımışlar.

Otopsiyi ben yaptım. Göğüs kemiğinden kalbe uzanan yaranın bir peynir iğnesi ya da çok ince bir hançerle açıldığı belliydi. Polis cinayeti işleyenin profesyonel bir

katil olduğunu **sanıyor.** Ben öyle olduğunu **biliyorum.**

Kadın simsarlarıyla başımız sık sık derde girerdi, ama bu onların işi değil. Magda'yı bıçaklayan kişinin Korsikalı olduğu yaranın biçiminden anlaşılıyor: Hançeri sapla ve yukarı çek! Katili kimin tuttuğuna gelince... Bunu hiçbir zaman kanıtlayamam. Mektupta yazmak bile çok tehlikeli. Önceki gece evime girilmiş, değerli bir şey alınmamış, sadece kâğıtlarım karıştırılmış. Bu sana ne anlatıyor?

İtalya'ya dönmeye karar verdim. Yurdu ve Magda'nın yurda bağışladığı parayı Kutsal Kupa Kızlarına devrettim. Yaz bitmeden savaş çıkacakmış. Bunu en yetkili ağızdan duydum: Basil Zaharoff'dan. Cenazeye çiçek yollamış, üstüne de Magda'yı ve yurttaki çalışmalarını öven bir not iliştirmiş. Cehennemde kavrulasıca!

Rahibeler çok anlayışlı davrandılar ve Magda'nın manastır mezarlığına gömülmesine izin verdiler. Başrahibe seksenini aşkın olmasına rağmen çok akıllı ve mantıklı bir kadın. Magda'nın inançsız olduğunu açıkladığımda bana şöyle dedi: «Bizim inançlarımızın hiç önemi yok oğlum. Tanrı bütün kullarını tanır. Magda burada huzur içinde yatacak.»

Mezartaşı için para bıraktım. Mezartaşına ne yazılacağını uzun uzun düşünüyorum, aklıma tek sözcük gelmiyor. Öyle bir kadın nasıl anlatılır? Magda bizim iyi ve kötü yanlarımızı kendi içinde toplamıştı, bizden tek farkı, çoğumuzdan daha yürekli olmasıydı... Sözcükleri hâlâ bulamadım, ama mutlaka bulacağım. Vaktim bol. Mezarındaki çiçekler daha solmadı, toprak daha çökmedi... Yüreğim kan ağlıyor... Bu gece yalnızım. Bir kadını böylesine özleyeceğimi hiç sanmazdım...

PSİKANALİZE GİRİŞ

S. Freud

SAPIK

Thomas Harris

ACİL SERVİS

David A. Kaufelt

LANET

D. Hammett

HAYAT KADINI

J. Cordelier

SANIK

Peter Driscoll

ARENA

Norman Bogner

ASPEN

Burt Hirschfeld

ARAYIŞ

F. Mc. Donald

TEMAS

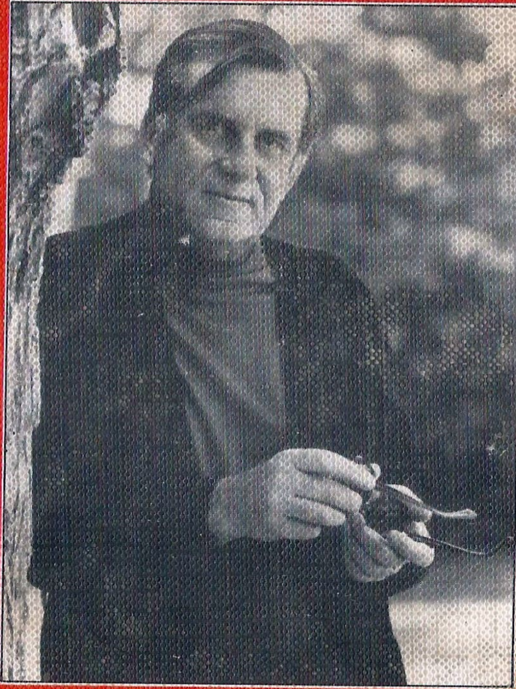
Irving Wallace

7 AŞK DAKİKASI

Irving Wallace

İKİNCİ DOĞUŞ

Judith Guest

Ünlü Psikiyatr Karl Jung'un Psikanaliz Günlüğünden esinlenerek yazılan dev roman.

Bu roman Freud'un öğrencisi Dr. Jung'un yaşamındaki fırtınalı yılların öyküsüdür.

Jung ve onun yardımını isteyen kadının kaderleri aynı yörüngede birleşecektir. Güzel, kıskanç, cinsel tutkularının esiri olan bu kadın, kitabın son sayfası çevrildiğinde okurun belleğinde unutulmaz bir tip olarak ölümsüzleşiyor.

Morris West bu son kitabında insan ruhunun erişilmeyen derinliklerini sergilemektedir. Cinsel saplantıdan cinayete, suç işlemekten affetmeye kadar, yaşamın çelişkilerle dolu gerçeğini gözler önüne seren belgesel roman...